

BURMESE
CLASSIC

မြင့်သန်း(မြန်မာပြန်)

ပန်းချောင်လမ်းထောင့်မှ လူနှင့်

ဟော့ဟဲ လီးဝစ် ဘော့(ရ)ဂဲ၏ လက်ရွေးစင် ဝတ္ထုတိုများ

Man on Pink Corner and Selected Stories of

JORGE LUIS
Borges

စာမူ ခွင့်ပြုချက်အမှတ် [၉၄၇ / ၂၀၀၄ (၈)]

မျက်နှာဖုံး ခွင့်ပြုချက်အမှတ် [၁၃၀၆ / ၂၀၀၄ (၁၂)]

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ်

(ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၂၀၀၅)

အုပ်ရေ [၅၀၀]

မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းစာသား ပုံနှိပ်သူ

ဒေါ်ခင်အေးမြင့် [၀၅၉၀၁]၊ ရာပြည့်အောင်ဆက်

အမှတ် ၁၉၉၊ လမ်း ၅၀၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်

ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်ခင်အေးမြင့် [၀၃၈၀၁]၊ ရာပြည့်စာပေ

အမှတ် ၃၈၊ ၁၀၉ လမ်း၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်

ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းဖလင်

အေဇက်

စာအုပ်ချုပ်

ကိုမြင့်နှင့် ညီဝင်းမြင့်

မျက်နှာဖုံး ပန်းချီ

မူရင်းစာအုပ်အဖုံးကို လင်းဝဏ္ဏ ဒီဇိုင်းဖွဲ့သည်။

တန်ဖိုး

၇၀၀ ကျပ်

www.burmeseclassic.com

မာတိကာ

- အမှာ	၉
- ကျေးဇူးစကား	၁၃
- ကန့်သတ်မှုများ	၁၄
- ဟော့ဟဲ လီးဝစ် ဘော့(ရဲ)ဂဲ၏ ဘဝဖြစ်စဉ် (အကျဉ်း)	၁၅
၁။ ပန်းရောင်လမ်းထောင့်မှ လူ (Man on Pink Corner)	၃၁
၂။ တောင်ဘက် (The South)	၄၈
၃။ ဓား ဆိုသည်မှာ (The Shape of the Sword)	၆၁
၄။ နိဂုံး (The End)	၇၂
၅။ သေလူ (The Dead Man)	၇၉
၆။ တာဒေအို အစ်ဆီဒိုရို ခရု(စ) [၁၈၂၉-၁၈၇၄] ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ [A Biography of Tadeo Isidoro Cruz (1829-1874)]	၉၀
၇။ အိပ်မက်ကျားများ (Dreamtigers)	၉၈
၈။ ငှက်များတွင် အခြေတည်ထားသော ဆင်ခြေ (Argumentum Ornithologicum)	၁၀၀
၉။ ဒေလီယာ အယ်လီနာ စန်မာရကို (Delia Elena San Marco)	၁၀၁
၁၀။ ဘော့ဂဲနှင့် ကျုပ် (Borges and I)	၁၀၃
၁၁။ ပညာရှင် (The Ethnographer)	၁၀၅
၁၂။ ပေဒရို ဆယ်လဗာဒေါရီ (Pedro Salvadores)	၁၀၉
၁၃။ အမြဲတစေ မမှန်နိုင်သော ပုံပြင်ဟောင်း (The Legend)	၁၁၄
၁၄။ ဆုတောင်းတစ်ခု (A Prayer)	၁၁၆

၁၅။ ရိုစန်းဒို ဝါရက် ပြောသော ဇာတ်လမ်း	၁၁၈
(The Story from Rosendo Juarez)	
၁၆။ အခြားသော...	၁၃၂
(The Other)	
၁၇။ အာလ်ရီ (Ulrikke)	၁၄၆
၁၈။ မရှိ၊ ထို တစ်နေရာ (A Weary Man's Utopia)	၁၅၃
၁၉။ ရရှိလိုက်သော ညတစ်ည (The Night of the Gifts)	၁၆၆
၂၀။ ဒဂီးပြား (The Disk)	၁၇၇
၂၁။ သဲစာအုပ် (The Book of Sand)	၁၈၂
- ဘော့ဂဲနှင့် ဆွေးနွေးချက်များ	၁၉၂
(က) ပါမောက္ခ ရစ်ချာဒ်စတန်းနှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၆၆)	
(ခ) ပါမောက္ခ ဘာဂင်နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၆၇)	
(ဂ) ရီတာ ဂိုင်းဘတ်နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၆၈)	
(ဃ) ပက်ထရစ်ရှာ မာ့က်(စ)နှင့် ဂျန်ဆီမွန်တို့နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၆၈)	
(င) ပါမောက္ခ ကိုးလမ်းနှင့် နော်မာန်သောမတ်(စ)ဒီဂျီယိုဟန်တို့နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၇၁)	
(စ) ပါမောက္ခ ဒေါ်နယ်ရိတ်(စ)နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၇၆)	
(ဆ) မိဂွယ်အင်ဂွေဒါနို(စ)၊...အစရှိသူတို့နှင့် အင်ဒီယာနာ တက္ကသိုလ် တွင် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၇၆)	
(ဇ) ဝေးလစ် ဘာန်းစတုံးနှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၈၀)	
(ဈ) ပါမောက္ခ ဒေါ်နယ်ရိတ်(စ)နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၈၂)	
(ည) ဂျွန် ဘီဂွေနေနှင့် တောင်ဘုလန်တို့နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၈၂)	
(ဋ) ပါမောက္ခ အယ်လာစတာရီ(ဒ)နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၈၅)	
- မျက်မမြင်တစ်ယောက် (A Blind Man)	၂၄၆
- စာကိုးနှင့် အညွှန်း	၂၄၇

အမှာ

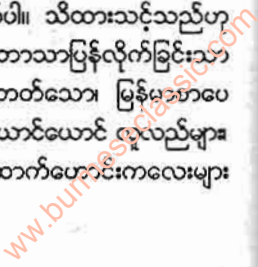
ယနေ့ ကမ္ဘာကြီးသည် ပိုမို ကျဉ်းမြောင်း၍ နေခဲ့ပါပြီ။ အကြောင်းမှာ ကူးလူးဆက်ဆံမှုများ လွယ်ကူလာ-မြန်ဆန်လာခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ဖန်တီးမှု အရင်းတည် အနုသုခုမ ပညာရပ်များနှင့် လေ့လာမှု အရင်းခံ တည်ဆောက်မှုများတွင် အပြန်အလှန် ကူးလူးဆက်ဆံမှု မြန်လာ ခဲ့သည်။ ဘာသာစကားကို အရင်းတည်၍ ဖန်တီးကြသော စာပေ ဖန်တီးမှုတွင် သဘောတူသည်-မတူသည်၊ ကြိုက်သည်-မကြိုက်၊ အစ ရှိသည့် ပုဂ္ဂလိက သဘောထားများသည် သာမညသဘော ဆောင်လာပြီး လေ့လာခြင်းသည် အဓိကသဘော ဆောင်လာသည်။ အကြောင်းမှာ ပိုမိုမြန်ဆန်နေသော ပိုမိုမြန်ဆန်လာသော လောကကြီးတွင် ပုဂ္ဂလိကဆန္ဒ တစ်စုံတစ်ရာကို “အခိုင်အမာ” ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် “သိမှု” ကို အခြေမခံ၍ မဖြစ်နိုင်တော့။

“သိမှု” ကို အခြေမခံသော ဖော်ထုတ်မှုများမှာ ထိုးဇာတ်များသာ ဖြစ်လာတော့သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ခိုင်မာသောအသိ တစ်စုံတစ်ရာတွင် အခြေမခံသည့် ပုဂ္ဂလိကဆန္ဒ ဖော်ထုတ်မှုများမှာ “ဖြီးလုံးများ” နှင့် “ကျား ကျား မီးယပ်” များသာ ဖြစ်နေတော့သည်။ စာပေဝေဖန်ရေး စသည့် အရေးအသားအားဖြင့် တည်ဆောက်ပြမှုများမှာ ယခုအခါ ဘာသာရပ် တစ်ခုအဖြစ် လေ့လာစရာ၊ တင်ပြစရာ ဖြစ်နေခဲ့သည်။ ပညာမတတ်လည်း စာပေဝေဖန်ရေး လုပ်လို့ရတယ် ဟူသော အမြင်မှာ မီးမပေါ်သေးသော ကျောက်ခေတ်က ဝူကြီးများအတွင်း ကမ္ဘာဦးမှ ပိုးဟပ်ကြီးများနှင့် အတူ

မွေ့လျော်၍သာ နေကြရတော့သည်။ အကြောင်းမှာ စာပေ/အနုပညာ ဝေဖန်ရေးသည် ပိုမို၍ စနစ်တကျ ဖြစ်လာခဲ့သည်သာ မက ပညာတစ်ရပ် လည်း ဖြစ်လာခဲ့သည်။ စာပေ/ အနုပညာ စသည့် ဝေဖန်ရေးများကို ပြုရန် နှိုင်းယှဉ်မှု၊ ယှဉ်တွဲ လေ့လာမှုများ မပြုဘဲ မဖြစ်နိုင်သောကာလ ဖြစ်နေခဲ့သည်။

ဟော့ဟဲ လီးဝစ် ဘော့(ရ)ဂဲ၏ အရေးအသားများကို ဘာသာ ပြန်သည်တွင် ယှဉ်တွဲကြည့်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဘော့ဂဲ (ဤ နေရာမှ စ၍ ဘော့ဂဲ ဟူ၍သာ ရေးပါမည်။ အသံထွက် အမှန်မှာမူ ဘော့(ရ) ဂဲသာ ဖြစ်သည်။ ဤဘာသာပြန်တွင် ခေါ်ဆိုရ လွယ်ကူစေရန် အမည် သညာ အချို့ကို မူရင်း အသံထွက်မှ အထိုက်အလျောက် တိမ်းထားခြင်းများ ရှိပါသည်။) မှာ ကမ္ဘာ့စာပေ မျက်နှာစာတွင် မပါ မဖြစ်၊ မသိမဖြစ် အနေ အထားတွင် ရှိပါသည်။ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများက အံ့နှင့် ကျင်းနှင့် လေ့လာနေရသော အရေးအသားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ကာဖကာ၏ အရေးအသားများကို ကာဖကာဟန် (Kafkaesque) ဟု ခေါ်ဆို သတ်မှတ် ကြရသကဲ့သို့ ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသားများကို ဘော့ဂဲဟန် (Borgesian) ဟူ၍ သတ်မှတ်ခေါ်ဆိုကြပါသည်။ အကြောင်းအရာ၊ အရေးအသားဟန်နှင့် တည်ဆောက်မှုများကို ဂရုပြု ဖတ်ကြည့်စေချင်ပါသည်။

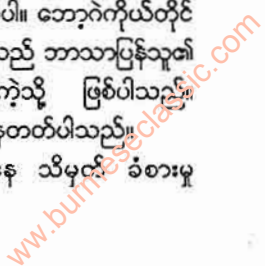
ဤတွင်လည်း တင်ကူး၍ ရေးသား အသိပေးထားလိုသော အချက် တစ်ခု ရှိပါသည်။ ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသားများမှာ ယနေ့ ကမ္ဘာ့စာပေ မျက်နှာစာတွင် ထင်ရှားလှသဖြင့် ဖတ်ရှုသူများ သဘောကျ လက်ခံကြပါရန် ကျွန်တော်က ရှေ့နေ လုပ်ပေးနေသည် မဟုတ်ပါ။ သိထားသင့်သည်ဟု ထင်သဖြင့် (ထပ်မံ ဆိုပါရစေ၊ ထင်သဖြင့်) ဘာသာပြန်လိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ မိမိကိုယ်မိမိ ထင်တစ်လုံးဖြင့် နေတတ်သော၊ မြန်မာ့စာပေ ရေးသားထုတ်လုပ်မှု ဘောင်အတွင်းမှ ဝေဖန်ရေးယောင်ယောင် လှူလည်များ သတင်းစာ ပညာရှင်ယောင်ယောင် သတင်းထောက်ဟောင်းကလေးများ

ပြီးသကဲ့သို့ “သင်းတို့ အရေးအသားမျိုး ကျုပ်တို့ ရေးလို့လည်း ဖြစ်တယ်” ဟု ဝါးလုံးရှည်ကြီးဖြင့် ယမ်းလိုသော် ယမ်းနိုင်ကြပါသည်။ အခြားသူတို့ မကောင်းကြောင်း ပြောလိုသော် သူတို့၏ နှုတ်ဖျင်းမှု၊ ချို့ယွင်းမှုများကို သိရန် လိုပါသည်။ ထို့ပြင် မိမိ မည်ရွေ့မည်မျှ တော်ကြောင်း ထုတ်ပြရန် လိုပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကမ္ဘာကြီးအတွင်း ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အဆောက် အအုံများက တလေးတစား လေ့လာကြရသော သိမှု အလေးပေး ဖော်ထုတ်ရေးသား (ပြောဆို) ချက်များမှာ အလကားပဲတင်း ပေါ်ပေါက် လာခဲ့သည် မဟုတ်ပါ။ ဆော့ခရေတို့ကို စိန်ခေါ်လိုသော် စိန်ခေါ်၍ ရပါသည်။ တစ်ခုတည်းသော ကွာဟချက်ကား စိန်ခေါ်သူမှာ ဆော့ခရေတို့ ဖြစ်မလာ ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ သမုဒ္ဒရာထဲတွင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော လှိုင်းများမှာ ကောင်းကင်က ကျလာခဲ့သော မိုးရေ “တစ်စက်” ကြောင့် မဟုတ်ပါ။

ဘော့ဂဲကို ဘာသာပြန်ရာတွင် မူရင်း စပိန်ဘာသာမှ ပြန်သည် မဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် စပိန်ဘာသာစကားဖြင့် မူရင်းဖတ်သူ ပညာရှင် အချို့၏ အကူအညီ ယူခဲ့ရပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထား သော ပြန်ဆိုချက်များမှ ပြန်ဆိုရပါသည်။ ပါမောက္ခ အင်ဒရူးဟာလေ၏ မူတွင် အခြေခံ၍ အခြားသော မူများနှင့် ညှိပါသည်။ ထိုသို့ ညှိ၍ ယှဉ်တွဲ လေ့လာကာ မြန်မာတို့အသိ/သိမှုနှင့် နီးစပ်ရန် အားထုတ်ကြည့်ရပါသည်။ သို့ရာတွင် မူရင်းအဘော်မှ သွေဖည်မသွားစေခဲ့ပါ။ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် စာလုံး/စကားလုံး အချို့ကို သုတ်သင် သန့်စင်ပစ်ရပါသည်။ ထိုအပြုအမူ ကြောင့် မူရင်း၏ အားထုတ်မှုများ အထိုက်အလျောက် လျော့ပါးသွားနိုင် သော်လည်း မူရင်း ရည်ရွယ်ချက် ပျောက်မသွားစေခဲ့ပါ။ ဘော့ဂဲကိုယ်တိုင် ပြောဆိုခဲ့သော စကားတစ်ရပ်တွင် “ဘာသာပြန်ခြင်းသည် ဘာသာပြန်သူ၏ အရေးအသားတစ်ခု ဖြစ်သွားသည်” ဆိုသည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာပြန်တိုင်းတွင် မူကွဲများ ရှိနေနိုင်သည်၊ ရှိနေတတ်ပါသည်။

ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသားများမှာ သူ၏ဌာနေ သိမှတ် ခံစားမှု

အရင်းခံများ၌ တည်၍ ရေးသားထားခဲ့ခြင်းများ ဖြစ်သဖြင့် ဖတ်ရှုသူများ ယဉ်ပါးမှုရှိရန် ရှင်းလင်းချက်များ ထည့်ထားပါသည်။ ထို ရှင်းလင်းချက်များမှာ A Dictionary of Borges မှ ရယူထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဘော့ဂဲနှင့် ဆွေးနွေးချက်များ၊ အခြားသော ဘော့ဂဲ အရေးအသားများနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် လေ့လာချက်များမှလည်း ရပါသည်။ ထို့ပြင်မက တောင်အမေရိကတိုက်တွင် သွားရောက်နေထိုင်၍ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ လေ့လာခဲ့သော မိတ်ဆွေများ၏ ကျွမ်းကျင်မှု မပါဘဲ ကျွန်တော် ဘာသာပြန်၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။ သူတို့၏ ကျေးဇူးတရား ကြီးမားလှပါသည်။

ကျွန်တော်၏ ဘာသာပြန်ဆိုမှုကို-

- (တစ်) Borges, JL. *Collected Fictions* (trans., Andrew Hurley), Penguin Books, London. 1998.
- (နှစ်) Borges, JL. *A Personal Anthology*, Grove Press, New York. 1967.
- (သုံး) *Jorge Luis Borges: Conversation*, ed. Richard Burgin, UPM, Jackson. 1998.

စာအုပ်သုံးအုပ်တွင် အခြေတည်၍ ပြန်ဆိုပါသည်။ သို့သော်လည်း အခြားသော စာအုပ်များကိုလည်း အသုံးပြုခဲ့ကြောင်း ဝန်ခံရပါမည်။ ဆက်လက် လေ့လာလိုသူများ အနေဖြင့်

Jorge Luis Borges Center for Studies and Documentation
University of Aarhus
Nordre Ringgade, DK 8000 Aarhus C, Denmark.

သို့ တိုက်ရိုက် ဆက်သွယ် လေ့လာနိုင်ကြပါသည်။

မြင့်သန်း

ကျေးဇူးစကား

ဦးမြင့်ကြိုင်၊ ကိုတာ၊ ဦးစိုးညွန့်၊ ဒေါ်သန်း
သန်းရည်၊ Trudi Mayfield, Juan
Rosamonda၊ ထုတ်ဝေသူ အားပေးသူများ၊
မိတ်ဆွေများနှင့် စနစ်တကျ ပညာ သင်ကြား
ပေးခဲ့သော ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံ
အသီးသီးမှ ဆရာများအား ကျေးဇူးတင်ရပါ
သည်။

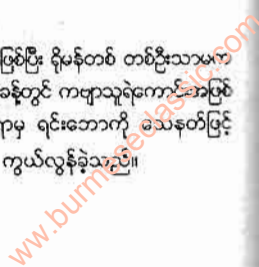
ကန့်သတ်မှုများ^၁

ဗာလိန်း^၂ ရဲ့ စာတစ်ကြောင်း ငါ သတိရဖို့ မကြိုးစားတော့၊
 အနီးအနားက လမ်းတစ်ခုက ငါ့ခြေလှမ်းတွေကို လက်မခံတော့ဘူးတဲ့၊
 မှန်တစ်ချပ်ကတော့ ငါ့ကို နောက်ဆုံးအကြိမ် ကြည့်ခဲ့ပြီ၊
 တံခါးတစ်ပေါက်ကိုတော့ဖြင့် ကမ္ဘာကြီး ပြီးဆုံးသွားတဲ့ အထိ ငါ ပိတ်ထားခဲ့ပြီ၊
 ငါ့စာကြည့်ခန်းထဲက (ငါ့ရှေ့မှာ ရှိနေတဲ့) စာအုပ်တွေထဲက
 တချို့ကို ငါ ဘယ်တော့မှ ပြန်မဖွင့်တော့ဘူး။
 ဒီနွေမှာ ငါ ငါးဆယ်ပြည့်ခဲ့ပြီ၊
 သေခြင်းတရားက မရပ်မနား ငါ့ကို လျော့ပါးပစ်ခဲ့ပြီကိုး။

ဘော့ဂဲ

၁။ Limits

၂။ Paul Verlaine ကို ဆိုလိုသည်။ ကဗျာသစ်များကို စခဲ့သူဖြစ်ပြီး ရိုမန်တစ် တစ်ဦးသာမက ဆင်ဘော်လစ်တစ်ဦး အဖြစ်လည်း ထင်ရှားခဲ့သည်။ ၁၈၈၅ ခုခန့်တွင် ကဗျာသူရဲကောင်းအဖြစ် ကျော်ကြားခဲ့သည်။ အာသာရင်းဘောနှင့် အချင်းများကြရာမှ ရင်းဘောကို သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ၁၈၉၆ ခုနှစ် အစ ဇန်နဝါရီလ ၈ ရက်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ဟော့ဟဲ လီးဝစ် ဘော့(ရ)ဂဲ၏ ဘဝဖြစ်စဉ် (အကျဉ်း)

၁၈၉၉

ဩဂုတ်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် အဖ ဟော့ဟဲ ဂွေလားမိုး ဘော့ဂဲနှင့် အမိ လီယိုနာ အာစီဗီဒို ဆွာရက်တို့မှ မွေးဖွားခဲ့သည်။ အမည် အပြည့်အစုံမှာ ဟော့ဟဲ ဖရန်စစ်ကို အစ်ဇီဒိုရို လီးဝစ် ဘော့(ရ)ဂဲ (Jorge Francisco Isidoro Luis Borges) ဖြစ်သည်။ ဖခင်ဖြစ်သူမှာ ရှေ့နေတစ်ဦး ဖြစ်သည်သာ မက စိတ်ပညာ သင်ကြားပို့ချသူ လည်း ဖြစ်သည်။ စာလည်း ရေးသည်။ ဟော့ဟဲမှာ ဖခင်ဖြစ်သူ ကဲ့သို့ မျက်စိအလွန်မှန်သည်။ ဖခင်ဘက်မှ အင်္ဂလိပ်နှင့် ပေါ်တူဂီ သွေး ပါသည်။ မိခင်မှာ ဥရူဂွေးနိုင်ငံမှ ဖြစ်သည်။ သူ့ကို ဘွားနီဇာ ရက်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၉၀၂ ခုတွင် ဟော့ဟဲ၏ ညီမဖြစ်သူ နီရာကို မွေးဖွားခဲ့သည်။ နီရာမှာ နောင်တွင် ထင်ရှားသော ပန်းချီ ဆရာမတစ်ဦး ဖြစ်လာပြီး ဟော့ဟဲနှင့် အလွန် ရင်းနှီးသည်။ ဟော့ဟဲ ငယ်စဉ်က ကြည့်မှန်များနှင့် ပွဲလမ်းများတွင် ဝတ်ဆင်ကြ သော မျက်နှာဖုံးများကို ကြောက်ရွံ့တတ်သည်။ ကျားများကို

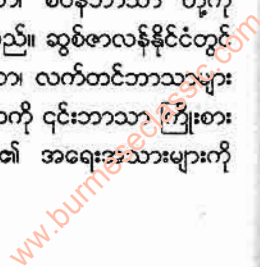
သဘောကျသည်။ သူ့ဖခင်၏ စာကြည့်ခန်းအတွင်းမှ စာအုပ်များကို သဘောကျတတ်သည်။

၁၉၀၆ ဖခင်ကြီးက ဟော့ဟဲကို စာရေးရန် အားပေးသည့်အလျောက် ဟော့ဟဲက ဂရိ ရှေးဒဏ္ဍာရီ တစ်ပုဒ်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့ပြီး၊ ဒွန်ကွီယော့တေး ဇာတ်သွားကို အခြေခံ၍ “La Visera Fatal” ကို စပိန်ဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့သည်။

၁၉၀၈ အော်စကာဝိုင်းလ်၏ The Happy Prince ကို စပိန်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့သည်။

၁၉၁၂ ဟော့ဟဲ၏ ပထမဦးဆုံး ဝတ္ထုတိုဖြစ်သော “မြိုင်ရာဇာ” (King of the Jungle) ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၁၄ ပထမ ကမ္ဘာစစ်ကြီး မတိုင်မီ ဟော့ဟဲ၏ ဖခင်ကြီးမှာ အလုပ်မှ အနားယူခဲ့သည်။ အဓိက အကြောင်းရင်းမှာ မျက်စိ အလွန်မှုန်လာ သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ မိသားတစ်စုလုံး ဥရောပသို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ကြသည်။ လန်ဒန်၊ ပါရီ၊ အီတလီနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်း စသည် အရပ်များတွင် လှည့်လည်နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး၊ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်လာ သဖြင့် ဂျနီဗာတွင် လေးနှစ်တာ အခြေချ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်က ဟော့ဟဲမှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ စပိန်ဘာသာ တို့ကို ကျင်လည်စွာ တတ်ကျွမ်းနေခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံတွင် နေထိုင်ကြစဉ် ကျောင်း၌ ပြင်သစ်ဘာသာ၊ လက်တင်ဘာသာများ သင်ကြားလေ့လာသည်။ ဂျာမန်ဘာသာကို ၎င်းဘာသာ ကြိုးစား လေ့လာခဲ့ပြီး ဟိုင်းနရစ် ဟိုင်းနား၏ အရေးအသားများကို

ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

စတင်ဖတ်ရှုသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် နီရှု၊ ရှိပင်ဟောင်ဝါ တို့၏ အရေးအသားများကို လေ့လာသည်။ ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့် ဗစ်တာ ဟျူးဂိုး၏ အရေးအသားများ၊ ပြင်သစ် သင်္ကေတဝါဒီတို့၏ အရေးအသားများကို ဖတ်ရှုသည်။ သောမတ်*စကာလိုင်၊ ချက်စတာတန် စသူတို့၏ အရေးအသားများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဖတ်ရှုပြီး၊ ဝေါ့လဝစ်မင်၏ အရေးအသား များကို စိတ်ဝင်တစား ရှိလာခဲ့သည်။

၁၉၁၉

ဟော့ဟဲ၏ မိသားတစ်စုလုံး စပိန်နိုင်ငံသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသည်။ မဒရစ်မြို့တွင် နေထိုင်ကြစဉ် ဟော့ဟဲကို စာရေးဆရာ ရက်ဖာရယ် ကန်စင်နော့-အက်စင် (Rafael Cansinos-Assens) ၏ အရေးအသားများက လွှမ်းမိုးလာသည်။ စပိန်ဘာသာစာပေတွင် ပါဝင်ပတ်သက်လာပြီး ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး စသည်များကို စပိန်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသော မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရေးသားလာခဲ့သည်။ သူ၏ ပထမဆုံး ကဗျာဖြစ်သော “ပင်လယ်သို့ တမ်းချင်း” ကို Grecia မဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။ နောင် (၁၉၈၂) တွင် နှမဖြစ်သူ နီရာနှင့် အကြောင်းပါမည့် ဂွေလားမိုးဒီ တော်ရေးနှင့် စတင်တွေ့ဆုံ အကျွမ်းဝင်ခဲ့သည်။ တော်ရေးမှာ ဟော့ဟဲ၏ စာပေသီဝရီများ ဖော်ထုတ် တင်ပြနိုင်ရေးတွင် များစွာ အထောက်အကူ ပြုခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

၁၉၂၁

ဟော့ဟဲနှင့် မိသားစု ဘွာနိုဇားရက်သို့ ပြန်လည် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသည်။ ဖခင်ကြီး၏ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ မစီဒီညို ဖနန်ဒက်နှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်လာရသည်။ ဖနန်ဒက်အား ဟော့ဟဲက အားကျနေခဲ့သည်။ ဟော့ဟဲက (စပိန်မှ) အစွန်းရောက်ဝါဒီများ ထုတ်ဝေသည့် ဟန်ကို ယူရှ် မဂ္ဂဇင်းကလေးတစ်စောင် ထုတ်ဝေ

သည်။ နီရာ၏ လက်ရာများ ပါသည်။

၁၉၂၂ ဖနန်ဒက် အပါအဝင် ဟော့ဟဲနှင့် မိတ်ဆွေအချို့တို့ ဦးဆောင်ကာ Proa (Prow) အမည်ရှိ မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင် ထုတ်ဝေကြသည်။

၁၉၂၃ ဟော့ဟဲ၏ ပထမဆုံး ကဗျာစာအုပ် *Passion for Buenos Aires* ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ နီရာ၏ သစ်ထွင်း ပန်းချီလက်ရာများ ပါသည်။ မိသားစု ဥရောပသို့ ဒုတိယအကြိမ် ခရီးထွက်ကြပြန်သည်။

၁၉၂၄ ဘွာနိုဇာရက်သို့ ဟော့ဟဲ ပြန်လာခဲ့သည်။ ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့သော မဂ္ဂဇင်းကို ရီကာဒို ဂွေယာရယ်ဒက် အပါအဝင် မိတ်ဆွေများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ထုတ်ဝေကြပြန်သည်။ (ရီကာဒိုမှာ အာဂျင်တိုင်းစာပေ၏ ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုဖြစ်သော Don Segundo Sombra ကို ၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် ရေးသားခဲ့သူ ဖြစ်သည်။) အနုပညာသစ် အတွက် ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုနေသော မဂ္ဂဇင်း Martin Fierro ၌ ဟော့ဟဲ ပါဝင် ပတ်သက်လာခဲ့သည်။

၁၉၂၅ ဟော့ဟဲ၏ ဒုတိယ ကဗျာစာအုပ် Moon Across the Way ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ Inquisition အမည်ရှိ သူ၏ စာတမ်းများလည်း စာအုပ်အဖြစ် ထွက်လာသည်။ ထိုစာအုပ်ကိုမူ သဘောမတူသဖြင့် ဟော့ဟဲက ပြန်လည် သိမ်းဆည်းလိုက်ပြီး ဖျောက်ဖျက် ပစ်လိုက်သည်ဟု ဆိုသည်။ နောင်တွင် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေရန်လည်း ခွင့်မပေးတော့ချေ။

၁၉၂၆ The Extent of My Hope အမည်ရှိ စာတမ်းများ ထွက်လာသည်။ ထိုစာအုပ်ကိုလည်း ဟော့ဟဲက ထပ်မံ ပုံနှိပ်ခွင့် မပေးတော့။

၁၉၂၈ The Languages of Argentines အမည်ရှိ သူ၏ တတိယမြောက် စာတမ်းများ ထွက်လာသည်။ မက်ဆီကို စာရေးဆရာ အလ်ဖောင်းဇီး ရေးရက်နှင့် အကျွမ်းတဝင် ဖြစ်ရသည်။ ဟော့ဟဲက နောက်ပိုင်းတွင် သူ၏ အစဉ်အလာတွင် တွယ်ငြိနေမှုများ ကင်းပလာကြောင်း ပြောကြားသည့် အခါတိုင်း အလ်ဖောင်းဇီး ကြောင့်ဟု ကျေးဇူးတင်စကား ဆိုလေ့ရှိသည်။

၁၉၂၉ ဟော့ဟဲ၏ တတိယမြောက် ကဗျာစာအုပ် San Martin Copybook ထွက်လာသည်။ မြို့နယ် စာပေပြိုင်ပွဲတွင် ဒုတိယ ဆု ရသည်။

၁၉၃၀ အာဂျင်တိုင်း ကဗျာဆရာကြီး အယ်ဗာရစ်စတို ကရေအီဂို၏ စာပေအတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသား ပုံနှိပ်ခဲ့သည်။ အယ်ဗာရစ်စတိုကို ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် တွေ့ဆုံရင်းနီးခဲ့သော စာရေးဆရာကြီး ဗစ်တိုးရီးယိုး အိုကမ်ပိုမှတစ်ဆင့် သိရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အလားတူပင် ဗစ်တိုးရီးယိုးမှတစ်ဆင့် အဒေါ့ဖိုး ကဆားရေနှင့်လည်း သိကျွမ်းခဲ့ပြီး နောင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသည့်တိုင် ဟော့ဟဲ၏ စာရေးဖော်ကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။

၁၉၃၁ ဗစ်တိုးရီးယိုး အိုကမ်ပိုက Sur အမည်ရှိ ဂျာနယ်တစ်စောင်ကို

တည်ထောင်လိုက်သည်။ ၎င်းဂျာနယ်မှာ အာဂျင်တိုင်း စာပေ ဂျာနယ်များအနက် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဟော့ဟဲ ရေးသားလေ့ရှိသည်။

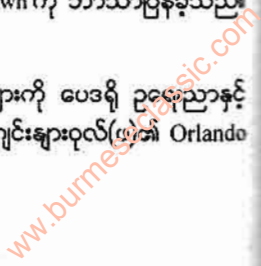
၁၉၃၂ ဟော့ဟဲ၏ Discussion အမည်ရှိ စတုတ္ထမြောက် စာတမ်းများ စာအုပ် ထွက်လာသည်။

၁၉၃၃ သြဂုတ်လထုတ် Megaphone မဂ္ဂဇင်းတွင် ဟော့ဟဲလီးဝစ်ဘော့ဂဲ ၏ အရေးအသားကို အလေးပေး လေ့လာတင်ပြချက်များဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ Critica သတင်းစာ၏ စနေနေ့ အထူးထုတ်များ အတွက် ဟော့ဟဲကို စာပေအယ်ဒီတာ ခန့်အပ်လိုက်သည်။

၁၉၃၅ သူ၏ ဝတ္ထုတိုများကို စုစည်း၍ A Universal History of Infamy အမည်ဖြင့် ပထမဆုံး အကြိမ်အဖြစ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အတော် များများမှာ Critica တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

၁၉၃၆ History of Eternity ဟု အမည်ပေးထားသော ပဉ္စမမြောက် အက်ဆေးစာအုပ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ နှစ်ပတ် တစ်ကြိမ် ထုတ်ဝေသော Sur ၏ နိုင်ငံရပ်ခြား စာအုပ်များနှင့် စာရေးဆရာ များ ဆိုင်ရာ အယ်ဒီတာအဖြစ် ခန့်အပ်ခံရသည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်အထိ အယ်ဒီတာအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ Sur ဂျာနယ်အတွက် ဗာဂျင်း နျားဂုလ်(ဖ)၏ A Room of One's Own ကို ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။

၁၉၃၇ ဂန္ထဝင်မြောက် အာဂျင်တိုင်းစာပေများကို ပေဒရို ဥမောညာနှင့် တွဲဖက်ကာ တည်းဖြတ်ခဲ့သည်။ ဗာဂျင်းနျားဂုလ်(ဖ)၏ Orlando

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

၂၁

ကို Sur အတွက် ဘာသာပြန်သည်။ ဖခင်ကြီး၏ ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့လာသည့်အတွက် ဘွာနိုဇာရက် မြို့ပြင်နားရှိ မိဂွဲလ်စာနေ စာကြည့်တိုက်တွင် လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး အဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သည်။

၁၉၃၈ ကာဖကာ၏ Metamorphosis ဘာသာပြန်တစ်ခုအတွက် တည်းဖြတ်ပြီး အမှာစာ ရေးပေးခဲ့သည်။ ဖခင်ဖြစ်သူမှာ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ကွယ်လွန်သွားရှာသည်။ နာတာလူးပွဲတော်ညီတွင် ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရရာမှ သွေးအဆိပ်ဖြစ်ရာ သေလုမြောပါး ခံစားလိုက်ရသည်။ မျက်စိ အလွန်မှုန်လာသည်။

၁၉၃၉ နာလန်ထကာလ ဖြစ်သည်။ “ပီရယ် မေးနာဒ်-ဒွန်းကီလိုတီကို ရေးသူ” အမည်ရှိ ဝတ္ထုတိုကို ရေးသည်။

၁၉၄၀ Anthology of Fanstastic Literature ကို အခြားသူတို့နှင့် တွဲ၍ တည်းဖြတ်ခဲ့သည်။

၁၉၄၁ သူ၏ ဒုတိယမြောက် ဝတ္ထုတိုများစာအုပ် The Garden of Forking Paths ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ Anthology of Argentine Poetry ကို အခြားသူများနှင့် တွဲ၍ တည်းဖြတ်သည်။ ဝေလ်ဖော့ကနာ၏ The Wild Palms ကို ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။

၁၉၄၂ ကလောင်အမည် ဒိပ်(ချ)၊ ဘူးစတော့ ဒိုမက် ဟူသော အမည်ကို ယူကာ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ တစ်ဦးနှင့်အတူ ပူးတွဲ၍ စုံတောက်

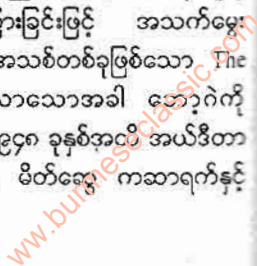
ဝတ္ထုများ ရေးခဲ့သည်။ Six Problems for Don Isidro Parodi ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၄၃ ပထမဆုံး ကဗျာစာအုပ် ဖြစ်သော Poemas ထွက်လာသည်။ စောစောပိုင်းတွင် သူရေးခဲ့သော ကဗျာများကို ပယ်ခဲ့ပြီး အချို့ကို ပြန်လည်ရေးသားခဲ့သည်။ မိတ်ဆွေ ကဆာရက်နှင့် ပေါင်း၍ The Best Detective Stories ကို တည်းဖြတ်ခဲ့သည်။

၁၉၄၄ သူ၏ ကျော်ကြားလှသော ဝတ္ထုတိုစာအုပ် Ficciones ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဤစာအုပ်တွင် The Garden of Forking Paths နှင့် Artifices တို့မှ အရေးအသားများကို ပြန်လည် စုစည်းခဲ့သည်။

၁၉၄၅ အာဂျင်တိုင်း စာရေးဆရာများက Ficciones စာအုပ်အတွက် ဆုချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

၁၉၄၆ ဖက်ဆစ် ပီရွန်အစိုးရအား ဆန့်ကျင်သည့် ကြေညာချက်တွင် သဘောတူကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးသည့်အတွက် စာကြည့်တိုက်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ဘော့ဂဲအား ရာထူးတိုးမြှင့်ပေးသည့် အနေဖြင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အင်စပက်တော်ရာထူး ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ဘော့ဂဲက ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။ စာပေသင်ကြားခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနေခဲ့သည်။ မဂ္ဂဇင်း အသစ်တစ်ခုဖြစ်သော The Annals of Buenos Aires ထွက်လာသောအခါ ဘော့ဂဲကို အယ်ဒီတာရာထူး ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်အထိ အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ မိတ်ဆွေ ကဆာရက်နှင့်

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

၂၃

ပေါင်း၍ စုံထောက်ဝတ္ထုအချို့ ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၄၇ သူ၏ အတွေးအခေါ်များ ပါသော ဒဿန အက်ဆေးများ စာအုပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၄၈ ဘော့ဂဲ၏ မိခင်နှင့် နှမဖြစ်သူတို့မှာ ပီဂျွန်ကို ဆန့်ကျင် ဆန္ဒ ပြခြင်းအတွက် အဖမ်းခံရသည်။ မိခင်ကြီးမှာ အကျယ်ချုပ်ဖြင့် ကိုးလကြာသည်။ နှမဖြစ်သူ နိရာအား အကျဉ်းထောင်တွင် ပြည့်တန်ဆာများနှင့် အတူ ထားခဲ့သည်။

၁၉၄၉ စတုတ္ထမြောက် ဝတ္ထုတိုစာအုပ် The Aleph ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

၁၉၅၀ အင်္ဂလိပ်နှင့် အမေရိကန် စာပေဆိုင်ရာ ပါမောက္ခအဖြစ် ခန့် အပ်ခံရသည်။ အာဂျင်တိုင်း စာရေးဆရာများအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်အထိ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ကို ယူခဲ့သည်။

၁၉၅၁ Death and the Compass အမည်ဖြင့် ဝတ္ထုအရေးသားများ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အဖြစ် ရှေးဟောင်း ဂျာမန်စာပေ အမည်ရှိ စာအုပ်ကို မက်ဆီကိုတွင် ပုံနှိပ် ထုတ် ဝေခဲ့သည်။ ကဆာရေးနှင့် ပေါင်း၍ The Best Detective Stories စာအုပ်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၅၂ Other Inquisitions အမည်ရှိ ဘော့ဂဲ၏ စာတမ်းများကို ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ The Language of the Argentines ကို ပြန်လည်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

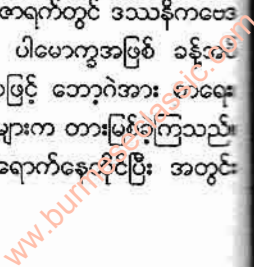
www.burmeseclassic.com

၁၉၅၃ အာဂျင်တိုင်း ကဗျာဆရာကြီး၏ အရေးအသား လေ့လာချက် ဖြစ်သော Martin Fierro စာအုပ်ကို မိတ်ဆွေတစ်ဦးနှင့် ပေါင်း၍ ရေးသားခဲ့သည်။ ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသားပေါင်းချုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဘော့ဂဲ၏ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဖြစ်သော "Emma Zunz" ကို မိုး၍ Days of Wrath အမည်ဖြင့် ရုပ်ရှင်ရိုက်ရန် ဘော့ဂဲက အခြားသူတစ်ဦးနှင့် အတူ ဇာတ်ညွှန်းရေးသားခဲ့သည်။

၁၉၅၄ Days of Wrath ရုပ်ရှင်ကား ရိုက်ကူးပြီးစီးခဲ့သည်။ ကဗျာများ (၁၉၂၃-၁၉၅၃) နှင့် Universal History of Infamy ကို ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသားပေါင်းချုပ် ထုတ်ဝေရေး အစီအစဉ်အရ ပြန်လည် ထုတ်ဝေခဲ့ကြသည်။

၁၉၅၅ ဘော့ဂဲအား အမျိုးသားစာကြည့်တိုက်အတွက် ညွှန်ကြားရေးဝန် ရာထူး ခန့်အပ်ခဲ့ရာ ၁၉၇၃ ခုနှစ်အထိ ဘော့ဂဲ တာဝန်ထမ်းခဲ့ရသည်။ ရုပ်ရှင်ဇာတ်ညွှန်း နှစ်ခု၊ အရေးအသား နှစ်ခုကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြန်သည်။ အာဂျင်တိုင်း ကဗျာဆရာကြီး လီအိုပိုလဒို လူဂုန်းနေ အကြောင်းကို မိတ်ဆွေတစ်ဦးနှင့် ပူးပေါင်း၍ ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၅၆ အာဂျင်တိုင်း တက္ကသိုလ်တစ်ခုက ဘော့ဂဲအား ဂုဏ်ထူးဆောင်ဒေါက်တာဘွဲ့ ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ဘွာနိုဇာရက်တွင် ဒဿနိကဗေဒနှင့် စာပေပညာဌာန၌ ဘော့ဂဲအား ပါမောက္ခအဖြစ် ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ မျက်စိအားနည်းလွန်းလာသဖြင့် ဘော့ဂဲအား ဓာရေးစာဖတ်ခြင်း မပြုရန် သမားတော်ကြီးများက တားမြစ်ခဲ့ကြသည်။ မိခင်ကြီးကိုယ်တိုင် ဘော့ဂဲထံ လာရောက်နေထိုင်ပြီး အတွင်း

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ရေးမှူး သဖွယ် အစစ ကူညီလုပ်ကိုင် ပေးခဲ့ရသည်။

၁၉၅၇ Manual of Fantastic Zoology ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။
အာဂျင်တိုင်း အမျိုးသားစာပေဆု ချီးမြှင့်ခံရသည်။

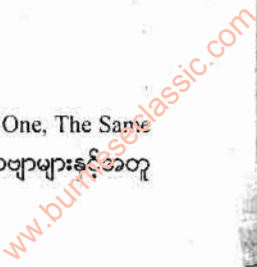
၁၉၆၀ ဘော့ဂဲ၏ El Hacedor (နောင်တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့
Dreamtigers အမည်ဖြင့် ပြန်ဆိုခဲ့သော စာအုပ်) ထုတ်ဝေခဲ့ကြ
သည်။ သူ၏ ကဗျာနှင့် စကားပြေများ ဖြစ်သည်။

၁၉၆၁ စာရေးဆရာကြီး ဆင်မြူရယ်ဘက်ကက်နှင့် အတူ ဖော်မင်တာ
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာပေထုတ်ဝေသူများက ဆုချီးမြှင့်ခဲ့သည်။
တက်ဆက်တက္ကသိုလ်တွင် သွားရောက်၍ တစ်နှစ် ပညာသင်
ကြားပေးခဲ့သည်။ သူ၏ အရေးအသားကို မိုး၍ အာဂျင်တီးနား
တွင် ရိုက်ကူးသော “နွမ်းပါးသူများ” ရုပ်ရှင်ကား ပြသသည်။

၁၉၆၂ ဘော့ဂဲ၏ Ficciones နှင့် Labyrinths ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့
ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံက Commander of the
Order of Arts and Letters ကို ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ အာဂျင်တိုင်း
စာပေ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံ (အကယ်ဒမီ) တွင်
အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည်။

၁၉၆၃ ဥရောပတိုက်သို့ ခရီးထွက်ခဲ့သည်။

၁၉၆၄ ဘော့ဂဲ၏ စတုတ္ထမြောက် ကဗျာစာအုပ် The One, The Same
ကို ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ ကဗျာများနှင့်အတူ

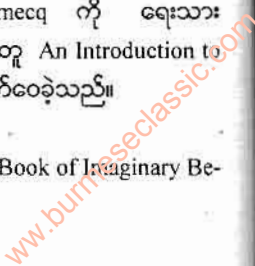
သူ၏ အရေးအသားများအပေါ် အခြားသူတို့၏ လေ့လာချက်များ လည်း ပါဝင်သည်။

၁၉၆၅ အင်နာမာရီယာ ဘရင်နက်ချီးယားက ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသား များနှင့် ပတ်သက်၍ လေ့လာတင်ပြထားသော Borges, the Labyrinth Maker အမည်ရှိ စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးသားခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်စာပေ မိတ်ဆက်ကျမ်း တစ်စောင်ကို ဘော့ဂဲက ရေးသားခဲ့သည်။ ဘော့ဂဲအား ဒို-ဘီ-အီး (The Order of British Empire) ဘွဲ့ ချီးမြှင့်သည်။

၁၉၆၆ ၁၉၆၅ ခုနှစ်အတွက် ချူးယောက်မြို့မှ အင်ဂရမ်မာရေးလ် ဖောင်ဒေးရှင်းက ချီးမြှင့်သော စာပေဆိုင်ရာဆု ရသည်။ အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံ ကက်သိုလိပ် တက္ကသိုလ်တစ်ခုတွင် အင်္ဂလိပ်စာ ပါမောက္ခအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ခံရသည်။

၁၉၆၇ ငယ်သူငယ်ချင်း အယ်လဆာ အက်စတီတီ မီလန်းနှင့် လက်ထပ် ထိမ်းမြားသည်။ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်တွင် ချားလ်စ် အီးလယော့ နော်တန် ကထိကအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေသဖြင့် ဘော့ဂဲနှင့် အယ်လဆာတို့ မက်ဆာချူးဆက်ပြည်နယ် ကိန်းဘရစ်တွင် သွားရောက်နေထိုင်ကြသည်။ ကဆာရေးနှင့် အတူ Chronicles of Bustos Domecq ကို ရေးသား ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဒီတော်ရက်နှင့် အတူ An Introduction to American Literature ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၆၈ မာဂရီးတား ဂျူရယ်ရီးနှင့် အတူ The Book of Imaginary Be-

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ings ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၆၉ ဘော့ဂဲ၏ ပဉ္စမမြောက် ကဗျာစာအုပ် In Praise of Darkness ထုတ်ဝေသည်။ ပါမောက္ခ ဘာဂျင်က ဟော့ဟဲလီးဝစ် ဘော့ဂဲနှင့် စကားစမြည် ပြောခြင်းများ (Conversations with Jorge Luis Borges) စာအုပ်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသည်။ အဆိုပါ စာအုပ်မှာ ပညာရှင်/ ပညာတတ်များနှင့် ဘော့ဂဲ၏ ဆွေးနွေးချက်များ ဖြစ်သည်။ ထိုနှစ် အတွင်းမှာပင် ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသားများ(ပေါင်းချုပ်)ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေလာကြပြန်သည်။ ပြင်သစ်၊ အီတလီ၊ အာဂျင်တီးနား နိုင်ငံများတွင် ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသားများကို တည်မှီ၍ ရုပ်ရှင်ဇာတ်လမ်းအများအပြား ရိုက်ကူးလာကြသည်။

၁၉၇၀ Dr. Brodie's Report အမည်ရှိ ဝတ္ထုအရေးအသားများ စာအုပ်သစ် တစ်အုပ် ထွက်လာပြန်သည်။ ဘော့ဂဲ၏ ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဆိုင်ရာ အရေးအသားများကို ချူးယောက်ကားတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ရုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာကြီး ဘာနတ်ဒို ဘာတိုလူချီက ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသားတစ်ခု ဖြစ်သော “Theme of the Traitor and Hero” ကို အီတာလျံ ရုပ်မြင်သံကြားအတွက် ရိုက်ကူးခဲ့သည်။ အာလဆာနှင့် ကွာရှင်းပြတ်စဲသည်။

၁၉၇၁ ကိုလံဘီယာတက္ကသိုလ်မှ ဂုဏ်ထူးဆောင်ဒေါက်တာဘွဲ့ ချီးမြှင့်သည်။ ထိုနှစ်တွင်ပင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ သွား၍ အောက်စဖို့ တက္ကသိုလ်က ချီးမြှင့်သော ဂုဏ်ထူးဆောင် ဒေါက်တာဘွဲ့ကို

မြင့်သန်း

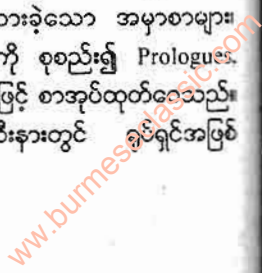
လက်ခံသည်။ အစွရေးနိုင်ငံက ချီးမြှင့်သော ယေရုစလင်ဆုကို လည်း သွားရောက်လက်ခံ ယူခဲ့သည်။

၁၉၇၂ ဆဋ္ဌမမြောက် ကဗျာစာအုပ် ဖြစ်သော The Gold of the Tiger ကို ထုတ်ဝေသည်။ မစ်ချီဂန် တက္ကသိုလ်က ဂုဏ်ထူးဆောင် ပါရဂူဘွဲ့ ချီးမြှင့်သည်။

၁၉၇၃ ပီရူန် အစိုးရအဖွဲ့သစ်ထံမှ အငြိမ်းစားယူခွင့် ရသည်။ မက်ဆီ ကို နိုင်ငံ အယ်လ်ဖောင်းဆိုရေးရက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဆု ချီးမြှင့်ခံရသည်။

၁၉၇၄ စာမျက်နှာပေါင်း ၁၁၆၄ မျက်နှာရှိ ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသား ပေါင်းချုပ် အပြည့်အစုံ (The Complete Works of Jorge Luis Borges) ကို ထုတ်ဝေသည်။ ဘော့ဂဲ၏ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ဖြစ်သော The Others ကို ဘော့ဂဲနှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်သူ ကဆာရေးတို့ ရေးသည့် ဇာတ်ညွှန်းအရ ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် ရုပ်ရှင်ရိုက်သည်။

၁၉၇၅ ဘော့ဂဲ၏မိခင်ကြီး အသက် ၉၉ နှစ်တွင် ကွယ်လွန်သွားသည်။ သူ၏ သတ္တမမြောက် ကဗျာစာအုပ်ဖြစ်သော The Unending Rose နှင့် ပဉ္စမမြောက် ဝတ္ထုတိုစာအုပ် The Book of Sand ကို ထုတ်ဝေသည်။ စာကိုယ်စာရင်းနှင့် အခြားသော အရေးအသားများ အတွက် ရေးသားခဲ့သော အမှာစာများ၊ မိတ်ဆက်စာများ အနက်မှ ၃၈ ခုကို စုစည်း၍ Prologues with a Prologue of Prologue အမည်ဖြင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေသည်။ သူ၏ ဝတ္ထုနှစ်ပုဒ်ကို အာဂျင်တီးနားတွင် ခွဲရိုက်အဖြစ် ရိုက်ကူးကြသည်။

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

၂၉

၁၉၇၆ The Iron Coin အမည်ရှိ ဘော့ဂဲ၏ ရှစ်အုပ်မြောက် ကဗျာ စာအုပ် ထုတ်ဝေသည်။ အလီစီယာ ယူရန်ဒီနှင့် ပေါင်း၍ “ဗုဒ္ဓ ဝါဒ ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း” ဆိုသည်ကို ရေးသားခဲ့သည်။ ဘော့ဂဲ၏ ကဗျာများတွင် အခြေတည်သော တေးဂီတများ အကြောင်း (Borges in Song) အမည်ဖြင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၇၇ History of Night အမည်ပေးထားသော ဘော့ဂဲ၏ နဝမမြောက် ကဗျာစာအုပ် ထွက်လာသည်။ ဆဘောန်တက္ကသိုလ်မှ ဂုဏ်ထူးဆောင် ဒေါက်တာဘွဲ့ ချီးမြှင့်သည်။

၁၉၇၈ ဘော့ဂဲ၏ မိတ်ဆွေလည်းဖြစ်၊ အတွင်းရေးမှူး အဖြစ်လည်း လုပ်ကိုင်ပေးနေသော မာရီယာ ကိုဒမနှင့် ပေါင်း၍ Short Anglo-Saxon Anthology စာအုပ် ရေးသားခဲ့သည်။ သူ၏ Emma Zunz ဝတ္ထုကို ဒုတိယအကြိမ်(မှ) အဖြစ် ဒါရိုက်တာ လီယိုနာဒ်ကာတ်က ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးခဲ့သည်။

၁၉၇၉ ဘော့ဂဲ၏ နှုတ်ပြောများ အမည်ပေးထားသောစာအုပ် ထွက်လာသည်။ ၎င်းစာအုပ်မှာ သူ၏ အပြောအဆိုများကို စုစည်း ထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်သည်။ စာမျက်နှာ ၉၈၉ မျက်နှာရှိသော သူ၏ Complete Works in Collaboration ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ် ကာလအတွင်း ပြင်သစ်စာပေပညာ အဆောက်အအုံမှ ရွှေတံဆိပ်ဆု၊ အိုက်စလင်ဒါ မယ်ကွန်ခရော့(စ)၊ ဂျီဒီအာမှ ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆု စသည်များ ရခဲ့သည်။ မာရီယာနှင့် အတူ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ခရီးထွက်ခဲ့သည်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

www.burmeseclassic.com

- ၁၉၈၀ စပိန်နိုင်ငံမှ စာမန်တေးဘွဲ့ ရခဲ့သည်။ စပိန်ပြည်ရှင်နှင့် မိဖုရား တို့က ခေါ်ယူ တွေ့ဆုံကြသည်။ သူ၏ The Intruder အမည်ရှိ ဝတ္ထုကို ကာလို ဟျူးဂို ခရစ်စတင်ဆင်က ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးခဲ့ သည်။
- ၁၉၈၁ The Compendium အမည် ပေးထားသော ဘော့ဂဲ၏ ဆယ်အုပ် မြောက် ကဗျာစာအုပ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထို့ပြင် Nine Dantesque Essaya ကိုလည်း ရေးသား ထုတ်ဝေဖြစ်သည်။ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်က ဂုဏ်ထူးဆောင် ဒေါက်တာဘွဲ့ ပေးအပ် ခဲ့သည်။
- ၁၉၈၂ Pages of Jorge Luis Borges စာအုပ်၊ စာစုများကို ပုံနှိပ် ထုတ် ဝေခဲ့သည်။
- ၁၉၈၃ ပြင်သစ်သမ္မတ မစ်ထရောင်းက ပြင်သစ်နိုင်ငံ၏ Legion of Honor ဆုကို ပေးအပ်ခဲ့သည်။
- ၁၉၈၄ မာရီယာ ကိုဒေမ ရိုက်ကူးသော ဓာတ်ပုံများနှင့် အတူ ဘော့ဂဲ၏ Atlas အမည်ရှိ စာအုပ် ထွက်လာသည်။
- ၁၉၈၄ ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသား အလုံးစုံကို အီတာလျံဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသားများတွင် အခြေခံ၍ ကာလို ရက်ပတီက Borges. Self-Portrait of the World အမည်ရှိ ပြဇာတ်တစ်ခု တင်ဆက်ခဲ့သည်။
- ၁၉၈၅ မာရီယာ ကိုဒေမနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားသည်။ ဇွန်လ ၁၄ ရက် နေ့၌ ဂျနီဗာတွင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။

ပန်းရောင်လမ်းထောင့်မှ လူ^၁

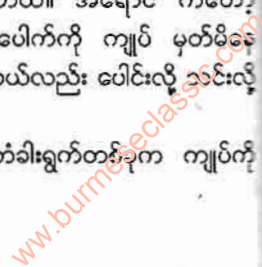
စဉ်းစားများ ကြည့်စမ်းပါဦး။ ဖရန်စစ်ကိုရီးရယ် တစ်ယောက် အဲဒီလို ကြီးပြင်းလာရာက ဗြုန်းဆို သေသွားပါလေရော။ သေဆို တစ်ခါတည်း အစ ရှာမရကို ဖြစ်သွားတာ။ ကျုပ်က သူ့ကို ကောင်းကောင်း တွေ့ဖူး လိုက်တယ်။ ဒီမှာပဲ၊ သူ့အရပ်မှာတော့ မဟုတ်ဘူး။ မြောက်ဘက်က ဗာတာရီးရားတို့၊ ဝါဒါလုပေတို့က သူ့အရပ်။ အမှန် ပြောရရင်တော့ သူနဲ့ကျုပ် သုံးကြိမ်လောက် ထိပ်တိုက်တိုးခဲ့တယ်။ တစ်ညတည်းမှာ သုံးကြိမ်တိုးခဲ့ရတာ။ ကျုပ်အဖို့တော့ မမေ့စရာပဲ။ ဘယ်တော့မှလည်း မေ့တော့မယ် မထင်ဘူး။ မမေ့ဆို အဲဒီညက လာလူယန်နီရား တစ်ယောက် ကျုပ်ဆီ လိုက်လာပြီး အိပ်တဲ့ည။ ကျုပ်ဆီ လာအိပ်ရတာက ရှိစန်းဒိုဝါရက် တစ်ယောက် မယ်လဒိုးနာဒိုမှ အပြီးထွက်သွားပြီ ဆိုလို့၊ ပြန်မလာတော့ဘူး ဆိုလို့ပဲ။ ခင်ဗျားကတော့ ရှိစန်းဒိုဝါရက် ဆိုတာ ကြားချင်မှတောင် ကြားဖူးမယ်။ သို့ပေတဲ့ သိထားဖို့တော့ ကောင်းတယ်။ သူ့ကို ဓားသမားလည်း ခေါ်ကြ တယ်။ သူ့ခေတ် သူ့အခါကများဆို ရှိစန်းဒိုဝါရက်ကို စန်တာရီတာ တစ်ကြောမှာ တယ်ပြီး ရှိသေကြရတာကိုး။ ဓားသမားလို့ နာမည်ရထားတဲ့ အတိုင်း ဓားရေးလည်း ကောင်းခဲ့တာ။ နောက်တစ်ချက်က ရှိစန်းဒိုက ဒွန်နီကိုလပ်(စ) ပရီဒီ(စ) ရဲ့ လူ။ နီကိုလပ်(စ)က မိုရယ်ရဲ့လူ။ ဒီတော့လည်း မရှိသေလို့၊ မကြောက်လို့ ဘယ်ဖြစ်တော့မှာတုံး။ ဖိမ်ခန်းတွေ ဘာတွေများ လာရင်တောင် တတ်နိုင်သမျှ ဝတ်စားပြီး လာတတ်တယ်။ ခေါင်းက ခြေအထိ အနက်ရောင် ဝတ်ပြီး ငွေကြယ်သီးတို့၊ ငွေခါးပတ်တို့နဲ့၊ ဖိမ်မယ်တွေက အစ လူတကာက ရှိသေကြရတာ။ သူက လူနှစ်ယောက် ဖိပ်ခန်းခြေခွဲဖူးတယ် ဆိုတာကိုလည်း လူတိုင်း သိကြတာကိုး။ သူက ဒီကလူတွေလို ဦးထုပ်

www.burmeseclassic.com

ထဲမှာ မျောလို့သာ နေမိကြတယ်။ ကျုပ် ပြောနေတာတောင် မျောနေ
 တယ် ထင်တယ်။ လိုရင်း ပြောရရင်တော့ဗျာ အဲဒီညက ကျုပ်တို့
 ယောက်ျားကလေး တစ်သိုက်လည်း ကလို့သာ နေကြသပေါ့။ များ သော
 အားဖြင့်ကတော့ အိပ်မက်မက်နေကြသလိုပဲ။ အဲဒီလို ကနေကြရင်း
 ရုတ်တရက် ဂီတသံက ကျယ်လာသလိုပဲ။ တကယ်တော့ ကျုပ် အစပိုင်း
 မှာ ပြောခဲ့တဲ့ လူနှစ်ယောက်ရဲ့ ဂစ်တာသံကိုပါ ကြားလာရလို့ပဲ။ ဂျူလီယာ
 ဆိုင်ထဲမှာ တီးမှုတ်နေကြတဲ့ သီချင်းသံနဲ့ ရောသွားတော့ အသံက
 ကျယ်သလို ဖြစ်သွားတာ။ အဲဒီ လူနှစ်ယောက်ရဲ့ ဂစ်တာသံကို တဖြည်း
 ဖြည်း ပိုကြားလာရတယ်။ လေကြောင်းက ပြောင်းသွားပုံ ရတယ်။ ဂစ်
 တာသံ သိပ်မကြားရပြန်ဘူး။ ဒီတော့ ကျုပ်လည်း ဂစ်တာသံကို သိပ်
 ဂရုမစိုက်တော့ဘူး။ ကျုပ်ကောင်မကလေးနဲ့ အကအကြောင်း ပြောနေ
 မိတယ်။ အတော်ကလေး ကြာတော့ ဆိုင်ရှေ့က တံခါးကို ခေါက်သံ
 ကြားရတယ်။ ခေါက်သံက ကျယ်ရုံ မကဘူး။ ခေါက်တဲ့လူရဲ့ အသံက
 လည်း ကျယ်သေးသကိုး။ ကျုပ်တို့ဆိုင်ထဲက လူတွေ အားလုံးလည်း
 ငြိမ်သွားကြတော့တယ်။ အဲဒီတုန်းမှာပဲ လူတစ်ယောက်ဟာ ဆိုင်အထဲ
 က ဆင်နားရွက်တံခါးကို ရင်ဘတ်နဲ့ တွန်းပြီး ဝင်လာတယ်။ လူကတော့
 အသံနဲ့ လိုက်တယ်။

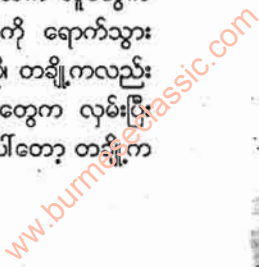
ကျုပ်တို့ အမြင်ကတော့ ဒီလူဟာ ဖရန်စကိုရီးရယ်တောင် မဟုတ်
 သလိုပဲ။ သို့ပေတဲ့ ဒီလူက ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း၊ ဗလတွေ ဘာတွေ
 ကောင်းတယ်။ ခေါင်းအဆုံး ခြေအဆုံး အနက်ရောင် ဝတ်ထားတယ်။
 လည်ပင်းမှာက တဘက်တစ်ခု ပတ်ထားတယ်။ အရောင် ကတော့
 နီညိုရောင်မြင်း အရောင်မျိုးပဲ။ သူ့မျက်နှာပေါက်ကို ကျုပ် မှတ်မိနေ
 သေးတယ်။ လူရိုင်းတွေ မျက်နှာပေါက်မျိုး။ တယ်လည်း ပေါင်းလို့ သင်းလို့
 ကောင်းမယ့်ပုံမျိုး မဟုတ်ဘူး။

ဆင်နားရွက်တံခါး ပွင့်သွားတဲ့အခါ တံခါးရွက်တံခါးက ကျုပ်ကို

ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

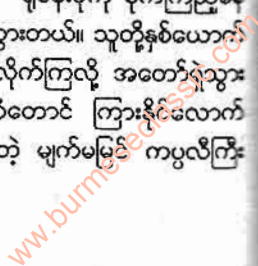
ထိခိုက်တယ်။ ကျုပ်ကလည်း အရှုံးလိုပဲ။ အဲဒီလို တံခါးရွက်က ကျုပ်ကို ထိလိုက်တာနဲ့ ကျုပ်ဘယ်ဘက်လက်က အဲဒီလူဆီ ရောက်သွားတယ်။ ညာဘက်လက်ကတော့ ကျုပ်ဘယ်ဘက် ချိုင်းအောက်က အိတ်ထဲမှာ အမြဲဆောင်ထားတဲ့ ဓားဆီ ရောက်သွားတယ်။* အဲဒီတုန်းကများ ထွေးလား လုံးလား ဖြစ်ကြရင် ကျုပ်တော့ ဘယ်မှာ ကြာကြာခံလိမ့်မှာတုံး။ ကျုပ် ဘယ်ဘက်လက်က အဲဒီလူဆီ မရောက်ခင်မှာတင် အဲဒီလူက ကျုပ်လက်ကို အသာ ပုတ်ထုတ်ပစ်တယ်။ ယင်ကောင်တစ်ကောင်ကို ပုတ်ထုတ်ပစ်လိုက်သလိုပဲ။ ကျုပ်က တံခါးရွက်နောက်မှာ ခြေကားရားလက်ကားရားဖြစ် ကျန်ရစ်နေတုန်း အဲဒီလူက ဆက်လျှောက်သွားတယ်။ ဘာမှ မဖြစ်သလိုပဲ။ ကျုပ်ရဲ့ ညာဘက်လက်ကတော့ ချိုင်းအောက်က ဘာမှ အသုံးမချလိုက်ရသေးတဲ့ ဓားကို ကိုင်ထားလျက်ပဲ။ သူကတော့ အခန်းထဲကို ဆက်လျှောက်သွားတုန်းပဲ။ အခန်းထဲမှာ ရှိတဲ့သူတွေက သူ့ကို လမ်းပေးတဲ့ အနေနဲ့ ဖယ်ပေးကြတယ်။ သူက အားလုံးထက် မြင့်နေတယ်။ ကျုပ်တို့တွေကိုတော့ ရှိတယ် ထင်ပုံတောင် မရဘူး။ ရှေ့ဘက်နားက ခပ်နေတဲ့ အိတ်ထဲကောင်တွေက ဘာများ လုပ်ကြမလဲလို့ အားလုံး စောင့်ကြည့်နေကြတယ်။ တကယ်တော့ သင်းတို့က အလကားပဲ။ ဒီတော့ နောက်နားမှာ ရှိနေတဲ့ အင်္ဂလိပ်ကြီးက ဒီလူကို ဘယ်လိုများ လုပ်မလဲလို့ စောင့်ကြည့်ကြပြန်တယ်။ အင်္ဂလိပ်ကြီးခမျာ ဘာမှ မလုပ်ရသေးခင် ဟိုလူက ဘယ်ဝိုက် ညာဝိုက် ပေးလိုက်တာနဲ့ ကြမ်းပေါ်မှာ မှောက်သွားပါလေရော။ ဒီတော့ ဆိုင်ထဲမှာ စီစီညံလာတာပေါ့။ ပွဲကြီးပွဲကောင်း လာတော့မယ် ပေါ့။ တကယ်တော့ ဆိုင်က အကျယ်ကြီး။ ဒါပေတဲ့ ဆိုင်ထဲက လူတွေက ဒီလူကို တွန်းဟယ်ပြုဟယ် လုပ်ရင်း ဒီဘက်က ဟိုဘက်ကို ရောက်သွားအောင် လုပ်လိုက်ကြတယ်။ လေချွန်တဲ့လူက လေချွန်သလို၊ တချို့ကလည်း တံတွေးနဲ့ ထွေးကြတယ်။ သူ့ကို သဘောမတွေ့တဲ့ လူတွေက လှမ်းပြီး လက်သီးနဲ့တောင် ထိုးတာ။ ဒါပေတဲ့ သူက ဂရုမစိုက်ပုံ ပေါ်တော့ တချို့က

လက်ဝါးနဲ့ လှမ်းရိုက်ကြတယ်။ ရိုက်တယ် ဆိုပေတဲ့လည်း သူ့တဘက် အဖျားအနားလောက် ကိုပါ။ သရော်တဲ့ သဘောလောက်ပါ။ ရှိစန်းဒိုနဲ့ တွေ့မှ မင်း သိမယ် ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးလည်း ပါတယ်။ ရှိစန်းဒိုကတော့ မျက်နှာလွှဲမသွားဘူး။ နံရံကို ကျောမိုပြီး ရပ်ရင်း ကြည့်နေတယ်။ ဘာမှတော့ မပြောဘူး။ ဒီတော့ သူက ဘာဖြစ်လာမယ် ဆိုတာကို သိနေတဲ့ ပုံစံမျိုးနဲ့ စီးကရက်ကို ခပ်သုတ်သုတ် ရှိုက်လိုက်တယ်။ ဒီ အရပ်လူကြီး ဆိုတဲ့ လူကလည်း အခန်းထဲက ပရိသတ်က တွန်းဟယ် ထိုးဟယ် လုပ်တာ ခံရင်း အဆုံးမှာ ရှိစန်းဒိုရှေ့ ရောက်လာတာပေါ့။ ရှိစန်းဒိုရှေ့ ရောက်တော့ သူ့မျက်နှာကို လက်နဲ့ သုတ်လိုက်ရင်း ခုလို ပြောလိုက်တယ်။

'ကျုပ်ကတော့ ဖရန်စစ်ကိုရီးရယ်ပဲ။ မြောက်ဘက်ခြမ်းကပဲ။ လူတွေ ကတော့ အရပ်လူကြီးလို့ ခေါ်ကြတယ်။ ဒီအခန်းထဲက ခွေးမသားတွေ က ကျုပ်ကို တွန်းဟယ်ထိုးဟယ် လုပ်တာကို ကျုပ် ခံနေခဲ့တယ်။ ခံနေဆို ကျုပ်က လူတစ်ယောက်ကို တွေ့ချင်လို့ ရှာနေတာ။ အပြင်မှာလည်း လူတွေ အများကြီး ရှိတယ်။ အလကား လေသမားတွေချည်းပဲ။ ဒါပေတဲ့ လူတွေက ပြောကြတယ်။ ဒီနေပုဒ်ဘက်မှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဓားသမား လို့ ပြောနေတဲ့ လူတစ်ယောက်ရှိတယ် ဆိုပဲ။ ဓားသမားလို့ပဲ ခေါ်ကြတဲ့လူ လေ။ ဒီလူနဲ့ တွေ့ချင်လို့ သိချင်လို့ ကျုပ် လာခဲ့တာပါ။ ခင်ဗျား သိတဲ့ အတိုင်း ကျုပ်ကတော့ ဘာကောင်မှ မဟုတ်ဘူး။ တွေ့ရင်တော့ သတ္တိ ရှိတယ် ဆိုတာ ဘယ်လိုဟုံး ဆိုတဲ့အကြောင်း ကျုပ် သိရလိမ့်မယ် ထင်တယ်။ နမူနာ ယူရလောက်တဲ့ လူတစ်ယောက်ပေါ့လေဗျာ'

အဲဒီလိုပြောပြီး အရပ်လူကြီး ဆိုတဲ့လူက ရှိစန်းဒိုကို စိုက်ကြည့်နေ တယ်။ သူ့ညာလက်ထဲက ဓားကလည်း လက်သွားတယ်။ သူတို့နှစ်ယောက် အနားမှာ ဝိုင်းနေတဲ့ လူတွေက နောက်ဆုတ်လိုက်ကြလို့ အတော်ရှုသွား တယ် ဆိုရမယ်။ အဲဒီတုန်းကများ အပ်ကျသံတောင် ကြားနိုင်လောက် အောင် တိတ်ဆိတ်သွားတာ။ တယောထိုးနေတဲ့ မျက်မမြင် ကပ္ပလီကြီး

စန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

တောင် သူတို့နှစ်ယောက် ရှိတဲ့ဘက်ကို မျက်နှာလှည့်လိုက်သေးတယ်။
 အဲဒီတုန်းမှာပဲ ကျုပ်နောက်ဘက်နားဆီက အသံကြားလိုက်ရတယ်။
 လှမ်းကြည့်လိုက်တော့ တံခါးမကြီးဘက်မှာ လူ့ခြောက်ယောက်၊ ခုနစ်
 ယောက် တွေလိုက်ရတယ်။ ကြည့်ရတာတော့ အရပ်လူကြီးရဲ့ အဖွဲ့သား
 တွေပဲ ဖြစ်မယ်။ သူတို့အထဲက အသက်အကြီးဆုံး လူကတော့ ရာသီဥတု
 ဒဏ် ခံထားရတဲ့ အသားအရေမျိုးနဲ့ တောသားကြီးပဲ။ နှုတ်ခမ်းမွေးတောင်
 ဖြူပေါ့။ သူက ရှေ့ကိုတိုးပြီး ရပ်လိုက်တယ်။ အခန်းထဲက အလင်းရောင်နဲ့
 အမျိုးသမီးကလေးတွေကို ကြည့်ပြီး အဆန်းတကြယ် ဖြစ်နေပုံပဲ။ သို့ပေတဲ့
 လေးလေးစားစားရှိတဲ့ အပြုအမူတစ်ရပ်ကို ပြတဲ့ အနေနဲ့ သူက သူ့ဦးထုပ်ကို
 ချွတ်လိုက်တယ်။ ကျန်တဲ့ လူတွေကတော့ အပေါက်ဝမှာပဲ ရပ်နေကြရင်း
 အသေအချာ ကြည့်နေကြတယ်။ တစ်ယောက်ယောက်ကများ မတော်
 မတည့် ကြံစီရင်ဖြင့် သူတို့ ကြားဝင်မယ် ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုးနဲ့ပါ။

အဲဒီ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ ကျုပ်တို့စိတ်ထဲမှာ ရှိစန်းဒီတစ်ယောက်
 ဘာဖြစ်နေပါလိမ့်လို့ တွေးနေမိကြတယ်။ ဇော်ကားမော်ကား လုပ်နေတဲ့
 ဒီခွေးမသားတွေကို ဘာဖြစ်လို့များ ရှိစန်းဒီက ဓားနဲ့ တစ်ချက်လောက်
 မတွက်လိုက်သလဲလို့ တွေးနေမိကြတယ်။ တစ်ခွန်းမှလည်း ပြန်မပြောဘူး။
 ကြည့်တယ် ဆိုတာတောင် ကြည့်နေတယ်ဆိုတဲ့ သဘောလောက်ပဲ။ ဒီတုန်း
 သူပါးစပ်ထဲက စီးကရက် ပြုတ်ကျသွားတယ်။ သက်သက် ထွေးထုတ်
 လိုက်သလား။ သူ့ဘာသာ ပြုတ်ကျသွားသလား ဆိုတာတော့ ကျုပ်လည်း
 မသိဘူး။ ဒီနောက်တော့ သူက တစ်ခုခု ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ ကျုပ်တို့က
 အခန်းရဲ့ ဒီဘက်မှာဆိုတော့ ဘာ ပြန်ပြောလိုက်မှန်း မကြားလိုက်ရဘူး။
 ဒီတော့ ဖရန်စစ်ကိုနီးရယ်က စိန်ခေါ်ပြန်တယ်။ ဒါပေတဲ့ ရှိစန်းဒီက မတုံ့ပြန်ဘူး။
 ဖရန်စစ်ကိုနီးရယ်ရဲ့ နောက်လိုက်တွေ အထဲက အငယ်ဆုံး ကောင်ကလေးက
 လေချွန်လိုက်တယ်။ အဲဒီတော့ လာ လူယန်နီရားက ကောင်ကလေးကို
 မုန်းတီးတဲ့အကြည့်နဲ့ ကြည့်လိုက်တယ်။ ပြီးမှ ဝိုင်းကြည့်နေကြတဲ့ လူတွေ၊

ဒိမ်မယ်တွေ စတဲ့ လူအုပ်တွေကြားထဲက တိုးပြီး သူ့လူ ရိုစန်းဒိုဆီ သွားတယ်။
ရိုစန်းဒို ရင်အုပ်ပေါ် လက်တစ်ဖက် တင်လိုက်ပြီး ကျန်လက်တစ်ဖက်နဲ့
ရိုစန်းဒိုကို ဓားတစ်ချောင်း လှမ်းပေးလိုက်တယ်။ ပါးစပ်ကလည်း ပြောလိုက်
သေးတယ်။

‘ရိုစန်းဒို၊ ရှင့်မှာ ဒီဟာ လိုနေပြီလို့ ကျွန်မ ထင်တယ်’

ပြောရဦးမယ်။ ဆိုင်ရဲ့ အမိုးအောက်ဘက်နားဆီမှာ ပြတင်းပေါက်
ခပ်ရှည်ရှည်ကြီးတွေ ရှိတယ်။ ဒီပြတင်းပေါက်ကြီးတွေက မယ်လဒိုနားဒိုးချောင်း
ကို မြင်နေရတယ်။ ရိုစန်းဒိုက လက်နှစ်ဖက်နဲ့ ဓားကို ဆကြည့်နေလိုက်
တယ်။ ကြည့်ရတာက ဓားဆိုတာ ဘာလုပ်ရမှန်း မသိသလိုပဲ။ ပြီးတော့
ဘာမပြော ညာမပြော ဓားကို ပြတင်းပေါက်ကနေ တစ်ဆင့် အပြင်မှာ
ရှိတဲ့ မယ်လဒိုနားဒိုးချောင်းထဲ ပစ်လိုက်ပါလေရော။ ကျုပ်ကတော့ ကျောထဲ
တောင် ချမ်းသွားမိတယ်။

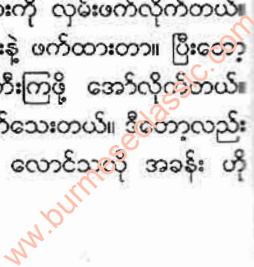
ဒီအခါ ဖရန်စစ်ကိုရီးရယ်က ခုလို ပြောလိုက်တယ်။

‘မင်းကို ငါ တစ်ပိုင်းစီ၊ တစ်စစီ ခုတ်ထစ်မပစ်တာ အကြောင်း
တစ်ခုပဲ ရှိတယ်။ မင်းအကြောင်း ကြားရတာနဲ့ ငါ့မှာ စိတ်ကုန်လှပြီ’

ဒီတော့ လာလူယန်နီရားက အရပ်လူကြီး လည်ပင်းကို ဖက်လိုက်
ရင်း မျက်နှာကိုကြည့်ပြီး ဒေါသသံနဲ့ ပြောလိုက်တယ်။

‘ဒီခွေးကောင်ကို မေ့ပစ်လိုက်စမ်းပါတော့။ သူက သူ့ကိုယ်သူ လူလို့
ထင်နေတာ’

ဖရန်စစ်ကိုရီးရယ်ဟာ ဘာပြောရမှန်း မသိ ဖြစ်သွားပုံ ရတယ်။
ကြောင်ပြီး ခဏ ရပ်နေရာက လာလူယန်နီရားကို လှမ်းဖက်လိုက်တယ်။
လွှတ်များတောင် မလွှတ်တော့ဘူး ဆိုတဲ့ ပုံမျိုးနဲ့ ဖက်ထားတာ။ ပြီးတော့
သီချင်းတီးနေတဲ့ လူတွေကို ကဖွဲ့၊ သီချင်းတီးကြဖို့ အော်လိုက်တယ်။
ဆိုင်ထဲက လူတွေကိုလည်း ကကြဖို့ အော်လိုက်သေးတယ်။ ဒီတော့လည်း
ကကြတော့တာပေါ့။ ကကြတာ တောမီးများ လောင်သလို အခန်း ဟို

အင်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ဘက် ထိပ်ကနေ ဒီဘက်ထိပ်အထိ ရောက်ရောပဲ။ ဖရန်စစ်ကိုရီးရယ်ကတော့ မျက်နှာထားတင်းတင်းနဲ့ က သပေါ့။ ခုလို အနေအထားမျိုးနဲ့ ဆိုတော့လည်း သင်းက ဒီလို မျက်နှာထား ထားနိုင်သပေါ့။ အတော်ကြာတော့ ကလို့ ပြီးတဲ့အခါ နှစ်ယောက်သား တံခါးဝဘက် ရောက်လာကြတယ်။ ပါးစပ် ဘလည်း အော်လိုက်သေးတယ်။

‘ဖယ်ကြဟေ့၊ အမျိုးသမီး အိပ်ချင်နေပြီ’

အဲဒီလိုပြောပြီး ဖရန်စစ်ကိုရီးရယ်နဲ့ လာလူယန်နီရားတို့ နှစ်ယောက်သား ခါးချင်းအပ်လို့ ထွက်သွားကြတော့တယ်။ တန်ဂို အကထဲ မူးယစ်နေခဲ့ကြ သလို တန်ဂို အကထဲ နှစ်မြုပ်သွားကြတာပေါ့။

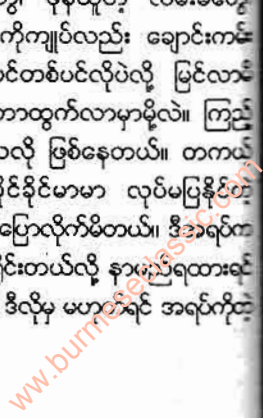
ကျုပ်ကိုကျုပ်တော့ ရှက်ဖို့ကောင်းတယ်လို့ ထင်မိတယ်။ ကောင်မ ဘလေး တစ်ယောက်နဲ့ အတော်ကလေး ကလိုက်မိတယ်။ အခန်းထဲမှာ သူက များတာ တစ်ကြောင်း၊ အိုက်စပ်စပ် ရှိလာတာက တစ်ကြောင်း၊ ဘျုပ်လည်း ကောင်မကလေးကို ပြောပြီး အက ရပ်လိုက်တော့တယ်။ ပြီးတော့ တခြားသူတွေ မရိပ်မိအောင် နံရံနားက ကပ်ပြီး ဖြည်းဖြည်းချင်း တံခါးဝဘက် ထွက်လာခဲ့တယ်။ ညကတော့ လှပျံ့ပျံ့။ သို့ပေတဲ့ ဘယ်သူ့ အတွက် လှနေတာတဲ့တုံး။ အပြင်ဘက်က လမ်းထောင့်နားဆီ မှာတော့ မြင်းလှည်းရပ်ထားတယ်။ မြင်းလှည်းပေါ်က ထိုင်ခုံပေါ်မှာတော့ ဂစ်တာ နှစ်လက် ထောင်ထားတာ ခရစ်ယာန် ခင်ကြီးနှစ်ပါး ထိုင်နေသလိုပဲ။ အဲဒီ ဂစ်တာနှစ်လက်မြင်တော့ ကျုပ်စိတ်ထဲမှာ အတော်ကလေး မခံချို မခံသာ ဖြစ်သွားမိတယ်။ ဘယ်နုယ့်ဗျာ၊ ဒီ အရပ်လူကြီးဘက်က ကောင်တွေက ဘျုပ်တို့ကို ဖုတ်လေတဲ့ငါးပိ ရှိတယ်လို့မှ မထင်ပါကလားလို့ တွေးမိ လိုက်တယ်။ ကျုပ်တို့ကတော့ ဘာမှ လုပ်ကြံမှာ၊ လုပ်ရဲမှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ဒီကောင်တွေက တွေးထားပုံ ရတယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း သူတို့ဂစ်တာတွေကို ထားခဲ့တာ။ ကျုပ်စိတ်ထဲမှာလည်း တို့တစ်တွေဟာ အလကားကောင်တွေ ဝါလားလို့ ဖြစ်လိုက်မိတယ်။ ဒါနဲ့ ကျုပ်လည်း နားအနောက်မှာ ပန်ထားတဲ့

ဇော်မွှားပန်းကို ဖြုတ်လိုက်ပြီး ရွံ့ဗွက်ထဲ ပစ်လိုက်မိတယ်။ ပြီးတော့ စိတ်ထဲမှာ အထိုင်ကျသွားအောင် အသာ ရပ်ကြည့်နေမိလိုက်တယ်။ စိတ်ထဲမှာ နောက် တစ်နေ့သာ ရောက်စေချင်တော့တယ်။ ဒါမှလည်း ဒီညဟာ ကျန်ရစ်ခဲ့မှာကို အဲဒီတုန်းမှာပဲ တစ်ယောက်ယောက်က ကျုပ်ကို နောက်ဘက်က တံတောင်နဲ့ အသာ တွက်ပြီး လမ်းဖယ်လိုက်တယ်။ ဘယ်သူများလဲလို့ ကြည့်လိုက်တော့ ရိုစန်းဒိုပဲ။ သူလည်း ဆိုင်ထဲက အပြင်ကို ထွက်လာတာ။

ဖြတ်လျှောက်သွားရင်း ကျုပ်ကို 'မင်းကတော့ နေရာတကာ ကန့်လန့် ကန့်လန့်နဲ့ပဲ' လို့လည်း ပါးစပ်က ပြောသွားသေးတာ။ သူ့ဘာသာသူ စိတ်ထဲပေါ့သွားအောင် ပြောလိုက်တာလား။ တစ်ခုခု စဉ်းစားနေရင်း ပါးစပ်က ထွက်သွားတာလားတော့ ကျုပ် မသိဘူး။ ရိုစန်းဒိုဟာ မယ်လဒိုးနားဒိုဘက်က အတော့်ကို မှောင်မနေတဲ့ဘက်ဆီ ထွက်သွားတယ်။ ကျုပ်တစ်သက်မှာ အဲဒီကတည်းက သူ့ကို ထပ်မတွေ့ရတော့ဘူး။

ကျုပ်ကတော့ အဲဒီမှာ ရပ်နေရင်း ကျုပ်ဘဝကို ကျုပ် ပြန်သုံးသပ် ကြည့်မိလိုက်တယ်။ ကြည့်စမ်းပါဦး။ ကောင်းကင်ကြီး ဆိုရင် အမြဲ ဒီ အတိုင်းပဲ။ ဟိုအောက်ဘက်မှာကြည့်၊ ချောင်းရေတွေဟာ ဒေါသတကြီးနဲ့ စီးဆင်းနေသလိုပဲ။ အိပ်ပျော်နေတဲ့ မြင်းတွေ၊ ဖုန်ထူတဲ့ လမ်းမတွေ၊ အုတ်ဖုတ်တဲ့ ဖိုကြီးတွေ၊ ဒီအတိုင်းပဲ။ ကျုပ်ကိုကျုပ်လည်း ချောင်းကမ်း ပါးမှာ ပေါက်နေတဲ့ ရေမျောကမ်းတင် အပင်တစ်ပင်လို့ပဲလို့ မြင်လာမိ လိုက်တယ်။ အမှိုက်ပုံက အမှိုက်က လွဲလို့ ဘာထွက်လာမှာမို့လဲ။ ကြည့် လေး၊ ကျုပ်တို့ဆီက အပြောသမားပဲ ထွက်သလို ဖြစ်နေတယ်။ တကယ် ပွဲကြီးပွဲကောင်းနဲ့ တိုးတော့ ကျုပ်တို့က ခိုင်ခိုင်မာမာ လုပ်မပြနိုင်တဲ့ လေသမားတွေလိုပဲလေ။ ဒီတော့ ကျုပ်စိတ်ထဲ ပြောလိုက်မိတယ်။ ဒီအရပ်က လူတွေက ကြမ်းတယ် ရမ်းတယ်၊ မိုက်တယ် ရိုင်းတယ်လို့ နာမည်ရထားရင် လူတွေလည်း မိုက်မှ ရိုင်းမှ၊ ကြမ်းမှ ရမ်းမှပေါ့။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ရင် အရပ်ကိုတော့

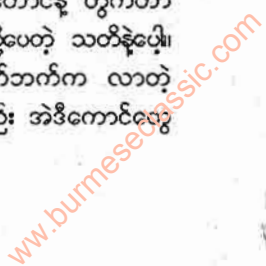

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

အားမနာ ဆိုသလို ဖြစ်နေမှာပဲ။ အလကား၊ ကလေးကဝတွေတော့ အဖြစ်မခံနိုင်ဘူး။ ဆိုင်ထဲမှာကတော့ က ခုန် နေကြတုန်းပဲ။ အိမ်တွေ အထဲမှာက ငြင်းကြခုံကြတုန်းပဲ။ လေထဲမှာ ညမွှေးပန်း အနံ့ကို ရလိုက်တယ်။ ညကတော့ လှနေတုန်းပဲ။ ကိုင်း ဒီတော့ ဘာဖြစ်သတုံး။ ကောင်းကင်မှာက ကြယ်တွေ အပြည့်ပဲ။ အကုန်သာ လိုက်ကြည့်ရင် မူးတောင့် သွားနိုင်တယ်။ ကျုပ် ပြောပြမယ်။ အဲဒီညက ဖြစ်ခဲ့တာတွေဟာ ကျုပ်နဲ့ မပတ်သက်ဘူးလို့ မြင်အောင် ကျုပ် အတော် ကြိုးစားခဲ့ရတယ်။ ရှိစန်းဒီတစ်ယောက် အမြီးကုပ် သွားတာ၊ အရပ်လူကြီးက အသားလွတ် လူပါးဝတာတွေကြောင့်တော့ ကျုပ်ဟာ သတ္တိကြောင်မသွား ခဲ့မိဘူး။ ဒီ အရပ်လူကြီးဆိုတဲ့ ကောင်က လာလူယန်နီရားကိုတောင် စွံသွားသေးတယ်။ အဲဒီညရယ်၊ နောက်ညတွေ အတော်များများမှာရယ် ကျုပ်က တွေးလိုက်မိတယ်။ သူ အသက်ရှင် သမျှတော့ လာလူယန်နီရားဟာ သူ့အတွက် ဆေးပဲ။ သူတို့ ဘယ်များ ထွက်သွားကြတယ် မသိဘူး။ လျှို့ဝှက်ခုံခုံထဲ ဆင်းပြီး ထင်တိုင်းကြံနေကြပြီ ထင်တယ်။

ကျုပ် ဆိုင်ထဲပြန်ရောက်တော့ အေးအေးသက်သာနဲ့ ကနေကြသေး တယ်။ ဘာမှ ဖြစ်ခဲ့ပုံ မရသလိုပဲ။

ကျုပ်ကတော့ ကျုပ် ဆိုင်ထဲ ပြန်ရောက်လာတာ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ကြီး မဖြစ်အောင် ကြိုးစားနေလိုက်တယ်။ လူအုပ်ကြားထဲ ဟိုတိုး ဒီတိုးပေါ့။ ကျုပ်တို့ဆီက ကောင်တွေတော့ အလျှို အလျှိုနဲ့ လစ်ထွက်သွားတာ တွေနေရတယ်။ မြောက်ဘက်က လာတယ် ဆိုတဲ့ ကောင်တွေကတော့ တန်ဂိုကလို့ ကောင်းကြတုန်း။ ရိတာ၊ ထေတာ၊ တံတောင်နဲ့ တွက်တာ တွေတော့ မရှိပါဘူး။ အားလုံးက သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ရယ်။ သို့ပေတဲ့ သတိနဲ့ပေါ့။ သီချင်းသံက အိပ်ဖို့တောင် ကောင်းတယ်။ မြောက်ဘက်က လာတဲ့ ကောင်တွေနဲ့ ကနေတဲ့ ကောင်မကလေးတွေ ဆိုလည်း အဲဒီကောင်လေး အလိုအတိုင်း လိုက်နေကြရတာပေါ့။

ကျုပ်က တစ်ခုခု ဖြစ်မလားလို့ မျှော်နေမိတယ်။ သို့ပေတဲ့ မမျှော်
တာက ဖြစ်လာတယ်။

အပြင်ဘက်ဆီက မိန်းမသံတစ်ခု ကြားရတယ်။ ဝိုသံပဲ။ အသံက
ကြားဖူးနေတဲ့ အသံ။ အသံက တည်ငြိမ်တယ်။ အတော့ကို တည်ငြိမ်တဲ့
အသံနဲ့ စကားပြောလိုက်သံ။ အပြောခံရတဲ့ လူက တကယ် မရှိဘူးလို့
တောင် ထင်ရလောက်တယ်။

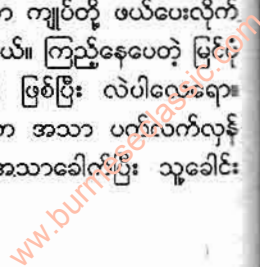
‘ဝင်ပါ အချစ်ရေ၊ အထဲကိုသာ ဝင်လိုက်ပါ’ တဲ့။ ပြီးတော့ မိန်းမ
ဝိုသံ ကြားရပြန်တယ်။ ဆောက်တည်ရာမရ ဝိုသံမျိုး။ အပြင်က ထပ်
အော်ပြန်တယ်။

‘ဟဲ့ အထဲက ခွေးမ၊ တံခါး ဖွင့်ကြစမ်း။ ငါ ပြောနေတယ်၊ တံခါး
ဖွင့်ကြစမ်း’

ဒီတော့ ဆိုင်ရဲ့ အိုလှပြီဖြစ်တဲ့ တံခါးရွက်ကို ဖွင့်လိုက်ကြတယ်။
လာလူယန်နီရား ဝင်လာတယ်။ သူ့ပခုံးပေါ်မှာ တစ်ယောက်ယောက်
မှီတွဲပါလာတာကိုး။ တစ်ယောက်ယောက်ကို သယ်လာတာကိုး။

‘သူ့နောက်မှာ စေ့ဆော်နေတဲ့ပိညာဉ် ပါလာတယ်’ လို့ အင်္ဂလိပ်ကြီး
ကတောင် လှမ်းပြောလိုက်သေးတယ်။

‘လူသေတစ်ယောက် ပါလာတယ် သူငယ်ချင်း’ လို့ အရပ်လူကြီး
က ပြောလိုက်တယ်။ သူ့မျက်နှာက အမူးသမား တစ်ယောက်လိုပဲ။
ကျုပ်တို့ကလည်း သူဝင်လာတော့ အလျင်က သူဝင်လာတဲ့အခါ ရဲ့ပြီး
နေရာဖယ်ပေးကြသလို နေရာလုပ် ပေးလိုက်ကြတယ်။ သူဝင်လာပုံ
ကြည့်ရတာ ခြေလှမ်းမမှန်ဘူး။ အရပ်လူကြီးဟာ ကျုပ်တို့ ဖယ်ပေးလိုက်
တဲ့ နေရာလွတ်မှာ ခပ်တောင့်တောင့် ရပ်နေတယ်။ ကြည့်နေပေတဲ့ မြင်းပုံ
မရဘူး။ မကြာလှဘူး။ အရပ်ကြီးပြတ်သလို ဖြစ်ပြီး လဲပါလေရော။
သူနဲ့ပါလာတဲ့ အထဲက အကောင်တစ်ကောင်က အသာ ပက်လက်လှန်
ပေးလိုက်ပြီး၊ သူဝတ်လာတဲ့ သင်တိုင်းကို အသာခေါက်ပြီး သူခေါင်း

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

အောက်မှာ ခုပေးလိုက်တယ်။ အဲဒီကောင်ရဲ့ လက်မှာတော့ သွေးတွေ
 နွဲ့သွားတာပဲ။ ဒီတော့မှလည်း ကျုပ်တို့တစ်တွေ သူ့ရင်ဘက်က ဓားဒဏ်ရာ
 ကြီးကို တွေ့လိုက်ရတော့တယ်။ ဒဏ်ရာက သွေးတွေ တအားထွက်နေ
 တာ။ သူ့လည်ပင်းမှာ ပတ်ထားတဲ့ အနီရောင်တောက်တောက် လည်ပင်းပတ်
 ဆိုရင် အမည်းရောင်တောင် ဖြစ်နေတယ်။ သူဝင်လာတုန်းက သူ့ဒဏ်ရာ
 ကြီးကို မတွေ့မိကြဘူး။ မတွေ့ဆို အဲဒီတုန်းက သူက သင်တိုင်းအပေါ်မှာ
 တဘက်တစ်ခု ခြုံထားတာကိုး။ သွေးတိတ်သွားအောင် လုပ်ဖို့ ဆိုပြီး
 ကောင်မကလေး တစ်ယောက်က အရက်တစ်ပုလင်းနဲ့ အဝတ်စတွေ ယူ
 လာတယ်။ ဖရန်စစ်ကိုရီးရယ် အနေနဲ့ကတော့ ဘယ်လိုက ဘယ်လိုဖြစ်တယ်
 ဆိုတာ ပြောနိုင်မယ့် အခြေအနေ မရှိဘူး။ လာလူယန်နီရားကတော့
 လက်နှစ်ဖက် ဘေးမှာ အသာချရင်း အရပ်လူကြီးကို မရှုနိုင် မကယ်နိုင်
 တဲ့ အနေအထားနဲ့ ကြည့်နေလေရဲ့။ ဆိုင်ထဲက လူတွေကလည်း ဘယ်လို
 ဖြစ်လာတာလဲ ဆိုတာကို မျက်နှာရိပ် မျက်နှာကဲနဲ့ သူ့ကို မေးနေကြတာ
 ကိုး။ နောက်ဆုံးတော့ လာလူယန်နီရား ပြောတယ်။ သူတို့နှစ်ယောက်
 သား အပြင်ကို ထွက်သွားကြပြီး မြေကွက်လပ်ကလေး တစ်ခုဆီ
 သွားကြတယ် တဲ့။ အဲဒီတုန်း လူတစ်ယောက် ပေါ်လာပြီး အရပ်လူကြီးကို
 စိန်ခေါ်သတဲ့။ အဲဒီမှာတင်ပဲ အရပ်လူကြီးတစ်ယောက် ခုလို ဓားနဲ့
 အထိုးခံလိုက်ရတာဆိုပဲ။ သူကတော့ ပြောတယ်။ ဓားနဲ့ထိုးတာ ရှိစန်းဒို
 တော့ မဟုတ်တာ သေချာသတဲ့။

ခက်တာက ဘယ်သူက ယုံမလဲ။

အရပ်လူကြီးကတော့ ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ မြောနေပုံ ရတယ်။ ကျုပ်
 ကတော့ တွေးမိလိုက်တယ်။ အရပ်လူကြီးကို တွယ်လိုက်တဲ့ သူကဖြင့်
 ဓားရေးမှာ အတော့်ကို ကောင်းတဲ့လူ ဖြစ်မယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့
 အရပ်လူကြီး ကိုယ်တိုင်က ဓားရေး ကောင်းပြီးသားကိုး။ သူ့လိုမှ မကောင်း
 ရင် ဘယ်လွယ်လိမ့်မှာလဲ။ လာလူယန်နီရားနဲ့ ဖရန်စစ်ကိုရီးရယ်တို့ ခုလိုထဲ

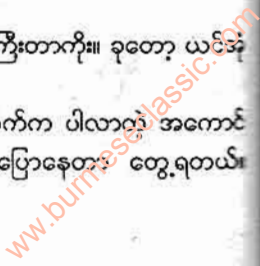

ပြန်ဝင်လာတုန်းက ဆိုင်ရှင် ဂျူလီယာက လက်ဖက်ရည် ကျိုနေတယ်။ ခုတော့ လက်ဖက်ရည်အိုး ကျသွားလို့ ဆိုင်ထဲက လူတွေ အားလုံးကို လက်ဖက်ရည် လိုက်တည်နေရာက ကျုပ်ဆီ နောက်ဆုံး ရောက်လာ တယ်။ အရပ်လူကြီးခမျာမလည်း သူ့ကိုယ်သူ မရတော့ဘူး ဆိုတာ သိပုံ ရတယ်။ 'ငါ့မျက်နှာကို ဖုံးပေးစမ်း' လို့ လှမ်းပြောရှာတယ်။ သူ့ခမျာ မာနကလေးက ကျန်နေသေးတာကိုး။ သေငယ်ဇောနဲ့ မြောနေတဲ့သူကို လူတွေက ကြည့်ပြီး တောပြောတောင်ပြော ပြောကြမှာ စိုးပုံရတယ် ထင်တယ်။ တစ်ယောက်ယောက်က သူ့ဦးထုပ်မည်းကြီး ယူလာပြီး သူ့မျက်နှာပေါ် တင်ထားပေးလိုက်တယ်။ အဲဒီ ဦးထုပ်အောက်မှာပဲ အရပ်လူကြီးခမျာ အသက်ထွက်သွားရရှာတယ်။ သူ့ရင်ဘတ် လှုပ်နေတာ ရပ်လည်း သွားရော တစ်ယောက်ယောက်က သွားပြီး တစ်ကိုယ်လုံး ဖုံးလိုက်တယ်။ သူကလည်း အသက်မရှိတော့တဲ့ ဖရန်စစ်ကိုရီးရယ်ကို ကြည့်ချင်ပုံ ရပါတယ်။ တကယ်တော့ ဖရန်စစ်ကိုရီးရယ်ဟာ ဟိုစဉ် ဟိုအခါကတော့ နာမည်တစ်လုံးနဲ့ နေခဲ့တာပါ။ ဗာတားရီရားက တောင် ဘက် တစ်ကြောအထိ အင်မတန် ကြမ်းတမ်းတယ်လို့ နာမည်ရခဲ့တဲ့သူပါ။ သူ သေသွားပြီ ဆိုတော့လည်း သူ့ကို မုန်းတီးခဲ့တာတွေ ကျုပ်ပါးစပ်က မထွက်ရက်တော့ပြန်ဘူး။

'သေဖို့ ဆိုတာကလည်း အသက်ရှင်ဖို့က လိုသေးသကိုး' လို့ နောက်ဘက်နား လူအုပ်ထဲက ကောင်မကလေး တစ်ယောက်က ပြောလိုက် တယ်။ အဲဒီနောက် လူတစ်ယောက်က ဆင်ဆင်ခြင်ခြင်နဲ့ ခုလို ပြောလိုက် ပြန်တယ်။

'ဒီလူက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တယ်အထင်ကြီးတာကိုး။ ခုတော့ ယင်အုံ စရာက လွဲလို့ ဘာမှ မဟုတ်ရှာတော့ဘူး'

အဲဒီအချိန်မှာ အရပ်လူကြီးနဲ့ မြောက်ဘက်က ပါလာတဲ့ အကောင် တွေ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် တီးတိုးပြောနေတီး တွေ့ရတယ်။

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

နောက်မှ အဲဒီနှစ်ယောက်က တစ်ပြိုင်တည်း အော်လိုက်ကြတယ်။

‘ဒီမိန်းမ သတ်တာပဲ’ တဲ့။

တစ်ယောက်ကတော့ လာလူယန်နီရား မျက်နှာကို တည့်တည့် ကြည့်ပြီး ပြောလိုက်တယ်။ အဲဒီနောက် အဲဒီအကောင်တွေက လာလူယန်နီရားကို ဝိုင်းလိုက်ကြတယ်။ ကျုပ်လည်း ဘာမှ တွေးမနေတော့ဘူး။ လူအုပ်ကို တွန်းထိုးဖယ်လိုက်ပြီး လာလူယန်နီရား အနား သွားလိုက်မိတယ်။ အဲဒီတုန်းကတော့ဗျာ ကျုပ်လည်း အတော်ရူးတာပါ။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ် အမြဲဆောင်ထားတဲ့ ဓားကိုတော့ မထုတ်လိုက်မိဘူး။ ဘာလို့မှန်းတော့ မသိဘူး။ လူတွေ အားလုံးကလည်း ကျုပ်ကို ဝိုင်းကြည့်နေကြတယ်။ ဝိုင်းကြည့်နေကြမယ် ဆိုတာလည်း ကျုပ် သိနေတယ်။

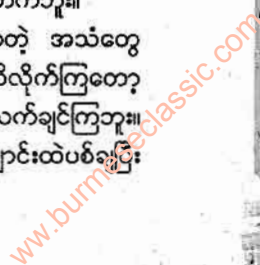
ကျုပ်ကလည်း သရော်တော်တော်လုပ်တဲ့ မျက်နှာပေးမျိုးနဲ့ ခုလို ပြောလိုက်တယ်။ ‘ဒီမိန်းမ လက်ကိုများ ကြည့်ကြစမ်းပါ။ ဓားနဲ့ ထိုးနိုင်လောက်တဲ့ လက်မျိုးလား...လို့။ ဓားနဲ့ ထိုးရဲလောက်တဲ့ သတ္တိများ ရှိသလား...လို့’

ဒီနောက်တော့ ကျုပ်က ခပ်တည်တည်နဲ့ ရဲရဲတင်းတင်းပဲ ဆက်ပြောလိုက်မိတယ်။

‘နာမည်တစ်လုံးနဲ့ နေတဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ ခုလို ရေတိမ်နှစ်ရမယ်လို့ ဘယ်သူ ထင်မှာတုံး။ ဒါပေမဲ့ ခုလိုဖြစ်ရတာကို လူစိမ်းတွေက ဝင်ပြီး ဘာကြောင့် ညာကြောင့် ပြောလို့တော့ ဘယ်ဖြစ်မှာတုံး။ တစ်သက်လုံး ပြောစရာ ဖြစ်နေမှာပေါ့’

ဘယ်သူကမှတော့ ကျုပ်ပြောတာကို စောဒက မတက်ဘူး။

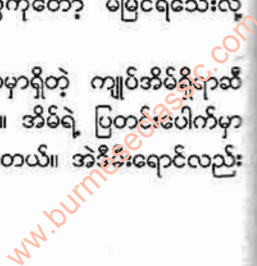
အားလုံး ငြိမ်နေကြတယ်။ အဲဒီတုန်း မြင်းစီးလာတဲ့ အသံတွေ ကြားလိုက်ကြရတယ်။ ဒါ ပုလိပ်တွေပဲ ဖြစ်မယ်လို့ သိလိုက်ကြတော့ ဘယ်သူကမှ သင်းတို့နဲ့ ပြဿနာမပေါ်ချင်ကြ၊ မပတ်သက်ချင်ကြဘူး။ ဒီတော့ အရပ်လူကြီးရဲ့ အလောင်းကောင်ကြီးကို ချောင်းထဲပစ်ချပြီး

အစပျောက်ဖို့ လုပ်ကြတယ်။ ဒါကလည်း အကောင်းဆုံးနည်းပဲ ကိုး။ ခင်ဗျား မှတ်မိသေးသလား။ ရှိစန်းဒို ဓားလွင့်ပစ်လိုက်တဲ့ ပြတင်းပေါက်ကြီးလေ။ အရပ်လူကြီးလည်း အဲဒီပြတင်းပေါက်ကြီးကနေ ချောင်းထဲ ရောက်သွားရရှာ တယ်။ လူတစ်သိုက်က အရပ်လူကြီးရဲ့ အလောင်းကောင်ကို ချီမပြီး အဲဒီ အပေါက်ကနေ ပစ်ချလိုက်ကြသပေါ့။ သူ့ကိုယ်မှာ ရှိတာလေးတွေတော့ နှိုက်ယူထားလိုက်ကြသေးတယ်။ တစ်ယောက်ကများ ဆို ဖရန်စစ်ကိုရီးရယ်ရဲ့ လက်က လက်စွပ်တောင် လက်ကို ဖြတ်ပြီး ယူထားလိုက်သေးတယ်။ လင်းတတွေလိုပဲ။ ဘာမှ မတုံ့ပြန်နိုင်တော့တဲ့ အလောင်းကောင်ကို ဝိုင်းထိုးကြ၊ ဆိတ်ကြသလိုပဲ။ အဆုံးမှာတော့ဗျာ ချောင်းရေစီးထဲ အလောင်းကောင်ကို ပစ်ချလိုက်ကြသပေါ့။ ကလီစာတွေ ထုတ်ပစ်သေးလား။ ဒီအတိုင်းလား တော့ ကျုပ် မသိဘူး။ အရပ်လူကြီးနဲ့ ပါလာတဲ့ အထဲက နှုတ်ခမ်းမွေးဖြူဖြူနဲ့ လူကြီးကတော့ ကျုပ်ကိုသာ စိုက်ကြည့်နေတော့တာပဲ။ လာလူယန်နီရား ကတော့ လူတွေ အဲဒီကိစ္စနဲ့ အလုပ် ရှုပ်နေကြတာကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ခြေရာဖျောက် ပြေးပါလေရော။

ဆိုင်ကို ပုလိပ်တွေ ရောက်လာတဲ့ အချိန်မှာတော့ ဆိုင်ထဲကလူတွေ နောက်တစ်ချီတောင် က နေကြပြီ။ အတော်တောင် အရှိန်ရနေကြပြီ။ မျက်မမြင် တယောသမားကလည်း ဟာဗာနေရာ(စ) တေးသွားကို ထိုးနေပုံ ကဖြင့် နောက် ဘယ်တော့မှ ဒီလိုလက်ကွက်မျိုး ကြားရမယ် မထင်ဘူး။ အပြင်ဘက်မှာတော့ အရုဏ်ဘက်တောင် ကူးတော့မယ်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းက တောင်ကုန်းပေါ်မှာတော့ မီးကြိုးတွေ၊ ဖုန်းကြိုးတွေ သွယ်ထားတဲ့ တိုင်တွေ ကိုတောင် မြင်လာရပြီ။ သို့ပေမဲ့ ကြိုးတွေကိုတော့ မမြင်ရသေးလို့ တိုင်တွေကိုပဲ ထီးထီးကျန် တွေ့နေရတယ်။

ဆိုင်ကနေ သုံးပြလောက်ဝေးတဲ့ နေရာမှာရှိတဲ့ ကျုပ်အိမ်ရှိရာဆီ သက်သောင့်သက်သာနဲ့ လျှောက်လာခဲ့မိတယ်။ အိမ်ရဲ့ ပြတင်းပေါက်မှာ မီးရောင်တစ်ချက် တွေ့လိုက်ရပြီး ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီမီးရောင်လည်း

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

တွေ့ရော ကျုပ်လည်း ပိုပြီး သွက်သွက်ကလေး လျှောက်လိုက်မိတယ်။
ပြီးတော့ ကျုပ်ရဲ့ ဘယ်ဘက်ချိုင်းအောက်မှာ ကျုပ် အမြဲဆောင်ထားတဲ့
ဓားကို ဒုတိယအကြိမ်အဖြစ် ဆွဲထုတ်လိုက်မိတယ်။ အချိန်ယူပြီး သေသေ
ချာချာ ထပ်ပြီး စစ်ဆေးကြည့်လိုက်မိတယ်။ 'ဓားကတော့ အသစ်လိုပဲ၊
အပြစ် မရှိသလိုပဲ၊ သွေးစက် ဆိုလို့ တစ်စက်တောင် မတွေ့ရဘူး။

[“Man on Pink Corner” from *A Universal History of Iniquity* (1953)]

၁။ စပိန်ဘာသာအားဖြင့် *Hombre de la esquina rosada* ဟု အမည်ပေး
ရေးသားထားသည်။ စပိန် ဘာသာစကားအရ လုံးချင်း ဘာသာပြန်သော် *Esquina*
မှာ “ထောင့်” သာ ဖြစ်ပြီး *Rosado/Rosada* မှာ ပန်းရောင် ဖြစ်ပါသည်။ ဘော့ဂဲ၏
အရေးအသား ဖော်ထုတ်ချက်များကို တည်မှီ၍ “ထောင့်” ဟူသော အသုံးအနှုန်းတွင်
လမ်းကို ဖြည့်ရပါသည်။ ဘွာနိုဇာရက်မှ အုတ်ခိုးများကို ဆေးအရောင်တောက်တောက်ဖြင့်
သုတ်ထားလေ့ ရှိကြသည်။ ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသား အချို့တွင် “မိုးပြာရောင်” ဟု
ရေးသားလေ့ရှိသည်။ နူးညံ့မှု၊ ပျော့ညံ့မှုကို ဖော်ရန် “ပန်းရောင်” ကို သုံးခဲ့ပုံ
ရသည်။

၂။ *Maldonado* မှာ ဘွာနိုဇာရက်မြို့ မြောက်ဘက်ရှိ စမ်းချောင်းတစ်ခု၏
အမည်ကိုခွဲ၍ ခေါ်ဆိုသော အရပ် ဖြစ်သည်။ နွမ်းပါး၍ ပေါ့တန် ဆိုးသွမ်းသူ များသော
အရပ်ဖြစ်သည်။

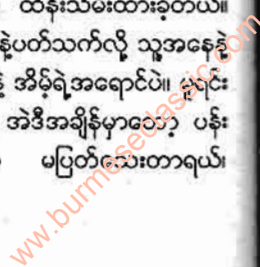
၃။ *Don Nicolas Paredes* ကို ဆိုလိုသည်။ ပရီးဒက်(စ်)မှာ ပါလားမိုး အရပ်မှ
အစဉ်အလာ နိုင်ငံရေးအမြင်ကို လက်ခံသော နိုင်ငံရေးပါတီ၏ ဒေသခေါင်းဆောင်တစ်ဦး
ဖြစ်သည်။ နာမည်ကြီး ဓားသမား တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ *Morel* မှာလည်း
ကျော်ကြားသော နိုင်ငံရေးသမား တစ်ဦးဖြစ်သည်။

၄။ ပါမောက္ခဟာလေ၏ ဘာသာပြန်မှု အရသော် *A coloured woman* သာ
ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုအသုံးအနှုန်းမှာ လူမည်းများကို ရည်ညွှန်းခြင်းသာ ဖြစ်သည်။
သို့အတွက် ဤတွင် “ကပ္ပလီမ” ဟု သုံးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ စပ်ကျကို မဆိုလို။

၅။ ကလီစာများ ထုတ်ပစ်၍ ရေတွင် မျှောပစ်ကြသော အလေ့မှာ ထိုစဉ်က
မယ်လဒီနာဒို တစ်ဝိုက်မှ လူဆိုးလူသွမ်းတို့ ပြုလေ့ရှိသော အပြုအမူ တစ်ခုဖြစ်သည်။

တောင်ဘက်

၁၈၇၁ ခုနှစ်တုန်းက ဘွာနီဇာရက်မြို့ကို သင်္ဘောနဲ့ ရောက်လာတဲ့ သူကတော့ ဝေံဂေလိ အသင်းတော်က သင်းအုပ်ကြီး ယိုဟန်းနက်(စ) ဒါလမာန်းပါပဲ။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်လောက် ရောက်တဲ့ အခါမှာတော့ သူ့ရဲ့ မြေးတွေထဲက တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ဝမ်ဒါလမာန်းက ကော်ဒိုဘာလမ်းပေါ်မှာ ရှိတဲ့ မြူနီစပယ် စာကြည့်တိုက်မှာ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်လာတယ်။ သူ့ကိုယ်သူ လည်း အာဂျင်တိုင်းလူမျိုး တစ်ယောက်အဖြစ် အတော် ဂုဏ်ယူပါတယ်။ သူ့ရဲ့ တခြား အဘိုး တစ်ယောက်ကတော့ ဖရန်စစ်ကို ဖလောရေး ပါ။ သူကတော့ လီနီက အမှတ် ၂ ခြေမြန်တပ်ရင်းကပဲ။ ဘွာနီဇာရက်ဒေသ ရဲ့ နယ်စပ်မှာ လူ့ရိုင်းတွေနဲ့ တိုက်ခိုက်ကြရင်း လုံနဲ့ အထိုးခံရလို့ အသက်ဆုံး ခဲ့ရပါတယ်။ ဝမ်ဒါလမာန်းမှာ အဲဒီလို အခြေခံချင်း မတူတဲ့ မျိုးရိုးဗီဇက ရှိနေတယ်။ စိတ်ကူးယဉ်တတ်တာ၊ သေသေချာချာ ပြောရရင်တော့ သေဖို့ တောင် စိတ်ကူးယဉ်တာမျိုးကတော့ အသင်းတော်ကြီးဘက်က လာတာ ဖြစ်မယ်။ မဟုတ်သော်ရှိ ဟုတ်သော်ရှိ သဘောမျိုးနဲ့ အာဂျင်တိုင်းအဖြစ် ခံယူလိုက်တာကတော့ တခြားဘက်က လာတာ နေမှာ။ ဒါလမာန်းဟာ အကျိုးရှိလေမလားလို့တွေးပြီး ဖလောရေးတွေဘက်က ဆွေစဉ်မျိုးဆက် ပိုင်ခဲ့တဲ့ အိမ်ကြီးရခိုင် တစ်လုံးကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားခဲ့တယ်။ မြို့အပြင် တောင်ဘက်မှာ ရှိတဲ့ အိမ်ကြီးပါ။ အိမ်နဲ့ပတ်သက်လို့ သူ့အနေနဲ့ မြဲမြံစွဲစွဲ မှတ်မိနေတာကတော့ ယူကလစ်ပင်တွေနဲ့ အိမ်ရဲ့အရောင်ပဲ။ နှုတ် အရောင်ကတော့ ကြက်သွေးရောင်ပဲ။ ဒါပေတဲ့ အဲဒီအချိန်မှာသော့ ပန်း ရောင် ဖြစ်နေပြီ။ သူ့ လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းတွေက မပြတ်သေးတာရယ်။

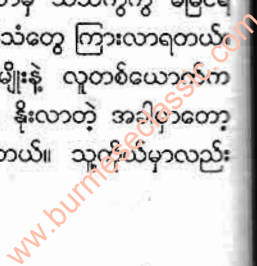
ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

စိတ်ဝင်တစားကလည်း တကယ် မရှိသေးတာရယ်တို့ကြောင့် သူ့အဖို့မှာ ပြီးမှာပဲ သောင်တင်နေတယ်။ နွေ တစ်နှွေပြီးတစ်နှွေ ကုန်သွားပေတဲ့ သူ့အဖို့မှာ အဲဒီအိမ်ဆီကို သွားဖို့ စိတ်ကူးပဲ ရှိနေတယ်။ လူက မရောက်နိုင်သေးဘူး။ လွှင်ပြင်ကြီးရဲ့ တစ်နေရာမှာရှိတဲ့ အိမ်ကတော့* ငါ့ကို မျှော်လှရှော့မယ် ဆိုတဲ့ အတွေးမျိုးကတော့ ရနေတယ်။ ဒါပေတဲ့ ၁၉၃၉ ဖေဖော်ဝါရီလ နောင်းပိုင်းမှာ အကြောင်းတစ်ခု ပေါ်လာတယ်။

ကံတရားဟာ ဆန်းကြယ်လှပါတယ်။ မသိကျိုးကျွန် ပြုတာတွေ နို့တတ်သလို အကြင်နာတရား မဲ့တာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒီနေ့ နေ့လယ်ပိုင်းလောက်မှာ လုပ်ရင်းကိုင်ရင်း ဒါလမာန်းက စီးလ်^၃ ဘာသာ ပြန်တဲ့ အာရေဗျညများ စာအုပ် (စာမျက်နှာတွေကတော့ စုံစုံလင်လင် မဟုတ်တော့ဘူး) ကို တွေ့လိုက်တယ်။ ဒီတော့ သူက ကြည့်ချင်ဖတ်ချင် ဇော များသွားပြီး အပေါ်ထပ်ကို ပြေးတက်သွားလိုက်မိတယ်။ ဓာတ်လှေ ကားတောင် မစောင့်တော့ဘူး။ လှေကားက ခပ်မှောင်မှောင် ဆိုတော့ ပြေးတက်လာရင်း သူ့နဖူးနဲ့ တစ်ခုခု တိုးလိုက်မိတယ်။ လင်းနို့များလား၊ ငှက်များလား ပေါ့။ အပေါ်ဘက်ရောက်လို့ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက သူ့ကို တံခါးဖွင့်ပေးလိုက်တဲ့ အခါမှာတော့ အဲဒီ အမျိုးသမီးရဲ့ မျက်နှာမှာ ကြောက်လန့်တကြားဖြစ်ပုံ ပေါ်သွားတာ သူ တွေ့လိုက်တယ်။ ဒီတော့ ဒါလမာန်းက သူ့နဖူးကို လက်နဲ့ အသာ သပ်ကြည့်လိုက်မိတယ်။ သွေး တွေ ပေနေတာကိုး။ ဖြစ်တာက မကြာခင်ကတင် ဆေးအသစ်သုတ်လို့ ပြီးသွားတဲ့ ပြတင်းပေါက်က တံခါးရွက်တစ်ခုကို တစ်ယောက်ယောက်က မပိတ်ဘဲ ထားလိုက်မိပုံ ရတယ်။ အဲဒီ တံခါးရွက်စောင်းကို ဒါလ်မာန်းရဲ့ နဖူးနဲ့ ဝင်တိုးမိပြီး နဖူးကွဲသွားတာပဲ။ အဲဒီည ညဦးပိုင်းမှာတော့ ဒါလ်မာန်း အိပ်လို့ ပျော်သွားပါတယ်။ ဒါပေတဲ့ သန်းခေါင်ကျော်လောက် ကတည်းက နိုးနေတယ်။ အဲဒီအချိန်လောက်က စလို့ ဒါလ်မာန်းမှာ ပြဿနာစုံ ဝင်လာ ခဲ့တယ်လို့ပဲ ပြောရတော့မယ်။ အဖျားဝင်လာတယ်။ သူဖတ်နေတဲ့ အာရှ

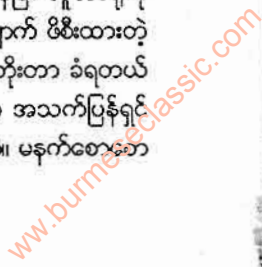
ဗျ ညများ စာအုပ်ထဲက အရုပ်အမျိုးမျိုးဟာ ကြောက်စရာ အိပ်မက်တွေလို ဖြစ်လာပြီး သူ့ကို ခြောက်လှန့်နေတော့တယ်။ နောက်တစ်နေ့မှာ သူ့မိတ်ဆွေ တွေ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေက သူ့ကို လာကြည့်ကြပါတယ်။ ဟန်ဆောင်ထား တဲ့ အပြုံးတွေနဲ့ သူ့ကို ကြည့်ကြပြီး သူ့ကိုကြည့်ရတာ အတော် နေထိုင် ကောင်းလာပုံ ပေါက်တယ် စသည်ဖြင့် ပြောကြသပေ။ ဒါလ်မာန်းကတော့ ငန်းဖမ်းသလို ဖြစ်နေတဲ့ အကြားက သူ့မိတ်ဆွေတွေ၊ သူ့ဆွေမျိုးသားချင်းတွေ ပြောတာတွေကို ကြားလိုက်ရတဲ့ အခါ သေကောင်ပေါင်းလဲ ဖြစ်နေတဲ့ သူ အခြေအနေကို မမြင်ကြတာကို နားမလည်နိုင်လောက်အောင် အံ့အား သင့်နေ မိရှာတယ်။ ရှစ်ရက်လောက် ကြာသွားတယ်။ သူ့အဖို့ကတော့ နှစ်ပေါင်း ရှစ်ရာလောက် ကြာသွားသလိုပဲ။ တစ်နေ့ နေ့ခင်းမှာတော့ သူ့ကို ကုသနေတဲ့ ဆရာဝန်က တခြားလူတစ်ယောက်နဲ့ အတူလာပြီး ဒါလ်မာန်း ကို အီကွာဒါလမ်းမှာ ရှိတဲ့ ဆေးရုံကို ခေါ်သွားတယ်။ ဓာတ်မှန်ရိုက်ဖို့ လိုတယ်လို့ ဆိုတယ်။ အငှားယာဉ်ထဲမှာ ထိုင်လိုက်လာရင်း သူ စဉ်းစား မိတယ်။ ဆေးရုံမှာဆိုတော့ ကိုယ့်အိမ်ကအခန်း မဟုတ်တဲ့အတွက် သူ အိပ်လို့တောင် ပျော်နိုင်တယ်ပေါ့။ ဒီတော့ သူ့မိတ်ဆွေမှာ ပျော်သွားမိတယ်။ စကားတွေ ဘာတွေတောင် ပြောချင်လာတယ်။ ဒါပေတဲ့ ဆေးရုံလည်း ရောက်ရော၊ သူ့အဝတ်တွေကို ချွတ်ပစ်လိုက်ကြပြီး သူ့ခေါင်းက ဆံပင်တွေကို ရိတ်ပစ်လိုက်ကြတယ်။ ပြီးတော့ ခွဲစိတ်ကုသတဲ့ စားပွဲလိုဟာမျိုးပေါ်မှာ သူ့ကို လှဲထားလိုက်ပြီး သတ္တန်လုပ်ထားတဲ့ လက်ပတ်ခြေပတ်တွေနဲ့ တုပ်ထား လိုက်ကြတယ်။ ဒီတော့လည်း အပေါ်ဘက်က အလင်းရောင်ကြောင့် ဒါလ်မာန်းဟာ မူးနောက်နောက် ဖြစ်လာပြီး ဘာမှ သဲသဲကွဲကွဲ မမြင်ရ တော့ဘူး။ သွေးခုန်သံတွေ မြန်လာတယ်။ ရင်ခုန်သံတွေ ကြားလာရတယ်။ အဲဒီတုန်း ခွဲစိတ်ကုသရင် ဝတ်တဲ့ မျက်နှာဖုံးမျိုးနဲ့ လူတစ်ယောက်က သူ့လက်မောင်းထဲကို ဆေးထိုးလိုက်တော့တယ်။ နီးလာတဲ့ အခါမှာတော့ ဒါလ်မာန်းခမျာ မူးနောက်နောက် ဖြစ်နေသေးတယ်။ သူ့ကိုယ်မှာလည်း

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ပတ်ပြုထားသေးတာ တွေ့ရတယ်။ သူ့အခန်းကလည်း လောင်တိုက်လို့ပဲ။
 ကြည့်ရတာ ကျင်းတစ်ကျင်းရဲ့ အဆုံးမှာလိုပဲ။ ရက် အတော်ကြာလာတဲ့
 အခါမှာတော့ ဒါလ်မာန်းက ရိပ်စားမိလာတယ်။ သူ့ရောက်နေတာ မြို့ပြင်
 တစ်နေရာမှာပဲ ဆိုတာ။ သူ့မှာ ခံစားနိုင်မှု နည်းလာတယ်။ ရေခဲများ
 ပါးစပ်ထဲ ထည့်ရင်တောင် အေးတဲ့ အရသာ မရတော့ဘူး။ အဲဒီကာလ
 အတွင်းမှာတော့ ဒါလ်မာန်း တစ်ယောက် သူ့ကိုယ်သူ မုန်းတီးလာမိတယ်။
 သူဖြစ်နေတာ၊ သူဖြစ်ရှိနေတာ အကုန်လုံးကို မုန်းတီးနေမိတယ်။ ယုတ်စွ
 အဆုံး သူ့မျက်နှာကို ပြန်ထိုးနေတဲ့ မုတ်ဆိတ်မွေးတွေကိုတောင်
 မုန်းတီးနေမိတယ်။ သူ့ကို ကုသနေတဲ့ နည်းကလည်း သူ့ကို အတော်ကလေး
 နာစေသေးတာ။ ဒါပေမဲ့ ဒါလ်မာန်းက ကြိတ်မှိတ်ခံပါတယ်။ နာကြောင်း၊
 မခံနိုင်ကြောင်း မပြဘူး။ ဆရာဝန်က ဒါလ်မာန်းမှာ သွေးအဆိပ်ဖြစ်တဲ့
 ရောဂါဖြစ်လို့ သေတော့မယ်လို့ ဖြစ်နေတယ်လို့လည်း ပြောရော သူ့ခမျာ
 ဝမ်းနည်းပက်လက်ဖြစ်ပြီး ငိုတော့တာပဲ။ သူ့ခမျာ ကိုယ့်၏ ဆင်းရဲခြင်း၊
 စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်း စတဲ့ ဝေဒနာတွေကြောင့် လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ပြဖို့
 မလွယ်တဲ့ သေခြင်းတရား အကြောင်းကို စဉ်းမှ မစဉ်းစားမိခဲ့ပဲ။ နောက်တစ်နေ့
 မှာတော့ ဆရာဝန်က သူ့အခြေအနေ အတော်ကောင်းလာတာမို့ မကြာခင်
 ပဲ နယ်မှာရှိတဲ့ အိမ်ကို သွားပြီး အနားယူနိုင်လိမ့်မယ် ထင်တယ်လို့
 ပြောတယ်။ ဒီလိုနဲ့ပဲ အဲဒီနေ့ကို ရောက်လာခဲ့ပါတော့တယ်။

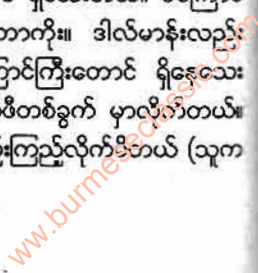
နေ့စဉ်ဘဝမှာ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေက တူတာတွေ ဖြစ်ပျက်တတ်
 သလို ဖြစ်ပြီးသားကလေးတွေကလည်း ပြန်ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒါလ်မာန်း
 ဟာ ဆေးရုံးကို အငှားယာဉ်နဲ့ လာခဲ့ရသလို ဆေးရုံက နေပြီး ဘူတာရုံကို
 သွားတော့လည်း အငှားယာဉ်နဲ့ပဲ သွားရတယ်။ တောက်လျှောက် ဖိစီးထားတဲ့
 နွေရဲ့ အပူဒဏ်တွေ ကုန်ဆုံးစ၊ ဆောင်းဦးရဲ့ လေကလေးတိုးတာ ခံရတယ်
 ဆိုရင်ပဲ ဒါလ်မာန်းအဖို့ သေကောင်ပေါင်းလဲ ဖြစ်နေရာက အသက်ပြန်ရှင်
 လာတာ၊ ကျန်းမာလာတာကလေးအတွက် နိမိတ်ပြသလို ပဲ။ မနက်စော့ော

ခုနစ်နာရီလောက် ဆိုပေတဲ့ မြို့ကို ကြည့်လိုက်ရတာ ညမှာ တွေ့လိုက်ရတဲ့ အိမ်အိုအိမ်ပျက် တစ်လုံးလိုပဲ။ လမ်းတွေကတော့ အိမ်ထဲက စကြိုလမ်းကလေးတွေလိုပဲ။ မြို့တော်ရဲ့ရင်ပြင် ဆိုတာကလည်း အိမ်ထဲက ကွက်လပ်ကလေးလိုပဲ။ သူ့ခမျာ ဆေးရုံမှာ အနေကြာလာခဲ့တော့လည်း မြို့ကို ကြည့်လိုက်ရတာကိုက ကျေကျေနပ်နပ် ရှိနေတယ်။ နည်းနည်းတော့ မရေမရာ ဖြစ်တာကလေးတွေ ရှိပါတယ်။ သူ့မျက်စိရှေ့မှာ အခိုက်အတန့်ကလေး မြင်လိုက်ရပေတဲ့ ဘယ်နေရာမှာ ဘာရှိတယ် ဆိုတာ မှတ်မိလိုက်မိတယ်။ သူ့အသိထဲကို ပြန်ရောက်လာတတ်တယ်။

တောင်ဘက် ဆိုတာ အေပင်နီဒါ ရီဗာဒါဗီယာရဲ့ တခြားဘက်က စတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း အားလုံး သိကြပါတယ်။ ရီဗာဒါဗီယာကို ကျော်လိုက်လို့ တခြားဘက် ရောက်တယ်ဆိုရင် ကမ္ဘာဟောင်းကြီးထဲ ပြန်ရောက်သွားသလိုပဲ။ တစ်နည်းပြောရရင်တော့ ပိုမိုတည်ငြိမ်တဲ့နေရာ ပြန်ရောက်သွားသလိုပဲလို့ အငှားယာဉ်ထဲက ဒါလ်မာန်း မြင်နေရတယ်။ အဆောက်အအုံ အသစ်တွေ၊ သံပန်းတွေ ကာထားတဲ့ ပြတင်းပေါက်တွေ၊ စပိန်ဗီသုကာ ဆန်တဲ့ ဝင်ပေါက်တွေ၊ အဝင်လမ်းတွေ၊ အိမ်နောက်ဘက်က ကွက်လပ်ကလေးတွေ...စသဖြင့်ပဲ။

ဘူတာထဲရောက်တော့ ဘူတာထဲကနာရီ လှမ်းကြည့်လိုက်တဲ့အခါ သူ့စီးရမယ့်ရထား ထွက်ဖို့ မိနစ်သုံးဆယ်လောက် လိုသေးတာ သိလိုက်ရတယ်။ ချက်ချင်းဆိုသလိုပဲ ဒါလ်မာန်းက သတိရမိလိုက်တယ်။ ဘရားစေးလ်လမ်းမပေါ်မှာ (ယရီဂိုရာမ်ရဲ့ အိမ်နဲ့ မလှမ်းမကမ်းလောက်မှာ) ကဖီဆိုင် ရှိတယ်။ အဲဒီဆိုင်မှာ ကြောင်တစ်ကောင်တောင် ရှိသေးတယ်။ ဒီကြောင်ကလည်း လာသမျှလူ ပွတ်သပ်ပေးတာ ခံတာကိုး။ ဒါလ်မာန်းလည်း ကဖီဆိုင်ရှိရာ ထွက်ခဲ့မိတယ်။ ဟုတ်ပဲ။ ကြောင်ကြီးတောင် ရှိနေသေးတယ်။ အိမ်များတောင် ပျော်လို့။ သူက ကော်ဖီတစ်ခွက် မှာလိုက်တယ်။ ရတဲ့အခါ သကြားကို ဖြည်းဖြည်းထည့်ရင်း မြည်းကြည့်လိုက်မိတယ် (သူက

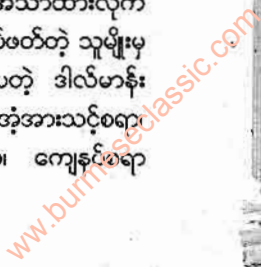

စန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

သဘောကျနေမိတယ်။ ဆေးရုံမှာက အဲဒီလိုမှ မလုပ်ရဘဲကိုး။ တစ်ချိန် တည်းမှာပဲ သူက ကြောင်ကြီးကို ပွတ်သပ်ပေးနေမိတယ်လို့ တွေးမိလိုက် တယ်။ တကယ်တော့ ဒီဟာက အတွေးသက်သက်ပဲ။ သူနဲ့ကြောင် အကြားက မှန်ခြားထားသလိုပဲ။ လူဆိုတာက ကာလတစ်ခုရဲ့ ဖြစ်စဉ်ထဲမှာ နေတာကိုး။ တိရစ္ဆာန်ဆိုတာက မဆုံးနိုင်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ထဲ နေကြတာ မဟုတ် လား။

ရထားဟာ ဘူတာရုံရဲ့ နောက်ဆုံးနားက ပလက်ဖောင်းမှာ ရောက် နေလေရဲ့။ ဒါလ်မာန်းက ရထားတွဲတွေ တစ်တွဲပြီးတစ်တွဲ လျှောက်ကြည့် လိုက်ပြီး အဆုံးမှာ လူမရှိသလောက် ဖြစ်နေတဲ့ တွဲတစ်တွဲပေါ် တက်လိုက် ပါတယ်။ သူ့အိတ်ကို ပစ္စည်းတင် စင်ပေါ် အသာမပြီး တင်ထားလိုက် တယ်။ ရထားထွက်တဲ့ အခါမှာတော့ သူ့အိတ်ကိုဖွင့်ပြီး ခဏ စဉ်းစား လိုက်ရင်း အာရေဗျညများစာအုပ် ပထမတွဲကို ထုတ်လိုက်မိတော့တယ်။ တကယ်တော့ သူ့ရဲ့ ပြဿနာ အစုံစုံကို စခဲ့စေတဲ့ ဒီစာအုပ်ကို ယူပြီး ခရီးထွက်လာတာကိုက သူ့ရဲ့ ပြဿနာ အစုံစုံဟာ အတိတ်မှာ ကျန်ခဲ့ပြီ ဆိုတာကို သက်သေပြလိုက်ချင်လို့ပဲ။ ဒီပြင် ဥပါဒါန်ကြောင့် ဥပဒ်ဖြစ် ရတယ် ဆိုတာမျိုးကို စိန်ခေါ်လိုက်ချင်လို့ပဲ။

ရထားရဲ့ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်မှာတော့ မြို့ရဲ့အသွင်ဟာ တဖြည်း ဖြည်း ပြောင်းလာတယ်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ မြို့ပြင်ရပ်ကွက်တွေ ပေါ်လာ တယ်။ ဒီနောက်တော့ ကွင်းပြင်တွေ၊ လယ်ကွက်တွေ၊ မြို့က အိမ်တွေလို ကျဉ်းကျဉ်းကျပ်ကျပ် မဟုတ်တဲ့ နယ်ဘက်က အိမ်ကြီးတွေကို မြင်လာ ရတယ်။ ဒီတော့ ဒါလ်မာန်းဟာ စာအုပ်ဖတ်မယ့်ကိစ္စ အသာထားလိုက် မိတယ်။ အမှန် ပြောရရင်တော့လည်း ဒါလ်မာန်းက စာသိပ်ဖတ်တဲ့ သူမျိုးမှ မဟုတ်ဘဲ။ လောကမှာ အံ့စရာတွေ အပုံကြီးပါ။ ဒါပေတဲ့ ဒါလ်မာန်း အဖို့ကတော့ ဒီကနေ့ မနက်မှာ အသက်ရှင်နေရတာထက် အံ့အားသင့်စရာ ကျေနပ်စရာကောင်းတာ ရှိမယ် မထင်ဘူး။ ပျော်စရာ၊ ကျေနပ်စရာ

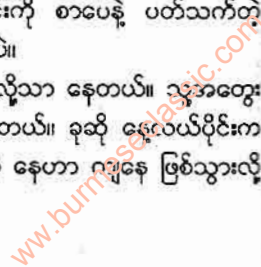

ဆိုတာကလည်း ရှိယာရာခိတ်ဆီက ယူလာသလိုမျိုးကိုး။ ဒီတော့ ဒါလ်မာန်းလည်း စာအုပ်ကို အသာပိတ်ပြီး မြင်ကွင်းကိုသာ ခံစားနေလိုက်တော့တယ်။

နေ့ခင်းစာ (ဟင်းသီးဟင်းရွက်နဲ့ အသားပြုတ်ထားတဲ့ ဟင်းချိုရည်ပါ။ ငယ်စဉ်က စားရသလို သတ္တုခွက် ပြောင်ပြောင်ရောင်ရောင်တွေနဲ့ ကျွေးတာ ဖြစ်လို့) ဒါလ်မာန်းဟာ အတော်ကလေး ဝမ်းမြောက်ကျေနပ်စွာနဲ့ စားခဲ့ပါတယ်။

မနက်ဖြန်မနက် အိပ်ရာက ထတဲ့ အခါမှာတော့ ငါ့အိမ်ကြီးထဲမှာ ဖြစ်လိမ့်မယ် လို့လည်း တွေးမိလိုက်တယ်။ အဲဒီလို တွေးနေတာကတော့ လူနှစ်ယောက်က တွေးနေသလိုပဲ။ တစ်ယောက်က မွေးရပ်မြေရဲ့ ပထဝီဝင် အနေအထားကို ကြည့်ရင်း ဆောင်းဦးကာလကို မွေ့လျော်နေတဲ့သူ။ တခြားတစ်ယောက်ကတော့ ဆေးရုံထဲမှာ လှောင်ပိတ်ခံထားခဲ့ရပြီး ဆေးပညာ နည်းလမ်းတကျ ကုသမှု ခံခဲ့ရတဲ့သူ။ ရထားသွားနေတုန်းမှာတော့ သူက အင်္ဂတေ ကိုင်မထားတဲ့ အုတ်တိုက်ကလေးတွေကို ကြည့်နေမိလိုက်တယ်။ မြေကျစ်စာခဲ ဗရပွဖြစ်နေတဲ့ လမ်းပေါ်မှာ မြင်းစီးသွားနေသူတွေကို မြင်လိုက်ရတယ်။ ချိုင့်ခွက်တွေ၊ ကန်တွေ၊ စားကျက်မြေတွေ မြင်လိုက်ရတယ်။ စလင်းကျောက်တွေနဲ့များ လုပ်ထားသလားလို့ ထင်ရတဲ့ တိမ်တွေကို မြင်လိုက်ရတယ်။ မျှော်လင့်မထားမိပေတဲ့ တွေ့လိုက်ရတဲ့ တိုက်ဆိုင်မှုတွေပဲ။ မြက်ခင်းပြင်ကြီးထဲမှာ မက်လိုက်ရတဲ့ အိပ်မက်တချို့လို့ပဲ။ တွေ့လိုက်ရတဲ့ တချို့သစ်ပင်တွေကလည်း သိထားတာတွေလိုပဲလို့ တွေးလိုက်မိပေတဲ့ အမျိုးအမည်တော့ မပြောနိုင်ဘူး။ မပြောနိုင်ဆို သူ့မှာက သူ့ရပ်သူ့ရွာရဲ့ အကြောင်းကို စာပေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကြောင်းတွေလောက်မှ သိတာမှ မဟုတ်ပဲ။

ဒါလ်မာန်းဟာ မကြာခဏ ခေါင်းညိတ်လို့သာ နေတယ်။ သူ့အတွေးထဲမှာတော့ လှုပ်ရှားနေတဲ့ ရထားကြီး ရှိနေတယ်။ ခုဆို နေ့လယ်ပိုင်းက မခံနိုင်လောက်အောင် လင်းတောက်ပြီးနေတဲ့ နေဟာ လျှော့နေ ဖြစ်သွားလို့

ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

အဝါရောင် ပြောင်းတောင်လာပြီ။ နေမဝင်ခင်တော့ နီရဲလာလိမ့်မယ်။ သူစီးလာတဲ့ ရထားတွဲကလည်း ဘွားနီဇာရက် ဘူတာက ထွက်လာတဲ့ ရထားတွဲနဲ့ မတူတော့ဘူး။ ကာလနဲ့ ဒေသက လုံးလုံးချည်း အသွင်ပြောင်းလိုက်ကြပြီပဲ။ အပြင်ဘက်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်တဲ့ အခါမှာတော့ ရွှေလျားနေတဲ့ မီးရထားရဲ့ အရိပ်ရှည်ကြီးကို မျက်စိတစ်ဆုံး တွေ့နေရတယ်။ ကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင်ကြီး အနေနဲ့ကတော့ အပြောင်းအလဲ ဖြစ်လာတာတွေ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ဖြစ်ပျက်တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ သိပ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ပုံ မရဘူး။ မြေပြင်ဟာ ကျယ်ပြောလှပေတဲ့ သိုသိုသိပ်သိပ် နှိုတယ်။ တရင်းတနှီး ရှိတယ်။ ကျယ်ပြောလှတဲ့ ကျေးလက်က မြေကွက်တွေမှာ တစ်ခါတလေ ဘာမျှကို မတွေ့ရဘူး။ တွေ့ရလှ ကျွဲတစ်ကောင်၊ နွားတစ်ကောင်ပဲ။ ခုလို တစ်ကိုယ်တည်း သွားရတာ ဖော်မဲ့သလို ဖြစ်ပေတဲ့ ဟန်များ ကျသေးတော့လို့ ဒါလ်မာန်း တွေးလိုက်မိတယ်။ ပြီးတော့ သူသွားနေတဲ့ ခရီးက တောင်ဘက်ကိုသာ မကဘူး။ အတိတ်ဆီ သွားနေသလိုပဲလို့ တွေးမိတယ်။ အဲသလို အတွေးကောင်းနေတုန်းပဲ ရထားဂါတ် ဗိုလ်ကြီး ပြောစကားကြောင့် သူ့ကျေနပ်မှုတွေ ရပ်တန့်သွား ရတယ်။ အကြောင်းက ဒါလ်မာန်း လက်ထဲက မီးရထားလက်မှတ်ကို တွေ့လိုက်ရလို့ ဂါတ်ဗိုလ်ကြီးက ဒါလ်မာန်း ဆင်းချင်တဲ့ ဘူတာမှာ ရထားမရပ်ဘဲ တခြားဘူတာမှာ ရပ်မယ့်အကြောင်း ပြောလိုက်လို့ပါ။ ဒီအကြောင်းကို ဒါလ်မာန်းက သိမှ မသိဘဲကိုး။ (ဂါတ်ဗိုလ်ကြီးကတော့ အကျိုးအကြောင်း ဆက်ပြီး ရှင်းပြပါတယ်။ ဒါလ်မာန်းကတော့ ဆက်ပြီး နားလည်အောင် မကြိုးစားတော့ဘူး။ သိလို့လည်း ထူးမှ မထူးတော့ပဲ။)

ရထားဟာ ယာမြေတွေရဲ့ အလယ် တစ်နေရာမှာ ရပ်လိုက်တယ်။ ဘူတာက ရထားလမ်းရဲ့ တခြားဘက်မှာ။ ပလက်ဖောင်းတို့ ဘာတို့လည်း ကျကျနန ရှိတယ်တော့ မဟုတ်ဘူး။ လှည်းတို့ ဘာတို့လည်း မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရုံပိုင်ကြီးက အတော်ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ ရှိတဲ့ ကုန်စုံဆိုင်၊ စား

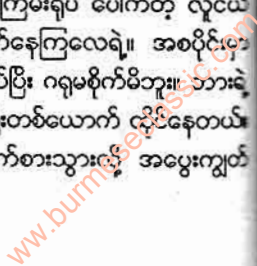

သောက်ဆိုင်တို့မှာတော့ တည်းခိုစရာ အခန်းကလေးများ ရကောင်းရဲ့ လို့ သူ့ကို ညွှန်ရှာတယ်။

ဒီတော့လည်း ဒါလ်မာန်းအဖို့ အဲဒီကို လမ်းလျှောက်ခဲ့ရတာပေါ့။ စွန့်စားခန်းကလေး တစ်ခုပဲပေါ့။ နေကတော့ မိုးကုပ်စက်ပိုင်းအောက် တောင်ရောက်သွားပြီ။ ကွင်းပြင်တွေမှာတော့ နေရဲ့ နောက်ဆုံး အလင်းရောင်တွေကို တွေ့နေရတယ်။ မကြာခင်ပဲ အလင်းရောင်ပျောက်ပြီး ညရောက်တော့မှာ သူ့အနေနဲ့ကတော့ သိပ်အပင်ပန်း မခံချင်တော့ဘူး။ ဒီတော့လည်း ခပ်ဖြည်းဖြည်းပဲ ဆူးလှေအနံ့ကို ရှူရင်း စိတ်ပျက်လက်ပျက်နဲ့ လျှောက်လာခဲ့တယ်။

ဆိုင်ကို အလျင်က ဆေးအနီရောင် သုတ်ထားပုံ ရတယ်။ ကာလတရားရဲ့ အထုအထောင်း ခံထားရရှာလို့ ခုတော့ မရန်းစေ့ရောင် ဖြစ်နေပြီ။ ဆိုင်ကို ဆောက်ထားပုံကလည်း ဆိုးဆိုးရွားရွား ဆိုတော့ ဒါလ်မာန်း စိတ်ထဲမှာ ရှေးက အကြောင်းတစ်ခုကို မရေမရာ သတိရလိုက်မိသလိုပဲ ဆိုင်ရှေ့မှာတော့ မြင်းအတော်များများ ချည်ထားတာ တွေ့ရတယ်။ ဆိုင်ထဲရောက်လို့ ဆိုင်ရှင်ကို တွေ့တဲ့အခါ သူ့စိတ်ထဲမှာ ဆိုင်ရှင်မျက်နှာကို မှတ်မိလိုက်သလိုပဲ။ အမှန်ကတော့ သူ့နေခဲ့တဲ့ ဆေးရုံက အလုပ်သမား တစ်ယောက်က အဲဒီဆိုင်ရှင် မျက်နှာပေါက်မျိုးကိုး။ ဒါလ်မာန်းရဲ့ ဇာတ်လမ်း နားထောင်ပြီးတဲ့ အခါမှာတော့ ဆိုင်ရှင်က ရှိတဲ့နေရာ လုပ်ပေးမယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဒီနောက်တော့ ဒါလ်မာန်းအဖို့ တစ်နေ့တာအချိန် ကုန်သွားအောင် အဲဒီဆိုင်မှာပဲ ထိုင်ပြီး ညစာစားဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတော့တယ်။

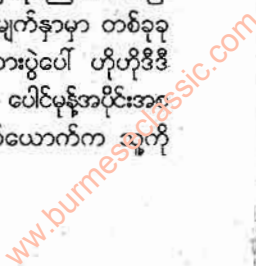
စားပွဲတစ်လုံးမှာက ခပ်ရိုင်းရိုင်း ခပ်ကြမ်းကြမ်းရုပ် ပေါက်တဲ့ လူငယ် တစ်သိုက် ထိုင်ပြီး ဆူဆူညံညံနဲ့ စားသောက်နေကြလေရဲ့။ အစပိုင်းမှာ တော့ ဒါလ်မာန်း အနေနဲ့ ရေးကြီးခွင့်ကျယ်လုပ်ပြီး ဂရုမစိုက်မိဘူး။ ဘားရဲ့ တခြားဘက်က ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာတော့ အဘိုးကြီးတစ်ယောက် ထိုင်နေတယ်။ မလှုပ်မယှက်ပဲ။ ကာလတရားက သူ့ကို တိုက်စားသွားလို့ အပွေးကျွတ်

စန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

သွားပေတဲ့ အရောင်ထွက်နေသလိုပဲ။ ရေတံခွန်အောက်က ကျောက်တုံးများ အရောင်ပြောင်နေသလို။ ပြောရမယ် ဆိုရင်တော့ ပြောင်းလဲနေတဲ့ လူမျိုးဆက်တွေ တစ်ဆက်ပြီး တစ်ဆက်က အရောင်တင် ပေးထားသလိုပဲ။ လူပုံကတော့ ခပ်သေးသေးရယ်။ အသားက ညိုညို။ မူးနေပုံလည်း မရဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူ့ကို ကြည့်ရတာ ကာလတရားရဲ့ အပြင်ဘက်မှာလိုပဲ။ ပြောရရင်တော့ အဆုံးအစ သတ်မှတ်မထားတဲ့ တစ်ခုခု အထဲမှာလိုပဲ။ သူ ဝတ်ပုံစားပုံအရသာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူက မြောက်ဘက်က လူတွေနဲ့ အချင်းများတဲ့ အကြောင်းတွေ သူ့ကိုယ်သူ ပြောနေတာ နားထောင်ရတာနဲ့ ဒီလူတော့ဖြင့် တောင်ဘက် အရပ်တွေမှာသာ တွေ့ရတတ်တဲ့ ဂေါ်ချီပဲလို့ သိလိုက်ရတယ်။

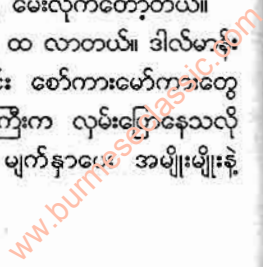
ဒါလ်မာန်းကတော့ ပြတင်းပေါက်နားမှာပဲ သက်သောင့်သက်သာ ထိုင် လိုက်တယ်။ အပြင်ဘက်မှာတော့ အမှောင်ထုက ဖြည်းဖြည်းချင်း နေရာ ယူလာကြပြီ။ အပြင်ဘက်မှာ ရှိနေတဲ့ ကွင်းပြင်ကြီးရဲ့ အနံ့နဲ့ အသံကတော့ ပြတင်းပေါက်မှာ ကာထားတဲ့ သံပန်းတွေကို ကျော်လွှားပြီး ဝင်လာတယ်။ ဆိုင်ရှင်က သူ့အတွက် ငါးလေးကြော်တစ်ပွဲ အလျင် ချပေးပြီး အသားကင် ယူလာပေးတယ်။ ဒါလ်မာန်းလည်း အစာကို ပိုင်အနီ တစ်ခွက်၊ နှစ်ခွက် နဲ့ မျှောချလိုက်တယ်။ ပိုင်ကလည်း သိပ်တော့ ကောင်းလှတယ် မဟုတ်ဘူး။ သူလည်း ငိုက်တိုက်တိုက် ရှိလာတာနဲ့ ဆိုင်တစ်ကြောကို မျက်စိကစား လိုက်မိတယ်။ ရေနံဆီမီးခွက်က ထုပ်မှာ ချိတ်ထားတယ်။ တခြားစားပွဲမှာ လူသုံးယောက် ရှိနေကြတယ်။ နှစ်ယောက်ကတော့ ယာအလုပ်သမားတွေ နေမှာပါ။ တစ်ယောက် ကတော့ လူရိုင်းရုပ်ပေါက်တယ်။ ဦးထုပ်ကြီးဆောင်းပြီး အရက်သောက် နေလေရဲ့။ ရုတ်တရက် ဒါလ်မာန်းရဲ့ မျက်နှာမှာ တစ်ခုခု ထိလိုက်သလိုပဲ ခံစားလိုက်ရတယ်။ ဒီတော့ သူက စားပွဲပေါ် ဟိုဟိုဒီဒီ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ဖန်ခွက်နားက စားပွဲခင်း အစင်းပေါ်မှာ ပေါင်မုန့်အပိုင်းအစ အလုံးကလေး တစ်ခု တွေ့လိုက်မိတယ်။ တစ်ယောက်ယောက်က သူ့ကို လှမ်းပေါက်လိုက်တာပဲ။

တခြားစားပွဲမှာ သောက်နေတဲ့ သူတွေကတော့ သူရှိမှန်းတောင် သိပုံ မရဘူး။ ဒါလ်မာန်းလည်း ဘာပြောရမှန်း မသိ ဖြစ်သွားမိတယ်။ ဒီတော့လည်း မသိကျိုးကျွန်ပြုရင်း အာရေဗျညများ စာအုပ်ကို ဖွင့်လိုက်မိတယ်။ တကယ်တော့ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို ရှောင်လိုက်တဲ့ သဘောပါပဲ။ အဲဒီနောက်မှာပဲ ပေါင်မုန့်စကလေးတွေ သူ့ကို ထိမှန်လာပြန်တယ်။ ဒီအခါမှာတော့ ယာအလုပ်သမားတွေက ရယ်ကြတယ်။ ဒါလ်မာန်းက သူ့ကိုယ်သူ မကြောက်ဘူးရယ်လို့ အားပေးလိုက်မိတယ်။ သူ့အနေနဲ့က တစ်ရပ်တစ်ကျေးမှာ လူစိမ်းတွေနဲ့ အရက်ဆိုင်မှာ ရန်ဖြစ်တာမျိုး မဖြစ် ချင်ဘူး။ သူ့ကိုယ်တိုင်ကလည်း နာလန်ထရယ်။ ဒီတော့လည်း သူက အခန်းထဲက ထွက်သွားဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်မိတယ်။ သူက ထ ရပ်လိုက်တဲ့ အခါမှာပဲ ဆိုင်ရှင်က သူ့အနား လာပြီး 'ဆီညော် ဒါလ်မာန်း၊ ဟိုကောင် ကလေးတွေကို ဂရုမစိုက်ပါနဲ့။ သူတို့က သွေးတိုးစမ်းနေတာ' လို့ သတိ ပေးသံနဲ့ ပြောလိုက်တယ်။

ဒါလ်မာန်း အနေနဲ့ကတော့ သူ့နာမည်ကို ဆိုင်ရှင်က ဘယ်လို သိသွားသလဲ ဆိုတာတောင် အံ့အားမသင့်မိဘူး။ ခုဆို သိပြီးလောက်ပြီ ပဲလို့ သူ တွေးမိလိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို သူက ပြောလိုက်ခါမှ အခြေအနေက ပိုဆိုးသွားရတယ်။ အလျင်ကဆို အဲဒီလူတွေက လူစိမ်း တစ်ယောက် အနေနဲ့ စော်ကားတာမျိုး။ ခုတော့ သူ့နာမည်လည်း သိသွား ကြတော့ သူ့ကို တည့်တည့်ကြီးပဲ စော်ကားနိုင်သွားကြတာပေါ့။ ဒီတော့ လည်း ဒါလ်မာန်းက ဆိုင်ပိုင်ရှင်ကို အသာဘေးဖယ်ပြီး ယာအလုပ်သမား တွေဆီ သွားပြီး ဘာမကျေနပ်တာ ရှိသလဲလို့ မေးလိုက်တော့တယ်။

ဒီတော့ လူ့ရှိုင်းလိုကောင်က ဒယ်မ်းဒယ်ိုင်နဲ့ ထ လာတယ်။ ဒါလ်မာန်း နဲ့ ခြေတစ်လှမ်းစာ အကွာလောက်မှာ ရပ်ရင်း စော်ကားမော်ကားတွေ ပြောတော့တာပဲ။ အော်ကြီးဟစ်ကျယ်နဲ့ အဝေးကြီးက လှမ်းပြောနေသလို ပြောနေတာ။ မူးနေတာထက် ပိုမူးပြနေပြီး မျက်နှာပေး အမျိုးမျိုးနဲ့

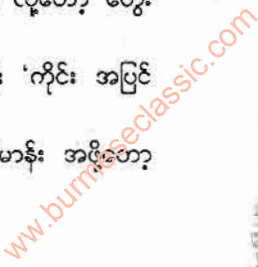
ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ကြောက်အောင် ခြောက်နေသေးတယ်။ အော်ဟစ် ဆဲဆိုနေတဲ့ အကြားက ထူရှိုင်းလိုကောင်က ဓားရှည်ကို လေထဲမှာ မြှောက်ပစ်ပြီး ဖမ်းလိုက်ရင်း ဒါလ်မာန်းကို သူ့နဲ့ တိုက်ဖို့ စိန်ခေါ်လိုက်တော့တယ်။ ဆိုင်ပိုင်ရှင်ကတော့ ဒါလ်မာန်းမှာ ဘာလက်နက်မှ မပါဘူးလို့ အံသံတုန်တုန်နဲ့ ဝင်ပြောရှာတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မမျှော်လင့်တာတစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။

ထောင့်တစ်နေရာမှာ တစ်ချိန်လုံး မလှုပ်မယှက် ထိုင်နေတဲ့ ဂေါ်ချိုကြီးက သူ့ဓားကို လေထဲမှာ မြှောက်ပစ်လိုက်တယ်။ ဓားက ဒါလ်မာန်းရဲ့ ခြေထောက်နား လာကျတယ်။ စောစောက ဒါလ်မာန်းက တောင်ပိုင်း အရပ်ရဲ့ ပြရုပ်တစ်ခုပဲ။ သင်္ကေတတစ်ခုပဲလို့ မြင်ခဲ့တဲ့ အဘိုးကြီးပဲပေါ့။ သဘောကတော့ တောင်ဘက်အရပ်မှာ စိန်ခေါ်တာကို ဒါလ်မာန်း အနေနဲ့ လက်ခံရမယ် ဆိုတဲ့ သဘောပဲ။ ဒါလ်မာန်းဟာ ဓားကို ကုန်းကောက်နေရင်း နှစ်ချက်တွေးမိလိုက်တယ်။ တစ်ခုကတော့ သူဟာ စိန်ခေါ်တာကို အလိုလို လက်ခံလိုက်မိတာရယ်။ နောက်တစ်ချက်က သူ့လက်ထဲ ရောက်လာတဲ့ဓားဟာ သူ့ကိုယ်သူ ခုခံကာကွယ်ဖို့ထက် တခြားလူက သူ့ကို သတ်လိုက်ရတာဟာ တရားသဖြင့်ပါ ဆိုတာ သက်သေခံဖို့လိုပဲ ဖြစ်နေတာရယ်။ ဒါလ်မာန်းက ဓားကို လက်နဲ့ အသာ ဆ ကြည့်လိုက်မိတယ်။ ဒါကလည်း ဓားကိုင်လိုက်တဲ့ ယောက်ျားတိုင်း လုပ်နေကျမျိုးပါ။ ဓားကိုင်ပြီး တိုက်ဖို့ဆိုတဲ့ အတွေ့အကြုံတို့၊ တိုက်ခိုက်နည်း ဆိုတာ တို့က သူ့မှာ မရှိပါဘူး။ ဓားကို အရိုးက ကိုင်ရတယ်။ အသွားက အောက်ဘက်၊ အနှောင့်က အပေါ်ဘက် ဆိုတာလောက်သာ သိတာပါ။ ဆေးရုံမှာ ဆိုရင်ဖြင့် ခုလို အဖြစ်ခံကြမယ် မဟုတ်ဘူး လို့တော့ တွေးလိုက်မိသေးတယ်။

'အချိန် ဖြုန်းမနေနဲ့' လို့ တစ်ဖက်လူက ပြောပြီး 'ကိုင်း အပြင်ဘက် ထွက်ချေ' လို့ ပြောလိုက်တယ်။

နှစ်ယောက်သား အပြင်ထွက်သွားကြတယ်။ ဒါလ်မာန်း အဖို့တော့

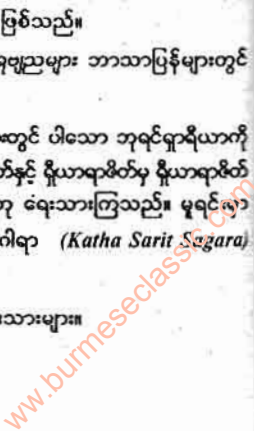

ဘာမျှော်လင့်ချက်မှ မရှိပါဘူး။ အဲဒီလိုပဲ အကြောက်တရားလည်း မရှိ
 လိုက်ဘူး။ အပေါက်ဝနား ရောက်တာနဲ့ ဒါလ်မာန်းက ဆေးရုံကို ပထမဆုံး
 အကြိမ် သူ ရောက်ခဲ့တဲ့ည၊ သူ့ကို ဝိုင်းပြီး ဆေးထိုးကြတဲ့ည၊ အဲဒီညကို
 သတိရလိုက်မိတယ်။ အဲဒါနဲ့ ယှဉ်ရင် ခုလို ကောင်းကင်ပြင်ကြီးရဲ့ အောက်မှာ
 ကိုယ့်ကို စိန်ခေါ်တဲ့သူနဲ့ ဓားချင်းယှဉ်ရမယ် ဆိုတာ လွတ်လပ်မှု တစ်ခုပဲ
 ပျော်စရာကြီးပဲ။ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲကြီး တစ်ရပ်လိုပဲ။ ဒီတော့ သူက ခံစားတွေးဆ
 ကြည့်မိပြန်တယ်။ တကယ်လို့ သူ့အနေနဲ့ ဒီညလိုဟာမျိုးမှာ သေမယ်လို့များ
 တွေးခဲ့၊ ရွေးချယ်ခဲ့ဖူးရင် အခု သေရမယ့် ကိစ္စဟာ သူ တွေးခဲ့၊ ရွေးချယ်ခဲ့ဖူးတဲ့
 သေခြင်းပဲ။

ဒီတော့ ဒါလ်မာန်းဟာ ဓားရိုးကို ကျစ်ကျစ်ပါအောင် ဆုပ်ကိုင်ထား
 ရင်း အပြင်ဘက်ကို ထွက်လာခဲ့တယ်။ ဘာလုပ်ရမယ် လို့တော့ သိပုံ
 တောင် မရဘူး။

[“The South” from *Artifices* (1944)]

- ၁။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ရေးသားသော စာကိုယ်နောက် အမှာတွင် တော့ဂဲက ဤဝတ္ထုကို
 သူ၏ အကောင်းဆုံး ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဟု ထုတ်ဖော်ရေးခဲ့သည်။
- ၂။ ဤ ဘွားနီစာရတ်မှာ မြို့မဟုတ်ပါ။ ပရာနာ မြစ်ကမ်းပါးပေါ်မှ စန်တာပေး အနီးရှိ
 ဒေသတစ်ခု ဖြစ်သည်။ မြောက်ဘက် နယ်ခြားတွင် ဖြစ်သည်။
- ၃။ *Wiel's Arabian Nights* ဟု ဆိုသည်။ အာရေဗျညများ ဘာသာပြန်များတွင်
 အထင်ကရ မတွေ့ရ။
- ၄။ *Scherazade* ကို ဆိုလိုသည်။ အာရေဗျပုံပြင်များတွင် ပါသော ဘုရင်ရှာရီယာကို
 ဆုံးမသည့် အမတ်ချုပ်ကြီး၏ သမီးနှစ်ဦးဖြစ်သော ဒီနာဒိတ်နှင့် ဂျီယာရာဒိတ်မှ ဂျီယာရာဒိတ်
 ဖြစ်သည်။ အာရေဗျ စာပေတွင် ရှေးက ရှိရာဇတ် ဟု ရေးသားကြသည်။ မူရင်ဗျာ
 အိန္ဒိယပုံပြင်များ ဖြစ်သည့် ကထာ ဆာရစ် ဆာဂါရာ (*Katha Sarit Sagar*)
 ဖြစ်သည်။
- ၅။ *Gaucha*: တောင်အမေရိကတိုက် နွားကျောင်းသားများ။

ဓား ဆိုသည်မှာ

သူ့မျက်နှာမှာက မမေ့နိုင်စရာ ကောင်းလောက်တဲ့ အမာရွတ်ကြီးနဲ့။ နဖူးနားလောက်က စပြီး ပါးတစ်ဖက်ဆီကို ရောက်ရောပဲ။ သူ့နှာမည်ရင်းကတော့ ဘာမှန်း မသိဘူး။ အရေးလည်း မကြီးလှပါဘူး။ တာကွာရမ်ဘိုက လူတွေကတော့ “လာ ကိုလိုရာဒါက အင်္ဂလိပ်ကြီး” လို့ ခေါ်ကြတာပဲ။ မြေပိုင်ရှင် တာဒိုစိုးကတော့ သူ့မြေကို ရောင်းချင်လှတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ အင်္ဂလိပ်ကြီးက တစ်နည်းနည်းနဲ့ အကျပ်ကိုင် ဝယ်လိုက်တာလို့ ကျုပ်တော့ ကြားရတာပဲ။ သူက မြေပိုင်ရှင်ကို သူ့မျက်နှာပေါ်က အမာရွတ်ကြီးအကြောင်း ပြောပြသတဲ့။ သူက နယ်စပ်ဖြစ်တဲ့ ရီအိုဂရန်ဒိုဆာလ်က လာခဲ့တာတဲ့။ အဲဒီက လူတချို့ အပြောအရတော့ ဘရာဇီးလ်မှာတုန်းကတော့ သူက တရားမဝင် လုပ်ငန်းတွေ လုပ်ဆိုပဲ။ ယာတွေ သူဦးလာတဲ့ အခါ ရေတွေ ခန်းလာတဲ့အခါ အင်္ဂလိပ်ကြီးက သူ ခိုင်းထားတဲ့ အလုပ်သမားတွေနဲ့ ဒိုးတူပေါင်ဖက် ကိုယ်တိုင် ဝင်လုပ်သတဲ့။ တစ်ခါ တစ်ခါတော့ တင်းကျပ်ပြတ်သားလွန်းတော့ ရက်စက်သလိုပဲ တဲ့။ ဒါပေမဲ့ တရားသဖြင့်တော့လည်း လုပ်တတ်ပါတယ် တဲ့။ သူတို့ အပြော အရတော့ သူက အရက်လည်း ကြိုက်သတဲ့။ တစ်နှစ်ကို တစ်ခါ၊ နှစ်ခါလောက် သူအိမ် အပေါ်ထပ် အခန်းမှာ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်လောက် အောင်းပြီး အရက်သောက်သတဲ့။ အခန်းထဲက ထွက်လာရင်တော့ တိုက်ပွဲတစ်ခုက ပြန်လာသလို သွေးဆုတ်သလို ဖြူဖပ်ဖြူရော် ဖြစ်ပြီး ကတုန်ကယင်နဲ့ နံစော်လည်း နေသပေါ့။ ဒါပေမဲ့လည်း သူ့ကို အရိုအသေတော့ မတန်စေချင်အောင် မနေဘူး တဲ့။ ကျုပ်ကတော့ ကြည်လင်ပြတ်သားတဲ့

သူ့မျက်လုံး၊ ပါးပါးလျှလျှနဲ့ သန်တာ၊ နှုတ်ခမ်းမွေးဖြူဖြူ စတာတွေကို သတိရနေသေးတယ်။ သူက သိပ်တော့ ရင်းရင်းနှီးနှီး မနေတတ်ဘူး။ မနေဆို သူပြောတဲ့ စပိန် ဘာသာစကားကလည်း ဟုတ်တိပတ်တိမှ မဟုတ်၊ ဘာရာဇီးလ်က လူတွေ အသံမျိုးလည်း ဝဲသေးတာ။ စာတွေ ဘာတွေဆိုလည်း လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်တာမျိုး၊ ကြေညာစာ မျိုးလောက်ပဲ သူ့ဆီ လာတာ။

ကျုပ် နောက်ဆုံးအကြိမ် မြောက်ဘက်ဒေသကို ခရီးထွက်တုန်းက ကာရာဂူဝါတာ မြစ်ရေလျှံတာနဲ့ တိုးတော့ လာကိုလိုရာဒါမှာ ညအိပ်ရ တယ်။ ကျုပ် အဲဒီမှာ သောင်တင်လိုက်တာနဲ့ ချက်ချင်းလိုပဲ တစ်ခု သတိထားမိလိုက်တာက ကျုပ်အတွက် မတော်မသင့်တဲ့ အခါမျိုးမှာ အဲဒီ နေရာကို ရောက်သွားတယ် ဆိုတာပဲ။ ဒီတော့လည်း အားကိုးရဖို့ ကြိဖန်ပြီး အင်္ဂလိပ်ကြီးနဲ့ ရင်းနှီးအောင် လုပ်ရတော့တာပေါ့။ ဒီတော့ ကျုပ်ကလည်း မျိုးချစ်စိတ်တို့ ဘာတို့ကို အကြံအဖန်လုပ် ပြောရတော့တာပေါ့။ အင်္ဂလိပ် အချင်းချင်းရယ် ဆိုတော့ ကူမယ် ညီမယ်လို့ တွက်တာပဲ။ သူကတော့ ပြုံးပြီး ခေါင်းညိတ်ရင်း ပြောတယ်။ သူက အင်္ဂလိပ် မဟုတ်ဘူးတဲ့။ အိုင်းရစ် တဲ့။ ဒန်ဂရာဗင်က တဲ့။ အမှန်တော့ အဲဒီ အချက်တွေကို လူသူလေးပါး မသိစေခဲ့တာ ပြောရင်း လွတ်ထွက်သွားတာပဲ။

ညစာ စားကြပြီးတဲ့နောက် ကျုပ်တို့လည်း အပြင်ဘက် ထွက်ပြီး ကြယ်တွေ ငေးကြတယ်။ တိမ်တွေကင်းတော့ ကောင်းကင်က ကြည်လင် နေပေတဲ့ ခပ်လှမ်းလှမ်း တောင်ဘက် ကောင်းကင်တစ်ကြောမတော့ လျှပ်စစ်ပြက်နေတာ တွေ့ရတယ်။ နောက်ထပ် မှန်တိုင်းတစ်ခု လာတော့ မယ် ရယ်လို့ ဒြမ်းခြောက်နေသလိုပဲ။ ကျုပ်တို့လည်း ငြိပျက်နေတဲ့ အခန်းထဲကို ပြန်ဝင်လာကြရတာပေါ့။ အခန်းထဲရောက်တော့ သူ့အလုပ် သမား တစ်ယောက်က ရစ်တစ်လုံး ချပေးတယ်။ ကျုပ်တို့လည်း အတော် ကလေး ကြာအောင် ဘာမျှ မပြောကြဘဲ ထိုင်သောက်နေမိကြတယ်။

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ဘယ်လောက် ကြာသွားမှန်းတောင် မသိတော့ဘူး။ ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် သတိထားမိလိုက်တဲ့ အခါမှာတော့ ကျုပ် မူးနေပြီ။ ဘယ်လို ဘယ်လို ရယ်တော့ မသိဘူး။ တစ်ခုခုကပဲ နှိုးဆော်လိုက်တာလား။ ပြောစရာပဲ မရှိလို့လား မသိဘူး။ သူ့မျက်နှာက အမာရွတ်ကြီးအကြောင်း ပြောထည့် လိုက်မိတယ်။ သူ့မျက်နှာဟာ တင်းသွားတယ်။ ကျုပ်စိတ်ထဲမှာတော့ ကျုပ်ကို အိမ်ထဲက မောင်းထုတ်ပစ်တော့မှာပဲလို့ အတော်ကြာကြာ တွေးနေ မိလိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူက ပုံမှန် ပြောဆိုနေသလိုပဲ၊ ကျုပ်ကို ခုလို ပြောတယ်။

'ကျုပ်မျက်နှာက အမာရွတ်ကြီးအကြောင်း ကျုပ်ပြောပြမယ်၊ ကျုပ် ပြောတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဟိုလို ဖြစ်သင့်တယ်၊ ဒီလိုဆိုမှ တရားမယ်၊ ဒီဟာကတော့ မသင့်ဘူး စသဖြင့် မှတ်ချက်တွေ၊ ရှုတ်ချတာတွေ မကြား ချင်ဘူး'

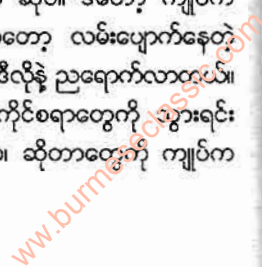
ကျုပ်ကလည်း ကတိပေးလိုက်တယ်။ သူက အင်္ဂလိပ်လိုတော့ ပြော တာပဲ၊ စပိန်လိုလည်း ပါတယ်၊ ပေါ်တူဂီလိုတောင် ပါသေး။

*

၁၉၂၂ ခုနှစ်က ကော့နော့သ် မှာ ရှိတဲ့ မြို့တစ်မြို့မှာ ကျုပ်ဟာ အိုင်ယာလန် နိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရမယ် ရယ်လို့ စုပြီး တိတ်တဆိတ် လုံးပန်းနေတဲ့ လူငယ်တွေ အထဲက တစ်ယောက်လို့ ပြောရမယ်။ ကျုပ်တို့ အပေါင်း အသင်းတွေ အထဲကဆို တချို့လည်း အသက်ရှိနေကြသေးတယ်။ တချို့က ငြိမ်းချမ်းရေး ရဖို့ထဲ ရောက်နေကြတယ်။ တချို့ကတော့လည်း အင်္ဂလိပ် ဘက်မှာ ဝင်ပြီး ပင်လယ်ထဲမှာ၊ သဲကန္တာရထဲမှာ စသဖြင့် တိုက်ပေး နေကြသေးတာ။ အတော်ထက်သန်တဲ့ အတော်များများကတော့ ထောင်ထဲ က ကွက်လပ်မှာပဲ အဆုံး စီရင်ခံကြရတယ်။ စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက်တွေနဲ့ လူငယ်တွေပေါ့ဗျာ။ အတော်များများရဲ့ ကံကြမ္မာကလည်း ပြည်တွင်းစစ် ထဲမှာပဲ ပြီးသွားကြရတယ်လို့ ပြောရမယ်။ ကျုပ်တို့ဟာ လွတ်ပေတဲ့

သဗ္ဗတနိုင်ငံ ထူထောင်ချင်ကြသူတွေပါ။ ကျုပ်တို့ဟာ ကက် သိုလိပ် ဘာသာဝင်တွေပါ။ ကျုပ်တို့တွေဟာ ကျုပ်အထင် ပြောရရင်တော့ စိတ်ကူးလည်း ယဉ်တတ်သူတွေပါ။ အိုင်ယာလန် ဆိုတာက ကျုပ်တို့အတွက် စိတ်ကူးယဉ်စရာ အနာဂတ် မဟုတ်သလို လက်မခံနိုင်လောက်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်တစ်ခုလည်း မဟုတ်သေးပါဘူး။ ခါးသီးဖို့ ကောင်းပေတဲ့ ချစ်နေရသေးတဲ့ အဖြစ်အပျက် တစ်ခုပဲ။ မှန်ကင်းလည်း ရှိတယ်၊ ထင်းလည်း ရှိတဲ့ နေရာတစ်ခုပါ။ ပါနယ်လ် ကိုတောင် ငြင်းခဲ့ကြသူတွေပါ။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဆိုခဲ့တဲ့ သူတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ရဲကောင်းဆိုတာ ပြန်ပြီး လူဝင်စား ဖြစ်နိုင်တဲ့နေရာ ရှိတယ်။ ငါးလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်၊ တောင်လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ...ထားတော့ ဒါတွေ။ တစ်ညနေမှာ ကျုပ်တို့ဆီ လူတစ်ယောက် ရောက်လာတယ်။ ကျုပ် ဘယ်တော့မှ မမေ့ဘူး။ ကျုပ်တို့လို လူစားမျိုးပဲ။ မွန်းစတားဘက်ကလို့ ဆိုတယ်။ နာမည်က ဂျွန်ဗင်းဆင့်မွန်း တဲ့။

သူက ရှိလ နှစ်ဆယ်ပေါ့။ ပိန်ပိန်ပါးပါးရယ်၊ တင်းတင်းရင်းရင်း မရှိဘူးပေါ့။ အဲဒီလို ဆိုတော့လည်း သူ့ခမျာ သူ့ကိုယ်သူ သိပ်အားရပုံ မပေါ်ဘူး။ သူက လက်ဝဲစာပေတွေကို အတော် ကျကျနန လေ့လာထားတာပဲ။ တစ်ခုခုများ ငြင်းခုံနေကြတဲ့အခါ သူက ဒိုင်ယာလက်တစ် နည်းလမ်းတကျ ရုပ်ဝါဒကို ကိုင်ပြီး ဝင်ရှင်းပစ်တာကိုး။ လူတစ်ယောက်ကို ကြိုက်ဖို့ မကြိုက်ဖို့ ဆိုရာမှာ ဆင်ခြေတွေ အများကြီးရှိတယ် မဟုတ်လား။ မွန်းအတွက်လည်း ဒီလိုပဲ။ အဲဒီလို ဆိုရတာ မွန်းက ကမ္ဘာ့သမိုင်းကိုတောင် မရေရာတဲ့ စီးပွားရေးပဋိပက္ခ အဖြစ်နဲ့ နိဂုံးချုပ် ပြနိုင်တဲ့ လူမျိုး။ သူက ပြောသေးတာ၊ တော်လှန်ရေး ဆိုတာက အောင်မြင်ဖို့ ပြဋ္ဌာန်းပြီး ဖြစ်လာတာ ဆိုပဲ။ ဒီတော့ ကျုပ်က ပြန်ပြောလိုက်ပါတယ်။ လူကြီးလူကောင်းတွေကတော့ လမ်းပျောက်နေတဲ့ ကိစ္စမျိုးလောက်သာ စိတ်ဝင်တစား ရှိကြတာ လို့။ ဒီလိုနဲ့ ညရောက်လာတယ်။ ကျုပ်တို့လည်း ပြောစရာ ဆိုစရာ၊ လုပ်စရာ ကိုင်စရာတွေကို သွားရင်း လာရင်း ပြောကြ ဆိုကြရတယ်။ မွန်း ပြောတာ၊ ဆိုတာတွေကို ကျုပ်က

ဖန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

သဘောကျပါတယ်။ ကျဆို သူ ပြောတာတွေက စောဒကတက်လို့ မဖြစ်
သလောက်ပဲ။ ကျုပ်တို့ရဲ့ဘော် အသစ်က ငြင်းခုံနေတာ မဟုတ်ဘူး။
ဆွေးနွေးနေတာ မဟုတ်ဘူး။ သူက အဆုံးအဖြတ် ပေးတာ၊ လက်ခံကြ
မယ် ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးနဲ့ ပြောတာ။ ဒေါသသံတောင် ပါတတ်သေး။

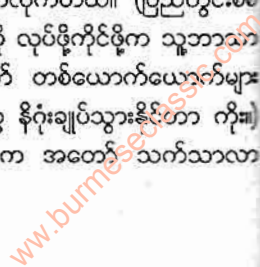
အဲဒီညက ကျုပ်တို့ လျှောက်လာကြရင်း မြို့စွန့်က နောက်ဆုံး
အိမ်တွေဆီ ရောက်လာတယ်။ ရုတ်တရက် ကြားလိုက်ရတဲ့ သေနတ်သံ
ကြောင့် အံ့အားသင့်သွားမိကြတယ်။ (အဲဒီအလျင်က ဒါမှမဟုတ်ရင်
အဲဒီနောက် စက်ရုံတစ်ခုလား။ ထောင်တစ်ခုလား မသိဘူး။ အဲဒီရဲ့
အုတ်ခုံရံဘေးက လျှောက်လာကြတာ။) ကျုပ်တို့လည်း မြေနီလမ်းထဲ
ချိုးဝင်လိုက်ကြတယ်။ အဲဒီတုန်း မီးရှို့ထားတဲ့ အိမ်တစ်ဆောင်ဆီက
စစ်သားတစ်ယောက် ပြေးထွက်လာတယ်။ နည်းတဲ့ အကောင်ကြီး မဟုတ်
ဘူး။ သူက အော်ပြီး ကျုပ်တို့ကို အရပ်ခိုင်းတယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်က
ခပ်သုတ်သုတ် လျှောက်လိုက်တယ်။ ကျုပ်ရဲ့ဘော်ကတော့ ကျုပ်နောက်
လိုက်မလာဘူး။ ကျုပ် လှည့်ကြည့်လိုက်တော့ ဂျွန်ဗင်းဆင့်မွန်း ခမျာ
မီးအထိုးခံထားရတဲ့ ယုန်ကလေးလို မီးရောင်အောက်မှာ မလှုပ်မယှက်
ရပ်နေတယ်။ ကြောက်လည်း ကြောက်နေသပေါ့။ ကျုပ်လည်း အဲဒီကို
ပြန်ပြေးပြီး ကျုပ်တို့ကို တားတဲ့သူကို တစ်ချက်တည်းနဲ့ မှောက်သွားအောင်
သယ်လိုက်မိတယ်။ ပြီးတော့မှ ဗင်းဆင့်မွန်းကို နည်းနည်းကိုပ်ပြီး လှုပ်လိုက်ရင်း
ဆဲလိုက်ရသေးတယ်။ ဒီနောက် ကျုပ်နဲ့ လိုက်ခဲ့ဖို့ အမိန့်ပေးလိုက်ရတယ်။
ကြောက်လန့်နေတော့ သူက မလှုပ်တာနဲ့ သူ့လက်မောင်းကို ဆွဲခေါ်
ရတော့တာပေါ့။ ကျုပ်တို့လည်း ပြေးကြရတော့တာပေါ့။ သောကဗျာပါဒ
များတဲ့ ညရဲ့ အတွင်းမှာ ပြေးကြ လွှားကြရသပေါ့။ ကျုပ်တို့ဘက်ကို
သေနတ်နဲ့ လှမ်းပစ်ကြတယ်။ အဲဒီမှာ မွန်းရဲ့ ညာဘက်လက်မောင်းကို
သေနတ် မှန်ပါလေရော။ ထင်းရှူးပင်တွေအကြား လှည့်ပတ်ပြေးကြရင်း
မွန်းခမျာ ပင်ပန်းလာလို့ ကတုန်ကယင်တောင် ဖြစ်လာတယ်။

၁၉၂၂ ခု ဆောင်းဦးလောက် ကတည်းက ကျုပ်က မြေအောက် ခိုလှုံနေတယ်။ ဒီတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဘာကလေးရဲ့ တောဘက်ကအိမ်မှာ သွားနေတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး (ကျုပ်ကတော့ တစ်ခါမျှ မတွေ့ဖူးဘူး) ကတော့ အဲဒီ အခါက ဘင်းဂေါလ်ပြည်နယ်မှာ အုပ်ချုပ်ရေး တာဝန်ကျနေတယ် ဆိုလား ပဲ။ အိမ်က နှစ်တစ်ရာလောက်တော့ မရှိတတ်သေးဘူး။ သို့ပေမဲ့ အတော်ကလေး ပျက်စီးနေပြီ။ အိမ်က ကြီးတော့ စကြာလမ်းကလေးတွေ အခန်းဝှက်တွေနဲ့ အစုံပဲ။ အောက်ထပ် တစ်ခုလုံးမှာတော့ ပြတိုက်များမှာ တွေ့ရတတ်တဲ့ စင်မျိုးတွေ၊ စာအုပ်စာတမ်းတွေနဲ့ စာကြည့်တိုက် လုပ်ထားတယ်။ စုဆောင်းထားတဲ့ ပစ္စည်းမျိုးစုံ၊ စာအုပ်တွေက ဘာသာရပ် မျိုးစုံပဲ။ သိပ်တော့ အဆက်အစပ် မရှိလှဘူး။ ခုတော့ အဲဒီဟာတွေက တစ်ဆယ့်ကိုးရာစုရဲ့သမိုင်း ဖြစ်ကုန်ပြီပေါ့လေ။ နိဂျူးရ်က ဓားကောက် တစ်ချောင်းတောင် ရှိသေးတယ်။ ဓားကို ကြည့်ရယုံနဲ့ စစ်မက်ရဲ့ ရနံ့တွေတောင် ရနေသေးသလိုပဲ။ ကျုပ်တို့ အဲဒီအိမ် (ကျုပ် မှတ်မိသဇ္ဇေ ကတော့) ရဲ့ အနောက်ဘက်ကနေ အိမ်ထဲကို ဝင်လိုက်တယ်။ မွန်း ကတော့ ကတုန်ကယင် ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီညက အပြစ်အပျက်ကတော့ စိတ်ဝင်စားစရာလို့ ဗလုံးဗထွေး ပြောနေတယ်။ ကျုပ်က သူ့ဒဏ်ရာကို သန့်စင်ပြီး ပတ်တီးစည်းပေးရင်း လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက် ဖျော်ပေးလိုက် တယ်။ ဒဏ်ရာက အပေါ်ယံလောက်ပါ။ ရုတ်တရက် သူက ကျုပ်ကို ပြောလိုက်တယ်။

‘ခင်ဗျားက အတော့်ကိုစွန့်ပြီး ကျုပ်ကို လာကယ်တာပဲ’

ဒါက အပယ်ကပဲလို့ ကျုပ်က ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ (ပြည်တွင်းစစ် ကာလမှာတော့ ကျုပ် လုပ်တာကိုင်တာမျိုးကို လုပ်ဖို့ကိုင်ဖို့က သူ့ဘာသာ ဖြစ်လာတာကိုး။ နောက်တစ်ချက်က မတော် တစ်ယောက်ယောက်များ မိသွားခဲ့ရင် အားလုံး လုပ်ကိုင်နေကြတာတွေ နိဂုံးချုပ်သွားနိုင်တာ ကိုး။)

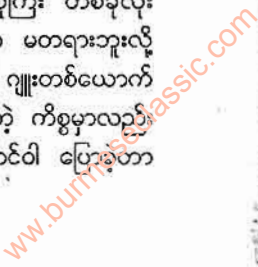
နောက်တစ်နေ့တော့ မွန်းဟာ ဒဏ်ရာက အတော့် သက်သာလာ

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

တယ်။ ကျုပ်က စီးကရက်တည်တော့ သူက သောက်တယ်။ ပြီးတော့ ကျုပ်ကို ကျုပ်တို့ရဲ့ တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းအတွက် ငွေကြေးရန်ပုံငွေ ကိစ္စတွေကို မေးလားစမ်းလား လုပ်တာကိုး။ သူက ခပ်ပြောင်ပြောင်မေးတာ ကလား။ ကျုပ်ကတော့ (အမှန်အတိုင်းပဲ) သူ့ကို ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ ဒီကိစ္စက ခပ်လွယ်လွယ်ပြောလို့ မဖြစ်ဘူး ဆိုတာပဲ။ ခုဆို ငြိမ်းချမ်းနေတဲ့ တောင်ဘက်တစ်ကြောမှာ သေနတ်သံတွေ တည်ညံ့နဲ့ ပြဿနာတွေ လာနေပြီ။ ကျုပ်က မွန်းကို ကျုပ်တို့ရဲ့ဘော်တွေ မျှော်နေကြလောက်ပြီလို့ ပြောလိုက်တယ်။ ကျုပ်က အပေါ်ထပ်က ကျုပ်အခန်းမှာ ကျန်ခဲ့တဲ့ အပေါ်အင်္ကျီနဲ့ ခြောက်လုံးပြူး သွားယူလိုက်တယ်။ အောက်ထပ် ပြန်ရောက်တော့ မွန်းကို ဆိုဖာတစ်ခုပေါ်မှာ မျက်လုံးပိတ်ပြီး လှဲနေတာ တွေ့ရတယ်။ သူက သူ့ အဖျားတက်နေတယ် ထင်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ လက်မောင်းလည်း တအားနာနေတယ် ဆိုပဲ။

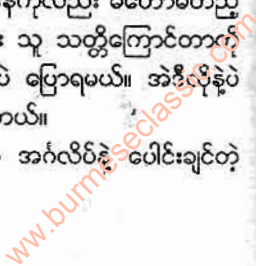
ဒီတော့မှ ကျုပ်လည်း အသေအချာ သဘောပေါက်မိတယ်။ ဒီငနဲဟာ ဘာမှ အသုံးမကျတဲ့၊ သူရဲဘောနည်းတဲ့ ငနဲပဲ။ ကျုပ်လည်း အဲဒီက မထွက်ခင် အလောသုံးဆယ်နဲ့ပဲ သူ့ကို သတိ ဝီရိယနဲ့သာ နေပေရော့လို့ ပြောထားလိုက်မိတယ်။ ဒီလူ လုပ်ပုံ၊ ကြောက်တတ်ပုံတွေ အတွက် ကျုပ်စိတ်ထဲမှာ ဘဝင်မကျနိုင်ဘူး။ ရှက်လည်း ရှက်မိတယ်။ ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ်တောင် သတ္တိကြောင်သလို ထင်မိတယ်။ ထင်ဆို ယောက်ျားတန်မဲ့ တစ်ယောက်ယောက်က အဲသလိုလုပ်တော့ ကျန်တဲ့ ယောက်ျားတွေပါ အဲဒီလိုလို့ ထင်စရာကိုး။ ဒါကြောင့်လည်း ဒေင်ဥယျာဉ်ထဲမှာ မတော်မတည့် ဖြစ်ခဲ့တာ တစ်ခုအတွက် လူမျိုးနွယ်စုကြီး တစ်ခုလုံး အပြစ်တော် သင့်တယ် ဆိုတဲ့ ကိစ္စကို ကျုပ်ကတော့ မတရားဘူးလို့ မထင်ဘူး။ အဲဒီလိုပဲ အပြစ်တော်တွေ ကျေရလေအောင် ဂျူးတစ်ယောက်ကို ကားစင်တင် သတ်လိုက်ပေတဲ့ မကျေနိုင်ဘူး ဆိုတဲ့ ကိစ္စမှာလည်း မတရားပေဘူးလို့ ကျုပ်က မထင်မိပြန်ဘူး။ ရှိပင်ဟောင်ဝါ ပြောခဲ့တာ

မှန်တာပေါ့။ လူပေတဲ့ ကျုပ်က တခြားလူကိုး။ ဘယ်လူမဆို လူပဲလို့ ဆိုတဲ့ ရှိတ်စပီးယားကသာ ဂျွန်ဗင်းဆင့်မွန်းကို အသုံးမတည့်အောင် လုပ်ပစ်တာ နေမှာ။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရဲ့ အိမ်မှာ ကျုပ်တို့ ကိုးရက်ကြာအောင် နေကြတယ်။ တိုက်ကြ ခိုက်ကြတာတွေ၊ စစ်မက်ရဲ့ အနိဋ္ဌာရုံတွေ အကြောင်းတော့ ကျုပ် မပြောတော့ပါဘူး။ ကျုပ် ပြောချင်တာက အမာရွတ်ကြီး အကြောင်း ပါ။ အဲဒီ ကိုးရက်ဟာ နောက်ဆုံးနေ့မတိုင်ခင် တစ်ရက်ကလွဲလို့ တစ်ရက် တည်းလို့ပဲ။ ကျုပ်တို့လူတွေက စစ်တန်းလျားတစ်ခုကို ဝင်စီးကြတယ်။ နှစ်ဖက်စလုံး အတုံးအရုံးပဲ။ အဲလ်ဖင်မှာတော့ စက်သေနတ်နဲ့ မွေ့လို့ ကျုပ်တို့ရဲ့ဘော် တစ်ဆယ့်ခြောက်ယောက် ကျသွားတယ်။ နေ့စဉ်လို ကျုပ်လည်း ဝေလီဝေလင်းဖြစ်လို့ မိုးလင်းတော့မယ် ဆိုတာနဲ့ အိမ်က အသာလစ်ထွက်ပြီး မိုးချုပ်မှ အိမ်ကို ပြန်ရောက်တော့တယ်။ ကျုပ်ရဲ့ဘော် ကြီး ဗင်းဆင့်မွန်းကတော့ အိမ်ရဲ့ အပေါ်ထပ်မှာပဲ တွေ့ရတယ်။ ဒဏ်ရာ ကြောင့် အောက်ဘက်ကို မဆင်းသာဘူး တဲ့။ သူ့ကို ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါမှာတော့ နည်းဗျူဟာတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို သူ လက်ထဲမှာ တွေ့ရတတ်တယ်။ အက်(ဖ)အင်မော့ဒ်တို့၊ ကလော်ဖစ်တို့ ရေးတာမျိုး။ တစ်ညတော့ သူက ကျုပ်ကို ပြောတယ်။ သူ့အကြိုက် လက်နက်ကတော့ အမြောက်လို၊ စိတ်ပြောင်းလိုဟာမျိုး ဆိုပဲ။ သူက ကျုပ်တို့ ဘယ်ရွှေ့ဘယ်ပုံ ဖဲခဲကြတယ် ဆိုတာတွေ မေးတယ်။ အဲဒါတွေ ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ဝေဖန်ရတာမျိုးကို သူက ကြိုက်ပုံပေါ်တယ်။ ကျုပ်တို့ရဲ့ ငွေရေးကြေးရေး ရန်ပုံငွေ အခြေအနေကိုလည်း မတော်မတည့် ဝေဖန်သေးတာ။ သူ့ဒဏ်ရာကို အကြောင်းပြပြီး သူ သတ္တိကြောင်တာကို ဖုံးကွယ်ရင်း စကားနဲ့ စီးစီးပိုးပိုး ပြောတယ်လို့ပဲ ပြောရမယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ ဟုတ်ဟုတ် မဟုတ်ဟုတ် ကိုးရက် ကုန်သွားတယ်။

ဆယ်ရက်မြောက်တဲ့ နေ့မှာတော့ မြို့ဟာ အင်္ဂလိပ်နဲ့ ပေါင်းချင်တဲ့

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

သူတွေ လက်ထဲ ကျသွားတယ်။ မြင်းစီးပုလိပ်တွေ နေရာတကာမှာ စောင့်နေကြတယ်။ လေထဲမှာတော့ မီးခိုးနံ့၊ ပြာနံ့ တသင်းသင်းပဲ။ လမ်းထောင့် တစ်နေရာမှာ ခြေကားရား လက်ကားရားနဲ့ သေနေတဲ့ အလောင်းကောင်တစ်ခု တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ အလောင်းကောင်ထက် စာရင် မြို့လယ်ကောင်မှာ စစ်သားတွေ လက်တည့်စမ်းရင်း ပစ်ခတ်နေကြတာတွေကို ကျုပ်က ပိုပြီး အမှတ်ရနေမိတယ်။ အဲဒီနေ့က ကောင်းကင်မှာ အလင်းရောင်ကလေး မြင်ရလာတယ် ဆိုရင်ပဲ ကျုပ် အိမ်က ထွက်ခဲ့မိတယ်။ မွန်းမတည့်ခင်လောက်မှာ အိမ်ကို ပြန်ရောက်သွားတယ်။ ဒီတော့ မွန်းက စာကြည့်ခန်းထဲမှာ။ တစ်ယောက်ယောက်နဲ့ စကားပြောနေပုံ ရတယ်။ ပြောပုံ နားထောင်ကြည့်လိုက်တော့ တစ်ယောက်ယောက်နဲ့ တယ်လီဖုန်းပေါ်မှာ ပြောဆိုနေပုံပဲ။ ကျုပ်နာမည်ကို ကြားလိုက်ရမိတယ်။ ကျုပ်က ညဘက် ခုနစ်နာရီမှာ ပြန်ရောက်မယ် တဲ့။ အဲဒီအခါ ကျုပ် မြက်ခင်းကို ဖြတ်အလာမှာ ဖမ်းလိုက်ကြရုံပဲ တဲ့။ သူ့ကိုတော့ မဖမ်းဘူး ဆိုတာ တစ်ဖက်ကို အာမခံခိုင်း နေတာလည်း ကြားရတယ်။ စနစ်တကျ ဆင်ခြင်တတ်တဲ့ ကျုပ်မိတ်ဆွေက ကျုပ်ကို ဆင်ခြင်နည်းလမ်း တကျနဲ့ ကျုပ်တို့ ရန်သူတွေကို ရောင်းစားနေတာပါလား။

ဒီနေရာ ရောက်တော့ ကျုပ်ပြောနေတာက နည်းနည်းကလေး ရှုပ်လာပြီး ဖြည်းဖြည်းချင်း ဇာတ်သိမ်းဖို့ ဖြစ်လာတယ်။ ကျုပ်လည်း ကျုပ်ကို ဒုက္ခရောက်အောင် ကြံနေတဲ့ ဒီငနဲကို အမိအရ ဖမ်းဖို့ လိုက်မိတယ်။ သူကလည်း ချောင်ကြိုချောင်ကြား၊ အပေါ်ထပ် အောက်ထပ်၊ နေရာစုံ ပြေးတော့တာကိုး။ တစ်ချို့ နှစ်ချို့များ ဆိုရင် လုံးလုံး ပျောက်သွားတာ။ သူက တစ်အိမ်လုံးအကြောင်း နောကျေနေတာကိုး။ ဒါပေတဲ့ အဆုံးမှာ ကျုပ်က သူ့ကို ချောင်ပိတ်မိလိုက်တယ်။ နံရံမှာ ရှိတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရဲ့ ဓားကောက်ကိုဆွဲပြီး ခုတ်လိုက်တဲ့အခါ သူ့မျက်နှာမှာ သွေးတွေ လဲခြမ်းကွေးလို ထွက်လာတော့တာပဲ။ ဒီနောက်တော့ ကျုပ်ကို စစ်သားတွေက

ဝိုင်းဖမ်းလိုက်ကြတယ်။ ဘော့ဂဲ၊ ခင်ဗျားကတော့ ဒီအရပ်က မဟုတ်တော့ ကျုပ်အနေနဲ့ အခုလို ထုတ်ဖော်ပြီး ဝန်ခံရဲပါတယ်။ ခင်ဗျားကတော့ ကျုပ်ကို နာနာကြည်းကြည်း ဝေဖန်လိမ့်မယ် မထင်ဘူး။

*

ဒီနေရာရောက်တော့ အင်္ဂလိပ်ကြီးက ပြောတာ ရပ်သွားတယ်။ သူ့လက် တွေ တုန်နေတာ ကျုပ် တွေ့လိုက်မိတယ်။

‘ဗင်းဆင့်မွန်း ရော’ လို့ ကျုပ်က မေးလိုက်မိတယ်။ ‘မွန်း ဘာဖြစ် သွားသတဲ့’

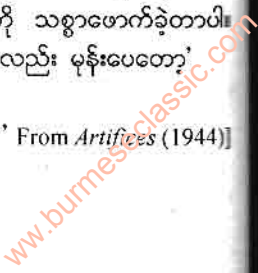
‘သူက သူ့မိတ်ဆွေကို သစ္စာဖောက်ပြီး လွတ်လမ်းရတော့ ဘရာဇီးလ် ကို ပြေးတော့တာပေါ့။ အဲဒီ ညနေဘက်မှာတော့ မြို့လယ်က ရင်ပြင်မှာ မူးနေတဲ့ သေနတ်သမားတွေ လူတစ်ယောက်ကို ပစ်တာ တွေ့လိုက်တာပဲ’

ကျုပ်လည်း သူပြောနေတာတွေ အပြီးသတ်အောင် စိတ်ဝင်တစားနဲ့ စောင့်နေလိုက်မိတယ်။ နောက်ဆုံး ဆက်ပြောစမ်းပါဦးလို့ ပြောလိုက်မိတယ်။

သူက သက်ပြင်းတစ်ချက် ချလိုက်တယ်။ တစ်ကိုယ်လုံး တုန်သွား သလိုပဲ။ သူက ညင်ညင်သာသာနဲ့ သူ့အမာရွတ်ကြီးကို ပြရင်း အခုလို ပြောလိုက်တယ်။

‘ခင်ဗျား ကျုပ်ကို မယုံဘူးလား။ ကျုပ်မျက်နှာပေါ်က အမာရွတ်ကြီး ဘယ်လို ရလာတယ် ဆိုတာ မမြင်ဘူးလား။ ကျုပ်အနေနဲ့ ခင်ဗျားကို ပြန်ပြောပြရာမှာ ခုလိုပြောမှ ခင်ဗျား အပြည့်အစုံ ကြားရမယ် မြင်လို့ ခုပြောခဲ့သလို ပြောရတာပဲ။ တကယ်တော့ ကျုပ်ကသာ ကျုပ်ကို ကယ် ဆယ်ခဲ့တဲ့လူ၊ ကျုပ်ကို စောင့်ရှောက်ခဲ့တဲ့လူကို သစ္စာဖောက်ခဲ့တာပါ။ ကျုပ်ဟာ ဂျွန်ဗင်းဆင့်မွန်း ပါ။ ခင်ဗျား မုန်းချင်လည်း မုန်းပေတော့’

[“The Shape of the Sword” From *Artificers* (1944)]

ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

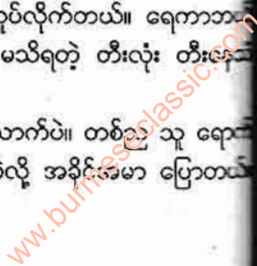
Connaught: အိုင်ယာလန်နိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်ကြီးတစ်ခု။

Charles Stewart Parnell ကို ဆိုလိုသည်။ အင်္ဂလိပ် နန်းရင်းဝန် ဝလက်စတုံးနှင့် ထိပ်တိုက်တိုးခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အိုင်ယာလန်နိုင်ငံ ဟုန်းမရူး ရုေးအတွက် အားထုတ်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဝလက်စတုံးက အကျဉ်းချခဲ့သည်။

နိဂုံး

ကျောခင်းပြီး လှဲနေရာက မျက်လုံးကို နည်းနည်း ဖွင့်ကြည့်လိုက်တော့ မျက်နှာကြက်ကို မြင်လိုက်ရတယ်။ ရေကာဘယ်ရင် အမြင်ထဲမှာတော့ ကြိမ်နဲ့ အထပ်ထပ် လုပ်ထားတဲ့ မျက်နှာကြက်က နိမ့်လျှောကျနေတယ်။ တစ်ဖက် အခန်းဆီက ဂစ်တာကို အားပါးတရ တီးနေသံ ကြားနေရတယ်။ သံစဉ်ကတော့ သိပ် အဆက်အစပ် မရှိလှဘူး။ သံစဉ်တွေ ထွေပြား နေတာကတော့ သေချာတယ်။ တဖြည်းဖြည်းချင်း အသိတရား ပြန်ရှိလာတယ်။ မြင်နေ တွေ့နေရတာတွေဟာ ပုံမှန်အတိုင်း မြင်နေ တွေ့နေကျဟာတွေ ဖြစ်လာတယ်။ မလှုပ်နိုင် မရှားနိုင်တဲ့ သူ့ကိုယ်အောက် ပိုင်းကို လှမ်းကြည့်လိုက်မိပေတဲ့ သနားစိတ်တော့ မပါဘူး။ သူ့ခြေထောက် တွေကိုတော့ သားမွေးနဲ့ ရက်ထားတဲ့ ခြံစောင်တစ်ခုနဲ့ ပတ်ထားတယ်။ သူ့အခန်းတံခါးပေါက်တွေက သစ်သားချောင်းကြီးတွေနဲ့ တားထားပေတဲ့ အပြင်ကို မြင်နေရတယ်။ အပြင်ဘက်က လွင်ပြင်တစ်ကြောမှာတော့ ဆည်းဆာ ရောက်နေပြီ။ သူ အိပ်ပျော်သွားခဲ့ပေတဲ့ ကောင်းကင်မှာ အလင်းရောင်က ရှိနေသေးတယ်။ သူ့ရဲ့ ဘယ်ဘက်လက်နဲ့ ခုတင်ခြေရင်း မှာ ချိတ်ထားတဲ့ ကြေးခေါင်းလောင်းကို လှမ်းပြီး စမ်းလိုက်ရှာတယ်။ ရသွားတာနဲ့ ကိုင်ပြီး တစ်ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ် လှုပ်လိုက်တယ်။ ရေကာဘယ် ရင်ရဲ့ အခန်းအပြင်ဘက်မှာတော့ ဘာမှန်း မသိရတဲ့ တီးလုံး တီးနေသံ ကြားနေရသေးတယ်။

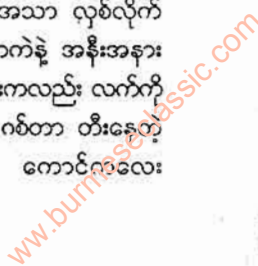
ဂစ်တာတီးနေတာတော့ လူမည်းတစ်ယောက်ပဲ။ တစ်ည သူ ရောက် လာပြီး သူ့ဟာ အဆိုတော်တစ်ယောက် ပါပဲလို့ အခိုင်းအမာ ပြောတယ်။

စန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ခရီးလှည့်နေတဲ့ သီချင်းသည်တွေ လုပ်လေ့လုပ်ထ ရှိသလို အဲဒီမှာ ရှိနေတဲ့ အဆိုတော်ကို သူက စိန်ခေါ်လိုက်တယ်။ သူ ရှုံးသွားပေတဲ့ ညစဉ်လို ဒီဆိုင်ကို ပြန်လာတယ်။ ကြည့်ရတာကတော့ တစ်ယောက် ယောက်ကို လာစောင့်နေသလိုပဲ။ လာတိုင်းလည်း ခုလို အကြာကြီး ဂစ်တာ ထိုင်တီးနေတတ်တယ်။ သီချင်းတော့ မဆိုတော့ဘူး။ သူ စိန်ခေါ်တုန်းက ရှုံးနိမ့်ခဲ့တဲ့အတွက် နာကြည်းနေပုံ ရတယ်။ ဆိုင်လာတဲ့ လူတွေ အနေနဲ့ကတော့ သူနဲ့ အတော် ယဉ်ပါးနေကြပါပြီ။ ဆိုင်ရှင်ဖြစ်တဲ့ ရေကာဘယ်ရင်ကတော့ သူ စိန်ခေါ်တဲ့ ညကို မမေ့ရှာဘူး။ မမေ့ဆို နောက်တစ်နေ့ မနက်မှာ ရေကာဘယ်ရင်တစ်ယောက် ယာဘာ အထုပ်တွေ စီနေတုန်း ရုတ်တရက် သူ့ရဲ့ကိုယ် ညာဘက်တစ်ခြမ်း သေသွားတယ်။ စကားလည်း ပြောလို့ မရတော့ဘူး။ ကျုပ်တို့တစ်တွေဟာ ဝတ္ထုတွေထဲက လူစွမ်းကောင်းတွေ ကံမကောင်း အကြောင်းမလှ ဖြစ်တဲ့အခါ သနားတတ်ရာက စ လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်လည်း သနားတတ်ကြတယ် မဟုတ်လား။ ဒါပေတဲ့ ရေကာဘယ်ရင်က အဲဒီလို မဟုတ်ဘူး။ ခုလို သူ လေဖြတ်သွားတာကို သူက လက်တွေ့ကျကျ လက်ခံတယ် ပြောရမယ်။ သူ့အဖို့ကတော့ လူဟာ တိရစ္ဆာန်တွေလိုပဲ၊ ပစ္စုပ္ပန်မှာသာ နေတာကိုးလို့ တွေးတတ်တော့၊ ခုဆို သူ့ခမျာ ကောင်းကင်ကြီးကို ကြည့်လို့သာ နေရတယ်။ လ ထီးဆောင်းတာများ မြင်ရရင် မိုးရွာလိမ့်ဦးမယ် လို့သာ တွေးတော့တယ်။

လူရှိုင်းကလေးတွေနဲ့ ခပ်ဆင်ဆင်တူတဲ့ ကောင်ကလေး (ရေကာဘယ်ရင်ရဲ့သား ဖြစ်မှာပါ) တစ်ယောက်က တံခါးကို အသာ လှစ်လိုက်တယ်။ ဒီတော့ ရေကာဘယ်ရင်က မျက်နှာရိပ် မျက်နှာကဲ့နဲ့ အနီးအနားမှာ ဘယ်သူများရှိသလဲလို့ မေးလိုက်တော့ ကောင်ကလေးကလည်း လက်ကို အသာ ခါပြလိုက်တယ်။ ဘယ်သူမှ မရှိတဲ့သဘော ပါ။ ဂစ်တာ တီးနေတဲ့ လူမည်းကိုတော့ ထည့်မတွက်တဲ့ သဘောပဲ။ ကောင်ကလေး

ပြန်ထွက်သွားတော့ ရေကာဘယ်ရင်လည်း ပက်လက်ကလေး ကျန်ရစ်ခဲ့ရပြန်တယ်။ ဘယ်ဘက်လက်နဲ့တော့ ခေါင်းလောင်းကလေးကို လှုပ်နေတယ်။ ရှိသမျှ အားကလေးနဲ့ လှုပ်စမ်းကြည့်နေရှာတာပါ။

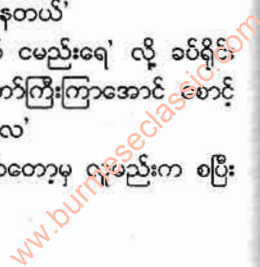
လွင်ပြင်ထဲမှာတော့ ဝင်တော့မယ့်နေရဲ့ ရောင်ခြည်တွေဟာ ပြန့်ကျဲလို့သာ နေတော့တယ်။ အိပ်မက်များထဲမှာ တွေ့ရသလိုပဲ။ မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းရဲ့ တစ်နေရာဆီမှာ လှုပ်နေတဲ့ အစက်အပြောက်ကလေးတစ်ခု တွေ့ကြရတယ်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ကြီးလာတော့ လူတစ်ယောက် မြင်းစီးလာတဲ့ပုံရုပ် ဖြစ်လာတယ်။ ကြည့်ရတာ ရေကာဘယ်ရင်တို့ ဆိုင်ရှိရာဘက်ကို လာနေတာကိုး။ ရေကာဘယ်ရင် တွေးကြည့်လို့ ရလိုက်တယ်။ ဦးထုပ်ခပ်ကြီးကြီး၊ အပေါ်က ခြုံထားတာက အရောင်ရင့်ရင့်၊ မြင်းက နှစ်ရောင်စပ်။ မြင်းစီးလာတဲ့ လူရဲ့ မျက်နှာကိုတော့ တွေးမရဘူး။ အဲဒီလူကလည်း အိမ်နားနီးလာတော့ မြင်းကို အသာ ထိန်းထားလိုက်လို့ မြင်းက နှေးသွားတယ်။ ကိုက်နှစ်ရာလောက် ရောက်တော့ တည့်တည့် လာနေရာက ဘေးဘက်ကို အသာ ထွက်သွားတယ်။ အဲဒီ အနေအထား ရောက်တော့ ရေကာဘယ်ရင် အနေနဲ့ လှမ်းမမြင်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီလူရဲ့ စကားသံတော့ ကြားနေရတယ်။ သူက မြင်းပေါ်က ဆင်းပြီး သူ့မြင်းကို အသာချည်ထားလိုက်ပြီး ဘားထဲကို တစ်လှမ်းချင်း ဝင်လာတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာပဲ ဂစ်တာတီးနေတဲ့ လူမည်းက ဂစ်တာမှာ တစ်ခုခုကို အာရုံစိုက်သလို နေရင်း မော့မကြည့်ဘဲ လေသံခပ်ပျော့ပျော့နဲ့ ခုလို ပြောလိုက်ပါတယ်။

‘ကိုယ့်ဆရာ လာလိမ့်မယ်လို့ ကျုပ် သိနေတယ်’

‘ငါကလည်း မင်း ရှိနေမယ်လို့ သိပါတယ် ငမည်းရေ’ လို့ ခပ်ရိုင်းရိုင်း ပြောလိုက်တယ်။ ‘မင်းကို ငါက တော်တော်ကြီးကြာအောင် စောင့်ခိုင်းထားခဲ့တာ။ ဒါပေတဲ့ ခု ငါ ရောက်လာပြီလေ’

ဒီနောက် ဘာသံမှ မကြားရဘူး။ ခဏကြာတော့မှ လူမည်းက စပြီး

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ပြောတယ်။

‘ကျုပ်အဖို့ကတော့ စောင့်ရတာ အသားကျနေပါပြီ။ ကျုပ် စောင့်နေတာ ခုနစ်နှစ်တောင် ရှိပြီပဲ’

ဟိုလူကတော့ ခပ်အေးအေးပဲ။ ခုလို ပြောပြန်တယ်။

‘ငါ့အဖို့ကတော့ ကလေးတွေကို မတွေ့ခဲ့ရတာ ကြာတော့ ခုနစ်နှစ်တောင် မကဘူးလို့ပဲ။ ငါ သွားတွေ့ခဲ့တယ်။ သွားတွေ့ရာမှာတော့ ဓားပွဲကို သွားမယ့် လူတစ်ယောက်လို သွားတွေ့ခဲ့တယ်’

‘ကျုပ် သဘောပေါက်ပါတယ်’ လို့ လူမည်းက ပြန်ပြောတယ်။

‘ခင်ဗျားကလေးတွေ နေထိုင်ကောင်းကြမယ်လို့ ကျုပ် ထင်တယ်’

အပြင်က လာတဲ့ လူစိမ်းဟာ သူထိုင်နေတဲ့ ခွေးခြေပေါ်ကနေပဲ သဘောကျတဲ့ အနေနဲ့ ရယ်လိုက်တယ်။ ပြီးမှ အရက်တစ်ခွက်ကို မှာပြီး တစ်ငုံ နှစ်ငုံလောက် သောက်လိုက်တယ်။ အကုန်တော့ မသောက်ဘူး။ သူက ပြောပြန်တယ်။

‘ငါ သူတို့ကို ဆုံးမစကား ပြောခဲ့တယ်။ ဒီစကားမျိုးက အမြဲတမ်းလည်း ပြောနေတာ မဟုတ်ဘူး။ အဖိုးသားနားလည်း ပေးစရာ မလိုဘူး။ ငါ ပြောခဲ့တဲ့ အထဲမှာ တစ်ခုကတော့ လူတစ်ယောက်ဟာ သူ့ကြောင့် တခြားလူ သွေးမြေမကျစေသင့်ဘူး ဆိုတာပဲ’

လူမည်းက ဘာမှ မပြောသေးခင် ဂစ်တာသံတစ်ချက် ထွက်လာတယ်။ ပြီးမှ သူက ပြောလိုက်တယ်။

‘ကောင်းတဲ့ အဆုံးအမပဲ။ ဒါမှလည်း သူတို့ဟာ ကျုပ်တို့လို မကြီးပြင်းကြမှာ’

‘ငါ့လိုတော့ မကြီးပြင်းသင့်တာ သေချာတယ်’ လို့ လူစိမ်းက ပြောတယ်။ ‘လူသတ်ဖို့ ငါ့ကို ကံတရားက စေ့ဆော်နေတာပဲ။ ခုလည်း ငါ့လက်ထဲမှာ ဓားရောက်လာပြန်ပြီ’

‘ဆောင်းတွင်းတောင် ရောက်တော့မယ်’ လို့ လူမည်းက ပြောလိုက်

တယ်။ တခြားလူ ပြောတာကို ကြားပုံ မရသလိုပဲ။ 'ဒီတော့ နေ့တာ ပိုပြီး တိုလာတာပေါ့'

'အပြင်မှာ ရှိနေသေးတဲ့ အလင်းရောင်ကတော့ ငါ့အတွက် လုံလောက်သေးတယ်' လို့ ပြောလိုက်ရင်း လူစိမ်းဟာ ထိုင်ရာက ထလိုက်တယ်။

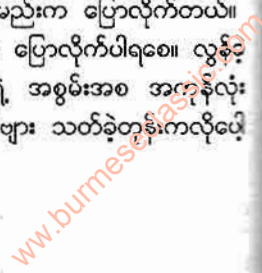
သူက လူမည်းရှေ့မှာ မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်လိုက်ရင်း ပင်ပန်းနေတဲ့ အသံနဲ့ 'ဂစ်တာကြီး ခဏ ထားလိုက်စမ်းပါ။ ဒီကနေ့ မင်းမှာ တခြား ပြိုင်ပွဲဝင်ပြီး နိုင်စရာ ရှိသေးတယ်' လို့ ပြောလိုက်တယ်။

နှစ်ယောက်သားဟာ တံခါးဝဆီ အတူ လျှောက်သွားကြတယ်။ တံခါးအပြင်ဘက် ရောက်တော့ လူမည်းက ခုလို ပြောလိုက်တယ်။ 'ကျုပ်အဖို့တော့ ဒီဟာလည်း အရင်ကဟာလို ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်နိုင်တာပဲ'

ဒီတော့ လူစိမ်းက ပြောတယ်။ 'ပထမဟာက ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ခဲ့လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ မင်းကိုယ်တိုင်က ဒုတိယအကြိမ်ကို စိတ်ရှည် လက်ရှည် မစောင့်နိုင်တာပဲ'

နှစ်ယောက်သားဟာ အိမ်တွေနဲ့ အတော်ကလေး လှမ်းရာကို လျှောက်သွားကြတယ်။ လွင်ပြင်ကြီးထဲမှာတော့ အားလုံးဟာ အတူတူလိုပဲ။ လကလည်း ထိန်ထိန်သာနေတာ။ နှစ်ယောက်သားဟာ လျှောက်သွားရင်းက ရုတ်တရက် ရပ်လိုက်ကြပြီး တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ကြည့်လိုက်ကြတယ်။ လူစိမ်းက သူ့ဖိနပ်က သံချွန်ကလေးတွေ ဖြုတ်ပစ်လိုက်တယ်။ သူတို့ကိုယ်မှာ ဝတ်ထားတဲ့ သင်တိုင်းအစကိုတော့ နှစ်ယောက်စလုံးက လက်ဖျံမှာ ချည်ထားလိုက်ပြီးပြီ။ ဒီတော့ လူမည်းက ပြောလိုက်တယ်။

'ကျုပ် ခင်ဗျားကို တစ်ခုလောက် ကြိုပြီး ပြောလိုက်ပါရစေ။ လွန်ခဲ့တဲ့ ခုနှစ်နှစ်ကလို ခင်ဗျားအနေနဲ့ ခင်ဗျားရဲ့ အစွမ်းအစ အကုန်လုံး သုံးစေချင်တယ်။ ဟိုတုန်းက ကျုပ်ညီကို ခင်ဗျား သတ်ခဲ့တုန်းကလိုပေါ့ဗျာ'

သူတို့နှစ်ယောက် စကားပြောလာကြတဲ့ တစ်လျှောက်လုံးမှာ မာတင်ဖီရယ်ရီးဟာ ပထမဆုံးအကြိမ် အဖြစ်နဲ့ မုန်းတီးသံကို ကြားလိုက်ရတော့တာပဲ။ သူ့သွေးက သိလိုက်တယ်။ ဒီတော့ သွေးဆူသွားတယ်။ နှစ်ယောက်သားဟာ မျက်နှာချင်းဆိုင် တိုက်ကြတော့တာပဲ။ တစ်ချို့မှာ လူမည်းရဲ့ မျက်နှာမှာ ဓားရာ တွေလိုက်ရတယ်။

တစ်နာရီလောက် အကြာမှာ လွင်ပြင်ကြီးက တစ်ခုခုကို ပြောတော့မယ် လို့ပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်တော့မှ မပြောခဲ့ဘူး။ တစ်နည်း ပြောရင်တော့ ပြောကောင်း ပြောခဲ့တာ ရှိမယ်။ ကျုပ်တို့က နားမလည်လို့ပဲ ဖြစ်မယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင် ကျုပ်တို့ နားတော့လည်တယ်။ တေးဂီတလို အနက်မဖွင့်တတ်လို့ပဲ ဖြစ်မယ်။ ရေကာဘယ်ရင်ကတော့ သူ့အိပ်ရာထဲကနေ နိဂုံးကမ္ပတ် အဆုံးသတ်သွားတာတစ်ခု တွေ့လိုက်ရတယ်။ လူမည်းက ဓားနဲ့ လှမ်းထိုးလိုက်ပြီး နောက်ဆုတ် ရှောင်လိုက်တယ်။ အဲဒီမှာ ခြေချော် သွားရင်း မျက်နှာမှာ ဓားတစ်ချက် ထိသွားတယ်။ နောက် ရှေ့တိုးပြီး အားပါးတရ ဝိုက်ထဲကို ထိုးလိုက်တယ်။ နောက်တစ်ချက် ဆင့်ထိုး လိုက်တယ်။ ရေကာဘယ်ရင်ကတော့ မြင်လိုက်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဖီရယ်ရီးလည်း ထမလာတော့ဘူး။ လူမည်းကတော့ မလှုပ်မရှားနဲ့ ရပ်ပြီး အသက်ထွက်တာကို ကြည့်နေပုံ ရတယ်။ ပြီးတော့မှ ဓားက သွေးတွေကို မြက်ပေါ်မှာ အသာ သုတ်ပစ်လိုက်ပြီး အိမ်တွေရှိရာဘက်ကို လျှောက်သွားတာ၊ နောက်ဘက်ကို လှည့်တောင် မကြည့်တော့ဘူး။ လက်စားချေရမယ့် အလုပ်က ပြီးသွားတော့ သူဟာ ဘာမှ မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒီလိုမှ မဟုတ်လည်း တခြား တစ်နည်း ပြောနိုင်သေးတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ သူ့အတွက် ရည်ရွယ်ချက်လည်း မရှိတော့ဘူး။ ပန်းတိုင်လည်း မရှိတော့ဘူး။ ပြီးတော့ လူတစ်ယောက်လည်း သတ်လိုက်ပြီးပြီ။

၁။ ဤဝတ္ထုမှာ ၁၉၅၆ ခုတွင် ပြန်လည်ဖြည့်စွက် ထုတ်ဝေသော Artifices တွင် ဖြည့်စွက်ခဲ့သော ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။ ဟိုစေးဟနန်းဒက်စ် ရေးသားခဲ့သော မာတင် ဖီရယ်ရီး ကဗျာရှည်ကြီးမှ နိဂုံးအပိုင်း ကို ပြန်လည် ရေးသားလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထု၏ အဆုံးပိုင်း တစ်နေရာတွင် မာတင်ဖီရယ်ရီး အမည်ကို တစ်ကြိမ်သာ ဖော်ပြခဲ့သည်ကို တွေ့ကြရမည်။

၂။ Yerba မှာ ဝါရာဂွေးနိုင်ငံတွင် သောက်သုံးလေ့ရှိသော လက်ဖက်ရည် ဖြစ်သည်။ မတေး ဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။ ယာဘာ အရွက်ကို *Ilex paraguariensis* အဖြစ် ရုက္ခဗေဒအမည် တွင်သည်။

သေလူ

ဘွားနီဇာရက်မြို့ရဲ့ အစွန်းအဖျား ဆင်ခြေဖုံးက လူတစ်ယောက်။ စရိုက်က ကြမ်းကြမ်းရယ်။ သတ္တိရှိတယ် ပြောရအောင်ကလည်း တော်စွာ လျော်စွာရယ်။ သင်းက ဘရာဇီးလ်နယ်စပ်က လူသူလေးပါး အရောက်အပေါက် နည်းတဲ့ ဒေသမှာ သွားပြီး မှောင်ခိုသမား တစ်သိုက်ရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်နေတယ် လို့ ဆိုရင် မယုံတော့ မယုံစရာပဲ။ အဲဒီလို မြင်ကြသူတွေကိုတော့ ကျုပ်က ပြောပြချင်တာလေး တစ်ခုရှိတယ်။ ဘင်ဂျမင် အိုတာလိုရာရဲ့ အကြောင်းပါ။ ဘာလ်ဗာနေရာ တစ်ဝိုက်က လူတွေအနေနဲ့ ကြားတောင် ကြားဖူးမယ် မထင်ဘူး။ ရီအိုကရန်ဒေဆိုဆားလ်^၁ ဒေသမှာ သေနတ်တကားကားနဲ့ နေရင်း သေနတ်နဲ့ပဲ အဆုံး စီရင်ခံလိုက်ရတဲ့သူ ပေါ့။ သူ့စွန့်စားခန်းတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့တော့ ကျုပ် အသေးစိတ် မသိဘူး။ ကျုပ် သိလာရတဲ့ အခါ ကျရင် ပြန်ပြီး ပြင်တန်ပြင်၊ ဖြည့်တန်ဖြည့် လုပ်ပါ့မယ်။ လောလောဆယ်တော့ သူ့အကြောင်းက ဒီလိုပါ။

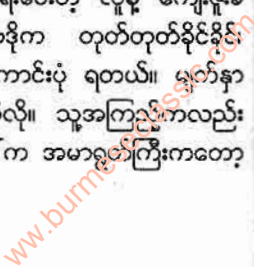
*

၁၉၈၁ ခုမှာ ဘင်ဂျမင် အိုတာလိုရာဟာ ဆယ့်ကိုးနှစ် ရှိပါပြီ။ နဖူးက ခပ်ကျဉ်းကျဉ်း၊ မျက်လုံးက ခပ်ပြာပြာ၊ ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်နဲ့ တောင့်တောင့် တင်းတင်း ရှိတဲ့ လူမျိုး။ သန်စွမ်းပုံ၊ သက်လုံကောင်းပုံကတော့ ဘာ့(စ)၊^၂ က လူတွေလိုပဲ။ တစ်ခါက ဓားပွဲတစ်ခုမှာ ကံကောင်းထောက်မလို့ နိုင်သွားတယ်။ ဒီတော့လည်း သတ္တိကောင်းတဲ့ လူတစ်ယောက်အဖြစ်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

www.burmeseclassic.com

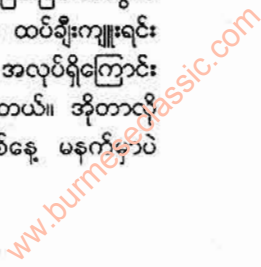
ကျော်ကြားသွားတာပေါ့။ သူနဲ့ ဓားရေးပြိုင်ရင်း ရှုံးသွားတဲ့လူက သေသွား
 တယ်။ သူကတော့ ဝမ်းနည်းပုံ မပေါ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ တစ်ဖက်လူ သေသွား
 တဲ့ အတွက် သူ့အနေနဲ့ တစ်ရပ်တစ်ကျေးကို ပြေးရဖို့ ဖြစ်လာတယ်။
 ဒီအတွက်လည်း ပူပုံ မရဘူး။ ဥရုဂွေးပြည်ဘက် ပြေးရမယ် ဆိုတော့
 ဘုရားရှိခိုးကျောင်းက လူကြီးက အဲဒီမှာရှိတဲ့ အဇာဗေဒီ ဘင်ဒီရယ်ရာ
 ဆိုတဲ့ လူဆီ မိတ်ဆက်စာ ရေးပေးတယ်။ ဒီလိုနဲ့ အိုတာလိုရာဟာ
 သင်္ဘောစီး၊ မုန်တိုင်းကိုကျော်ရင်း ပြေးခဲ့ရတယ်။ နောက်တစ်နေ့မှာတော့
 အိုတာလိုရာဟာ မွန်တေဗဒေးရိုးမြို့ကို ရောက်ပြီး ယောင်လည်လည်
 ဖြစ်နေတော့တယ်။ ဝမ်းနည်းရမယ် ဆိုတာကို မသိသလို ဝန်လည်း
 မခံချင်ဘူးကိုး။ မိတ်ဆက်စာ ယူလာခဲ့ပေမဲ့ အဇာဗေဒီ ဘင်ဒီရယ်ရာကို
 သူက ရှာမတွေ့ဘူး။ ညဉ့်နက်ပိုင်း ရောက်လာတော့ ပါဆိုဒလ်မိုလီနီး^၄
 အရပ်က အရက်ရောင်းတဲ့ ကုန်စုံဆိုင်မှာ ဓားပွဲ တစ်ပွဲနဲ့ တိုးပြန်ပါရော။
 ဓားသမားတွေက နွားတွေ တစ်ရပ်တခြား အရပ်ကို မောင်းပို့ပေးတဲ့
 နွားမောင်းသမားတွေပဲ။ အိုတာလိုရာ အနေနဲ့ ဘယ်သူ့ဘက်က ပါရမယ်
 ဆိုတာ မသိဘူး။ သူက အန္တရာယ်နဲ့ တိုးရတာကို ကြိုက်တဲ့လူမျိုး။ တချို့က
 သိချင်းတွေ၊ ဘာတွေကို ကြိုက်သလိုပေါ့။ အဲဒီလို ဘယ်သူ့ဘက်က
 ဝင်ပါရမယ်ဆိုတာ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခင် ဦးထုပ်ကြီးကြီးနဲ့ သင်တိုင်းခြုံထားတဲ့
 လူကို လှမ်းတွက်လိုက်တဲ့ ဓားချက်ကို သူက ဝင်ပြီး ကာကွယ်ပေး
 လိုက်မိတယ်။ ဖြစ်ချင်တော့ အဲဒီလူက အဇာဗေဒီ ဘင်ဒီရယ်ရာပဲ ဆိုတာ
 နောက်မှ သိလိုက်ရတယ် (အဲဒီလို သိလိုက်ရတော့ အိုတာလိုရာက
 မိတ်ဆက်စာကို ဆုတ်ဖြစ်လိုက်တယ်။ စာရေးပေးတဲ့ လူနဲ့ ကျေးဇူးခံ
 ကျေးဇူးစား မဖြစ်ရတော့ဘူးပေါ့။)။ အဇာဗေဒီက တုတ်တုတ်ခိုင်ခိုင်
 သန်သန်စွမ်းစွမ်းရှိပုံ ပေါ်ပေမဲ့ ဟန်ဆောင်ကောင်းပုံ ရတယ်။ မျက်နှာ
 ပေါက်က ဂျူးလိုလို၊ နီဂရီးလိုလို၊ လူရိုင်းလိုလို။ သူ့အကြည့်ကလည်း
 မျောက်လိုလို၊ ကျားလိုလို မျိုး။ သူ့မျက်နှာပေါ်က အမာရွတ်ကြီးကတော့

ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

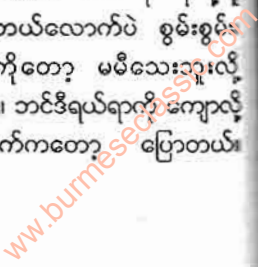
သူနှုတ်ခမ်းမွေးလို သူ့မျက်နှာကို တန်ဆာဆင်ထားပုံပဲ။

အရက်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကိစ္စတွေမှာ မှားမှား မှန်မှန် မြန်မြန်ဖြစ်ပြီး မြန်မြန် ပြီးကြတာကိုး။ အိုတာလိုရာလည်း နွားမောင်းသမားတွေနဲ့ အဖွဲ့ကျပြီး အရက်တွေ ဘာတွေ သောက်။ ပြီးတော့ နွားသမားတွေနဲ့ အတူ မြို့ဟောင်းဘက်က အိမ်ကြီးတစ်လုံးဆီ လိုက်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ နေက အတော်တောင် မြင့်နေပြီ။ အိမ်ကြီးရဲ့ နောက်ဘက်ဆီမှာတော့ နွားသမားတွေက အိပ်ဖို့ နေရာပြင်နေကြတယ်။ အိုတာလိုရာကတော့ မနေ့ညနဲ့ ကနေ့ညကို မရေမရာ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လိုက်တယ်။ ခုတော့ သူက ခိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းတွေနဲ့ ကိုး။ ဘွာနီဇာရက်တောင် သတိ မရချင် သလိုလို ဖြစ်နေမိတဲ့ အတွက်တော့ သူ့အနေနဲ့ စိတ်မကောင်းသလို ဖြစ်မိတယ်။ အိုတာလိုရာလည်း နောက်တစ်နေ့ မိုးလင်းအထိ အိပ်ပျော် သွားတယ်။ သူ့ကို လာနှိုးတာက တစ်နေ့ညက ဘင်ဒီရယ်ရာကို မူးမူးနဲ့ ဓားနဲ့လှမ်းတွက်တဲ့ တောသားတစ်ယောက်ပဲ (အိုတာလိုရာ မှတ်မိနေတာ က ဒီလူဟာ တခြားလူတွေနဲ့အတူ အရက်သောက်၊ မြို့ထဲ သွားကြ၊ ပြီးတော့ ဘင်ဒီရယ်ရာက သူ့ညာဘက်မှာ သွားထိုင်ပြီး အရက်သောက် သေးတာ)။ အဲဒီလူက သူ့ကို ဆရာကြီးက တွေ့ချင်တယ်လို့ ပြောတယ်။ ဒီတော့ အိမ်နောက်ဘက်ကနေ အရှေ့ပိုင်းမှာရှိတဲ့ ရုံးခန်းလေးဆီကို လိုက်သွားမိတယ် (အိုတာလိုရာက ခုလို တံခါးတွေ ဘာတွေနဲ့ ရုံးခန်းမျိုး မြင်မှ မမြင်ဖူးပဲ)။ အဇာပေဒို ဘင်ဒီရယ်ရာက ရုံးခန်းထဲက စောင့်နေ တယ်။ ဆံပင်နီနီနဲ့ မိန်းမလှတစ်ယောက်လည်း ရှိနေတယ်။ ဘင်ဒီရယ်ရာ က အိုတာလိုရာကို ချီးကျူးစကား ပြောရင်း ဘရန်ဒီပြင်းပြင်းတစ်ခွက် တိုက်တယ်။ ပြီးတော့ အိုတာလိုရာကို သတ္တိရှိကြောင်း ထပ်ချီးကျူးရင်း မြောက်ဘက်မှာ နွားအုပ်တစ်အုပ် သွားမောင်းလာဖို့ အလုပ်ရှိကြောင်း ပြောပြတယ်။ အိုတာလိုရာကို လုပ်ချင်သလားလို့ မေးတယ်။ အိုတာလို ရာလည်း အလုပ်ကို လက်ခံလိုက်တော့ နောက်တစ်နေ့ မနက်မှာပဲ

တာကူအာရမ်းဘိုးဘက်ကို ခရီးထွက်ခဲ့ရတာပေါ့။

အိုတာလိုရာရဲ့ ဘဝအနေအထား ပြောင်းလဲသွားတော့တယ်။ ကျယ်ပြောတဲ့ ကွင်းပြင်ကြီးတွေထဲ သွားလာနေရတော့ နေထွက်တာ မျိုးစုံတွေ့လာရတယ်။ နေ့စဉ် ဘဝထဲမှာကတော့ မြင်းရဲ့ အနံ့တွေ သင်းနေတယ်။ အခု သူ့ရောက်နေတဲ့ အနေအထားကတော့ သူ့အတွက် အသစ်အဆန်းပဲ။ တစ်ခါတလေတော့လည်း ဒုက္ခရောက်ရတယ်။ ဒါပေတဲ့လည်း ခံနိုင်ရည်တော့ ရှိလာပါပြီ။ တချို့နိုင်ငံက လူတွေ ဆိုရင် ပင်လယ်ကို သာယာလို့ ရင်ထဲမှာတောင် လှိုင်းသံလေသံ ကြားရတတ်သလို ကျုပ်တို့ အာဂျင်တိုင်း လူမျိုးတွေမှာလည်း မြင်းခွာသံအောက်က ပဲ့တင်ထပ်နေတဲ့ လွင်ပြင်ကြီးတွေ အကြောင်းကလည်း ပြောမဆုံးပါဘူး လေ။ တကယ်တော့ အိုတာလိုရာဟာ မြို့မှာ မြင်းလှည်းသမားတွေ၊ သားရေကျစ်သမားတွေ အကြား ကြီးပြင်းလာရပေတဲ့ တစ်နှစ်လောက် အတွင်းမှာ နွားမောင်းသမား ဖြစ်သွားရှာတယ်။ မြင်းကောင်းကောင်း စီးတတ်လာတယ်။ မြင်းတွေ ကိုင်တတ်လာတယ်။ အမဲ ဖျက်တတ်လာတယ်။ ကြိုးကို ကွင်းလျှော့ သွင်းပြီး၊ နွားဖမ်းတတ်လာတယ်။ မိတဲ့နွားကို မြေမှာလှဲပြီး ကြိုးနဲ့ တုပ်လာတတ်တယ်။ သောကတွေ၊ မုန်တိုင်းတွေ၊ အေးလှတဲ့ ရာသီဥတုမျိုးတွေနဲ့ နေနိုင်လာတယ်။ နွားကျောင်းတတ်ရုံ မကဘူး၊ နွားတွေကို အော်တတ်လေ့ရှိတတ်လာသပေါ့။ အလုပ်သင် ဘဝလောက်က တစ်ခါလောက်ပဲ အဇာဗေဒို ဘင်ဒီရယ်ရာကို ထပ်တွေ့လိုက်ရတယ်။ ဒါပေတဲ့ ဘင်ဒီရယ်ရာ ရှိနေတယ် ဆိုတဲ့ အသိက ရှိနေတယ်။ “ဘင်ဒီရယ်ရာရဲ့ လူ” ဖြစ်လာတာနဲ့အမျှ ဒီအသိက အရေးကြီးလာတယ်။ ဘင်ဒီရယ်ရာရဲ့လူ ဖြစ်လာတာနဲ့ ယောက်ျားတစ်ယောက်ဟာ ဘယ်လောက်ပဲ စွမ်းစွမ်း ဘယ်လောက်ပဲ သတ္တိရှိရှိ၊ ဘင်ဒီရယ်ရာကိုတော့ မမီသေးဘူးလို့ နွားသမားတွေ အကြားမှာ ပြောစမှတ် ရှိတာကိုး။ ဘင်ဒီရယ်ရာကို ကျောလှဲ မရဘူးပေါ့။ နွားမောင်းသမား တစ်ယောက်ကတော့ ပြောတယ်။

နန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

ဘင်ဒီရယ်ရာဟာ ရီအိုဂရန်ဒေဒိုဆာလ် အရပ်က ကူအာရီအင်း မြစ်ရဲ့ ဘခြားဘက်မှာ မွေးတာလို့ ထင်သတဲ့။ အဲဒီမှာက မြေရိုင်းတွေ၊ နွဲ့တောတွေ၊ သစ်တောတွေနဲ့ ဆိုတော့ သူတို့အနေနဲ့ ဘင်ဒီရယ်ရာဟာ ဘယ်လိုလူမျိုး ဆိုတာ သိပ်ပြီး စဉ်းစားလို့ မရနိုင်စရာ ဖြစ်နေတဲ့ သဘောပဲ။

ဖြည်းဖြည်းချင်းတော့ အိုတာလိုရာက ဘင်ဒီရယ်ရာရဲ့အကြောင်း သိလာရတယ်။ ဘင်ဒီရယ်ရာမှာ လုပ်ငန်းအများ ရှိပေတဲ့ အဓိက ဆုပ်ငန်းကတော့ မှောင်ခိုလုပ်ငန်းပဲ။ ဒီတော့လည်း အိုတာလိုရာ နွားမောင်း သမား ဆိုတာ တကယ်တော့ အခိုင်းခံပဲ၊ ကျွန်ပဲ။ ဒီထက် အခြေအနေ ကောင်းအောင် မှောင်ခိုသမား လုပ်ရမယ်လို့ တွေးတယ်။ ဒီတော့ လုပ် မယ်လို့လည်း ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ ဒါနဲ့ပဲ တစ်ညမှာတော့ အိုတာလိုရာနဲ့ အပေါင်းအသင်းနှစ်ယောက် နယ်ခြားကို ကျော်ပြီး တစ်ဖက်မှာ ဘရန်ဒီ တွေ သွားဝယ်ပြီး ပြန်လာကြတယ်။ အဲဒီအထဲက တစ်ယောက်နဲ့ စကား များရာက သတ်ကြဲ ဖြတ်ကြဲတော့ အဲဒီလူ ဒဏ်ရာရသွားတယ်။ ဒီတော့ အိုတာလိုရာက သူ့နေရာ ရသွားတယ်။ အိုတာလိုရာ အနေနဲ့က စိတ်ဓာတ် ဆက်ကြဲနေတာကိုး။ သို့ပေတဲ့လည်း ဘင်ဒီရယ်ရာကိုတော့ ရိုသေရင်းစွဲ ခဲ့ပါသေးတယ်။ (သူက ဒီလိုတောင် တွေးတာ) ကျုပ်တို့ ဆရာကြီးများ မြင်စေချင်စမ်းတယ်။ သူ့တပည့် ဥရှုဂွေးသားတွေ အားလုံး ပေါင်းရင်တောင် ကျုပ်က ဘယ်လောက်သာတယ် ဆိုတာ မြင်စေချင်တယ်။

နောက်ထပ် တစ်နှစ်လောက်ကြာတော့ အိုတာလိုရာ တစ်ယောက် နှုတ်တေပဒေးရီးကို ရောက်လာပြန်တယ်။ မြို့ရဲ့ တခြားဘက် အစပ်ကနေ မြို့ကိုဖြတ်ပြီး သူတို့ဆရာကြီးအိမ် ရှိရာဘက်ကို ပြင်းကိုယ်စီနဲ့ သွားကြ ရတယ် (အိုတာလိုရာ အတွက်တော့ မြို့က အကြီးကြီးပေါ့လေ)။ ဆရာ ကြီး အိမ် ရောက်တော့ ထုံးစံအတိုင်းပဲ အိမ်နောက်ဘက်မှာ အိပ်ဖို့ နေရာယူကြရတာပေါ့။ ရက်အတော်ကလေး ကြာသွားပေတဲ့ ဘင်ဒီရယ် ရာကို မတွေ့ကြရဘူး။ ကြောက်ကြောက်လန့်လန့်နဲ့ ပြောနေကြသံ ကြားရ

တာကတော့ ဖျားနေတယ် ဆိုပဲ။ လူမည်း^၆ တစ်ယောက်က ဘင်ဒီရယ်ရာ အတွက် လက်ဖက်ရည်တို့၊ စွပ်ပြုတ်တို့ သွားပို့တာ တွေကြရတယ်။ တစ်နေ့ နေ့ခင်းမှာတော့ အိုတာလိုရာကို ဘင်ဒီရယ်ရာ အခန်းကို သွားပြီး အစားအသောက် ပို့ဖို့ ခိုင်းတယ်။ အိုတာလိုရာ အနေနဲ့ကတော့ သူ့ကို နှိမ်တာပဲလို့ ထင်မိတယ်။ သို့ပေတဲ့လည်း သဘောတော့ အကျသား။

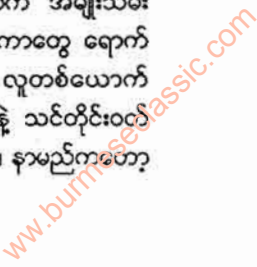
အိပ်ခန်းက ခပ်မှောင်မှောင်ပဲ။ အတော်ကလေးလည်း ပျက်စီးနေတယ်။ အနောက်ဘက်မှာတော့ ဝရန်တာရှိတယ်။ အခန်းထဲက စားပွဲရည်ပေါ် မှာတော့ ကျာပွတ်၊ မြင်းရိုက်တဲ့ ကျာပွတ်၊ သေနတ်နဲ့ ခါးပတ်၊ ကျည်ဆံတွေနဲ့ ဓားတွေ။ ပြဒါးပြယ်စ ပြုတဲ့ မှန်တစ်ချပ်။ ဘင်ဒီရယ်ရာ ကတော့ ပက်လက်လှန် အိပ်နေတယ်။ အိပ်ရင်း ယောင်ယမ်းနေပုံ ရတယ်။ နေမဝင်ခင် အစွမ်းကုန် တောက်နေတဲ့ နေရောင်ခြည်က သူ့ကိုထိုးထားတယ်။ ခုတင်ကြီး က အကြီးကြီးဆိုတော့ ဘင်ဒီရယ်ရာဟာ ခုတင်ပေါ်မှာ ပျောက်နေသလိုပဲ။ ဘင်ဒီရယ်ရာရဲ့ မျက်နှာက အရေးအကြောင်းတွေ နှမ်းနယ်နေပုံတွေ၊ ခေါင်းက ဆံပင်ဖြူတွေကို အိုတာလိုရာက သတိထားမိလိုက်တယ်။ ဒီတော့မှ အိုတာ လိုရာက ဒီအဘိုးကြီးကတော့ ငါတို့ကို သြဇာပေးနေတဲ့ ဘင်ဒီရယ်ရာပဲလို့ ရုတ်တရက် တွေးကြည့်မိလိုက်တယ်။ တစ်ချက်လောက် တွယ်လိုက်ရုံနဲ့ ချောသွားမှာပဲလို့ တွေးလိုက်မိတယ်။ အဲဒီလို တွေးလိုက်မိတုန်းမှာပဲ အခန်းထဲကို တစ်ယောက်ယောက် ဝင်လာတယ် ဆိုတာ မှန်ထဲကနေ တွေ့လိုက်ရတယ်။ ဆံပင်နီနီနဲ့ မိန်းမတစ်ယောက်။ ဖိနပ် မပါဘူး။ သိပ် လုံလုံလဲလဲ ဝတ်မထားဘူး။ သူက အိုတာလိုရာကို အဆန်းတကြယ်နဲ့ ကြည့်နေတယ်။ အဲဒီတုန်းမှာပဲ ဘင်ဒီရယ်ရာတစ်ယောက် အိပ်ရာက နိုးလာတယ်။ ထထိုင်ပြီး လုပ်ငန်း အကြောင်းလေး ဘာလေးပြောရင်း လက်ဖက်ရည် တစ်ခွက်ပြီးတစ်ခွက် သောက်နေလေရဲ့။ စကားပြောနေရင်း ဆံပင်နီနီနဲ့ မိန်းမရဲ့ ဆံပင်ထဲ လက်ကိုထည့်ပြီး ပွတ်သပ်နေတယ်။ ဒီနောက်တော့ အိုတာလိုရာကို သွားခွင့်ပြုလိုက်တယ်။

ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ရက် အတော်ကြာတော့ အိုတာလိုရာ မြောက်ဘက်ကို ခရီးထွက်ရမယ် ဆိုတဲ့ အမိန့်ရတယ်။ အဲဒီနေရာ ရောက်တဲ့ အခါမှပဲ မဆုံးနိုင်တဲ့ သွင်ပြင်ကြီးတွေ အလယ်က လူသူလေးပါး မှနေတဲ့ နေရာတစ်ခုမှန်း သိရတယ်။ သစ်ပင်ဝါးပင်လည်း မရှိ။ ရေမရတော့ မြေကလည်း ကြမ်းပါတာ။ နေထွက်ကနေဝင် နေရောင်ခြည် ရနေတဲ့ နေရာမျိုး။ နွားတွေ ထားဖို့ ကျောက်တုံးတွေနဲ့ လုပ်ထားတဲ့ နေရာတော့ ရှိတယ်။ ပျက်စီးနေပါပြီ။ အဲဒီ မတော်မတည့်တဲ့ နေရာကို အဲလဲ ဆူစပီးရိုလို့ နာမည်ပေးထားတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ သက်ပြင်းချစရာ နေရာ တဲ့။

အလုပ်သမားတွေဆီက အိုတာလိုရာ ကြားရတာကတော့ ဘင်ဒီရယ်ရာ ကိုယ်တိုင် မကြာခင် မွန်တေဗဒေးရီးကနေ ဒီကို လိုက်လာမယ် တဲ့။ ဘာလို့တုံးလို့ သူ့ကို မေးတဲ့အခါ တစ်ယောက်က ပြောတယ်။ သူတို့အထဲမှာ ရောက်နေတဲ့ နိုင်ငံခြားသား နွားကျောင်းသား တစ်ယောက်က ခြေလှမ်းကျယ်နေလို့ တဲ့။ အိုတာလိုရာကတော့ ရယ်စရာတစ်ခုလိုပဲ သဘောထားလိုက်တယ်။ သို့ပေတဲ့လည်း ဒီရယ်စရာမျိုးက တကယ်လည်း ဖြစ်နိုင်တာတို့။ နောက်ပိုင်းမှာ သူ ထပ်ပြီး ကြားသိရသရွေ့ကတော့ ဘင်ဒီရယ်ရာဟာ မြို့က သူနဲ့ ပုလဲနံ့ပ သင့်နေတဲ့ နိုင်ငံရေးသမား တချို့နဲ့ အချင်းများကြတယ် ဆိုပဲ။ ဒီတော့ သူ့ကို အကာအကွယ် ပေးနေတဲ့ အဲဒီ နိုင်ငံရေးသမားတွေက သူ့ကို အကာအကွယ် မပေးတော့ဘူး ဆိုလို့ ဘင်ဒီရယ်ရာ အနေနဲ့ ဒီကို ပြေးလာရတာ တဲ့။ အဲဒီသတင်း ကြားရတော့ အိုတာလိုရာဟာ အတော်တလေး နေသာသွားတယ်။

လက်နက်သေတ္တာတွေ စ ရောက်လာတယ်။ နောက် အမျိုးသမီး ရေချိုးခန်းသုံး၊ အိပ်ခန်းသုံး အသုံးအဆောင်တွေ၊ လိုက်ကာတွေ ရောက်လာတယ်။ တစ်မနက်တော့ တောင်တန်းတွေဆီက လူတစ်ယောက် မြင်းတစ်စီးနဲ့ ပေါက်ချလာတယ်။ မုတ်ဆိတ်မွေး ဗရပျစ်နဲ့ သင်တိုင်းဝင် တစ်ယောက်ပဲ။ သိပ်ပြီး ရယ်တယ်၊ ပြုံးတယ်တော့ မရှိဘူး။ နာမည်ကတော့

အာလံပီယာနိုး ဆွာရက်လို့ ခေါ်သတဲ့။ သူကတော့ ဘင်ဒီရယ်ရာရဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို တာဝန်ယူ စောင့်ရှောက် လုပ်ကိုင်ရတဲ့သူတဲ့။ စကားလည်း အလွန်နည်းတယ်။ ပြောရင်တော့ ဘရာဇီးလ်ဘက်က အသံဝဲတယ်။ အိုတာလိုရာ အနေနဲ့ကတော့ အဲဒီလူရဲ့စရိုက် ကြည့်ပြီး ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်ရမှန်း မသိဘူး။ သူ့ဘာသာပဲ ခပ်စိမ်းစိမ်း နေချင်လို့လား။ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ စရိုက်ပဲလား ဆိုတာ မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘူး။ တစ်ခုတော့ ပြောနိုင်တယ်။ အိုတာလိုရာ ခေါင်းထဲမှာရှိတဲ့ အကြံအစည် အတွက်တော့ အဲဒီလူနဲ့ မဟာမိတ် ဖြစ်ဖို့လိုတယ်။

အဲဒီလို အခါမှာပဲ ဘင်ဂျမင် အိုတာလိုရာရဲ့ ဘဝထဲကို မြင်း တစ်ကောင် ဝင်လာတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ မြင်းက ခြေဖျားက အနက်ရောင် လည်ဆံတဖွားဖွားနဲ့ အုန်းခွဲရောင်ပဲ။ ဇက်ကျင့်ပြီးသား။ မြင်းကို ဘင်ဒီ ရယ်ရာက တောင်ဘက်က ယူလာတာပါ။ ကတို့၊ ကြိုးတို့ အဖျားမှာ ငွေကွပ်ထားပြီး ကုန်းပေါ်မှာ ကျားသစ်ရေ ခင်းထားသေးတယ်။ အဲဒီမြင်းဟာ တကယ်တော့ ခေါင်းဆောင်ရဲ့မြင်းပဲ။ မြင်းကို မြင်တာနဲ့ သိနိုင်တယ်။ ဒီတော့လည်း အိုတာလိုရာက တပ်မက်နေမိတာပေါ့။ မလိုတမာလည်း ဖြစ်နေမိတယ်။ ပိုဆိုးလာတာက ဘင်ဒီရယ်ရာနဲ့ ပါလာတဲ့ ဆံပင်နီနဲ့ မိန်းမကိုပါ တပ်မက်နေမိတာပဲ။ ဒီတော့ အဲဒီမိန်းမရယ်၊ အုန်းခွဲရောင် မြင်းရယ်၊ မြင်းရဲ့ ကကြိုးတန်ဆာတွေရယ် စတဲ့ အားလုံးဟာ အဇာဗေဒီ ဘင်ဒီရယ်ရာ အပေါ်မှာ မနာလိုစရာ အကြောင်းတွေသာ ဖြစ်နေတော့တယ်။

ဒီက စလို့ ဇာတ်လမ်း အနေအထားက နက်ရှိုင်းလာတယ်။ ရှုပ် ထွေးလာတယ်လို့ ဆိုရတော့မယ်။ အဇာဗေဒီဘင်ဒီရယ်ရာ ဆိုတာက သူ့ကို စော်ကားမော်ကား လုပ်တဲ့သူတွေ၊ မတော်မတရား ကြံတဲ့ သူတွေကို ဖြည်းဖြည်းချင်း ပညာသားပါပါ အမှည့်ခြွေ ခြွေတတ်သူကိုး။ ဒီတော့ အိုတာလိုရာကလည်း ဘင်ဒီရယ်ရာရဲ့ နည်းကို သုံးပြီး ဖြည်းဖြည်းချင်း ဘင်ဒီရယ်ရာကို ပ ပစ်နိုင်အောင် ကြံစည်တော့တာ။ သူတို့ရဲ့ အန္တရာယ်

ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ရင်ဆိုင်နေကြတဲ့ နေ့စဉ် ဘဝထဲမှာ အိုတာလိုရာက ဆွာရက်နဲ့ မိတ်
 ခြစ်ဖို့၊ ရင်းနှီးနိုင်သမျှ ရင်းနှီးဖို့ ကြိုးစားတော့တာ။ နောက်ပိုင်းမှာတော့
 သူ့အကြံအစည်ကို ဆွာရက်ကို ပြောပြတယ်။ ဆွာရက်ကလည်း ကူညီ
 နယ် ပြောတယ်။ အဲဒီနောက်တော့ အတော်ကလေး အပြောင်းအလဲတွေ
 ခြစ်လာတယ်။ အကုန်လုံးတော့ ကျုပ်လည်း မသိဘူး။ အိုတာလိုရာက
 ဘင်ဒီရယ်ရာ ပြောတာ၊ ဆိုတာတွေ နားမထောင်တော့ဘူး။ ဒီပြင် သူ
 ဘာသာ အမိန့်တွေ၊ ဘာတွေ ပေးလာတယ်။ ဘင်ဒီရယ်ရာကို သိပ်
 အသိအမှတ် မပြုတဲ့ သဘောတွေ လုပ်လာတာပေါ့။ ကံက သူ့ဘက်က
 သိုက်နေလေတော့ သူ လုပ်တိုင်းလည်း ဖြစ်နေတာပေါ့။ တစ်နေ့ နေ့ခင်း
 မှာ ရီအိုဂရန်ဒေဒိုဆာလ်က လူတွေနဲ့ တာကူအာရန်ဘို နယ်စပ်နားမှာ
 သစ်ကြ ခတ်ကြတယ်။ အဲဒီအခါ အိုတာလိုရာက ဘင်ဒီရယ်ရာ နေရာကို
 သူပြီး လက်အောက်ငယ်သား ဥရုဂွေး ပြည်သားတွေကို အမိန့်ပေး
 တိုက်ကြခိုက်ကြတာ။ အိုတာလိုရာ လက်မောင်းမှာ သေနတ်ဒဏ်ရာ
 သွားတယ်။ ဒီတော့ အဲဒီနေ့ နေ့ခင်းမှာပဲ အိုတာလိုရာဟာ သူ့ဆရာရဲ့
 မြင်းကြီး စီးပြီး “သက်ပြင်းချစရာ နေရာ” ကို ပြန်သွားခဲ့တယ်။ မြင်း
 ဘုန်းပေါ်က ကျားသစ်ရေပေါ်မှာတောင် သူ့သွေး တစ်စက်၊ နှစ်စက်
 ငွန်းသွားသေးတယ်။ အဲဒီညကတော့ ဘင်ဒီရယ်ရာနဲ့ ပါလာတဲ့ မိန်းမနဲ့
 သူ အိပ်လိုက်တယ်။ ဒီနေရာမှာ တစ်ခု ပြောစရာ ရှိပါတယ်။ တခြားမူ
 တွေ့နဲ့ ကျုပ်ပြောတာနဲ့ ရှေ့နောက် ကွာတာကလေးတွေ ရှိကောင်း ရှိမယ်။
 ကွာရင် အလျင်နဲ့ နောက်ပဲ ကွာမယ်။ ဖြစ်တာကတော့ တစ်နေ့တည်းမှာပဲ။

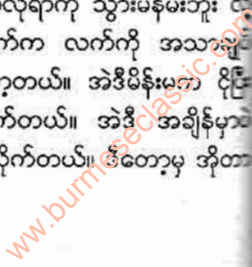
ဘင်ဒီရယ်ရာက ခေါင်းဆောင်ပဲ ဆိုတော့ အမိန့်တွေ၊ ဘာတွေတော့
 ပေးနေသေးတယ်။ အိုတာလိုရာက ဘင်ဒီရယ်ရာ ပြောသလို အမိန့်
 အတိုင်းတော့ ဘယ်လုပ်တော့မှာလဲ။ ဒါပေတဲ့ ဘင်ဒီရယ်ရာကို ထိပ်တိုက်
 တော့ မတိုးဘူး။ ထည့် စဉ်းစားစရာ မလိုဘူး။ သနားစရာပါ ဆိုတဲ့

သဘောမျိုးလောက်ပဲ ထားတာ။

ဒီဇာတ်လမ်းရဲ့ နောက်ဆုံးအပိုင်းကတော့ ၁၈၉၄ ခုနေ့ ညမှာ ဖြစ်ခဲ့တာပဲ။ စိတ်ဝင်စားစရာ တစ်ညပါ။ အဲဒီညက “သက်ပြင်းချစရာ နေရာ” မှာ သောက်ကြ စားကြတဲ့ ညပဲ။ တစ်ယောက်ယောက်က ဂစ်တာကို ကပေါက်တိ ကပေါက်ချာ တီးနေသေးတာ။ အိုတာလိုရာက စားပွဲထိပ်က ထိုင်လို့ တစ်ခွက်ပြီး တစ်ခွက် သောက်နေတယ်။ အောင်ပွဲတွေ တစ်ခုပြီး တစ်ခု ခံနေတဲ့ပုံပဲ။ တံလျှပ်ကို ရေထင်ထားပုံ ရတဲ့ အိုတာလိုရာ အဖို့မှာက ကံဟာ သူ့ဘက်မှာပဲ လို့သာ ထင်နေပုံ ရတယ်။ ဘင်ဒီရယ်ရာကတော့ အော်ဟစ် သောက်စားနေကြတဲ့ သူ့တပည့် လက်သားတွေ အကြားမှာ ငြိမ်လို့ပဲ။ ဘာမှ မပြောဘူး။ ည ဆယ့်နှစ်နာရီ ထိုးတော့ သူက မတ်တတ် ထ ရပ်လိုက်တယ်။ တစ်ခုခု လုပ်စရာရှိလို့ ချိန်းထားတာကို သတိရလိုက် သလိုပဲ။ သူက သူနဲ့ပါလာတဲ့ မိန်းမရဲ့ အခန်းကိုသွားပြီး တံခါးအသာ ခေါက်လိုက်တယ်။ အဲဒီမိန်းမကလည်း တံခါး ခေါက်လိမ့်မယ် ဆိုတာ သိနေသလိုပဲ။ ချက်ချင်း တံခါးလာဖွင့်လိုက်တယ်။ မလွဲတလုံ ဝတ်ထားပြီး ဖိနပ်တောင် မပါဘူး။ ဒီတော့ ဘင်ဒီရယ်ရာက သာသာညှင်းညှင်းနဲ့ အဲဒီမိန်းမကို ပြောလိုက်တယ်။

‘နင်နဲ့ နင်ရဲ့ မြို့သားကြီးတို့ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် သိပ် ချစ်နေကြလေတော့ ခု လူစုံတုန်း အားလုံးလည်း တွေ့ရအောင် သွားပြီး တစ်ချက်လောက် နမ်းလိုက်စမ်းပါ’

ဒီနောက်တော့ ဘင်ဒီရယ်ရာကို အဲဒီမိန်းမက ပက်ပက်စက်စက်ပဲ ပြောလိုက်တယ်။ အဲဒီ မိန်းမကတော့ အိုတာလိုရာကို သွားမနမ်းဘူး လို့ ငြင်းပေတဲ့ ဘင်ဒီရယ်ရာနဲ့ တပည့်နှစ်ယောက်က လက်ကို အသာချွတ် ပြီး အိုတာလိုရာအပေါ် ပစ်တင်လိုက်ကြတော့တယ်။ အဲဒီမိန်းမက ဝိုင်း အိုတာလိုရာရဲ့ ပါးနဲ့ ရင်ဘတ်ကို နမ်းလိုက်တယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာပဲ အာလ်ပီယာနီးဆွာရက်က သေနတ်ဆွဲထုတ်လိုက်တယ်။ ဒီတော့မှ အိုတာ

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

လိုရာဟာ အသတ်မခံရခင် သဘောပေါက်လိုက်မိတာ ရှိလာတယ်။ သူဟာ စ တယ် ဆိုကတည်းက သစ္စာအဖောက် ခံခဲ့ရတာပဲ။ စ ကတည်းက သေဒဏ် အပေးခံထားခဲ့ရတာပဲ။ ဒါကြောင့်လည်း သူ အမိန့်ပေးနေတာတွေ အဲဒီ မိန်းမနဲ့ အိပ်နေတာတွေ၊ သူ အော့ပွဲခံနေတာတွေကို သူတို့က ခွင့်ပြုထားခဲ့ကြတာပေါ့။ အဲဒီကတည်းက သူဟာ သေနေပြီပဲ။ ဘင်ဒီရယ်ရာ အတွက်ကတော့ သူဟာ သေလူပဲ မဟုတ်လား။

ဆွာရက်က ခပ်ပြီးပြီးနဲ့ပဲ သေနတ်ခလုတ်ကို ဆွဲလိုက်ပါတယ်။

[“The Dead Man” from *The Aleph* (1949)]

- ၁။ ဘရာဇီးလ်နိုင်ငံ၏ တောင်ဘက်ဆုံးဒေသ ဖြစ်သည်။ အာဂျင်တီးနားနှင့် ဥရူဂွေးပြည်တို့နှင့် နယ်ခြားချင်း ဆက်စပ်နေသည်။
- ၂။ Basque ကို ဆိုလိုသည်။ စပိန်နှင့် ပြင်သစ်နိုင်ငံအကြား ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသူများ ဖြစ်သည်။ ယနေ့တိုင် စပိန်နိုင်ငံမှ ခွဲထွက်နိုင်ရန် လုံးပန်းလျှက် ရှိသည်။
- ၃။ Montevideo: ဥရူဂွေးနိုင်ငံ၏ မြို့တော်။
- ၄။ မွန်တေဗဒေးရီးမြို့ အပြင်နားရှိ လူဆင်းရဲရပ်ကွက်။
- ၅။ Lasso ဟု ခေါ်သည်။
- ၆။ ဤတွင် လူမည်းဟု ဆိုသော်လည်း ဘော့ဂဲ၏ အရေးအသား၌ လူမည်းနှင့် လူဖြူ စပ်၍ မွေးလာသူမျိုးကို ဆိုလိုသည်။

တာဒေအို အစ်ဆီဒိုရို ခရု.(စ) [၁၈၂၉-၁၈၇၄] ၏
အတ္ထုပ္ပတ္တိ

ကမ္ဘာကြီး မတည်ခင်က ရှိခဲ့တဲ့

ကျုပ်ရဲ့မျက်နှာကို ကျုပ် ရှာနေတယ်။

[ယိ(စ)။ “ကောက်ကျွေးနေသော လှေကားထစ်” မှ...]

၁၈၂၉ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်တွင် ကျေးလက်မှ မျိုးချစ်ပြောက်ကျား တပ်များ^၁ သည် ရွှေမြို့တော်ကို အခြေပြုသော လာဟာလီ^၂၏ တပ်များက ဝိုင်းဝန်းတိုက်ခိုက်ခြင်းကို ခံနေကြရရှာသည်။ မျိုးချစ်ပြောက်ကျား တစ်စုမှာ မြောက်ဘက်မှ လိုပက်(စ)၏ တပ်များနှင့် ပူးပေါင်းရန် ချီတက်သွားကြဆဲ ကာလဖြစ်သည်။ ပါဂါမီနိုမြို့မှ ဆယ်မိုင်၊ ဆယ်နှစ်မိုင်ခန့်တွင် ရှိသော ယာတစ်ခုတွင် ခေတ္တနားကြသည်။ ယာပိုင်ရှင်၏ အမည်ကိုမူ မသိရ။ ၎င်း မျိုးချစ်ပြောက်ကျားတို့ အနက်မှ တစ်ဦးသည် မိုးလင်းပိုင်း၌ အိပ်မက်ဆိုး မက်ရာမှ ယောင်ယမ်း၍ အော်ဟစ်လိုက်သည်။ ထိုအခါ၌ ၎င်းနှင့်အတူ အိပ်လျက်ရှိသော အမျိုးသမီးလည်း အိပ်နေရာမှ လန့်၍ ခိုးတော့သည်။ အဆိုပါ ပြောက်ကျားတပ်သား မက်သော အိပ်မက်မှာ မည်သို့ မည်ပုံ ဖြစ်သည်ကို တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မသိရချေ။ အကြောင်းမှာ နောက်တစ်နေ့ လေးနာရီထိုးတွင် ဆွာရက်^၃ ၏ မြင်းတပ်က မျိုးချစ်ပြောက်ကျားတပ်ကို ဝင်၍ စီးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဆွာရက်၏တပ်က ပြောက်ကျားတို့အား မိုင်ပေါင်း သုံးဆယ်ခန့်အထိ လိုက်လံ တိုက်ခိုက်ကြသည်။ ရိုးပြတ်တောများ အထိပင် ဖြစ်သည်။ ပြောက်ကျားတပ်သားတို့မှာ ရိုးပြတ်တော တစ်ခုနှင့် လျှို့မြောင်များအတွင်း ပုန်းကွယ် ခိုအောင်းကြရသည်။ ခုခိုပြီးသော

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

www.burmeseclassic.com

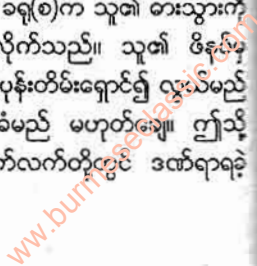
ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

ပြောက်ကျားတပ်သား တစ်ဦးမှာ ရန်သူ၏စားချက် ဦးခေါင်းတွင် ထိ၍ ဦးခေါင်းခွံ ကွဲကာ သေဆုံးသွားရသည်။ ၎င်းနှင့်အတူ အိပ်သော အမျိုးသမီး ၏ အမည်မှာ အစ်ဆီဒိုရာ ခရု(စ) ဖြစ်ပြီး၊ နောင်သော် သားတစ်ဦး ဖွားမြင်သည်။ တာဒေအို အစ်ဆီဒိုရို ဟု အမည်ခေါ်တွင်သည်။

ယခုကဲ့သို့ ပြန်လည် တင်ပြခြင်းတွင် ခရု(စ)၏ ဘဝဇာတ်လမ်း အားလုံးကို ဖော်ထုတ်တင်ပြရန် မရည်ရွယ်ပါ။ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အကြောင်း အရာနှင့် အကြောင်းရပ် များစွာတို့အနက် ကျွန်ုပ် စိတ်ဝင်တစား ရှိမိသည်မှာ တစ်ချက်သာ ရှိသည်။ ထိုတစ်ညတွင် ဖြစ်ခဲ့ ပျက်ခဲ့သည်များကို နားလည်ရန်အတွက် အရေးပါလှသော အချက်မှလွဲ၍ အခြား အချက်များကို ထည့်သွင်း မစဉ်းစားပါ။ ထိုစွန့်စားခန်းများကို အရေးပါလှသော စာတစ်အုပ် တွင် မှတ်တမ်းမှတ်ရာ ပြုခဲ့သည်။ ထိုစာတစ်အုပ်တွင် ပါဝင်သည်တို့ကား အမျိုးမျိုးတို့ ရှေ့(၁) အမျိုးမျိုး ဖြစ်နေခဲ့လေပြီ (၁ ကောရိန္ဒြ ဩဝါဒကျမ်း။ ၉ : ၂၂) ဟု ဆိုရမည်။ အကြောင်းမှာ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အကြောင်းအရာ တို့မှာ အဖန်တလဲလဲ မဆုံးနိုင်အောင် တင်ပြခဲ့သည်သာ မက မူအမျိုးမျိုးနှင့် မူရင်းမှ သွေဖည်နေခြင်းများလည်း ရှိခဲ့တုံ၏။ တာဒေအို အစ်ဆီဒိုရို ခရု(စ)၏ အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဝေဖန္တီကပြုသူ အများတို့က ခရု(စ)မှာ ကျယ်ပြောလှသော လွင်ပြင်ကြီး တစ်ကြောတွင် ကြီးပြင်းလာသဖြင့် ဒေသ၏ သဘာဝတ္ထ အနေအထား၏ လွှမ်းမိုးရိပ်ကို ဂရုမေ့စိုက်၍ ဆိုကြသည်။ စင်စစ်သော်ကား ခရု(စ)ကဲ့သို့ လူကြမ်းလူရမ်း ခွားကျောင်းသား အများမှာ ပရာနာ မြစ်စစ်မှ တောအုပ်၊ တောစပ်၊ တောကြို တောင်ကြားတို့တွင် ဘဝ စခဲ့ကြပြီး ထိုအရပ်တို့တွင်ပင် ဘဝကို နိဂုံးကမ္မတ် အဆုံးသတ်ရသည်မှာ သာမန်ဖြစ်ရိုးသာ ဖြစ်တော့သည်။ သူသည် ပြောင်းလဲခြင်း ကင်းပသော ဘဝကြမ်းကြီးအတွင်း မွေးဖွား ရှင်သန်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၈၇၄ ခုတွင် ကျောက် ရောဂါဖြင့် အနိစ္စရောက် သွားခဲ့သည်။ သူသည် တောင်ကို လည်းကောင်း၊ ဓာတ်ငွေ့သုံး မီးဖိုကို သော်လည်းကောင်း၊ လေရဟတ်ကို သော်လည်း

www.burmeseclassic.com

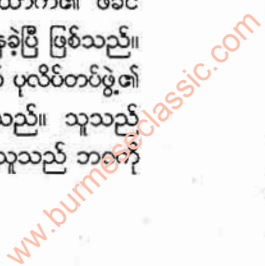
ကောင်း မြင်ခဲ့ဖူးခြင်း မရှိချေ။ ၁၈၄၉ ခုနှစ်တွင်မူ နွားတစ်အုပ်အား ဖရန်စစ်ကို ဟာပေးရာ အစီဗီဒို၏ နွားခြံမှ ဘွာနိဇာရက်အထိ မောင်းပေးခဲ့ဖူးသည်။ ဘွာနိဇာရက်သို့ ရောက်သည်တွင် သူ့ကိုသို့သော နွားမောင်းသမားများက မြို့သို့တက်ကာ ငွေဖြုန်းကြသည်။ ခရ(စ)ကမူ နွားခြံအနီးမှ စားပွဲရုံတွင် နေရစ်ခဲ့သည်။ သူသည် မည်သူ့ကိုမျှ မယုံကြည်တတ်ပေ။ ထိုနေရာမှာပင် နေ့ရက် ကာလ အတော်ကြာသည့်တိုင် နေခဲ့သည်။ သူကား နှုတ်လည်း နည်းလှ၏။ မြေကြီးပေါ်တွင် အိပ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ မာတေးကို သောက်၍ သော်လည်းကောင်း နေထွက်မှ နေဝင် အချိန်ဖြုန်း၍ နေဝင်သော် အိပ်ရာ ဝင်တတ်သည်။ သူ့အနေနှင့် (စာလုံး၊ စကားလုံး အရသာမက သိမှတ်နားလည်မှု အတိုင်းအတာကို လွန်၍) သဘောပေါက်မိသည်မှာ မြို့ပြ ဆိုသည်မှာ သူနှင့် စဉ်းငယ်မျှ မပတ်သက်သော ဟူ၏။ နွားကျောင်းသားတစ်ဦးက အရက်မူးသည်နှင့် သူ့ကို သရော်သည်ရှိသော် ခရ(စ)က မတုံ့ပြန်။ သို့ရာတွင် မြို့မှအပြန် လမ်းခုလတ်တွင် ရပ်နားကြစဉ် မီးဖိုအနီးတွင် ထိုင်နေသော ခရ(စ)အား အခြားတစ်ယောက်က နောက် ပြောင်စကားဆိုသော် (တစ်ရံတစ်ဆစ်ကမျှ ဒေါသထွက်ပုံမျှပင် မပြခဲ့သော မကျေမနပ် ရှိပုံမျှပင် ပြခဲ့ဖူးခြင်း မရှိသော) ခရ(စ)က ဓားဖြင့် တစ်ချက်တည်း ထိုးရာ ထိုသူသေ၏။ သူသည် ရွံ့ညွန်ထူပြောရာတွင် ပြေးရှောင် ပုန်းအောင်း သည်။ ညကာလ အချို့ကို လွန်မြောက်ပြီးနောက် အထက်ဘဝင်မှပင် ကြားရနိုင်လောက်သော အသံဖြင့် အော်လိုက်သော အော်သံတစ်ခုကို သူကြားရတော့သည်။ ထိုအသံကား သူ့ကို ပုလိပ်တို့ ဝိုင်းထားပြီး ဖြစ်ကြောင်းသာ ဖြစ်တော့သည်။ ထိုအခါသော် ခရ(စ)က သူ၏ ဓားသွားကို သစ်ရွက် တစ်ရွက်ပေါ်တွင် စမ်းသပ်ကြည့်လိုက်သည်။ သူ၏ ဖိနပ်မှ သံဆူးများကို ချွတ်ပစ်သည်။ သို့မှသာ သူ ပြေးပုန်းတိမ်းရှောင်၍ လွှဲသံမည် ဖြစ်သည်။ သူသည် မခုမခံဘဲလျက် အဖမ်းခံမည် မဟုတ်ချေ။ ဤသို့ ဖြင့် သူ၏ လက်ဖျံ၊ ပခုံးသားနှင့် ဘယ်ဘက်လက်တို့တွင် ဒဏ်ရာရခဲ့

နန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

သည်။ ရဲရင့်လှချည် ဟု ဆိုသော ဖမ်းဆီးရန် လာသူများကို သူက အနာတရ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ သူ၏ လက်ချောင်းများ အကြားသို့ သွေးများ စွာ ယိုစီးလာချေသော် သူက ပိုမို၍ ရဲရင့်စွာ ခုခံ တိုက်ခိုက်တော့သည်။ အရုဏ်ဘက်သို့ နီးသော် ဒဏ်ရာမှ သွေးထွက်များသောကြောင့် အား အင် ဆုတ်ယုတ်လာသည်နှင့် သူက လက်နက်ချ၍ အညံ့ခံရတော့သည်။ ထိုစဉ်ကာလ၌ နယ်ဘက်ဒေသများတွင် စစ်တပ်များကို အကျဉ်းထောင် အဖြစ် အသုံးပြုကြသည် ဖြစ်ရာ ခရု(စ)ကို ရှေ့တန်းတစ်နေရာရှိ ခံတပ် တစ်ခုသို့ အကျဉ်းသားအဖြစ် ပို့လိုက်ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ခရု(စ)မှာ စစ်သားတစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့ပြီး ပြည်တွင်းစစ်များတွင် ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက် ခဲ့ရသည်။ ရံဖန်ရံခါ သူ၏ နေရင်းဒေသဘက်မှ တိုက်ခိုက်ရသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ သူ့နေရင်းဒေသကိုပင် ပြန်၍ တိုက်ခိုက်ရတတ်သည်။ ၁၈၅၆ ခု ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ကာဒိုဆို ဒေသ၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သော တိုက်ပွဲတွင် ခရု(စ) ပါဝင်ခဲ့သည်။ သူသည် ဆာဂျင်-မေဂျာ အူဆီဘီယို လပရာဒါ ဦးဆောင်သော ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် စစ်သည်တော် သုံးဆယ်အနက် တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ သူတို့ လူရိုင်းနှစ်ရာကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုတိုက်ပွဲ၌ ခရု(စ) အခြားဘက်မှ လုံချက်သင့်၍ ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။

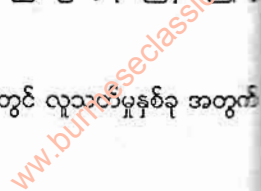
ခရု(စ)၏ ရဲစွမ်းသတ္တိ အရင်းခံ၍ ပါဝင် ပတ်သက်ခဲ့ရသော တိုက် ပွဲများ အကြောင်းတွင် ကြားပေါက် ပြတ်လပ်နေခဲ့ခြင်းများ ရှိသည်။ သူ၏ ဘဝဇာတ်လမ်းမှာလည်း အလားတူပင် ဖြစ်သည်။ ၁၈၆၈ ခုတွင်သော် ခရု(စ)ကို ပါဂါမီနိုတွင် ပြန်လည်၍ ခြေရာခံ တွေ့ရှိရပြန်သည်။ ထိုအခါ၌မူ သူသည် အိမ်ထောင်ရက်သား ကျပြီးနောက် သားတစ်ယောက်၏ ဖခင် ဘဝသို့ပင် ရောက်ရှိနေခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ မြေပိုင်ယာပိုင် ရှိနေခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ၁၈၆၉ ခုတွင်သော် တာဒေအိုအစ်ဆီဒိုရိုခရု(စ)မှာ ကျေးလက် ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့၏ ဆာဂျင်ကြီးအဖြစ် ရာထူးတာဝန် ပေးအပ်ခြင်း ခံလာရသည်။ သူသည် လမ်းမှန်ပေါ် ရောက်ခဲ့ပြီဟု ဆိုရမည်။ ထိုအခါကာလမျိုး၌ သူသည် ဘာကို

ကျေနပ်သာယာ၍ ပျော်ရွှင်နေသူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ပြီဟု ထင်မှတ်ရန် နို့သော်လည်း စင်စစ် သူသည် မပျော်ရွှင်နေခဲ့ချေ။ (အနာဂတ် တစ်နေရာတွင်ကား သူ့ကို ညတစ်ညသည် တိတ်တဆိတ် ငုံ့လင့်လျက် ရှိနေခဲ့သည်။ ထိုတစ်ညတွင် ခရု(စ)သည် သူ၏မျက်နှာကို သူ့ကိုယ်တိုင် အသေအချာ တွေ့ရချိန်မည်။ ထိုတစ်ည၌ သူ့ကိုယ်သူ မည်သူမည်ဝါ ဆိုသည်ကို သိရချေတော့မည်။ ထိုတစ်ညကို သူ၏ ဘဝအဖြစ်အပျက် အလုံးစုံတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ညတစ်ညအဖြစ် တွေ့သိရချေမည်။ သို့မဟုတ် ထိုတစ်ညတွင် ဖြစ်ခဲ့သော အပြုအမူ တစ်ရပ်က ခရု(စ)မှာ မည်သည် မည်သို့ ဖြစ်သည် ဆိုခြင်းကို နားလည်လာစေရန် ဖော်ထုတ်ပေးတော့မည်။ အပြုအမူများ ဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကို ဖော်ဆောင်နိုင်သော သင်္ကေတများပင် မဟုတ်ပါလော့) လူ့ဘဝတာတွင် မည်သို့ပင် ရှုပ်ထွေးခဲ့သည် ဖြစ်စေ၊ မည်မျှပင် ရှည်လျားခဲ့သည် ဖြစ်စေ အခါကာလ တစ်ခုသည် ရှိနေ၏။ ထိုအခါကာလသို့ ရောက်သော် လူသည် မိမိကိုယ်မိမိ မည်သည် မည်သို့သောလူ ဖြစ်သည် ဆိုကြောင်း သေတပန် သက်တဆုံးအထိ သိလိုက်ရတတ်သည်။ ပြောစမှတ် ရှိခဲ့သည်မှာ မန်စီဒိုနီးယားမှ အယ်လက်စန်ဒါးသည် သူ၏ အနာဂတ်ကို အာချီလီး(စ)၏ ဇာတ်ကြောင်းကို ဖတ်၍ ပြန်လည်ဝင်စား ကြည့်မိရာမှ တွေ့ရှိခဲ့ရသည် ဟု ဆို၏။ ဆွီဒင်နိုင်ငံမှ တစ်ဆယ့်နှစ်ဆက်မြောက် ချားလ် ဘုရင်မင်းမြတ်သည် အယ်လက်စန်ဒါး၏ ဘဝဇာတ်ကြောင်း ဖတ်ရှုရာမှ သူ့ဘဝ၏ အနာဂတ်ကို တွေ့ရသော ဟူ၏။ တာဒေအို အစ်ဆီဒိုရို ခရု(စ)မှာမူ စာဖတ်တတ်သူ မဟုတ်မူ၍ သူ၏ အနေအထားကို စာအုပ်များ အတွင်းမှ အသိပညာ ရခဲ့သည်ဟု မဆိုနိုင်။ သူက သူ့ကိုယ်သူ တွေ့ရှိပုံမှာ အခြားသူတစ်ဦးနှင့် ရင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်နေစဉ် အတွင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာ ဤသို့ ဖြစ်၏။

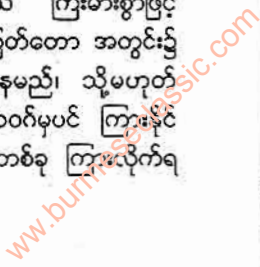
*

၁၈၇၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လ၏ နောက်ဆုံးရက်ပိုင်းတွင် လူသတ်မှုနှစ်ခု အတွက်
မာပြုဏ္ဍိတအုပ်စိုက်

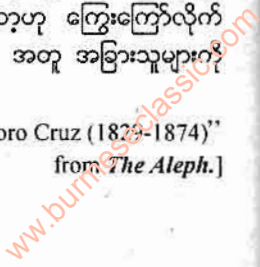
ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

အလိုရှိနေသော တောပုန်းတစ်ဦးအား လိုက်လံ ဖမ်းဆီးရန် အထက်မှ အမိန့် ရောက်ရှိလာသည်။ တောပုန်းမှာ ကာနယ် ဘင်နီတို မချားဒို၏ နယ်ခြားစောင့်တပ်မှ တပ်ပြေးတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ အရက်မူးရာမှ ဖိမ်ခန်းတစ်ခုတွင် လူမည်းတစ်ယောက်ကို သတ်ခဲ့ပြီး ရိုဂျာရပ်ကွက်တွင် နေထိုင်သူ တစ်ဦးကိုလည်း သတ်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အမိန့်နှင့်အတူ ပါလာသော အချက်အလက်များ အရ သိရှိရသည်မှာ တောပုန်းသည် လူနာကိုလိုရာဒါ ဇာတိဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သည်။ လူနာကိုလိုရာဒါ ဒေသမှာ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း လေးဆယ်က မျိုးချစ်ပြောက်ကျား တပ်သားများ တိုက်ပွဲဖြစ်ရာမှ အတုံးအရုံး သေဆုံးပြီး လင်းတစာ ဖြစ်ခဲ့ရသော အရပ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ လူနာ ကိုလိုရာဒါမှာ မန်နွယ်(လ) မေစာ၊ ခြေကုပ်ယူ၍ စတင်ခဲ့ရာ အရပ် ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် မေစာမှာ ဘွာနီဇာရက်ရှိ အောင်ပွဲခံ ရင်ပြင်တွင် အဆုံးစီရင် ခံခဲ့ရရှာသည်။ လူနာ ကိုလိုရာဒါမှာ ခရု(စ)၏ ဖခင် ဖြစ်ခဲ့သော အမည်မသိ ယောက်ျားတစ်ဦး၊ ရန်သူ၏ ဓားချက်ကြောင့် ဦးခေါင်းခွဲကွဲကာ လျှို့မြောင် တစ်ခုအတွင်း ဘဝနိဂုံး ချုပ်ခဲ့ရာ အရပ်ဖြစ်သည်။ ခရု(စ)မှာ ဒေသ၏ အမည်ကိုပင်လျှင် များစွာ အမှတ်မရတော့သော်လည်း ခက်ခဲစွာဖြင့် ဖြည်းဖြည်းချင်း ပြန်လည်၍ အစ ဖော်နိုင်လာသည်။ တောပုန်းသည် မြင်းကို စီး၍ တတ်နိုင်သမျှ လှည့်ပတ်ပြေးလေသော်လည်း ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့ ညဉ့်မှ ပုလိပ်သားတို့က နယ်ချဲ့ကာ ချောင်ပိတ်နိုင်လာ ကြတော့သည်။ တောပုန်းလည်း မြင်းထက်မှ ဆင်းကာ ရိုးပြတ်တောများ အတွင်းသို့ ခိုအောင်းရတော့သည်။ ညသည် ပိတ်ပိတ်ပိန်းမျှ မှောင် သည်ဖြစ်ရာ ခရု(စ)နှင့် သူ့လူများမှာ သတိပီရိယ ကြီးမားစွာဖြင့် ရိုးပြတ်တောအတွင်း ခြေကျင်သွားကြရသည်။ ထိုရိုးပြတ်တော အတွင်း၌ တောပုန်းကား ၎င်းတို့ကို စောင့်ကောင်း စောင့်နေမည်၊ သို့မဟုတ် အိပ်၍သော်လည်း ပျော်နေမည်။ ထိုစဉ် အထက်ဘဝဂ်မှပင် ကြားနိုင် လောက်သော အသံဖြင့် အော်လိုက်သော အော်သံတစ်ခု ကြားလိုက်ရ

သည်။ တာဒေအို အစ်ဆီဒိုရို ခရု(စ) အနေဖြင့် ထိုကာလမျိုး၊ ထို အနေထားမျိုး တစ်ခုအတွင်း တစ်ရံတစ်ခါက ရောက်ခဲ့၊ ဖြစ်ခဲ့၊ ရှိခဲ့သည်သို့ ခံစားရမိလိုက်သည်။ တောပုန်းသည် ခိုအောင်းရာမှ ထွက်ပြီးနောက် ရင်ဆိုင်လိုက်သည်။ ဖြီးသင်ထားသော ဆံပင်ရှည်၊ ဖြူနေပြီ ဖြစ်သော မုတ်ဆိတ်မွေးတို့နှင့် အတူ ဘဝတစ်ပါးမှ ဝိညာဉ်က သယ်ဆောင်လာပုံ ရသော မျက်နှာတစ်ခုကို ခရု(စ) မျက်စိတစ်မှိတ်မျှ တွေ့လိုက်ရမိသည်။ ကျွန်ုပ်အနေဖြင့်မူ တိုက်ခိုက်ကြပုံ အသေးစိတ်ကို အများက သိရှိပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း တစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် အသေးစိတ် မရေးသား တော့ပေ။ တောပုန်းက ခရု(စ)၏ လူအများကို သတ်ဖြတ်နိုင်ခဲ့ပြီး အချို့ကို ဒဏ်ရာ ရရှိစေခဲ့သည်။ ခရု(စ)မှာ အမှောင်အတွင်း (သူ၏ ကိုယ်ကာယ တစ်ခုလုံး အမှောင်အတွင်း တိုက်ခိုက်နေဘိသကဲ့သို့) တိုက်ခိုက်နေစဉ် တစ်စုံတစ်ရာကို သိမှတ် နားလည်လိုက်မိသည်။ လူတို့၏ ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်တို့မှာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကွာလှသည်။ သာလှသည် မဟုတ်ရကား လူတို့အဖို့ မိမိ၌ တည်ခဲ့ပြီဖြစ်သော ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ကို လက်ခံကြရ တော့မည်။ ခရု(စ)သည် သူ၏ ဝတ်စုံ၊ သူ၏ အဆောင်အယောင်များ အောက်တွင် ကျပ်ညပ် မွန်းသိပ်၍ လာခဲ့သည်။ သူသည် ရဲရင့်သော ဝံပုလွေတစ်ကောင်မှ ဆင်းသက်လာသည်သာ ဖြစ်၏။ အိမ်မွေး ခွေးတစ်ကောင် မဟုတ်။ အခြားလူသည် အခြားလူ မဟုတ်ချေ။ အခြားလူသည် သူသာလျှင် ဖြစ်၏။ တရားလက်မဲ့ ဖြစ်နေသော လွင်ပြင် ကြီးမှာ နေ့အသစ် တစ်ခုကို စတင်ရန် အရုဏ်တက်လာခဲ့ချေသော် ခရု(စ)က ခေါင်းပေါ်မှ ဦးထုပ်ကို ချွတ်၍ မြေပေါ်သို့ ပစ်ချလိုက်ပြီးနောက် သူသည် သတ္တိကောင်းလှသော တောပုန်းကို မသတ်တော့ဟု ကြွေးကြော်လိုက် သည်။ သူသည် တောပုန်း မာတင်ဖီရယ်ရီးနှင့် အတူ အခြားသူများကို ခုခံတိုက်ခိုက်၍သာ နေတော့သည်။

["A Biography of Tadeo Isidoro Cruz (1829-1874)"
from *The Aleph.*]

Montoneros ဟု ခေါ်သည်။ အများစုမှာ ကျေးလက်မှ ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းစစ် ဆင်နွှဲ ဝါဒခံခဲ့ကြရာမှ လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုအထိ တိုင်ခဲ့သည်။ အများစုမှာ ဦးတည်ချက် ထစ်ထစ်ကြောင့် မဟုတ်။ ခေါင်းဆောင်လုပ်သူအား ပုဂ္ဂလိက ကိုးကွယ်မှု နှစ်မြို့က်မှုကြောင့် ခေါ်ဝေါ်ပတ်သက်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝမ်ဂါလိုး လဗားလီ (Juan Galo Lavalle) ကို ဆိုလိုသည်။ အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံ လူစွမ်းကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဘွာနိုဇာရက်ကို ဗဟိုပြု၍ ပြည်နယ်များမှ ခွဲရေးသမား များကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် နာမည်ရခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

မန်ဝဲလ် အစ်ဆီဒိုရို ဆွာရက် [Manual Isidoro Suarez (1759-1843)] ဖြစ်နိုင်သည်။

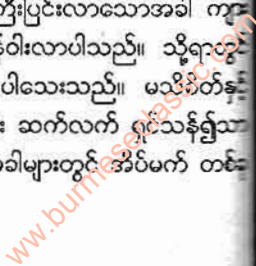
ဤတွင် သမိုင်းဖြစ်စဉ်နှင့် ကွဲပြားမှု ရှိခဲ့သည်။ အူဆီဘီယို (၁၈၂၉-၁၈၉၈) က တပ်သားရွစ်ဆယ် ဦးဆောင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်မှာ လူရိုင်းများ မဟုတ်။ အခြား ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး လက်အောက်မှ လူနှစ်ရာပါ စနစ်တကျ စစ်တပ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ လူရိုင်းများအား နှိမ်နင်းသော တိုက်ပွဲမှာ ၁၈၇၉ ခုတွင် ဖြစ်သည်။ တကယ့် တိုက်ပွဲဖြစ်ခဲ့သော ရက်မှာ ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက် ဖြစ်သည်။ ၂၃ ရက် မဟုတ်။

Manual Mesa (1788-1829): မန်နွယ်(လ)မှာ ခွဲရေးသမား ဖြစ်သည်။ လဗာလီ တို့ တိုက်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ မန်ဝဲလ် အစ်ဆီဒိုရို ဆွာရက်က လက်ရဖမ်းဆီးမိပြီး ဘွာနိုဇာရက် သို့ ပို့ရာတွင် ဘွာနိုဇာရက်၌ အဆုံးစီရင်ခံရသည်။

Martin Fierro: ဟိုစေး ဟနန်းဒက်ဇ်၏ မာတင်ဖီရယ်ရိုး ကဗျာရှည်ကြီးကို ဒုတိယဇာတ်ကောင်တစ်ခု ဖန်တီး၍ အဆိုပါ ဇာတ်ကောင်၏ ရှုထောင့်မှ ရေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘောဂဲသည် အဆိုပါ ကဗျာရှည်ကြီးအား စွဲမက်ပုံ ရသည်။ မာတင်ဖီရယ်ရိုးကို သူ၏ အရေးအသားများတွင် မကြာခဏ ညွှန်းတတ်သည်။

အိပ်မက်ကျားများ^၁

ကလေးဘဝက ကျွန်တော်သည် ကျားများကို အလွန်ပင် သဘောကျ နှစ်ခြိုက်၍ ကိုးကွယ်ထားမိတတ်ပါသည်။ ကျားဟု ဆိုရာတွင် ပရာနာမြစ် ထဲမှ ကြာပန်းကလေးများ ထူးပြောသည့် ကျွန်းမျောကလေးပေါ်တွင် နေတတ်သော ကျားများကို ဆိုလိုသည်ကား မဟုတ်ပါ။ ထိုကျားတို့မှာ အစက်အပြောက်များ ပါ၍ အမေဇုံတောနက် တစ်ကြောတွင် မှီတင်း နေထိုင်ကြကုန်သော ကျားသစ်များသာ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် ဆိုလို သည်မှာ အစင်းကြီးများ ပါသည့် အာရှတိုက်မှ ကျားကြီးများ ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့ကိုမူ အာရှတိုက်သို့ စစ်ထွက်သွားကြသူများသာ မြင်ဖူးကြပါသည်။ ဆင်ကိုစီး၍ ဆင်၏ ကျောကုန်းထက်မှ ကြည့်မြင်ရသည်ဟု ဆိုကြသည်။ တိရစ္ဆာန်ရုံ ရောက်သော် ထိုကျားကြီးများ၏ လှောင်အိမ်ရှေ့တွင် ရပ်၍ ကျွန်တော် အကြာကြီး ကြည့်နေတတ်ပါသည်။ စွယ်စုံကျမ်းများ၊ သဘာဝ သမိုင်း စာအုပ်များ စသည့် စာအုပ်အများအပြားတို့မှ ထိုကျားကြီးများ၏ အလှအပများကို အစီအစဉ်တကျ မှတ်သားထားလေ့ ရှိခဲ့ပါသည်။ (မိန်းမတစ်ယောက်၏ အပြုံးနှင့် မျက်စပစ်သည်ကို ကွဲကွဲပြားပြား မမှတ် မိနိုင်သော်လည်း ထိုကျားကြီးများ၏ ပုံများကို ယနေ့အထိ မှတ်မိနေပါ သေးသည်။) ကျွန်တော် တစ်စထက်တစ်စ ကြီးပြင်းလာသောအခါ ကျား များကို တပ်မက်နေခြင်းများ လျော့ပါး၍ မှုန်ဝါးလာပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်၏ အိပ်မက်များ အတွင်း၌ ရှိနေပါသေးသည်။ မသိမိတ်နှင့် ဝေဝါး ထွေပြားနေမှုများ အတွင်း ထိုကျားများ ဆက်လက် ပျံ့သန်၍သာ နေကြပါသေးသည်။ ကျွန်တော် အိပ်သည့် အခါများတွင် အိပ်မက် တစ်

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

၉၉

မဟုတ် တစ်ခု မက်တတ်ပါသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် အိပ်မက် မက်နေကြောင်း ချက်ချင်း သိလိုက်မိတတ်ပါသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် ကျွန်တော် တွေးမိတတ်သည်မှာ ဒါ အိပ်မက်ပဲ။ ငါ့ဆန္ဒကို သွေဖည်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတာ တစ်ခုပဲ။ ငါမှာ ကန့်သတ်မှု မရှိတဲ့ စွမ်းအင်တွေ ရှိနေသားပဲ။ ဒီတော့ တကယ့် ကျားတစ်ကောင် ရအောင်ကို ယူလာပြမယ်။

အို မစွမ်းဆောင်မှု၊ ကျွန်တော်၏ အိပ်မက်များသည် တမ်းတစွဲလမ်းနေရသော သတ္တဝါများကို မည်သည့်အခါတွင်မှ ပေါ်ပေါက်လာစေတော့မည် မထင်။ အိပ်မက်အတွင်း ကျားများ ပေါ်လာတတ်သော်လည်း အသိတရားထဲတွင် ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့သည်။ သို့မဟုတ် ကျားများမှာ ကျားနှင့်မတူ။ ညောင်နာနာနှင့် ပုံမကျ ပန်းမကျ သို့မဟုတ် ကျားဟူ၍ ပင်လက်ခံရန် မလွယ်။ သို့မဟုတ် အာရုံတွင်း တစ်ခဏသာ နေသည်။ သို့တည်းမဟုတ် ကျားများမှာ ကျားနှင့်မတူဘဲ ခွေးလိုလို၊ ငှက်လိုလို။

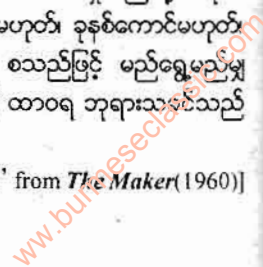
["Dreamtigers" from *The Maker* (1960).]

၁။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် *Dreamtigers* ဟု စာလုံးတစ်လုံးတည်းသာ သုံးခဲ့သည်။ ဘော့ဂဲ၏ စပိန်ဘာသာစကားဖြင့် မူရင်း ရေးသားခဲ့ခြင်းတွင် အင်္ဂလိပ်စာလုံး/ စကားလုံး နှစ်လုံးကို ပေါင်း၍ တစ်လုံးတည်းအဖြစ် (Nonce word) တည်ဆောက်ကာ သုံးနှုန်းခဲ့သည်။ ဤအရေးအသား အတွက်ကိုသာ ရည်ရွယ်သုံးစွဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ စပိန်ဘာသာစကားတွင် သုံးစွဲခဲ့သော အင်္ဂလိပ်စာလုံး ဖြစ်ခဲ့၍ အမြဲပင် စာလုံးအစောင်းဖြင့်သာ ဖော်ပြကြရသည်။ *The Maker* စာအုပ်ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ထုတ်ဝေစဉ်က *Dreamtigers* ကို စာအုပ်အမည် ယူ၍ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ငှက်များတွင် အခြေတည်ထားသော ဆင်ခြေ

မျက်စိကို မှိတ်၍ ငှက်များကို ကြည့်လိုက်သည်။ မြင်လိုက်ရသည်မှာ တစ် စက္ကန့်မျှသာ။ သို့မဟုတ် တစ်စက္ကန့်ထက်ပင် နည်းပေဦးမည်။ ငှက် အကောင်အရေအတွက် မည်မျှရှိသည်ကို မသိခဲ့။ မည်ရွေ့မည်မျှ ဆိုသော ငှက်အရေအတွက် ဆိုသည်မှာ ရေတွက်၍ ရနိုင်ခဲ့ပါ၏လော၊ ရေတွက်၍ မရနိုင်ခဲ့ပါ၏လော။ ဤပြဿနာမှာ ထာဝရ ဘုရားသခင် ရှိမှု၊ မရှိမှုနှင့် ဆိုင်နေသည်။ အကယ်၍ ထာဝရ ဘုရားသခင် ရှိခဲ့သော် ငှက်တို့၏ အရေအတွက် မည်ရွေ့ မည်မျှ ဆိုသည်ကို ရေတွက်၍ ရနိုင်သည်။ အကြောင်းမှာ ထာဝရ ဘုရားသခင် အနေဖြင့် ငှက်အကောင် မည်ရွေ့ မည်မျှကို ကျွန်တော် မြင်ခဲ့သည်ကို သိသည်။ ရေတွက်၍ ရနိုင်သည်။ အကယ်၍ ထာဝရဘုရားသခင် မရှိခဲ့သော် ငှက်အရေအတွက်မှာ မသေ ချာနိုင်။ အကြောင်းမှာ မည်သူကမျှ မည်ရွေ့မည်မျှ ရှိခဲ့သည်ကို ရေတွက် မထားခဲ့ကြ။ သို့ဖြစ်ရကား ကျွန်တော့်အနေဖြင့် မြင်လိုက်မိသည်မှာ (ဆိုကြပါစို့) ဆယ်ကောင်ထက်နည်း၍ တစ်ကောင်ထက် ပိုသည်။ သို့ရာတွင် ကိုးကောင်၊ ရှစ်ကောင်၊ ခုနစ်ကောင်၊ ခြောက်ကောင်၊ ငါးကောင်၊ လေး ကောင်၊ သုံးကောင်၊ နှစ်ကောင်တို့ကို မတွေ့ခဲ့။ ကျွန်တော် တွေ့ ခဲ့ရသည့် အရေအတွက်မှာ တစ်ဆယ်နှင့်တစ် အကြားမှ ဖြစ်ပြီး ငှက်ကိုးကောင်၊ ရှစ်ကောင်၊ ခုနစ်ကောင်၊ ခြောက်ကောင်၊ ငါးကောင် အစရှိသည်တို့ မဟုတ် ပါ။ သို့အတွက် ကိုးကောင် မဟုတ်၊ ရှစ်ကောင် မဟုတ်၊ ခုနစ်ကောင်မဟုတ်၊ ခြောက်ကောင် မဟုတ်၊ ငါးကောင် မဟုတ် စသည်ဖြင့် မည်ရွေ့မည်မျှ ဆိုသည်ကို ရေတွက်ကြည့်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ထာဝရ ဘုရားသခင်သည် ရှိ၏။

[“Argumentum Ornithologicum” from *The Maker* (1960)]

ဒေလီယာ အယ်လီနာ စန် မာရကို

ရင်ပြင် အွန်စေး^၁ ရဲ့ ထောင့်တစ်နေရာမှာ တို့များ နှုတ်ဆက်ခွဲခွာခဲ့ကြရတယ်။

လမ်းရဲ့ တခြားဘက် လမ်းနံဘေးကနေ ငါ ရပ်ပြီး လှည့်ကြည့်လိုက်မိတယ်။ နင်ကလည်း လှည့်ကြည့်တယ်။ လက်ကို ဝှေ့ယမ်းရင်း သွားရတော့မယ်လို့ နှုတ်ဆက်ခဲ့တယ်။

တို့နှစ်ယောက် အကြားမှာတော့ ယာဉ် ရထားတွေ၊ လူတွေ အများကြီးဟာ မြစ်ကြီးတစ်ခုလိုပဲ စီးဆင်းနေတယ်။ အဲဒီ တစ်နေ့အတွက် ညနေ ငါးနာရီ ထိုးခဲ့ပြီ။ မြစ်ကြီးဟာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းလှတဲ့ အာကရွန်^၂ လို့ ငါ ဘယ်လို သိမလဲ။ ဘယ်သူမှ နှစ်ခါပြန် မဆင်းတဲ့ မြစ်တစ်ခုလို့ ငါ ဘယ်လို သိပါ့မလဲ။

နောက် တို့နှစ်ယောက်ဟာ တို့များရဲ့ မြင်ကွင်း အသီးသီးထဲက ကွယ်ပျောက်ခဲ့ကြရတယ်။ နောက်တစ်နှစ် ကြာတော့ မင်း မျက်ကွယ်ပြုခဲ့တယ်။

ခုတော့ ငါ့အနေနဲ့ အတိတ်ကို တမ်းတမိတယ်။ ပြန်ငေးမိတယ်။ ပြီးတော့ စဉ်းစားမိတယ်။ သာမန် နှုတ်ဆက်ခွဲခွာခြင်းဟာ တကယ်တော့ မရိုးသားဘူး။ အဲဒီရဲ့ နောက်မှာ အဆုံးအစ မပြောနိုင်တဲ့ ကွဲကွာမှု ရှိနေခဲ့ပါကလား။

မနေ့ညက ညစာစားပြီးတော့ ငါ အပြင်မထွက်တော့ဘူး။ ဒီအကြောင်းတွေ နားလည်ဖို့ ငါ ကြိုးစားနေမိတယ်။ ဆော့ခရတ္တီ ပြောလို့ လုပ်ခဲ့တဲ့ ပလေတိုရဲ့ အရေးအသားတွေ ပြန်ဖတ်နေမိတယ်။ ရုပ်ငြိမ်းသွားတဲ့အခါ ဝိညာဉ်ထွက်ခွာသွားပုံ ဖတ်ကြည့်နေမိတယ်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ခုတော့ ငါ မဝေခွဲနိုင်တော့ဘူး။ တကယ် ဖြစ်လာခဲ့တာဟာ အပြစ် မဲ့တဲ့ ခွဲခွာဖို့ နှုတ်ဆက်ခဲ့ခြင်းထဲမှာလား၊ ဒီနောက် ဖြစ်ပျက်လာခဲ့တာတွေ ထဲမှာလား။

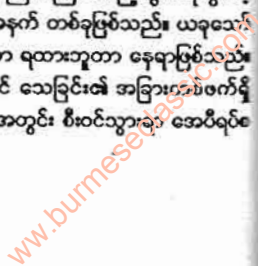
တကယ်လို့သာ ဝိညာဉ်သာ မသေဆုံးခဲ့ဘူး ဆိုရင် တို့အနေနဲ့ ခွဲခွာ နှုတ်ဆက်တယ် ဆိုတာကို ချဲ့ကားပစ်ဖို့မှ မလိုပဲ။

နှုတ်ဆက် ခွဲခွာတယ် ဆိုတာက ကွဲကွာဖို့ကို ငြင်းဆိုတာပဲ။ ခွဲခွာဖို့ နှုတ်ဆက်တယ် ဆိုကတည်းက ဒီနေ့အဖို့တော့ ကိုယ့်လမ်း ကိုယ်သွားကြစို့ ရဲ့၊ မနက်ဖြန်များမှ တွေ့ကြသေးတာပေါ့ လို့ ပြောသလိုပဲ။ လူတွေဟာ သူတို့ရဲ့ ဖြစ်ရှိနေခြင်းဟာ မရေရာဘူး၊ တစ်ခဏပဲလို့ သိမြင် နေကြရင်းနဲ့ ခွဲခွာဖို့ နှုတ်ဆက်တာကို တီထွင်ခဲ့ကြတယ်။ တီထွင်ခဲ့ကြရတာက သူတို့ဟာ တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်း မသေနိုင်ဘူးလို့ သိထားကြလို့ပဲ။

ဒေလီယာ ရေ၊ တစ်နေ့ နေ့များကြာရင် တို့ အခုပြောနေတဲ့ မရေမရာ အကြောင်းကို ပြန်ပြောကြစို့ရဲ့။ ဟို...မြစ်ကြီးရဲ့ ကမ်းပါးမှာ ထိုင်ကြရင်း လေ။ တို့ကိုယ်တို့ မေးကြရတာပေါ့။ ဟိုတစ်ခါ ရှိခဲ့ဖူးတဲ့ ဘော့ဂဲနဲ့ ဒေလီယာ ဆိုတာ တို့များလား လို့။

[“Delia Elena San Marco” from *The Maker* (1960)]

၁။ Plaza del Once ကို ဆိုလိုသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား Once ကို မယူ။ “တစ်ခါက” “အတိတ်က” ဟု အဓိပ္ပာယ် ယူနိုင်သည်။ စပိန်ဘာသာစကား၌ လာသော အွန်စေးမှာ (တစ်ဆယ့်ခြား တစ်) တစ်ဆယ့်တစ် သဘောဖြစ်သည်။ ဘော့ဂဲသည် “ရင်ပြင်အွန်စေး” ကို သူ၏ အရေးအသားများတွင် မကြာမကြာ ထည့်သွင်းသုံးစွဲလေ့ ရှိသည်။ ဘွန်နီဇာရက်မြို့၏ ရွေးကျသော ရင်ပြင်များအနက် တစ်ခုဖြစ်သည်။ ယခုသော် ဘွန်နီဇာရက်မှ အနောက်ဘက် အရပ်များသို့ သွားသော ရထားဘူတာ နေရာဖြစ်သည်။
၂။ Acheron ကို ဆိုလိုသည်။ ရွေး ဂရိဒဏ္ဍာရီတွင် သေခြင်း၏ အခြားအမည်စက်ရှိ မြစ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဂရိကျွန်းစုများ ရှိသည့် ပင်လယ်အတွင်း စီးဝင်သွားရာ အေပီရပ်စ် အရပ်တွင်လည်း အမည်တူ မြစ်တစ်ခု ရှိသည်။

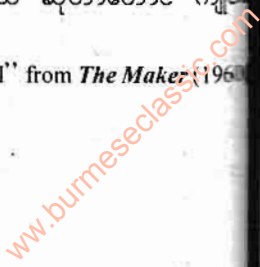
ဘော့ဂဲနဲ့ ကျုပ်

အခြား ဘော့ဂဲ တစ်ယောက်မှာ ပြဿနာတွေ ပေါ်လာတာပါ။
 ဘွာနီဇာရက်မြို့ထဲ လျှောက်နေတုန်း ကျုပ်က စက်ရှုပ်များလိုပဲ ရပ်လိုက်
 နေတယ်။ ဝင်ပေါက်တစ်ခုမှာ လုပ်ထားတဲ့ အင်္ဂတေခုံး တစ်ခုနဲ့ အတွင်း
 က တံခါးကို ကြည့်ဖို့ ထင်တယ်။ ကျုပ်ဆီကို ဘော့ဂဲရဲ့သတင်း ရောက်လာ
 တယ်။ စာနဲ့လား။ ကျုပ်ပဲ ပညာရှင်တွေရဲ့ စာရင်းမှာ ကြည့်မိတာလား။
 အတ္ထုပ္ပတ္တိ အညွှန်းစာမှာပဲ တွေ့မိတာလား မသိဘူး။ ကျုပ်ကတော့
 သိနာရီတွေ၊ မြေပုံတွေ၊ ဆယ့်ရှစ်ရာစုက စာလုံးပုံစံတွေ၊ သမိုင်း အနေ
 အထား လိုက်လို့ စာလုံးရဲ့ အသုံးအနှုန်း ပြောင်းသွားပုံတွေ၊ ကော်ဖီရဲ့
 အရသာ၊ ရောဘတ်လူဝီစတီဗင်ဆင်ရဲ့ စကားပြေ အရေးအသားတွေ
 ကြိုက်တယ်။ ဘော့ဂဲကလည်း အဲဒါတွေ ကြိုက်သတဲ့။ ဇာတ်ကောင်နဲ့
 ဆူအောင် ဇာတ်ဆောင်က ကြိုက်တာမျိုး နေမှာ။ ကျုပ်တို့အကြား
 ဆက်ဆံရေးကတော့ ခပ်စိမ်းစိမ်းပဲ ဆိုရင်ဖြင့် နည်းနည်းပိုတယ်လို့ ဆိုရမယ်။
 ကျုပ်က ကျုပ်အဖြစ် အတွင်းမှာ နေလေတော့ ဘော့ဂဲ အနေနဲ့
 စပေကီစွတွေနဲ့ လုံးပန်းနေနိုင်မပေါ့။ အဲဒီ စပေကီစွ ဆိုတာကလည်း
 ကျုပ် အဆုံးအဖြတ်ပေါ်မှာ တည်တာပါ။ ကျုပ်အနေနဲ့ မှန်ရာကို လိုလို
 သားလားနဲ့ ဝန်ခံရမယ် ဆိုရင်ဖြင့် ခိုင်ခိုင်မာမာ ရေးထားတဲ့ စာမျက်နှာ
 အတော်များများက သူ ရေးထားတာပါ။ သို့ပေတဲ့ ကျုပ်အတွက် ဘာ
 အထောက်အကူမှ ဖြစ်မယ် မဟုတ်ဘူး။ ဆိုလိုတာက အဲဒီ အရေးအသား
 ဆွဲထဲမှာ ပါတဲ့ဟာတွေက တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းနဲ့မှ ဆိုင်တာ မဟုတ်
 ပဲ။ အဲဒီ ဘော့ဂဲနဲ့ချည်း ဆိုင်တာမှ မဟုတ်ဘဲကိုး။ အရေးအသား ဆိုတော့
 ဘာသာစကားနဲ့ပဲ ဆိုင်သပေါ့။ အစဉ်အလာနဲ့ပဲ ဆိုင်သပေါ့။ အဲဒီက

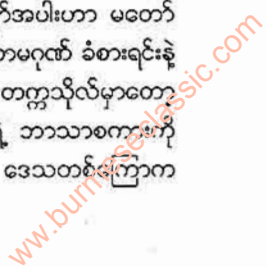
လွဲလို့တော့ ကျုပ်ရဲ့ ရှိနေတာကို သိနေဖို့ လုံးလုံး မလိုပါဘူး။ ကျုပ်
 ရှိနေခဲ့တယ် ဆိုတဲ့ လက်ဖျစ်တစ်တွက်လောက် အတွင်းက အကြောင်းမ
 တော့ ဟိုလူ့ဆီ ကျန်ခဲ့ပေမယ်။ နည်းနည်းချင်း ကျုပ်က သူ့ဆီ ပြောင်းပေး
 တာ။ သူက သူ လုပ်ချင်သလို လုပ်ပစ်နေတယ် ဆိုတာတော့ ကျုပ်သိတယ်
 စပင်နီဇာ ပြောခဲ့သလိုပေါ့ဗျာ။ အရာရာဟာ ဖြစ်နေသလိုပဲ ဖြစ်ချင်ရမယ်
 ဆိုတာ။ ကျောက်တုံးကလည်း ကျောက်တုံး ပဲ ဖြစ်ချင်ရမယ်။ ကျားကလည်း
 ကျားပဲ ဖြစ်ချင်နေရမယ်ပေါ့။ ဒီတော့ ကျုပ်ကလည်း ဘော့ဂဲ အဖြစ်နဲ့
 ဖြစ်နေရမယ်ပေါ့။ ကျုပ်အနေနဲ့ ဖြစ် မနေရဘူး (ကျုပ် ဆိုတာကလည်း
 လူတိုင်း ဖြစ်နိုင်တာကိုး)။ သို့ပေတဲ့လည်း ကျုပ်က သူ ရေးတဲ့ စာအုပ်တွေထဲ
 တွေ့သိရတာထက် တခြားလူ အရေးအသားတွေထဲမှာ ပိုပြီး တွေ့
 သိရတာကိုး။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ရင်လည်း မတတ်တတ်နဲ့ ပင်ပင်ပန်းပန်း
 ခေါက်နေတဲ့ ဂစ်တာသံထဲမှာ ကြားရတတ်တာကိုး။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်အထဲ
 ကြာကြာကတော့ ကျုပ်အနေနဲ့ သူ့ဆီက လွတ်ထွက်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားဖူးတယ်
 မြို့တော်ရဲ့ ဆင်ခြေဖုံးတွေ၊ နွမ်းပါးမှုတွေရဲ့ ဖန်တီးမှု ဘဝတွေက ရုန်းထွက်
 ကာလတရားနဲ့ အဆုံးမဲ့တရားတွေနဲ့ ဆော့ကစားဖို့ ရုန်းထွက်ခဲ့တာ။ ခုထေ
 ဘော့ဂဲက ကစားနေခဲ့ပြီ ဆိုတော့ ကျုပ်က တခြားဟာ စဉ်းစားရဦး
 ဒီတော့လည်းဗျာ ကျုပ်အဖြစ်က ဖြစ်နေလိုက်၊ ပျက်နေလိုက်တာ မျိုး
 စိတ်အစဉ်အထဲ ရှိနေလိုက် ပျောက်လိုက် ဆိုသလို မျိုးပဲ။ ကျုပ်နဲ့ ပတ်သ
 တာတွေ ဆိုတာလည်း ကျုပ်ဆီမှာပဲ ပျောက်ဆုံးနေတယ်။ ကျုပ်ဆိုတာလည်း
 မေ့ပျောက်စရာ ဖြစ်ပြီး တခြားလူရဲ့ လက်ထဲ ရောက်သွားရတော့တာ
 ဒီစာမျက်နှာကို ဘယ်သူက ရေးတယ် ဆိုတာတောင် ကျုပ်
 သိပ်မသေချာတော့ဘူး။

["Borges and I" from *The Maker* (1960)

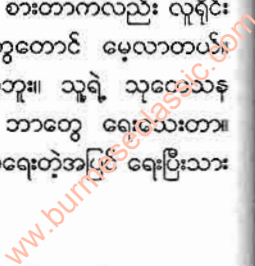
ပညာရှင်

ဒီအကြောင်း ကျုပ်ကို ပြောပြတာက တက်ဆပ်ပြည်နယ်မှာပါ။
 ဖြစ်ခဲ့တာကတော့ တခြားပြည်နယ်မှာ။ ဇာတ်လမ်းထဲမှာတော့ အဓိက
 ဇာတ်ကောင်က တစ်ယောက်တည်းပါ (တခြား ဇာတ်လမ်းတွေမှာက ဇာတ်
 ကောင်တွေ အများကြီး။ မြင်ရတာရော မမြင်ရတာပါ။ သက်ရှိရော သက်မဲ့ပါ)။
 ကျုပ် အထင်တော့ ဇာတ်ကောင်နာမည်က ဖရက်မားဒေါက်လို့ ခေါ်တယ်
 ထင်တယ်။ အရပ်မြင့်တယ်၊ အမေရိကန်တွေလိုပေါ့။ ဆံပင်ကတော့
 ရွှေရောင်မျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး၊ အမည်းရောင်လည်း မဟုတ်ဘူး။
 လူပုံပန်းကတော့ တည်တည်ကြည်ကြည်ပဲ။ စကားကလည်း နည်းတယ်။
 သူ့မှာ ထူးခြားတဲ့အကြောင်း မရှိပါဘူး။ လူရွယ်တို့ သဘာဝ သူများနဲ့
 မတူချင်တယ် ဆိုတာမျိုးတောင် ရှိပုံ မရဘူး။ သဘော သဘာဝက
 လေးစားစရာ ကောင်းတဲ့ လူငယ်မျိုးပါ။ သို့ပေမဲ့ စာအုပ်တွေကော၊
 စာအုပ်ရေးတဲ့ သူတွေကောပါ အယုံအကြည် မရှိတတ်ဘူး။ သူ့အနေနဲ့
 အရွယ်ရောက်လာတဲ့အခါ ဘာလုပ်ရမယ်လို့ မည်မည်ရရလည်း မသိ၊
 မဆုံးဖြတ်နိုင် ဆိုတော့လည်း အလှည့်သင့်သလို ကံစမ်းရမယ်လို့ ဖြစ်နေ
 တယ်။ ပါရှင်တွေရဲ့ ဂမ္ဘီရပဲ လေ့လာရမလား၊ ဟန်ဂေရီရန်တွေရဲ့ မသိရတဲ့
 အရင်းအမြစ်ကိုပဲ လိုက်ရှာရတော့မလား၊ အက္ခရာသင်္ချာပဲ လေ့လာရမလား၊
 စစ်ရဲ့ ဆိုးကျိုးတွေကို သုတေသန ပြုရမလား၊ အပျော်အပါးဟာ မတော်
 မတရားဘဲ ဆိုတဲ့ အမြင်ပဲ ရှိရတော့မှာလား၊ ဘဝကို ကာမဂုဏ် ခံစားရင်းနဲ့
 ကျေနပ်ရတော့မှာလား၊ ဘာရယ်လို့ မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘူး။ တက္ကသိုလ်မှာတော့
 ဆရာတစ်ယောက်ကြောင့် အမေရိဒီယန် လူရိုင်းတွေရဲ့ ဘာသာစကားကို
 သူ စိတ်ဝင်စားလာမိတယ်။ ဒီတော့ အနောက်ဘက် ဒေသတစ်ကြောက

လူနည်းစု လူရိုင်းတွေဆီမှာ ထူးခြားတဲ့ ထုံးစံတွေတွေ ရှိနေသေးတာ သိလာရတယ်။ သူ့ရဲ့ ပါမောက္ခတွေ အထဲက အသက်ကြီးကြီး တစ်ယောက်ကတော့ သူ့ကို အဲဒီ လူရိုင်းတွေရဲ့ နေထိုင်ရာမှာ သွားနေထိုင်ပြီး လေ့လာဖို့ အကြံပေးတယ်။ သူတို့ရဲ့ အပြုအမူ၊ ထုံးစံတွေကို လေ့လာကြည့်ဖို့ ပြောတယ်။ လူရိုင်းတွေကို ချုပ်ကိုင်ထားတဲ့ နည်းတွေ လေ့လာပြီး ဖော်ထုတ်ဖို့ ပြောတယ်။ အဲဒီလို လေ့လာရာက ပြန်လာရင်တော့ သူ့အနေနဲ့ ကျမ်းပြုရမယ်။ ဒီကျမ်းကိုလည်း ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေနိုင်အောင် တက္ကသိုလ် အနေနဲ့ ဆောင်ရွက်ပေးမယ်တဲ့။

ဒီအကြံပေးချက်ကို မားဒေါက်က သိပ်သဘောကျတယ်။ သူ့ ဦးကြီး- ဘဒ္ဒေး တစ်ယောက်ယောက်က လူရိုင်းတွေ ရှိတဲ့ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာမှာ ကျခဲ့ဖူးတာကိုး။ ရှေးက ရှိခဲ့တဲ့ ပဋိပက္ခက ခု အကြံအစည် အတွက်တော့ ဆက်စပ်မှုတစ်ခု ဖြစ်လာတာကိုး။ သူ ကြုံရမယ့် အခက်အခဲတွေကို မှန်းကြည့်မိလိုက်တယ်။ သူ့ကို လူရိုင်းတွေက သူတို့အထဲမှာ လက်ခံလာ အောင် လူရိုင်းတွေကိုတော့ အတော် ပြောရလိမ့်မယ်။ ဒီလိုနဲ့ပဲ မားဒေါက် ဟာ စွန့်စားခန်းရှည်ကြီးတစ်ခု စတင်ခဲ့တယ်လို့ ပြောရမယ်။ လူရိုင်းတွေနဲ့ အတူ နှစ်နှစ်ကျော် သွားနေလိုက်တယ်။ လွင်တီးခေါင်မှာ အိပ်ခဲ့ရသလို လူရိုင်းတွေရဲ့ မြက်ခြောက်နွဲ့ရွံ့ မဲထားတဲ့ တစ်ဖက်ဖွင့် အဆောက်အအုံတွေ ထဲမှာလည်း နေခဲ့ရတယ်။ မိုးမလင်းခင် အိပ်ရာက ထ၊ နေဝင်တယ် ဆိုတာနဲ့ အိပ်၊ အိပ်တော့လည်း အိပ်မက်မက်၊ မက်တဲ့အိပ်မက်ရဲ့ ဘာသာစကားကတော့ သူသိတဲ့ ဘာသာစကားလည်း မဟုတ်။ သူခံစားနိုင် မှုက အတော်ကလေး ကြမ်းလာတယ်။ ဝတ်တာ စားတာကလည်း လူရိုင်း တွေလို ဖြစ်လာတယ်။ မြို့က သူ့မိတ်ဆွေတွေတောင် မေ့လာတယ်။ တွေးပုံအေါ်ပုံက အစ၊ စနစ်တကျ မဟုတ်တော့ဘူး။ သူ့ရဲ့ သုတေသန လုပ်ငန်း အစပိုင်းမှာတော့ သူက မှတ်စုတွေ ဘာတွေ ရေးသေးတာ။ နောက်ပိုင်းလည်း ရောက်ရော၊ မှတ်စုမှတ်တမ်း မရေးတဲ့အပြင် ရေးပြီးသား

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

တွေတောင် တစ်စစ ဖြစ်တော့တာ။ ဖြစ်တာက လူရိုင်းတွေ သူ့ကို မယုံမကြည် ဖြစ်မှာ စိုးတာလည်း တစ်ကြောင်း၊ ရေးသားပြီး မှတ်နေဖို့ မလိုတော့တာလည်း တစ်ကြောင်း ဖြစ်မှာ။ လူရိုင်းတွေနဲ့ နေတုန်း အတော်ကလေး ကြာလာတော့ (သူ့ရဲ့ စိတ်ရောကိုယ်ပါ လူရိုင်းတွေနဲ့ အတော် နီးစပ်လာတော့) လူရိုင်းတွေထဲက ခင်ကြီးက သူ့ကို သူမက်တဲ့ အိပ်မက်တွေကို သေသေချာချာ မှတ်ထားဖို့ ခိုင်းတယ်။ မိုးလင်းလာတာနဲ့ သူ့ကို ပြန်ပြောခိုင်းတယ်။ မားဒေါက်ဟာ လပြည့်ညတွေမှာ ကျွဲကို အိပ်မက် မက်လေ့ရှိတယ်။ အဲဒီအကြောင်းကို လူရိုင်းတွေထဲက ခင်ကြီးကို သူက ပြန်ပြောပြလိုက်တယ်။ ဒီတော့ သူ့ဆရာဖြစ်တဲ့ ခင်ကြီးက လူရိုင်းတွေရဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်ကို ထုတ်ပြောပြတော့တယ်။ တစ်နေ့ မနက်မှာတော့ မားဒေါက်ဟာ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါကိုမှ နှုတ်မဆက်ဘဲ လူရိုင်းတွေဆီက ထွက်ခဲ့တော့တယ်။

မြို့ရောက်တော့လည်း ဟိုစဉ်က လူရိုင်းတွေဆီကို ရောက်သွားတဲ့ ပထမနေ့မှာ အိမ်ကို လွမ်းခဲ့ရတာကို လွမ်းနေမိပြန်တယ်။ မားဒေါက်ဟာ တက္ကသိုလ်က သူ့ဆရာ ပါမောက္ခကို သွားတွေ့လိုက်တယ်။ လူရိုင်းတွေရဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်တွေကို သိခဲ့ရပေတဲ့ ဘာမှ ထုတ်ဖော်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ သူ ဆုံးဖြတ်ထားကြောင်း ပြောပြလိုက်တယ်။

‘မင်း သစ္စာတွေ ဘာတွေများ ဆိုခဲ့လို့လား’ လို့ သူ့ဆရာက မေးလိုက်တယ်။

‘ဒါကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး’ လို့ မားဒေါက်က ပြန်ဖြေရင်း ‘ကျွန်တော် လေ့လာသိရှိခဲ့ရတာ ရှိတယ်။ ဒါပေတဲ့ ပြန်မပြောနိုင်ဘူး’ လို့ ပြောတယ်။

‘အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားနဲ့ ပြောပြလို့ မဖြစ်နိုင်တာမျိုးလား’ လို့ သူ့ဆရာက ပြောပြန်တယ်။

‘ဒါကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ ခုဆို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်ကို သိထားခဲ့ရပြီ ဖြစ်တော့ ပြောမယ်ဆိုရင် နည်းမျိုးစုံနဲ့ ပြောပြနိုင်ပါတယ်။’

ပြောင်ပြန်တောင် ပြောနိုင်သေးတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ ဒီကိစ္စကို ဘယ်လို ပြောရမယ် မသိဘူး။ သူတို့ရဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်က သိမ်မွေ့လွန်းလှတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ရှိနေတဲ့ ပညာရပ်တွေဟာ အလကားပဲ လို့တောင် ကျွန်တော် မြင်လာမိတယ်’

မားဒေါက်တာ ခဏ နားလိုက်တယ်။ ပြီးမှ ဆက်ပြီး ပြောပြန်တယ်။

‘အမှန်မတော့ လျှို့ဝှက်ချက်က ဒီလောက် အရေးမကြီးဘူး။ အရေးကြီးတာက နည်းလမ်းပဲ။ ဒီနည်းလမ်းကြောင့် ကျွန်တော် လျှို့ဝှက်ချက်ကို မဖော်နိုင်တာ။ လူတိုင်း လူတိုင်းဟာ အဲဒီ နည်းလမ်းအတိုင်း ကိုယ့်လမ်း ကိုယ်ဘာသာ သွားကြရမှာပဲ’

ဒီတော့ ပါမောက္ခကြီးက ခပ်အေးအေးနဲ့ ပြန်ပြောတယ်။

‘ဒီလိုဖြင့် မင်းရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပညာရေးကော်မတီကို ငါ အသိပေးလိုက်ပါ့မယ်။ မင်းအနေနဲ့ လူရိုင်းတွေဆီ ပြန်သွားပြီး နေမယ်များ စိတ်ကူးထားသလား’

‘မရှိပါဘူး။ လူရိုင်းတွေနဲ့ ဘယ်တော့မှ သွားပြီး နေလိမ့်မယ် မထင်ဘူး။ လူရိုင်းတွေ သင်ပေးလိုက်တာကြောင့် ကျွန်တော်အဖို့ ဘယ်မှာ သွားနေနေ၊ ဘယ်လို အခြေအနေမျိုးမှာ ဖြစ်ဖြစ် နေလို့ ဖြစ်နေပြီ’

မားဒေါက်နဲ့ သူ့ဆရာ အကြားက စကားကဖြင့် ဒါပါပဲ။

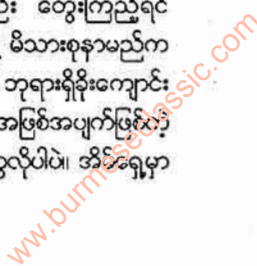
ဖရက်မားဒေါက်တာ အိမ်ထောင်ပြုပြီး အိမ်ထောင်နဲ့ ကွဲသွားပါတယ်။ ခုတော့ ယေး(လ်)က စာကြည့်တိုက်မှာ စာကြည့်တိုက်မှူး လုပ်နေပါတယ်။

[“The Ethnographer” from *In Praise of Darkness* (1969)]

ပေဒရီ ဆယ်လဗာဒေါရီ

စာအရေးအသားတစ်ခု အနေနဲ့ ကျုပ် ရေးချပြလိုက်ချင်ပါတယ်။ ပထမဆုံး အကြိမ် အနေနဲ့ပါ။ ကျုပ်တို့တိုင်းပြည်ရဲ့ သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံးမှာ ဖြစ်ခဲ့တာတွေ အထဲက အထူးခြားဆုံး၊ အဆန်းပြားဆုံး အကြောင်းတစ်ခုပါ။ အကောင်းဆုံး နည်းကတော့ ကျုပ် ရေးပြမယ့် အထဲမှာ ကျုပ်ရဲ့ အတ္တနောမတီတွေ နည်းနိုင်သမျှ နည်းဖို့ပဲ။ ပြီးတော့ စကားတန်ဆာ ဆင်တာတွေ၊ ဇီကာချဲ့တာတွေ တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ဖို့ပဲ။

ယောကျ်ားတစ်ယောက်၊ မိန်းမတစ်ယောက်။ အဲဒီတုန်းက ကျုပ်တို့ကို အာဏာလွှမ်းခဲ့တဲ့ အာဏာရှင်ကြီးရဲ့ သြဇာအာဏာတွေဟာ ခုရေးပြမယ့် ဇာတ်လမ်းရဲ့ အဓိက ဇာတ်ကောင်တွေပါပဲ။ အဲဒီယောကျ်ားရဲ့ နာမည်ကတော့ ပေဒရီ ဆယ်လဗာဒေါရီ ပါ။ ကျုပ်ရဲ့ ဘိုးအေကြီး အစီဒီဒိုကတော့ သူ့ကို လူကိုယ်တိုင် တွေ့ဖူးတာ။ မွန်တေ ကဆေရီစစ်ပွဲ မတိုင်ခင်ကလေးတင်လို့ ပြောတယ်။ ပေဒရီနဲ့ သူ ပါဝင်နေရတဲ့ အဲဒီတုန်းက လူ့အဖွဲ့အစည်းကြားမှာတော့ တကယ်တမ်း သဘောထား ကွဲလွဲစရာတော့ ရှိမယ် မထင်ပါဘူး။ သို့ပေမဲ့ သူ့ကံကြမ္မာကသာ သူ့ကို ထူးခြားသွားစေခဲ့တာပါ။ သူက လူကြီးလူကောင်း တစ်ယောက်ပါ။ သူ့ခေတ် သူ့အခါမှာ တွေ့ရတဲ့ တခြား လူကြီးလူကောင်းတွေလိုပါ။ မြို့မှာ အိမ်ရှိတယ်။ မြို့ပြင်မှာ နယ်ဘက်မှာ မြေလေး ဘာလေး ရှိမယ် (ဒါကလည်း တွေးကြည့်ရင် သိနိုင်တာပဲ)။ သူက ယူနိုတေရီယံပါတီ ဝင်၊ သူ့မိန်းမရဲ့ မိသားစုနာမည်က ပလစနက်(စ)။ သူတို့ နေတာက စူအီပါချာလမ်းပေါ်မှာ။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း ရှိတဲ့ လမ်းထောင့်နဲ့တော့ သိပ်မဝေးဘူး။ ခု ရေးပြနေတဲ့ အဖြစ်အပျက်ဖြစ်တဲ့ အိမ်ကတော့ သူတို့နေတဲ့ လမ်းပေါ်မှာရှိတဲ့ တခြားအိမ်တွေလိုပါပဲ။ အိမ်ရှေ့မှာ

တံခါးမကြီး ရှိတယ်။ မျက်နှာစာအခန်း ရှိတယ်။ အတွင်းမှာ နောက်ထပ် တံခါးရှိတယ်။ အခန်းတွေ ရှိတယ်။ နောက်ဘက်မှာ အရိပ်ရတဲ့ ကွက်လပ်ကလေး ရှိတယ်။ ၁၈၄၂ ခုနှစ်ရဲ့ တစ်ညမှာတော့ ဖုန်ထူတဲ့ လမ်းတစ်ကြောမှာ ပြေးလာကြတဲ့ မြင်းခွာသံတွေကို ပေဒရိုတို့ လင်မယား နှစ်ယောက်သား ကြားလိုက်ရတယ်။ မြင်းခွာသံတွေက နီးသထက် နီးလာတယ်။ မြင်းစီးလာတဲ့ သူတွေရဲ့ ဆဲသံဆိုသံ၊ ညှာသံပေးသံတွေကို တဖြည်းဖြည်း နီးနီးကပ်ကပ် ကြားလာရတယ်။ အာဏာရှင်ကြီးရဲ့ ကိုယ်ပိုင်တပ်တွေက အိမ်ရှေ့က ဖြတ်သွားကြတာတွေ ရှိပေတဲ့ ခုတစ်ခါတော့ အိမ်ရှေ့မှာ ရပ်လိုက်ကြတာကိုး။ ပြီးတော့ အိမ်ရှေ့တံခါးကို အော်ဟစ်ဖွင့်ခိုင်းကြရင်း ထုရိုက်နေကြလေရဲ့။ အဲဒီလို ရိုက်နှက်ချိုးဖဲ့ပြီး အိမ်တံခါးမကြီးကို ဖွင့်နေကြတုန်း ပေဒရိုက ထမင်းစား စားပွဲကို တွန်းဖယ်လိုက်ပြီး စားပွဲအောက် ကြမ်းပေါ်က ကော်ဇောခင်းပြီး ဖုံးထားတဲ့ မလွယ်ပေါက်က တစ်ဆင့် မြေတိုက်ခန်းထဲ ဝင်ပုန်းနေလိုက်တယ်။ သူ့မိန်းမက ထမင်းစား စားပွဲကို နေရာတကျ ပြန်ထားလိုက်တယ်။ အာဏာရှင်ကြီးရဲ့ ကိုယ်လုပ်တော်သားတွေက အိမ်ထဲကို အတင်းဝင်လာကြပြီး သူတို့က ပေဒရိုကို ဖမ်းရအောင် လာတာ။ ပေဒရိုမိန်းမက သူ့ယောက်ျားတော့ မွန်တေဗဒေးယိုးကို ပြေးပြီလို့ ပြောပေတဲ့ သူတို့က မယုံကြဘူး။ ဒီတော့ သူ့ကို ကျာပွတ်နဲ့ရိုက်၊ အိမ်ထဲမှာရှိတဲ့ အပြာရောင် ကြွေထည် မှန်သမျှကို ရိုက်ခွဲဖျက်ဆီးပစ်ကြ၊ တစ်အိမ်လုံးကို မွေ့နှောက်ရှာကြပေတဲ့ ဘယ်သူကမှ ထမင်းစား စားပွဲအောက်က ကော်ဇောကို လှန်မကြည့်ကြဘူး။ သန်းခေါင်လောက်ကျမှ ပေဒရိုတို့အိမ်က ပြန်ကြတယ်။ ဒါတောင် နောက်တစ်ကျော့ ပြန်လာကြဦးမယ် လို့ ပြောသေးတာ။

ဒီနေရာကျမှ ပေဒရို ဆယ်လဗာဒေါရို ဇာတ်လမ်းက တကယ် စတော့တာ။ သူက ကိုးနှစ်တာလုံးလုံး အဲဒီ မြေတိုက်ခန်းထဲမှာပဲ နေတော့တယ်။ နှစ်ဆိုတာ လတွေ၊ ရက်တွေနဲ့ တွက်ရတာပါ။ ရက်ဆိုတာ

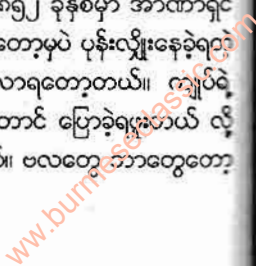
ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

ကလည်း နာရီတွေနဲ့ ပေါင်းစည်းထားရတာ။ ကိုးနှစ် ဆိုတဲ့ ကာလက နည်းတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ သာမန်လူတစ်ယောက် အတွက်တော့ ဘယ်လိုမှ နေလို့ မဖြစ်နိုင်တဲ့ ကိစ္စ။ ဒီအကြောင်း တွေးကြည့်ရင်တောင် အတော် လန့်ဖို့ ကောင်းတယ်။ မြေတိုက်ခန်း အမှောင်ထဲမှာ သူ့မျက်လုံးတွေဟာ ကျင့်သားရလာလိမ့်မယ်၊ ကြည့်သားကျလာလိမ့်မယ်လို့ ကျုပ် ထင်တယ်။ သူ့အနေနဲ့ ဘာကိုမှ မစဉ်းစားတော့ဘဲ နေခဲ့တယ်။ ရုတ်စွအဆုံး သူ့ရဲ့ မုန်းတီးမှုတွေ၊ သူ့မှာ ရှိတဲ့ အန္တရာယ်တွေ ဘာမှ မစဉ်းစားတော့ဘဲ မြေတိုက်ခန်းထဲမှာ နေနေတဲ့သူ တစ်ယောက် အဖြစ်ပဲ နေခဲ့တယ်။ မကြာ မကြာတော့ သူ့ရဲ့ အပေါ်ဘက်ဆီက အသံဗလံတွေ ကြားရတယ်။ အဲဒီ လောကကြီးကတော့ သူ့သွားလို့ မဖြစ်တဲ့ တစ်လောကပဲ။ သူ့မိန်းမ ရဲ့ နှေ့တစ်ဝှေ့ ကိစ္စ လုပ်ကိုင်နေတာ၊ ခြေသံ၊ ရေစက်က ရေကဲ့သံ၊ နောက် ဘက် ကွက်လပ်ကလေးပေါ် မိုးရေစက်တွေ ကျသံ၊ အသံစုံ ကြားတော့ နေရတယ်။ မပြီးဆုံးနိုင်တဲ့ အသံတွေ။ သူကတော့ မြေတိုက်ခန်းထဲမှာပဲ။ ဒီလိုနဲ့ သူ့ရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့ ရောက်လာရတော့ မလို့ပဲ။

သူ့မိန်းမကတော့ အိမ်မှာထားတဲ့ အစေအပါးတွေကို မကြာခင် ပြောင်းပစ်တယ်။ သူတို့ကလည်း သွားပြီး မတော်တရော် သတင်းပေး နိုင်ကြသေးတာကိုး။ သူ့ဘက်က အမျိုးတွေကိုတော့ သူ့ယောက်ျားတော့ ဖြင့် ဥရုရွေးပြည်မှာ ရောက်နေတယ်လို့ ပြောထားတယ်။ စားဝတ်နေရေး အတွက်ကတော့ ပေဒရိုရဲ့ မိန်းမခမျာ စစ်တပ်အတွက် အဝတ်တွေ ချုပ်ရတာတယ်။ အဲဒီကာလ အတွင်းမှာပဲ ပေဒရိုရဲ့ မိန်းမက ကလေး နှစ်ယောက် ရသေးတော့ ဆွေတွေမျိုးတွေက မျောက်မထားလို့ ရတာပဲလို့ ထင်ကြသေးတယ်။ ဒီတော့လည်း သူ့ခမျာ အကြည့်ခံရတော့တာ ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အာဏာရှင်ကြီး မရှိတော့တဲ့နောက် ဖြစ်ကြောင်းရယ် ကုန်စင် သိကြရတဲ့ အခါမှာတော့ အားလုံးက သူတို့ မှားခဲ့ကြကြောင်း ဒူးတုပ်လို့ တောင်းပန်ကြတယ်။

ဒီတော့ ပေဒရို ဆယ်လဗာဒေါရို ဆိုတာက ဘယ်သူတုံး၊ ဘာတုံး။ သူဟာ ဘဝရဲ့အကျဉ်းသား ဖြစ်ရတာ ကြောက်လို့လား၊ အချစ်ကြောင့်လား၊ ဘွာနီဇာရက်ရဲ့ ဖြစ်ရုံနေခြင်း အတွင်းက ပျောက်ဆုံးခဲ့မှု တစ်ခုလား၊ အမှောင်ကိုပဲ အလေ့အကျင့် ဖြစ်သွားလို့လား။ သူ့မိန်းမ ခမျာမှာတော့ သူ့ယောက်ျားက ငြိုငြင်လို့ စွန့်ပစ်သွားမှာလည်း စိုးတော့ မကြာမကြာ သူ့ကို ဟိုသတင်း ဒီသတင်းကလေး ပြောရတယ်။ မပြောနိုင်ဘူး၊ သူ့ကိုယ်တိုင်ကလည်း သူ့ရဲ့ဘောနည်းတာ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ သူ့မိန်းမ အနေနဲ့ကတော့ သူ့အကြောင်း သိသိချည်းနဲ့ မသိချင်ယောင် ဆောင်ပြီး ဖုံးထားတာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ကျုပ်ကတော့ မြေတိုက်ခန်းထဲက သူ့အနေ အထားကို ပုံဖော်ကြည့်မိတယ်။ မြေတိုက်ခန်းထဲမှာ ဆီမီးခွက် မရှိ၊ စာအုပ် မရှိနဲ့။ အမှောင်က သူ့ကို အိပ်စေချင်လာလိမ့်မယ်။ အိပ်ပျော်သွားခဲ့ရင်တော့ အိပ်မက်တွေ ဘာတွေ မက်မှာပဲ။ အစပိုင်းတော့ ကြောက်စရာ ညတစ်ညမှာ သူ့လည်ပင်းကို ဓားတစ်ချောင်းနဲ့ လှီးလိုက်ကြတာမျိုး၊ အပိတ်အဆို့ မရှိတဲ့ လမ်းမကြီးတွေ ဒါမှမဟုတ်လည်း လွင်ပြင်ကြီးတွေ အကြောင်းတွေ မက်လိမ့်မယ် ထင်တယ်။ အဲဒီထဲမှာ နှစ်အတော်ကလေး ကြာလာတော့ သူ့ဘာသာလည်း ထွက်မပြေးချင်တော့တာမို့ သူ့မြေတိုက်ခန်း အကြောင်းပဲ သူ အိပ်မက်မက်ရတော့မှာပဲ။ ပထမတုန်းကတော့ သူက လိုက်အရှာခံနေရတဲ့ လူတစ်ယောက်၊ ဒုက္ခရောက်နေတဲ့ လူတစ်ယောက်၊ နောက်ပိုင်းမှာတော့ ... ကျုပ်တော့ မပြောတတ်ဘူး။ တွင်းအောင်းနေတဲ့ သားကောင်မျိုးပဲ ဖြစ်သွားလား၊ ပျောက်ဆုံးနေတဲ့ တန်ခိုးရှင်ပဲ ဖြစ်သွားသလား။

အဲသလို ဖြစ်ပျက်နေခဲ့တာတွေဟာ ၁၈၅၂ ခုနှစ်မှာ အာဏာရှင် ရိုဇာ တိုင်းပြည်က ထွက်သွားခဲ့တဲ့ အထိပါ။ အဲဒီတော့မှပဲ ပုန်းလှိမ်းနေခဲ့ရတဲ့ ပေဒရိုတစ်ယောက် မြေတိုက်ခန်းထဲက ထွက်လာရတော့တယ်။ ကျုပ်ရဲ့ ဘိုးအကြီးကတော့ သူနဲ့ စကားတွေ ဘာတွေတောင် ပြောခဲ့ရဖူးဘယ် လို့ ဆိုတာပဲ။ ပေဒရိုက အတော်ကလေး ၀ လာတယ်။ ဗလတွေ ဘာတွေတော့

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

တောင့်တောင့်တင်းတင်း မဟုတ်တော့ဘူး။ မာမာချာချာလည်း ရှိပုံ မရဘူး။ အသားအရောင်ကလည်း ဖျော့နေတော့ ဖယောင်းရောင် ပေါက်နေတယ် တောင် ပြောရမယ်။ စကားပြောတော့လည်း လေသံလောက်နဲ့ပဲ ပြောနိုင်တော့တာ။ အစိုးရက သိမ်းသွားတဲ့ သူ့မြေကြီးတွေလည်း ပြန်မရရှာဘူး။ သူ့ခမျာ ဆင်းဆင်းရဲရဲနဲ့ပဲ တိမ်းပါးသွားရတယ်လို့ ကျုပ် ယုံကြည်မိတယ်။

တခြားဟာတွေလိုပဲ ကျုပ်တို့ဟာ ပေဒရိုရဲ့ ကံကြမ္မာကို တွေ့လိုက်ကြရတယ်။ သင်္ကေတတစ်ခု အနေနဲ့ ဖော်ထုတ်ပြခဲ့တာပဲလို့ တွေ့လိုက်ကြရတယ်။ ကျုပ်တို့ အနေနဲ့ သိတော့မယ်လိုလို ဖြစ်နေတဲ့ သင်္ကေတ တစ်ခုလို...။

[“Pedro Salvadores” from *In Praise of Darkness* (1969)]

၁။ ဝမ် မန်နွယ် ဒီ ရိုဇာ |Juan Manual de Rosas| (၁၉၉၃-၁၈၇၇) ကို ဆိုလို သည်။

၂။ ၁၈၅၂ တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော စစ်ပွဲဖြစ်သည်။ ယူစတို ဟိုစေ အာကွီဇာ (Justo Jose Urquiza) နှင့် ရိုဇာတို့ တစ်ဖက်စီမှာ ဦးဆောင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။

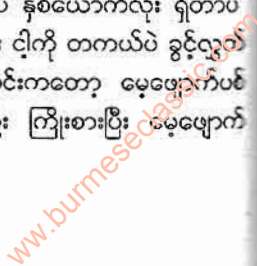
၃။ Unitarian Party: ဘွားနိုဇာရက်တွင် အခြေတည်ထားသော နိုင်ငံရေးပါတီ ဖြစ်သည်။ ပါတီ၏ အထိမ်းအမှတ် အရောင်မှာ အပြာရောင် ဖြစ်သည်။ ဇာတ်လမ်း၏ နောက်ပိုင်း တွေ့ကြရသော ပေဒရို၏အိမ်မှ “အပြာရောင် ကြွေထည်များ” မှာ ပါတီ၏ အရောင်ကို ဖော်လိုမှု ဖြစ်သည်။

အမြဲတစေ မမှန်နိုင်သော ပုံပြင်ဟောင်း

အဘယ် အနိစ္စ ရောက်သွားပြီးနောက် ကိန်းနှင့် အဘယ်တို့ ပြန်လည် ဆုံစည်းမိကြသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသား ကန္တာရအတွင်း ဖြတ်လျှောက်လာ ခဲ့ကြစဉ် အဝေးဆီမှပင် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မှတ်မိလိုက်ကြသည်။ သူတို့ နှစ်ဦးစလုံးမှာလည်း အရပ်ရှည်သူများ ဖြစ်သည်။ ညီအစ်ကို နှစ်ဦးသား မြေပေါ်တွင် ထိုင်လိုက်ကြပြီးနောက် မီးမွှေးလိုက်ကြသည်။ ထို့နောက် အစာ စားကြသည်။ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်သူများ ဖြစ်ကြသည့်အလျောက် မှောင်လာသောအခါ ငြိမ်သက်စွာသာ ထိုင်နေလိုက်ကြတော့သည်။ ကောင်းကင်ယံတွင်မူ ကြယ်တစ်လုံးမှာ ခပ်မိုန်မိုန်သာ လင်းနေသည်။ ထိုကြယ်ကို အမည် မပေးရသေးပါ။ မီး၏ အလင်းရောင်အောက်တွင် ကိန်းက အဘယ်၏ နဖူးထက်တွင် အမှတ်တစ်ခုကို တွေ့လိုက်ရသည်။ ၎င်းအမှတ်မှာ ကျောက်တုံးဖြင့် ထုထားသောအရာ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ကိန်းက စားမည်ဟု လက်တွင်း ကိုင်ထားသော ပေါင်မုန့်ကို မစားသေးဘဲ ပြန်လည် ချထားလိုက်ပြီးနောက် သူ့ကို ခွင့်လွှတ်ပါမည့်အကြောင်း သူ၏ ညီဖြစ်သူကို ပြောလိုက်သည်။

ထိုအခါ ညီဖြစ်သူ အဘယ်က ပြန်မေးသည်မှာ 'ခင်ဗျားက ကျုပ်ကို သတ်တာလား၊ ကျုပ်က ခင်ဗျားကို သတ်ခဲ့တာလား။ ကျုပ်က တော့ မမှတ်မိတော့ဘူး။ ခု ဒီမှာ အရင်ကလိုပဲ နှစ်ယောက်လုံး ရှိတာပဲ'

ကိန်းက ဤသို့ ပြောပြန်သည်။ 'မင်း ငါ့ကို တကယ်ပဲ ခွင့်လွှတ် တယ် ဆိုတာ အခု ငါ သိရပါပြီ။ အကြောင်းကတော့ မေ့ဖျောက်ပစ် နိုင်တယ် ဆိုတာ ခွင့်လွှတ်နိုင်လို့ပဲ။ ငါလည်း ကြိုးစားပြီး မေ့ဖျောက် ပစ်ပါမယ်'

ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ထိုအခါ အဘယ်က ဖြည်းဖြည်းချင်း ပြန်ပြောလိုက်သည်။

'ဟုတ်တာပေါ့၊ အပြစ်ရှိတယ် ဆိုတာ သိရှိ ခံစားနေသရွေ့

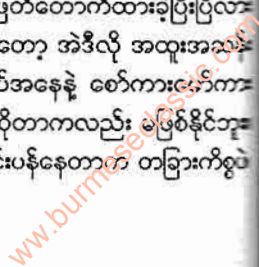
အပြစ်ဟာ မြဲတာပဲ'

[“The Legend” from *In Praise of Darkness* (1969)]

၁။ ဤတွင် ဘော့ဂဲက သမ္မာကျမ်းလာ ကမ္ဘာဦးကျမ်း ၄ : ၂-၈ တွင် ပါရှိခဲ့သော ကိန်းနှင့်အဘယ် (Cain and Abel) ကို ဆိုလိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကိန်းမှာ ဝေဇာသား ဖြစ်ပြီး ကျမ်းစာအလိုအရ ပထမဦးဆုံးသော လူသတ်သမား ဖြစ်သည်။ ညီဖြစ်သူ အဘယ်ကို သတ်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အနောက်တိုင်း ဘာသာစကားတွင်to raise Cain ဟူသော အသုံးအနှုန်း ရှိသည်။ “ပြဿနာ လုပ်ပြန်ပြီ/ ပြဿနာ ရှာသည်” ဟူသော သဘောမျိုးဖြင့် သုံးသည်။ မြန်မာဘာသာဖြင့် ပုံနှိပ်သော ပဋိညာဉ်တော် ဆရာပေးတော် သုံးဆယ်ကိုးကျမ်းမှ ကမ္ဘာဦးကျမ်းတွင်မူ ကိန်းကို ကာကုန် ဟူ၍ ဆည်းကောင်း၊ အဘယ်ကို အာဗေလ ဟူ၍လည်းကောင်း ရေးသားခဲ့ကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။

ဆုတောင်းတစ်ခု

ဒီကျမ်းစာကို ရွတ်နေတာ အကြိမ်တစ်ထောင်လောက် ရှိပါပြီ။ ကျုပ် သိသမှု ဘာသာစကားတွေနဲ့ ရွတ်ခဲ့တာပါ။ ဆက်လည်း ရွတ်နေဦးမှာပဲ။ အကုန်လုံး နားလည်လှလို့တော့ မဟုတ်ဘူး။ ကနေ့ ၁၉၆၉ ခု ဇူလိုင်လ တစ်ရက်နေ့မှာတော့ ကျုပ်အနေနဲ့ ဆုတောင်းစာတစ်ခု ရွတ်မယ်ဗျာ။ အလှိုင် ရှိခဲ့ဖူးတာ သူများတွေ ရေးခဲ့တာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုလုပ်မယ် ဆိုတော့လည်း သာမန်နဲ့ မပြီးနိုင်ဘူး။ ရိုးသားဖို့က လိုလာတယ်။ ပထမဆုံး အနေနဲ့က ကျုပ်အနေနဲ့ ဘာမှ မတောင်းဆိုဖို့ တားမြစ်ထား ခံရလိမ့်မယ်။ ကျုပ် မျက်လုံးထဲမှာ ဘာမှ မမြင်ရလို့ အမှောင်ဖုံး မနေဖို့ တောင်းဆိုတာ မျိုးကတော့လည်း ဒီဗွစကားလိုပဲ နေမှာ မဟုတ်လား။ မျက်လုံးကောင်းလို့ မြင်နေရတဲ့လူတွေ အများကြီး ရှိနေပေတဲ့ လူတိုင်းက ပျော်နေကြတယ် အမြင်ကျယ်နေကြတယ်တော့ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ ကျုပ်သိပါတယ်။ ကာလတရား ဆိုတာကလည်း အကြောင်းနဲ့အကျိုး သပ္ပတ်အူကြီးထဲ ချီတက်နေရရှာတာကိုး။ ဒီတော့ ညွှာတာကြပါ။ စာနာကြ ပါလို့ တောင်းဆိုရတဲ့အခါ ဘယ်လောက်ပဲ သေးငယ်သေးငယ်၊ ဘယ်လောက်ပဲ အရေးပါ ပါ၊ မပါ ပါ၊ အခိုင်အမာ တည်ဆောက်ထားတဲ့ သပ္ပတ်အူကြီးကို ဖြတ်တောက်ဖို့ လိုလိမ့်မယ်။ ဒါမှမဟုတ် ဖြတ်တောက်ထားခဲ့ပြီးပြီလား ဆိုတာ သိဖို့ လိုလိမ့်မယ်။ ဘယ်သူ့အတွက်မှတော့ အဲဒီလို အထူးအသနား တွေ ဖြစ်လာစရာ မလိုပါဘူး။ အဲဒီလိုပဲ ကျုပ်အနေနဲ့ စော်ကားငော်ကား ရှိခဲ့တာတွေ ခွင့်လွှတ်ကြပါလို့ တောင်းပန်ဖို့ ဆိုတာကလည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ကျုပ်ကို ကျုပ်ကသာ ကယ်တင်နိုင်မှာ။ တောင်းပန်နေတာက တခြားကိစ္စပဲ

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

တောင်းပန်တယ် ဆိုတာကလည်း အစော်ကား ခံရသူကိုသာ ပိုပြီး အပြစ်မဲ့နိုင်စေတတ်တာ ကိုး။ စော်ကားတဲ့ သူကိုတော့ ဘာမှ ဖြစ်စေတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ကျုပ်ရဲ့ လွတ်လပ်နေတဲ့ ဆန္ဒရဲ့ လွတ်လပ်ခြင်း ဆိုတာက မရေရာဘူး လို့ ပြောစရာ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နေမယ်။ သို့ပေတဲ့လည်း စိတ်ကူးယဉ်ချင်ရင် ယဉ်နိုင်ဖို့ ရရှိထားတာကိုး။ ကျုပ်မှာ မရှိတဲ့ ရဲစွမ်းသတ္တိ ကျုပ်မှာ ရှိနိုင်တာပဲ။ ကျုပ်မှာ မရှိတဲ့ မျှော်လင့်ချက် ကျုပ်မှာ ရှိလာနိုင်တာပဲ။ ကျုပ်မှာ ပြတ်သိကာမျှ မရှိတဲ့ အသိပညာကို လိုလားဖို့ ဆိုတာမျိုး ကျုပ်က သင်ပေးနိုင်တာပဲ။ ကျုပ်ကို ကဗျာ ဆရာတစ်ယောက် အဖြစ်ထက် မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်လို ပိုပြီး သတိရစေချင်ပါတယ်။ ဒန်ဘာရဲ့ ဒါမှမဟုတ်လည်း ဖရော့ရဲ့ တက်သံကျသံ မညီတဲ့ အသံမျိုး တစ်ယောက်ယောက်က လိုက်ဆိုစေချင်တယ်။ သန်းခေါင်ယံမှာ အစေးထွက်နေတဲ့ သစ်ပင်ကြည့်ပြီး သွေးစိမ်းရှင် ထွက်နေတဲ့ ကားတိုင်ကို မြင်တဲ့ လူလို အဲဒီစကားလုံးတွေ ကျုပ်ပါးစပ်က ထွက်တာ ခုမှ ကြားဖူးတယ်လို့ ဆိုစေချင်တယ်။ ကျန်တာတွေ ကတော့ ကျုပ်အတွက် အရေးမကြီးလှဘူး။ မကြာခင် မေ့လျော့သွားကြမှာပဲ။ စကြာဠာကြီးကို ဘယ်ပုံစံနဲ့ တည်ထားတယ် ဆိုတာက ကျုပ်တို့မှ မသိကြဘဲ။ ကျုပ်တို့ သိတာက ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တွေးမယ် ခေါ်မယ်၊ မျှမျှတတ လုပ်မယ် ကိုင်မယ် ဆိုရင်ဖြင့် အဲဒီပုံစံကြီးကို အထောက်အကူ ပြုနိုင်မယ် (သို့ပေတဲ့လည်း ဘယ်ပုံစံ ဆိုတာတော့ ကျုပ်တို့ ဘယ်တော့မှ သိခွင့်ရမယ် မဟုတ်ဘူး)။

ကျုပ်ကတော့ လုံးဝ ဥသံ သေဆုံးသွားချင်တာပါပဲ။ ကျုပ်ကတော့ ကျုပ်ရဲ့ ဒီကိုယ်ခန္ဓာကို အဖော်ပြုရင်း သေချင်တော့တာပဲ။

["A Prayer" from *In Praise of Darkness* (1969)]

ရိုးစန်းဒို ဝါရက် ပြောသော ဇာတ်လမ်း

တစ်ည၊ ဆယ့်တစ်နာရီလောက် ရှိမယ်။ ကျုပ်လည်း သိပ်ခေတ်မီမီ မဟုတ်ဘဲ အရက်တွေ ဘာတွေပါ ရောင်းတဲ့ ဘိုလစ်ဗျားနဲ့ ဗင်နင်ဖွေးလား လမ်းထောင့်က ကုန်စုံဆိုင်ကို သွားမိတယ်။ အဲဒီ ဆိုင်ကလေးက ခုတော့ ရိုးရိုးအရက်ဆိုင် ဖြစ်သွားပြီ။ ဆိုင်ထဲ ဝင်သွားတယ် ဆိုရင်ပဲ ထောင့်တစ်နေရာက စားပွဲကလေး တစ်လုံးမှာ ထိုင်နေတဲ့ လူတစ်ယောက်ကို သတိထားမိလိုက်တယ်။ ဒီလူကို ကျုပ် အလျင်က မတွေ့ဖူးပါဘူး။ ကျုပ် သူ့ကို လှမ်းကြည့်အောင် သူက ပါးစပ်ကနေ ရှူး ရှူး လို့ လုပ်တော့ ကျုပ်လည်း ကြည့်မိလိုက်တယ်။ ဒီတော့ သူက သူထိုင်နေတဲ့ စားပွဲဆီလာနို့ မျက်နှာရိပ်ပြတယ်။ လူပုံပန်း ကြည့်ရတာ သိပ်ငြင်းလို့ ရမယ့်လူမျိုး မဟုတ်လေတော့ ကျုပ်က ချက်ချင်းပဲ သူ့စားပွဲဆီ သွားလိုက်ရတာပေါ့။ ကျုပ်စိတ်ထဲမှာ သိလိုက်မိတာက အဲဒီလူဟာ ဖန်ခွက်အလွတ် တစ်လုံးနဲ့ အဲဒီခုံမှာ ထိုင်နေတာ အတော်ကြာနေခဲ့ပြီ ဆိုတာပဲ။ သူက ပုတယ်လည်း မဆိုနိုင်ဘူး၊ ရှည်တယ်လည်း မဆိုနိုင်ဘူး။ ကြည့်ရပုံကတော့ ရိုးရိုးသားသား လုပ်လုပ်စားစားထဲကပဲ။ ပုံပန်းက ရှေးကျကျ တောဘက်ကလိုပဲ။ သူ့နှုတ်ခမ်းမွေး ကျိုးတိုးကျဲတဲက ဖြူစ ပြုနေပြီ။ အရင်က ခပ်ကြမ်းကြမ်း နေလာတဲ့ စရိုက်က ကျန်နေသေးတယ်။ သူ့လည်ပင်းမှာက လူမိုက်တွေ လူကြမ်းတွေ ပတ်လေ့ရှိတဲ့ လည်စည်းက ရှိနေသေးတာကိုး။ သူက ကျုပ်တို့ အရက်တိုက်ပါရစေလို့ ဆိုတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျုပ်တို့လည်း ထိုင်ပြီး ခဏား ပြောဖြစ်သွားကြတာပေါ့။ အဲဒီတုန်းက တစ်ထောင့်ကိုးရာသုံးသယ်နဲ့ လေး ဆယ်အကြားလို့ ပြောရမယ်။

စန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

'ဆရာသမားက ကျုပ်အကြောင်း ကြားဖူးပြီးသားပါ။ လူချင်း
 သာ မတွေ့ဖူးကြတာ' လို့ ပြောရင်း သူက စကား စ လိုက်တယ်။ 'ကျုပ်
 တော့ ခင်ဗျားကို သိပါတယ်။ ကျုပ်က ရှိစန်းဒို ဝါရက်ပဲ။ ကျုပ်
 အကြောင်း ခင်ဗျားကို ပြောခဲ့တာက တခြားလူ မဟုတ်ဘူး။ နီကိုလပ်(စ)
 မရာဒက်(စ)ပဲ။ အင်း ကောင်းရာမွန်ရာ ရောက်ပါစေဗျာ။ ဒီအဘိုးကြီးက
 တစ်မျိုးပဲ။ ကျုပ် ပြောပြမယ်။ သူပြောခဲ့တဲ့ ဇာတ်လမ်းတွေက နားထောင်တဲ့
 သူတွေကို အရူးလုပ်ဖို့တော့ ရည်ရွယ်တာတော့ မဟုတ်ဘူး။ နားထောင်
 ကောင်းအောင် ပြောတော့ တကယ် မဟုတ်တာကလေးများလည်း ပါတာ
 ပေါ့။ ခု ဆရာသမားနဲ့ ကြုံတုန်း တခြားကိစ္စတွေလည်း မရှိတဲ့အခါ အဲဒီညက
 တကယ်ပဲ ဘာတွေဖြစ်ခဲ့တယ် ဆိုတာ ကျုပ် ပြောပြစမ်းပါရစေ။ အဲဒီညက
 လေဗျာ... အရပ်လူကြီး အသတ်ခံရတဲ့ည။ ဆရာသမားတောင် ဝတ္ထုလုပ်
 ရေးခဲ့ပါသေးသကော။ ကျုပ်အနေနဲ့ကတော့ ခင်ဗျား ရေးခဲ့တဲ့ အထဲက
 အဖြစ်အပျက် အမှန်ကလေးများ ပြောပြချင်လို့ပါ'

သူက ခဏ ရပ်လိုက်ပါတယ်။ သူ့အမှတ်အသား ရှိခဲ့တာတွေကို
 နေရာပြန်ချနေသလိုပဲ။ ပြီးတော့မှ ခုလို ပြောပါတော့တယ်။...။

*

လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ဟာ သူ့မှာ ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ ကိစ္စတွေကို နှစ်ကာလ
 အတော်ကြာမှ သဘောပေါက် နားလည်တတ်တယ် ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်တယ်။
 အဲဒီညက ကျုပ် အဲဒီလို ဖြစ်ဖို့ကို အချိန်က စောင့်နေခဲ့တယ်လို့ ပြော
 ခုမယ်။ ကျုပ်က ဖလော်ရက်စတာနဲ့ အတော်လှမ်းတဲ့ မယ်လဒီနာဒို
 ဖတ်ဝန်းကျင်မှာ ကြီးပြင်းခဲ့ရတာပါ။ ဟိုတုန်းက အညစ်အကြေးတွေ စွန့်တဲ့
 ကျင်းအကြီးကြီးတစ်ခု ရှိသဗျာ။ ကျုပ် ဘာဆိုလိုတယ် ဆိုတာ ခင်ဗျား
 သိမှာပါ။ ခုတော့ အဲဒီမှာ ရေနုတ်မြောင်းတွေ၊ ပိလ္လာပိုက်လိုင်းတွေ
 ရှိနေကြပြီ။ ကျုပ်မှာတော့ အမြင်တစ်ခု အမြဲ ရှိနေတယ်။ ခုလို
 ခွဲဖြီးတိုးတက်လာဖို့အတွက် ဘယ်သူကမှ ကြားထဲက ကာဆီး ကာဆီး

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

www.burmeseclassic.com

လုပ်မနေကြစေချင်ဘူး။ ကိုယ်လုပ်နိုင်တာ တစ်တပ်တစ်အား ဝင်လုပ်ကြရုံပဲ။

ကျုပ်ရဲ့ အဖေအရင်းဟာ ဘယ်သူ့ဘယ်ဝါရယ်လို့ ကျုပ် မသိခဲ့ပါဘူး။ ကျုပ်အမေ ကလယ်မင်တိုင်း ဝါရက်(စ)ကတော့ ရိုးသားတဲ့ မိန်းမကြီးတစ်ယောက်ပဲ။ အဝတ်အထည်တွေ မီးပူတိုက်တဲ့အလုပ် လုပ်ရင်း ဝမ်းကျောင်းခဲ့ရတာပါ။ သူ့က ဘယ်အရပ်ကတုံးလို့ မေးကြရင်တော့ ခုနေအခါ ဥရုဂွေးလို့ ခေါ်တဲ့ အရပ်ကလို့ ပြောရမယ်။ အလျင်ကတော့ အဲသလို မခေါ်ကြဘူး။ ထားတော့၊ ဒီကိစ္စ။ အမေကတော့ ဥရုဂွေးမှာ အမျိုးတွေ ရှိနေသေးကြောင်း ပြောလေ့ရှိတယ်။ ကျုပ်ကတော့ ကျုပ်နည်း ကျုပ်ဟန်နဲ့ပဲ ကျုပ်ဘဝကို အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် လုပ်ရင်း ကြိုးပြင်းခဲ့ရတာပါ။ တခြား ကောင်ကလေးတွေနဲ့အတူ ကျုပ်တို့ဘာသာ တုတ်ချောင်းကလေးတွေ သုံးပြီး ဓားအကိုင် ကျွမ်းအောင် လေ့ကျင့်ခဲ့ကြရတာပါ။ အဲဒါကတော့ ကျုပ်တို့ပြည်မှာ ဘောလုံးကစားတယ် ဆိုတာက မစိုးမိုးသေးခင်ပေါ့။ ဟိုတုန်းကတော့ ဘောလုံးကစားတယ် ဆိုတာ အင်္ဂလိပ်တွေသာ လုပ်တဲ့ဟာလို့ ထင်ကြသေးတာကိုး။

ထားတော့။ တစ်ည ကျုပ် ဘားထဲ ထိုင်နေတုန်း ဂါမင်းဒီးယား လို့ ခေါ်တဲ့ ငတိက ကျုပ်ကို ရန်စပါလေရော။ ပထမတော့ ကျုပ်က မကြားချင်ယောင် ဆောင်နေလိုက်တယ်။ ခက်တာက ဒီငတိက အတော် ကလေး ထွေနေလေတော့ ကျုပ်ကို ဆက်ပြီး ရန်စနေတာကိုး။ နောက် ဆုံးမှာတော့ ကျုပ်လည်း သူ့စိန်ခေါ်နေတာကို လက်ခံလိုက်ပြီး ဘားရဲ့ အပြင်ဘက်ကို ထွက်ခဲ့ကြတယ်။ အပြင်ဘက် ရောက်တယ် ဆိုတာနဲ့ သင်းက ဘားရဲ့ တံခါးရွက်ကို အသာ ပြန်တွန်းဖွင့်လိုက်ရင်း ‘ဘာမှ မပျက်နဲ့ ဗျို့၊ ကျုပ် ပြန်လာခဲ့မယ်’ လို့ လှမ်းပြောလိုက်သေးတာ။

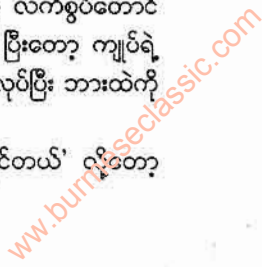
ကျုပ်လည်း ဓားတစ်ချောင်း ဝင်ငှားလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ နှစ်ယောက်သား မယ်လဒီးနားဘက်ကို လျှောက်လာခဲ့ကြတယ်။

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှစ်ဦး . . .

တစ်ယောက် အခြေအနေ တစ်ယောက် ချောင်းရင်းပေါ့။ ဂါမင်းဒီးယားက ကျုပ်ထက် အသက်နည်းနည်း ကြီးမယ်။ သူနဲ့ကျုပ်က ဓားရေး အတူ ကျင့်ခဲ့ကြဖူးတယ်။ ဒီတော့လည်း ကျုပ်စိတ်ထဲမှာ ကျုပ်ပဲ ဓားထိုးခံရဖို့ များတယ်လို့ ဖြစ်နေမိတယ်။ လမ်းမြှောင်ကလေး ကြားထဲမှာ လျှောက်ကြရတဲ့အခါ ကျုပ်က ညာဘက်က ကပ်လျှောက်လာပြီး သူက ဘယ်ဘက်က လျှောက်လာတယ်။ ဗြဲန်းဆို သူက လမ်းပေါ်မှာ ရှိနေတဲ့ မြေကြီးခဲတစ်လုံးကို တက်နင်းမိပြီး ချော်လဲပါလေရော။ အဲဒီလို သူ ချော်လဲလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်တည်း ကျုပ်လည်း တွေးတောင် မနေတော့ဘဲ သူ့ကို ခုန်အုပ်လိုက်မိတယ်။ သူ့မျက်နှာကို ဓားနဲ့ တစ်ချက် တွက်လိုက်မိတယ်။ အဲဒီနောက် ကျုပ်တို့နှစ်ယောက်သား ထွေးလုံး သွားကြတယ်။ အဲဒီ အချိန်ကလေး အတွင်းမှာတော့ ဘာမဆို ဖြစ်နိုင်တဲ့ အနေအထားမျိုး ရောက်သွားတာပေါ့။ ဒီနောက် ကျုပ်က ဓားနဲ့ ထပ်ပြီး တစ်ချက်ထိုးလိုက်မိတယ်။ ဒါပဲ။ ကျုပ်မှာလည်း သူ့ဓားချက်ကြောင့် ဒဏ်ရာရခဲ့တယ်။ ဒါက နောက်အတော်ကြာမှ ကျုပ် သိလိုက်ရတာပါ။ အဲဒီညကတော့ ကျုပ် တစ်ခု သိလိုက်ခဲ့ရတယ်။ လူတစ်ယောက်ကို သတ်ဖို့ဟာ မခက်လှသလို ကိုယ်ကိုယ်တိုင် အသတ်ခံရဖို့ ဆိုတာလည်း မခက်လှဘူး ဆိုတာပဲ။ မယ်လဒီးနား ချောင်းကလည်း ရေကျချိန် ဖြစ်နေတယ်။ ဂါမင်းဒီးယားရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးကို ရဲတွေ လောလောဆယ် တွေ့မသွားကြဖို့အတွက် ကျုပ်က အုတ်ဖုတ်တဲ့ ဖိုကြီးထဲမှာ ဝှက်ထား လိုက်တယ်။ ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ်လည်း ဘာတွေလုပ်လို့ လုပ်မိမှန်းတောင် မသိဘူး။ ဂါမင်းဒီးယား လက်မှာ သူ အမြဲဝတ်လေ့ရှိတဲ့ လက်စွပ်တောင် ဖြုတ်ပြီး ကျုပ်က ကျုပ်လက်မှာ စွပ်ထားလိုက်မိတယ်။ ပြီးတော့ ကျုပ်ရဲ့ ဦးထုပ်တွေ၊ အင်္ကျီတွေကို အသာကြည့်ကောင်းအောင် လုပ်ပြီး ဘားထဲကို ပြန်လာလိုက်တယ်။ ဘာမှ မဖြစ်ခဲ့သလိုပေါ့။

‘ကြည့်ရတာကတော့ ကျုပ်ပဲ ဒီကို ပြန်လာနိုင်တယ်’ လို့တော့

ပါးစပ်ကတောင် ပြောလိုက်မိတယ်။

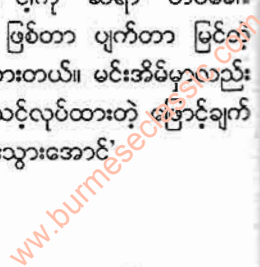
ကျုပ်က ဘရန်ဒီတစ်ခွက် မှာသောက်လိုက်မိတယ်။ အမှန်ပြောရရင်တော့ ကျုပ် သောက်ဖို့ လိုတာကိုး။ အဲဒီ အချိန်မှာပဲ တစ်ယောက်ယောက်က ကျုပ်ကိုယ်မှာ စွန်းနေတဲ့သွေးတွေ မြင်သွားတယ်။

အဲဒီညကတော့ ကျုပ် တစ်ညလုံး အိပ်မပျော်ဘူး။ အိပ်ရာပေါ်မှာ ဟိုလိုမ့် ဒီလိုမ့်ပဲ။ မိုးလင်းခါနီး အထိပဲ။ မနက် နေတက်လောက်ရောက်တော့ ရဲသားနှစ်ယောက်က ကျုပ်ကို လာရှာတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကျုပ်အမေကိုများ မြင်စေချင်တယ်။ သနားစရာပါ။ သူ့ခမျာ ကောင်းရာမွန်ရာ ရောက်ပါစေ။ ကျုပ်ကို ရဲသားတွေက ရာဇဝတ်သားတွေလို ဆွဲခေါ်သွားကြတာကိုး။ ကျုပ်ကို နံဇော်နေတဲ့ အချုပ်ခန်းကလေးထဲမှာ နှစ်ရက်နဲ့နှစ်ည ထားတယ်။ လီးဝစ် အေရာလာက လွဲလို့ ကျုပ်ကို ဘယ်သူကမှ လာမတွေ့ကြဘူး။ ဒီလူက မိတ်ဆွေကောင်းပါ။ အေးဗျာ မိတ်ဆွေကောင်း ဆိုတာများ ရှိခဲ့ရင်ပေါ့လေ။ သူ့ကိုတောင် ကျုပ်နဲ့ တွေ့ခွင့်မပေးကြဘူး။ ဒီလိုနဲ့ တစ်မနက်တော့ ရဲတပ်မိုလ်ကြီးက ကျုပ်ကို အခေါ်လွှတ်လိုက်တယ်။ သူ့ဆီ ရောက်တော့ သူက ကုလားထိုင်ပေါ်ထိုင်နေရာက ကျုပ်ကို မော့တောင်မကြည့်ဘဲ ခုလို ပြောတယ်။

‘ဂါမင်းဒီယားရဲ့ ဒုက္ခမှန်သမျှ မင်းက ချုပ်စေလိုက်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား’

‘ခင်ဗျားက ပြောတယ် ဆိုရင် ဟုတ်ပါလိမ့်မယ်’ လို့ ကျုပ်က ပြန်ပြောလိုက်တယ်။

‘ခင်ဗျားတွေ ကျုပ်တွေ လုပ်မနေနဲ့၊ ငါ့ကို “ဆရာ” တပ်ခေါ်။ ကိုင်း မင်း ဘာမှ ညာပြီး ပြီးမနေနဲ့တော့။ ဖြစ်တာ ပျက်တာ မြင်တဲ့ သက်သေတွေက ဟောဒီမှာ ထွက်ချက်ပေးထားတယ်။ မင်းအိမ်မှာလည်း ဟောဒီ လက်စွပ်ကို တွေ့တယ်။ ဒီတော့ အသင့်လုပ်ထားတဲ့ ပြောခွင့်ချက် အပေါ် မင်း လက်မှတ်ထိုးလိုက်။ မြန်မြန် ပြီးသွားအောင်’

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ရဲတပ်ဖိုလ်ကြီးက ကလောင်တံကို မင်တို့လိုက်ပြီး ကျုပ်ဆီ လှမ်းလိုက်တယ်။

'ရဲတပ်ဖိုလ်ကြီး... "ဆရာ"၊ ကျွန်တော့်ကို စဉ်းစားခွင့်ပေးပါ ခင်ဗျား' လို့ ကျုပ်က ထပ်ပြောလိုက်မိတယ်။

'ကောင်းပြီ၊ မင်းကို စဉ်းစားဖို့ နှစ်ဆယ့်လေးနာရီ ပေးမယ်။ မင်း အချုပ်ခန်းထဲ ပြန်ပြီး ကောင်းကောင်းစဉ်းစားချေ။ ငါ မလောဘူး။ ငါ ပြောတာကို မမြင်လို့ မင်းဘာသာ တောစဉ်းစား တောင်စဉ်းစား လုပ်ခဲ့ရင် တော့ လာ(စ)ပေးရော(စ) လမ်းဘက်မှာ အငြိမ်းစား ယူဖို့သာ စဉ်းစားထား ပေတော့'

ခင်ဗျား စဉ်းစားကြည့်စမ်းပါ။ သူ ပြောသလိုကဖြင့် သိပ်မဟုတ် လှဘူးလို့ ကျုပ် ထင်တယ်။

'ငါပြောသလို သဘောတူခဲ့ရင်တော့ မင်း ဒီမှာ သိပ်ကြာကြာ မနေရဘူး။ ငါ လွှတ်ပေးလိုက်မယ်။ ဒွန်နီကိုလာ(စ)ပရီးဒက်(စ)? က သူ ကြည့် စီစဉ်ပေးမယ်လို့ ငါ့ကို ကတိပေးထားတယ်' လို့ ရဲတပ်ဖိုလ်ကြီးက ပြောပြန်တယ်။

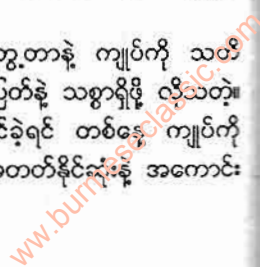
ဒီလိုနဲ့ ဆယ်ရက်လောက် ကြာသွားတယ်။ ကျုပ်လည်း ကျုပ်ကို ထားတဲ့ အချုပ်ခန်းကလေးထဲမှာ မျှော်လင့်ချက်တွေ ဘာတွေ မရှိသလို ဖြစ်လာမိတယ်။ အဲဒီတုန်း ကျုပ်ကို ပြန်သတိရကြပုံ ရတယ်။ ကျုပ်ကို အသင့် လုပ်ထားတဲ့ ဖြောင့်ချက်ပေးတာနဲ့ ကျုပ်လည်း လက်မှတ်ထိုး ပေးလိုက်တယ်။ ဒီတော့ ရဲသားတစ်ယောက်က ကျုပ်ကို ကာဘရယ်ရား? လမ်းကို ခေါ်သွားတယ်။

ဟို ရောက်တော့ အိမ်ရှေ့မှာ မြင်းတွေ အတော်များများ ချည်ထားတဲ့အိမ်ကို ခေါ်သွားတယ်။ လူတွေလည်း အတော် များတယ်။ အထဲမှာရော အပြင်မှာရောပဲ။ များသမှ စနေနေ့ ညလိုမျိုး ဖိမ်ခန်းတွေမှာ လူစည်တယ် ဆိုတာထက်တောင် စည်ကားသေးတာ။ ကြည့်ရတာ

နိုင်ငံရေးပါတီရဲ့ ဌာနချုပ် ထင်တယ်။ ဒွန်နီကိုလား(စ)က မာတေး
 သောက်နေရာက နောက်ဆုံး ကျုပ်ကို လှမ်းခေါ်လိုက်ပါတယ်။ ခပ်
 အေးအေးပဲ၊ သူက ကျုပ်ကို မိုရွန်းဒေသဘက်ကို လွှတ်ချင်တယ်လို့ ပြော
 တယ်။ အဲဒီမှာက ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်မယ်လို့ စီစဉ်နေကြတာကိုး။ သူက
 ကျုပ်ကို ဆီညော်လာဖယ်ရယ်နဲ့ သွားတွေ့ဖို့ ပြောတယ်။ သူက ကျုပ်ကို
 စမ်းသပ်ကြည့်လိမ့်မယ် လို့လည်း ဆိုတယ်။ ကျုပ် ယူသွားရမယ့်စာ
 ပေးတယ်။ စာက ရေမျောကမ်းတင်တွေအကြောင်း ကဗျာတွေ ဘာတွေ
 ရေးတဲ့ ငတိကလေး၊ ရေးပေးတာလို့ ကျုပ်ကို ပြောတာပဲ။ အဲဒါမျိုးတွေကို
 ကဗျာအဖြစ် ရေးတာ ပညာစာတ်တွေက စိတ်ဝင်တစား ရှိကြတယ်
 ဆိုတာကိုတော့ ကျုပ် တွေးကြည့်လို့ကို မရနိုင်ဘူး။ ထားတော့၊
 ကျုပ်ကတော့ ပရီးဒက်(စ)ကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောပြီး ထွက်လာ
 ခဲ့တယ်။ အပြန်မှာတော့ ကျုပ်ကို လိုက်ပို့တဲ့ ရဲသားက ကျုပ်ကို ဂရုများ
 တောင် မစိုက်တော့ဘူး။

ဒီတော့ ကောင်းဖို့ ဖြစ်လာတာပေါ့။ လူကို လွှမ်းမိုးထားတာတွေ
 ကတော့ သိမှာပေါ့။ ဘာတွေဖြစ်အောင် ဘာတွေလုပ်နေတယ် ဆိုတာကို။
 ကြည့်လေ၊ ဂါမင်းဒီးယားကို သတ်လိုက်မိတုန်းက ကျုပ် ချောက်ကျခဲ့
 တယ်။ ဟော အခုတော့ လမ်းစတွေ ပွင့်လာတယ်။ ရဲတွေက သူတို့
 ပြောတာကို ကျုပ် မငြင်းနိုင်အောင် အကျပ်ကိုင်ခဲ့ရုံ မကဘူး။ ပါတီက
 လုပ်ခိုင်းတာ မလုပ်ပြန်ရင်လည်း ဒုက္ခပေးကြဦးမှာပဲကိုး။ သို့ပေတဲ့လည်း
 ကျုပ်အနေနဲ့က သတ္တိလေး ပြန်ရှိလာတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြန်ပြီး
 ယုံကြည်လာမိပြန်တယ်။

ဆီညော် လာဖယ်ရယ်ကတော့ တွေ့တာနဲ့ ကျုပ်ကို သတိ
 ပေးတယ်။ သူနဲ့ ဆက်ဆံရာမှာ ရှင်းရှင်းပြတ်ပြတ်နဲ့ သစ္စာရှိဖို့ လိုသတဲ့။
 ကျုပ်ကသာ အဲဒီလို သူ့အပေါ် ဆက်ဆံနိုင်ခဲ့ရင် တစ်နေ့ ကျုပ်ကို
 သူ့ကိုယ်ရံတော် ခန့်မယ် တဲ့။ ကျုပ်လည်း အတတ်နိုင်ဆုံးနဲ့ အကောင်း

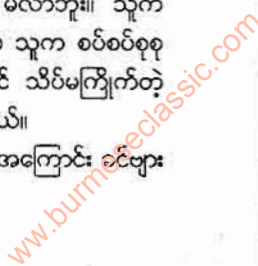

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ဆုံး ဖြစ်အောင် လုပ်ရတော့တာပေါ့။ မိဂ္ဂန်းမှာသာ မကဘူး။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် ဒေသတွေမှာပါ ကျုပ်ကို ကျုပ်ရဲ့ ဆရာသမားတွေက စိတ်ချ အားထားရတဲ့လူ ဖြစ်လာတယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီနဲ့ ရဲဘက်ကပါ ကျုပ်ကို သြဇာရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်အနေနဲ့ တီလေးတစား အရေးထားစရာ လူတစ်ယောက်အဖြစ် မြင်လာကြတယ်။ ဘွာနီဇာရက်မှာ လုပ်မယ့် ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ ပြည်နယ်တွေမှာ လုပ်မယ့် ရွေးကောက်ပွဲတွေ အတွက် ကျုပ်ဟာ အခရာ ဖြစ်လာတယ်။ ဟိုတုန်းက ရွေးကောက်ပွဲ ဆိုတာတွေက ကြောက်ဖို့ ကောင်းသကိုး။ ကျုပ်ကတော့ ပွဲထိန်းပေါ့။ ကျုပ်ကိုတော့ မရှိသေတဲ့သူ မရှိပါဘူး။ ဒီလိုနဲ့ ကျုပ်လည်း လာလူယန်နီရားလို့ ခေါ်တဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်နဲ့ သင့်မြတ်လာခဲ့တယ်။ ကြေးရောင်တောက်နေတဲ့ မြင်းကြီးတစ်ကောင်လည်း ပိုင်လာတယ်။ အဲဒီတုန်းကများ ကျုပ်လည်း ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် ဝမ်မိုရီရယ်ရား^၆လို့တောင် ထင်မိတယ်။ အဲဒီတုန်းကဆို ကျုပ်က ဖဲလည်း အတော်ကစားတယ်။ အက်ဗဆင့်သီ^၇လည်း အတော် သောက်သကိုး။

ကျုပ်တို့ အသက်ကြီးတဲ့ သူများကတော့ စကားကြော ရှည်သဗျ။ သို့ပေမဲ့ ကျုပ်ပြောချင်တဲ့ဆီ ရောက်တော့မှာပါ။ ကျုပ် လီးဝစ်အေရာလာ ဆိုတဲ့သူတစ်ယောက် အကြောင်းများ ခင်ဗျားကို ပြောမိသလား မသိဘူး။ မိတ်ဆွေကောင်း တစ်ယောက်ပါ။ လွယ်လွယ် ရှာမရနိုင်တဲ့ မိတ်ဆွေ ကောင်းမျိုးပါ။ ကျုပ်နဲ့တွေ့တော့ သူက မငယ်လှတော့ဘူး။ ထုသားပေသား ကျတဲ့သူမျိုး။ သိပ် အလုပ်မရွေးတဲ့ သူမျိုး။ တစ်နည်းပြောရင် ကျုပ်နဲ့တော့ တူတယ်။ သူက ဘယ်တော့မှ နိုင်ငံရေး ပါတီရုံးထဲ မလာဘူး။ သူက လက်သမားလုပ်ရင်း ဝမ်းကျောင်းတယ်။ ဘယ်သူ့ကိုစွဲမှ သူက စပ်စပ်စုစု မလုပ်သလို သူ့ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိုလည်း စပ်စုကြရင် သိပ်မကြိုက်တဲ့ လူပေါ့။ တစ်မနက်တော့ သူက ကျုပ်ကို လာတွေ့တယ်။

'ကာစေးလ်ဒါတစ်ယောက် ကျုပ်ကို ပစ်ပြေးတဲ့အကြောင်း ခင်ဗျား

ကြားပြီးပြီလို့ ကျုပ် ထင်တယ်' လို့ သူက စပြီး ပြောရင်း 'ယူဖူးနိုး အက်ဂွေးလေရာက ကျုပ်ဆီက သုတ်ပြေးသွားတာပေါ့' လို့ ပြောတယ်။

မိုရွန်းဒေသမှာတော့ ကျုပ်က ဒီလူနဲ့ အပေးအယူ ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်က လီးဝစ်ကို ပြောပြလိုက်ရတယ်။

'ယူဖူးနိုးကို ကျုပ်သိပါတယ်။ အက်ဂွေးလေရာ မိသားစုတွေထဲ မတော့ ဒီကောင်က ရွံစရာ အကောင်းဆုံးပဲ'

'ရွံစရာ ကောင်းကောင်း မကောင်းကောင်း သင်းနဲ့က ကျုပ်မှာ ရှင်းစရာ ရှိတယ်'

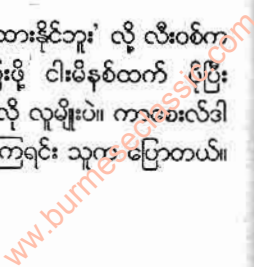
ဒီတော့ ကျုပ် စဉ်းစားရပြန်တယ်။

စဉ်းစားပြီး ကျုပ် ခုလို ပြောလိုက်တယ်။ 'ဒီမှာ ကျုပ်ပြောတာ များ နားထောင်စမ်းပါဦး၊ ဘယ်သူကမှ ဘယ်သူ့ဆီကမှ သုတ်ပြေးတာ မဟုတ်ဘူး။ တကယ်လို့ ကာစေးလ်ဒါက ခင်ဗျားကိုပစ်ပြီး ယူဖူးနိုးနောက် လိုက်သွားတယ် ဆိုရင် ကာစေးလ်ဒါဟာ ခင်ဗျားကို မကြိုက်တော့လို့ပဲ၊ ယူဖူးနိုးကို ကြိုက်လို့ပဲ'

'ဒါပေတဲ့ လူတွေက ဘာပြောကြမယ် ထင်လဲ၊ ကျုပ်ကို သူ့ရဲ ဘော ကြောင်တယ်လို့ မထင်ကြဘူးလား။ ကျုပ်ဟာ သူများ မှားတာကို တောင် ခေါင်းငုံ့ခံတဲ့ လူလို့ မထင်ကြဘူးလား'

'ကျုပ်ကတော့ အကြံပေးချင်တယ်။ လူတွေ ထင်တာ၊ ပြောတာ တွေကြောင့်တော့ ကိုယ့်ဒုက္ခ ကိုယ်ရှာသလို မဖြစ်စေချင်ဘူး။ မိန်းမ တစ်ယောက်က ခင်ဗျားကို မကြိုက်တာကြောင့်လည်း ခင်ဗျားမှာ ပြဿနာ မဖြစ်စေချင်ဘူး'

'ကျုပ်အနေနဲ့ ဒီမိန်းမကို ဥပေက္ခာပြု မထားနိုင်ဘူး' လို့ လီးဝစ်က ပြန်ပြောတယ်။ 'မိန်းမတစ်ယောက်နဲ့ ထွက်ပြေးဖို့ ငါးမိနစ်ထက် ပိုပြီး စဉ်းစားတဲ့လူဟာ ယောက်ျားမဟုတ်နိုင်ဘူး၊ မိန်းမလို လူမျိုးပဲ။ ကာစေးလ်ဒါ ဟာ အသည်းနှလုံး မရှိဘူး။ ညကတောင် အိပ်နေကြရင်း သူက ပြောတယ်။

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ကျုပ်က ဒိုနေပြီ တဲ့’

‘သူက ဟုတ်တာ ပြောတာပဲ’

‘ဒီတော့ ကျုပ် နာကြည်းမိတယ်။ ဒါပေတဲ့ ဒီကိစ္စက တခြားပဲ။ ကျုပ် ပြောချင်တာက ယူဖူးနိုးကို ကျုပ် ရှာနေတယ် ဆိုတာပဲ’

‘တွေ့ရင်တော့ ခင်ဗျား သတိထားရလိမ့်မယ်’ လို့ ကျုပ်က သတိပေးမိပြန်တယ်။ ‘မာလိုဒေသက ရွေးကောက်ပွဲတုန်းက ကျုပ် တွေ့ဖူးတယ်။ ဓားရေးမှာတော့ သင်းက အလွန်သွက်တာ’

‘ယူဖူးနိုးကို ကျုပ်က ကြောက်လိမ့်မယ်လို့ ခင်ဗျားက ထင် သလား’

‘ခင်ဗျား သူ့ကို မကြောက်ဘူးဆိုတာ ကျုပ်သိပါတယ်။ ဒါပေတဲ့ ခင်ဗျားအနေနဲ့ စဉ်းစားသင့်တာ ရှိတယ်။ သူနဲ့ ဓားချင်းယှဉ်ရင် ဖြစ်နိုင်တာ တစ်ခု နှစ်ခု ရှိတယ်။ ခင်ဗျားက သူ့ကို သတ်နိုင်ခဲ့ရင် ခင်ဗျား ထောင်ကျမယ်။ တကယ်လို့ သူက ခင်ဗျားကို သတ်ခဲ့ရင် ခင်ဗျား သင်္ချိုင်းကုန်း ရောက်မယ်’

‘နှစ်ခုထဲက တစ်ခုခု ဖြစ်မှာပဲ။ ကိုင်း ခင်ဗျားသာ ကျုပ်နေရာမှာ ဆို ဘာလုပ်မလဲ’

‘မပြောတတ်ဘူး။ ပြီးတော့ ကျုပ်လို လူမျိုးကို ခင်ဗျား နမူနာ မယူသင့်ဘူး။ ကျုပ်က သူ့ကို ထောင်နှုတ်ခမ်း နင်းနေရာက ဆွဲထုတ် လာတာ။ ကျုပ်တို့ပါတီအတွက် အသုံးတည့်အောင် သုံးနေတာ’

‘ကျုပ်ကတော့ ပါတီအတွက် အသုံးတည့်စရာ ဖြစ်လာအောင် အားထုတ်ဖို့ အစီအစဉ် မရှိဘူး။ ကျုပ် ရစရာ ရှိတာ တောင်းရအောင် လာတာပဲ’

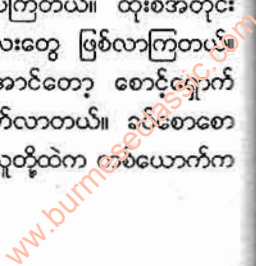
‘ခင်ဗျား ပြောချင်တာက ခင်ဗျားရဲ့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး အေးချမ်း နေတာကို ခင်ဗျား တစ်ခါမှ မတွေ့ဖူးတဲ့ လူတစ်ယောက်၊ ခင်ဗျားကို မကြိုက်တော့တဲ့ မိန်းမတစ်ယောက်တို့နဲ့ လဲပစ်တော့မယ် ဆိုတဲ့ သဘော လား’

လီးဝစ် အနေနဲ့ ကျုပ် ပြောတာကို ဆက်နားထောင်ဖို့ စိတ်ဝင်စားပုံ မရပါဘူး။ ထွက်သွားတယ်။ နောက်တစ်နေ့ မနက်တော့ သတင်းကြားရ တယ်။ မိုရွန်းဘက်က ဘားတစ်ခုမှာ ယူဖူးဇိုးကို လီးဝစ်က ဓားချင်းယှဉ်ဖို့ စိန်ခေါ်ရာက လီးဝစ် အသတ်ခံလိုက်ရတယ် ဆိုတာပဲ။

တကယ်တော့ လီးဝစ်ဟာ အသတ်ခံဖို့ သွားခဲ့တာပါ။ ဒီတော့ လည်း သိက္ခာရှိရှိနဲ့ အသတ်ခံသွားရပါတယ်။ ယောက်ျား ယောက်ျားချင်း ယှဉ်လိုက်လို့ပါ။ ကျုပ်အနေနဲ့ကတော့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက် အနေနဲ့ အကြံပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေတဲ့လည်း ကျုပ်မှာ အပြစ်ရှိနေသလိုပဲ ဖြစ်နေမိ တယ်။

လီးဝစ် အသုဘပြီးလို့ ရက်အတော်ကြာတဲ့အခါ ကျုပ် ကြက်တိုက် ပွဲ သွားမိတယ်။ ကျုပ်က ကြက်တိုက်တာကို ဝါသနာပါလှ လို့တော့ မဟုတ်ဘူး။ အမှန် ပြောရရင် အဲဒီ တနင်္ဂနွေနေ့က ကျုပ် အတော် အော့နုလုံးနာမိတယ်။ ဒီသတ္တဝါတွေ ဘာဖြစ်သွားကြကုန်ပြီလဲ၊ တစ်ကောင် ကို တစ်ကောင် အပိုင်းပိုင်း အစစ ဖြစ်အောင် ကိုက်ကြ၊ ဆိတ်ကြတာ ဘာအကြောင်း ရှိသလဲ။ ကျုပ်တော့ စဉ်းစားမရဘူး။

ကျုပ် အခု ပြောနေတဲ့ဇာတ်လမ်း ပြီးမယ့် ညမှာ ကျုပ်နဲ့ ကျုပ်အဖွဲ့သား တစ်သိုက်ဟာ ကပ္ပလီမ လာပါရဒါရဲ့ ဆိုင်ကို သွားပြီး စားကြသောက်ကြ ကကြခုန်ကြတယ်။ ခုလောက် ကြာနေတာတောင် မှတ်မိနေတာ ရှိသေးတယ်။ ရယ်စရာများတောင် ကောင်းသေးတော့။ အဲဒီညက လာလူယန်နီရားက ပန်းပွင့်နဲ့ဝတ်စုံ ဝတ်လာတာကိုး။ ကျုပ်တို့ ပါတီပွဲက နောက်ဘက်က ကွက်လပ်မှာ လုပ်ကြတယ်။ ထုံးစံအတိုင်း ပေါ့ဗျာ။ မူးလာကြတဲ့အခါ စိန်ခေါ်ပွဲ၊ ရန်ပွဲလေးတွေ ဖြစ်လာကြတယ်။ ကျုပ်ကတော့ ဖြစ်သင့် ဖြစ်ထိုက်တာ ဖြစ်အောင်တော့ စောင့်ရှောက် ရတာပေါ့။ အဲဒီတုန်း လူစိမ်းတစ်သိုက် ရောက်လာတယ်။ ခပ်စောစော ရှိသေးတာ၊ သန်းခေါင်တောင် မတိုင်သေးဘူး။ သူတို့ထဲက တစ်ယောက်က

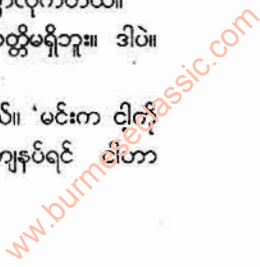
ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ကျန်လူတွေ အခေါ်အရတော့ “အရပ်လူကြီး” တဲ့။ အဲဒီလူက အဲဒီညမှာပဲ ကျောဘက်မှာ ဓားနဲ့ အထိုးခံရလို့ သေသွားတယ်။ ဆရာသမား ရေးတဲ့ ဝတ္ထုထဲက အတိုင်းပါပဲ။ ထားတော့။ အဲဒီအထဲက တစ်ယောက်ယောက်က အဲဒီညက အားလုံးကို အရက်ဝယ်တိုက်တယ်။ တိုက်ဆိုင်တယ်ပဲ ဆိုရမယ်။ ဒီ အရပ်လူကြီးဆိုတဲ့ လူနဲ့ ကျုပ်ကလည်း အတော်တူကြတာ။ အဲဒီညက သူ့မှာ မကျေမချမ်း ဖြစ်လာတာတွေ အပုံကြီးပဲ ထင်တယ်။ သူက ကျုပ်ဆီ လာပြီး ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်တွေ ပြောတော့တာကိုး။ သူက မြောက်ဘက်ကတဲ့။ ကျုပ်အကြောင်းတွေ ကြားနေရသတဲ့။ ကျုပ်အကြောင်း တွေ အကုန်တော့ ပြောနိုင်ရှာတာ မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်ကတော့ သူပြောတာ နားထောင်နေလိုက်တယ်။ စိတ်ထဲမှာတော့ ဒီလူ ဘာအကြံအစည်များ ရှိတယ် မသိဘူးလို့ သံသယ ဖြစ်လာမိတယ်။ သူက ဂျင်လည်း တစ်ခွက်ပြီး တစ်ခွက် သောက်နေလေတော့ ရဲဆေးတင်နေတာပဲ ဖြစ်မယ်လို့ တွေးလိုက် မိတယ်။ ထင်တဲ့အတိုင်းပါပဲ။ မကြာခင်ပဲ သူနဲ့ယှဉ်ဖို့ ကျုပ်ကို စိန်ခေါ် တော့တာပဲ။ အဲဒီမှာပဲ မထင်တာတစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ဘယ်သူကမှ နားမလည်နိုင်ခဲ့ကြတာ။ ကျုပ်က ကျုပ်ကို စိန်ခေါ်နေတဲ့ အမူးသမားကို ကြည့်လိုက်မိတဲ့အခါ ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် မှန်ထဲမှာ ကြည့်မိ လိုက်ရသလိုပဲ။ ဒီတော့ ရုတ်တရက် ဆိုသလို ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် ရှက်သွား လိုက်မိတယ်။ သူ့ကိုတော့ ကျုပ်က ဘယ်ကြောက်လိမ့်မှာတဲ့။ ကြောက်ရင် သူ စိန်ခေါ်တာ လက်ခံပြီး ဆိုင်အပြင် ထွက်၊ ဓားရေး ယှဉ်မှာပေါ့။ ကျုပ် အဲဒီမှာပဲ ရပ်နေမိတယ်။ အဲဒီ အရပ်လူကြီး ဆိုတဲ့ လူက ကျုပ်မျက်နှာနား ကပ်လာပြီး လူသူလေးပါး ကြားအောင် ခုလို အော်ပြောလိုက်တယ်။

‘မင်း ဘာဖြစ်နေသလဲ သိလား၊ မင်းမှာ သတ္တိမရှိဘူး။ ဒါပဲ။

မင်းမှာ သတ္တိမရှိဘူး’

‘ဖြစ်နိုင်တယ်’ လို့ ကျုပ်က ပြောလိုက်တယ်။ ‘မင်းက ငါ့ကို သတ္တိမရှိဘူးလို့ ပြောရုံနဲ့ ငါ ဘာမှ မဖြစ်ဘူး။ မကျေနပ်ရင် ငါ့တာ

ပြည့်တန်ဆာမ တစ်ယောက်ရဲ့ သားလို့ ပြော၊ ရတယ်။ ငါ့မျက်နှာ ပေါ်တောင် မင်း တံတွေးနဲ့ထွေးတာ ခံတယ်လို့ ပြောချင်လည်း ပြော ရတယ်။ အဲသလို ပြောလိုက်ရတော့ မင်း နေသာထိုင်သာ ရှိသွားရော လား'

ဒီတော့ လာလူယန်နီရားက ကျုပ် ဆောင်နေကျ အိတ်ထဲက ဓားကို အသာထုတ်ပြီး ကျုပ်လက်ထဲကို လှမ်းထည့်လိုက်တယ်။ ကျုပ်ကို ဘာလုပ်စေချင်တယ်ဆိုတာ ကျုပ် သဘောပေါက်အောင် သူက 'ရိုစန်းဒို ရှင် ဒီဟာ လိုလိမ့်မယ်' လို့လည်း ပါးစပ်က ပြောသေးတာ။

ကျုပ်က ဓားကို ပစ်ချလိုက်ပြီး ခပ်အေးအေးပဲ လျှောက်ထွက် လာခဲ့တယ်။ လူတွေက နောက်ဆုတ်ပြီး ကျုပ်ကို လမ်းပေးကြတယ်။ သူတို့မျက်စိလည်း သူတို့ ယုံကြည် မရဘူး။ ကျုပ်ကတော့လည်း သူတို့တွေ ကျုပ်ကို ဘယ်လို ထင်ထင်၊ ကျုပ် မပူတော့ဘူး။

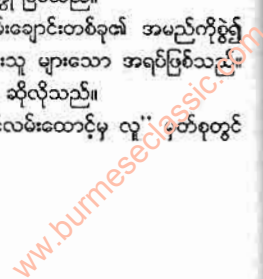
အဲဒီ ဘဝထဲက၊ အဲဒီ လောကထဲက ထွက်ပြီး ကျုပ်လည်း ဥရုဂွေးကို ပြောင်းသွားခဲ့တယ်။ နွားလှည်းမောင်းရင်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း နေခဲ့တယ်။ ဒီ ပြန်ပြောင်းလာကတည်းက ကျုပ် ဒီမှာပဲ အခြေချတော့တယ်။ စန်တယ်လမိုး° အရပ်ကတော့ဖြင့် အေးအေးချမ်းချမ်းနဲ့ နေဖို့ကောင်းတဲ့ နေရာကလေးပါပဲ။

["The Story from Rosendo Juarez" from *Brodie's Report* (1970)]

၁။ ဤတွင် A Universal History of Iniquity ဝါ "Man on Pink Corner" ကို ဆိုလိုသည်။ ဤဘာသာပြန်တွင် ပါဝင်သော ပထမဆုံးဝတ္ထု ဖြစ်သည်။

၂။ Maldonado မှာ ဘွန်ဇာရက်မြို့ မြောက်ဘက်ရှိ စမ်းချောင်းတစ်ခု၏ အမည်ကိုစွဲ၍ ခေါ်ဆိုသော အရပ်ဖြစ်သည်။ နွမ်းပါး၍ ဝေ့တန်ဆိုးသွမ်းသူ များသော အရပ်ဖြစ်သည်။ မယ်လဒိုနား ပတ်ဝန်းကျင်ဟု ဆိုသဖြင့် ပါလာမိုးအရပ်ကို ဆိုလိုသည်။

၃။ Don Nicolas Paredes ကို ဆိုလိုသည်။ "ပန်းရောင်လမ်းထောင့်မှ လူ" ခုတ်စုတွင် ကြည့်ပါ။

စန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

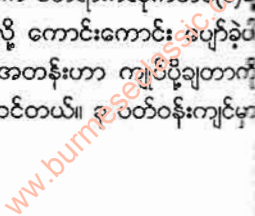
- ၁။ ကာဘရယ်ရာလမ်းမှာ ပါလာမိုးမှ ပေါ့တန်ဆိုးသွမ်းသူများ နေထိုင်ကျက်စားရာ ဇမ်းတစ်လမ်း ဖြစ်သည်။ မြို့လယ်နှင့် များစွာ မဝေးလှ။
- ၂။ မူရင်း၌ A kid in black that wrote poems ဟု ဆိုသည်။ ရေမျော ကမ်းတင်များ ဆကြောင်း ကဗျာများ စတင်ရေးသားခဲ့သူမှာ ပါလာမိုးတွင် နေဘက် နေစဉ်က အိမ်နီးနားချင်း ခြံသူ ကဗျာဆရာကြီး အီဗာရစ်တို့ ကာရေအီတို့ ဖြစ်သည်။ ဤတွင် ဘော့ဂဲက အီဗာရစ်တို့ကို ညွှန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။
- ၃။ Juan Moreire (1819-1874) မှာ ကျေးလက် နွားကျောင်းသားဘဝမှ တောပုန်း ခြစ်သွားခဲ့သူ ဖြစ်သည်။
- ၄။ Absinthe မှာ အတော်အတန်သက်၍ စိမ်းဖန်ဖန်အရောင်ရှိ အရက်ပြင်းတစ်မျိုး ဖြစ်သည်။
- ၅။ San Telmo မှာ မြို့၏ ရှေးအကျဆုံးသော ရပ်ကွက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ စင်စစ် သုဇာတ်လမ်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ချိန်တွင် ဆိုးသွမ်းသော အရပ်တစ်ခုအဖြစ် အမည်ရနေခဲ့သည်။

အခြားသော....

အဖြစ်အပျက်ကတော့ ၁၉၆၉ ခု ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ဘော်စတွန်မြို့ မြောက်ဘက်က ကိန်းဘရစ်မှာ ဖြစ်ခဲ့တာပါ။ ဒီအကြောင်းကို မရေးဖြစ်ခဲ့ပါဘူး မရေးဖြစ်ခဲ့ရတာကလည်း ကျုပ်ရဲ့ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်က ဒီအကြောင်းကို ကျုပ်ရဲ့ ဦးနှောက်ထဲက ထုတ်ပစ်လိုက်ချင်လို့ပါ။ ကျုပ်အနေနဲ့ ဦးနှောက် ချောင်မသွားချင်လို့ပါပဲ။ ခု ၁၉၇၂ ခုနှစ်ထဲ ရောက်လာတဲ့ အခါမှာတော့ တကယ်လို့ ကျုပ်ကသာ ဖြစ်ကြောင်းရယ်ကုန်စင် ရေးလိုက်မယ် ဆိုရင် လူတွေက ဇာတ်လမ်းတစ်ခု အနေနဲ့ ဖတ်ကြပေတော့မှာ။ ကျုပ် ကိုယ်တိုင်ကလည်း အဲသလိုပဲ မြင်လာပေတော့မှာ။

ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ အခါကဆိုရင် အလွန်ပဲ တုန်လှုပ်စရာ ဖြစ်ခဲ့ရတာ ကျုပ် သိပါတယ်။ ဖြစ်ပြီးတော့ ပိုဆိုးတာပေါ့။ ည အတော်ကြာကြာ အိပ်ရေးပျက်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒီလိုဆိုတော့ ကျုပ် ပြန်ပြောပြတဲ့အတွက် တခြားသူတွေပါ ပြဿနာ ဖြစ်ကြရမယ် ရယ်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။

အဲဒီတုန်းက မနက် ဆယ်နာရီလောက်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ကျုပ်ကလည်း ချားလ်(စ)မြစ် နံဘေးက ခုံတန်းလျားပေါ်မှာ သက်သောင့် သက်သာ ထိုင်နေမိပါတယ်။ ကျုပ်နဲ့ ကိုက်ငါးရာလောက် အကွာမှာ အဆောက်အအုံ အမြင့်ကြီးတစ်ခု ရှိပေတဲ့ ဘယ်လိုခေါ်မှန်းတော့ ကျုပ် မသိဘူး။ မြစ်ထဲက မီးခိုးရောင် ရေစီးကြောင်းထဲမှာတော့ ရေခဲတုံး ခပ်ကြီးကြီးတစ်တုံး မျောနေလေရဲ့။ မြစ်ကြီးကို ကြည့်နေရင်းက ကာလ တရားအကြောင်း တွေးလိုက်မိပါတယ်။ ...ရေးက ဟောရာကလိုက်တင်(စ)ရဲ့ အမြင်၊ အမှတ်ပေါ့ဗျာ။ ကျုပ်လည်း အိပ်လို့ ကောင်းကောင်း မပျက်ခဲ့ပဲ တယ်။ မနေ့ညနေက ကျုပ် သင်ကြားရတဲ့ အတန်းဟာ ကျုပ်ပို့ချတာကို အတော် စိတ်ဝင်တစား ရှိကြတယ်လို့ ကျုပ်ထင်တယ်။ ခုပတ်ဝန်းကျင်မှာ

ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

တော့ ဘာသက်ရှိသတ္တဝါမှ မရှိဘူး။

ရုတ်တရက် ဆိုသလို ကျုပ် ခံစားမှုတစ်ခု ရတယ် (ခံစားမှု ဆိုတာကို စိတ်ပညာရှင်တွေကတော့ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်တဲ့အခါ ဖြစ်တတ် တယ်လို့ ပြောတာပဲ)။ အဲဒါက ခုလို ဖြစ်-ရှိ နေတာတစ်ခု အတွင်းမှာ ကျုပ် အလျင်က ဖြစ်-ရှိ နေခဲ့ဖူးသလိုပဲ။ ခုံတန်းလျားရဲ့ တခြားဘက်စွန်းမှာ တစ်ယောက်ယောက် ဝင်ထိုင်လိုက်တယ်။ ကျုပ်ကတော့ ကျုပ်ဘာသာ တစ်ယောက်တည်း ထိုင်နေချင်တာ။ ခုနေ ထ သွားပြန်လည်း ရိုင်းရာ ကျဉ်းမယ်။ အဲဒီလူက လေ စပြီး ချွန်နေပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာပဲ ကျုပ် တုန်လှုပ်သွားမိတယ်။ အဲဒီနေ့ မနက်က တုန်လှုပ်သွားခဲ့ရတာတွေအနက် ပထမဆုံး အကြိမ်ပါ။ အဲဒီလူ လေချွန်နေတာက အာဂျင်တိုင်းအဆိုတော် လေ့ရေဂူလေရဲ့ လာတာပေရာ ပါပဲ။ ဒီ တေးသွားကလေးက မရှိတော့တဲ့ နေရာကလေး တစ်ခုကို သွားသတိရစေတယ်။ နှစ်အတော်ကြာက မျက်ကွယ်ပြုသွားတဲ့ အလ်ဗာရီး မိလျံ လဖင်နွားကိုလည်း သတိရလိုက် မိတယ်။ နောက် သီချင်းရဲ့စာသား ကြားလာရတယ်။ သီချင်းအစက စကားလုံးတွေ။ အသံကတော့ အလ်ဗာရီးအသံ မဟုတ်ဘူး။ အလ်ဗာရီး အသံမျိုး တုပြီး ဆိုတာ။ အထိတ်တလန့်နဲ့ အသံကို ကျက်မိလိုက်တယ်။

ကျုပ် အဲဒီလူကို လှည့်ပြောလိုက်မိတယ်။

'ခင်ဗျား ဥရုဝွေးကလား။ အာဂျင်တီးနားကလား'

'အာဂျင်တီးနားကပါ။ ဒါပေတဲ့ ၁၄ နှစ်သား ကတည်းက ဂျနီဗာမှာ နေပါတယ်' လို့ သူက ဖြေတယ်။

အတော်ကလေး ကြာအောင် ဘာမျှ ဆက်မပြောဖြစ်ကြဘူး။

ဒီနောက် ကျုပ်က ဒုတိယမေးခွန်း မေးလိုက်ပြန်တယ်။

'နံပါတ် တစ်ဆယ့်ခွန် မလာဂန္တုမှာလား။ ရပ်ရှင် ရှေးရိုး ခရစ်ယာန်

ဘုရားရှိခိုးကျောင်းနဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင် လမ်းမှာလေ'

သူက ခေါင်းညိတ်လိုက်တယ်။

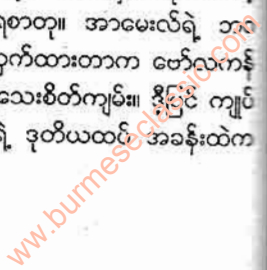
'ဒီလိုဖြင့်တော့' လို့ ကျုပ်က အစချီလိုက်ပြီး အဖြေရလိုက်တဲ့ သဘောမျိုးနဲ့ သူ့ကို ပြောလိုက်မိတယ်။ 'ခင်ဗျား နာမည်က ဟော့ဟာ လီးဝစ် ဘော့ဂဲ ပဲ။ ကျုပ်လည်း ဟော့ဟာ လီးဝစ် ဘော့ဂဲ ပဲ။ ကျုပ်တို့ ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှာ ကိန်းဘရစ်မြို့မှာလေ'

'မဟုတ်ဘူး' သူက ကျုပ်အသံမျိုး လိုလိုနဲ့ ပြန်ဖြေတယ်။ 'ကျုပ်က ဂျန်ဗာမှာ ခုံတန်းလျား တစ်လုံးပေါ်မှာ။ ရော့နဲ့နဲ့ဆို ခြေလှမ်း လေး ငါ့ ဆယ်လှမ်းလောက်ပဲ ဝေးတာ'

ခဏကြာတော့ သူက ဆက်ပြောပြန်တယ်။

'ဆန်းတော့ ဆန်းသဗျာ။ ခင်ဗျားနဲ့ ကျုပ်က အတော်ဆင်တာ။ ခင်ဗျားက ကျုပ်ထက် အိုတယ်။ ခင်ဗျားခေါင်းမှာလည်း ဆံပင်ဖြူတွေနဲ့

'ကျုပ် ပြောတာကတော့ အမှန်ချည်းပဲ ဆိုတာ ကျုပ် သက်သေ ပြနိုင်တယ်' လို့ ဖြေလိုက်တယ်။ 'ကျုပ် ဘယ်သူစိမ်းတစ်ရံဆံကံမှ မသိတဲ့ အကြောင်းတွေ ပြောပြနိုင်တယ်။ ကျုပ်တို့အိမ်မှာ ကျုပ်တို့ရဲ့ ဘေးကြီး ပိရူးကယူလာတဲ့ မတေး လက်ဖက်ရည် ပန်းကန်လုံး ရှိတယ်။ အောက်ခြေက မြွေရုပ်နဲ့ အထိုင်နဲ့ ဘာနဲ့ ငွေမျက်နှာသစ်လေ့ ရှိသဗျာ။ ခင်ဗျားအခန်းက ဗီရိုထဲမှာ စာအုပ်စင်နှစ်တန်း ရှိတယ်။ လိန်း^၂ က အာရေဗျာများ ဖြေဖျော်နေ လို့ နာမည်ပေးပြီး ဘာသာပြန်ထားတဲ့ တစ်ထောင့်တစ်ည သုံးတွဲရှိတယ်။ အဖုံးက စတီးလ်နဲ့ စာလုံးထွင်းထားတယ်။ တစ်ခန်းနဲ့တစ်ခန်း ကြားမှာလည်း ရှင်းလင်းချက်တွေ ပါသဗျာ။ ကွီရှုရေးရဲ့ လက်တင်အဘိဓာန်၊ တာ့စီတပ်(စ)ရဲ့ ဂျာမန်နီးယားကို လာတင်လိုနဲ့ ဂေါ့ဒွန်ရဲ့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်နဲ့ရော။ ဒေါ်နီကွီ ယော့တေးက ဂါနဲရဲ့မူ။ စာရေးဆရာကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ တာပလာ ဒီစနဲရဲ့။ ကာလိုင်ရဲ့ စာတာ ရေစာတု။ အာမေးလ်ရဲ့ ဘာ ဇာတ်ကြောင်း။ စာအုပ်တွေရဲ့ နောက်ထဲမှာ ဝှက်ထားတာက ဖော်လကန် လူမျိုးတွေရဲ့ ကာမရာဂဆိုင်ရာ ထုံးစံလေ့ အသေးစိတ်ကျမ်း။ ဒီ့ပြင် ကျုပ် သတိရနေသေးတာက ပလာဇာ ဒူးဘော့(ဂ)ရဲ့ ဒုတိယထပ် အခန်းထဲက နေ့ခင်းတစ်ခု'

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

‘ဒူဖော ပါဗျာ’ လို့ သူက ကျုပ် အသံထွက် မှားတာကို ပြင်ပေးသေးတာ။

‘ကောင်းပါပြီ ဒူဖောပေါ့’ လို့ ကျုပ်က ပြောလိုက်တယ်။ ‘ခင်ဗျား ကျေနပ်ပြီလား’

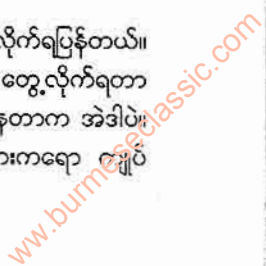
‘မကျေနပ်ပေါင်ဗျာ’ လို့ သူက တုံ့ပြန်တယ်။ ‘ခင်ဗျား ပြောတဲ့ အထောက်အထား ဆိုတာက ခင်ဗျားရဲ့ အထောက်အထား ဆိုတာထက် ဘာမှ မပိုဘူး။ ကျုပ်ဟာ အိပ်မက် မက်နေသလို ဆိုရင် ကျုပ် သိနေတာ တွေကို ခင်ဗျား သိနေတယ် ဆိုတာ ဘာမှ မဆန်းဘူး။ ခင်ဗျား ပြောပြခဲ့တဲ့ စာအုပ်စာရင်းဟာ ဘာမှ အရာမဝင်ဘူး’

သူ ကန့်ကွက်လိုက်တာကတော့ တရားပါပေတယ်။

‘တကယ်လို့ ဒီကနေ့မနက် ဆိုတာနဲ့ အခုလို ကြုံရ ဆုံရတာတွေ ဟာ အိပ်မက်ပဲဆိုရင် ကျုပ်တို့အနေနဲ့ ကျုပ်တို့ အသီးသီးဟာ အိပ်မက် ထဲမှာ ပဲလို့ ဆိုရမယ်။ ကျုပ်တို့ မက်နေတဲ့ အိပ်မက်ဟာ ပြီးဆုံးသွားမယ်၊ ဒါမှ မဟုတ်ရင်လည်း ပြီးမှာ မဟုတ်ဘူး။ လောလောဆယ်မှာတော့ ကျုပ်တို့ဟာ အိပ်မက်ကို လက်ခံရမယ်။ စကြဝဠာကြီးကို လက်ခံသလို၊ ဒီလောကကြီးထဲ ကျုပ်တို့ ရောက်လာကြသလို၊ ကျုပ်တို့ မျက်လုံးတွေက မြင်နေနိုင်ကြတာမျိုး၊ အသက်ရှူနေတယ် ဆိုတာမျိုးတွေကို လက်ခံကြသလို လက်ခံကြရမယ်’

‘တကယ်လို့ အိပ်မက်တွေက ကြာမယ် ဆိုရင်ကောဗျာ . . .’ လို့ သူက သိချင်ဇောနဲ့ မေးလိုက်ပါတယ်။

‘ကျုပ် အိပ်မက်ကတော့’ လို့ အစချီပြီး ပြောလိုက်ရပြန်တယ်။ ‘ခုနှစ်နှစ်လောက် ကြာတာ။ အိပ်မက်ကလည်း နီးရော တွေ့လိုက်ရတာ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ပဲ၊ တခြားလူ မဟုတ်ဘူး။ ခု ဒီမှာ ဖြစ်နေတာက အဲဒါပဲ၊ ခက်တာက ကျုပ်တို့က နှစ်ယောက်ဖြစ်နေတယ်။ ခင်ဗျားကရော ကျုပ်

အတိတ်က အကြောင်းတွေများ မသိချင်ဘူးလား။ လောလော ဆယ်မှာတော့ ခင်ဗျားကို မျှော်နေတဲ့ အနာဂတ်တွေပေါ့ ဗျာ'

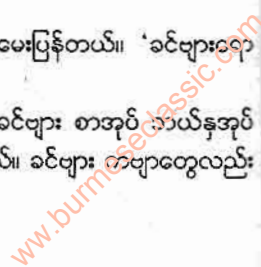
သူက ဘာမှမပြောဘဲ ခေါင်းညိတ်လိုက်ပါတယ်။ ကျုပ်ကတော့ ခပ်ဆိုင်းဆိုင်းလုပ်ပြီး ဆက်ပြောရပြန်တယ်။

'အမေကတော့ နေထိုင်ကောင်းပါတယ်။ ဘွားနီဇာရက်(စ) က သူ့အိမ်မှာပဲ။ ချာက နဲ့ မပူ လမ်းထောင့်မှာလေ။ အဖေ ဆုံးတာတော့ နှစ်သုံးဆယ်လောက် ရှိပြီ။ နှလုံးနဲ့ပေါ့။ လေကလည်း ဖြတ်ထားသေးတာ။ သူ့ဘယ်ဘက်လက်ကို ညာဘက်ပေါ် တင်တဲ့အခါများဆို ကလေးလက် ကလေးကို ဘီလူးကြီးရဲ့ လက်ပေါ်တင်ထားသလိုပဲ။ သူ့ခမျာ သေဖို့ မျှော်နေရှာတာ။ ကျေကျေနပ်နပ်နဲ့ ဆုံးသွားတာပါ။ ကျုပ်တို့ ဘွားအေ ကြီးလည်း အဲဒီအိမ်မှာတင် အနိစ္စရောက်တာပဲ။ မဆုံးခင် ကလေးတင် ကျုပ်တို့ အားလုံးကို ခေါ်ပြီး ပြောတယ်။ “ငါ အသက်ကြီးပြီ အဘွားအိုကြီး တဖြုတ်ဖြုတ် ကြွနေတာ။ ဒီလို ဖြစ်နေတာဟာ ပုံမှန်ပဲ။ သွေးရိုးသားရိုးပဲ။ ဒါကို ဘယ်သူကမှ အချဲ့မနေစေချင်ဘူး” တဲ့။ ခင်ဗျားအစ်မ နီရာတော့ အိမ်ထောင်ကျပြီးလို့ ကလေးနှစ်ယောက်တောင် ရပြီ။ နေစမ်းပါဦး၊ စကား မစပ်။ အိမ်မှာကော ဘယ်လိုတုံး'

'အားလုံး သင့်ပါတယ်။ အဖေကတော့ ထုံးစံအတိုင်းပဲ။ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ရယ်စရာတွေ ပြောတုန်း။ မနေ့ညကတင် ပြောသေးတာ။ ယေဂ္ဂဟာ ဂေါ်ချိုနဲ့ တူသတဲ့။ ဘယ်တော့မှ ပြတ်ပြတ် သားသား မပြောဘူး တဲ့။ ဒါ့ကြောင့်လည်း သူ ပြောတဲ့အခါ အဆုံးအမ အဖြစ်သာ ပြောတာ တဲ့'

သူက ခဏ စဉ်းစားနေလိုက်ပြီး မေးပြန်တယ်။ 'ခင်ဗျားဇရာ ဘယ်လိုတုံး'

'ကျုပ်ကတော့ သိပ်မသေချာဘူး။ ခင်ဗျား စာအုပ် ဘယ်နှအုပ် ရေးပြီးပြီ ဆိုတာ။ အများကြီးမှန်းတော့ သိတယ်။ ခင်ဗျား တဗျာတွေလည်း

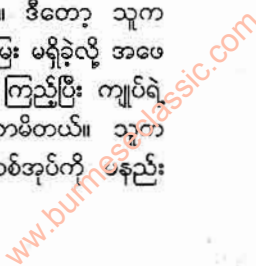

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

ရေးဦးမှာ။ ကဗျာကို တခြားသူတွေက ဝေမျှ မခံစားနိုင်ပေတဲ့ ခင်ဗျားက စိတ်ချမ်းသာရာ ရတာကိုး။ အလှည့်ကောင်းတဲ့ ဝတ္ထုတွေလည်း ရေးဦးမှာ။ ခင်ဗျားက ခင်ဗျားအဖေလိုပဲ တခြား အမျိုးတွေလိုပဲ။ ကျောင်းဆရာ ဖြစ်ဦးမှာ' သူက ကျုပ်ကို စာအုပ်တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ အောင်မြင် မအောင်မြင် မမေးလို့ ဝမ်းသာရသေးတာ။ ကျုပ်က စကားလမ်းကြောင်း ပြောင်းလိုက်တယ်။

'သမိုင်းအနေနဲ့ကတော့... နောက်ထပ် စစ်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်သေး တယ်။ ပဋိပက္ခတွေကတော့ အတူတူပါပဲ။ ပြင်သစ်ကတော့ စစ်ရေးအရ ရှုံးရသပေါ့။ အင်္ဂလိပ်နဲ့ အမေရိကန်က ဂျာမနီ အာဏာရှင် ဟစ်တလာနဲ့ စစ်ဖြစ်ကြတယ်။ ဝါတာလူးစစ်ပွဲ တစ်ပတ်ပြန်လည် လာသလိုပေါ့။ ဘွာနိုဇာရက်(စ)မှာ ဒုတိယရိုဇာ? ဖြစ်လာပြန်တယ်။ အလျင်က ကျုပ်တို့ သွေးသားတွေ ပါခဲ့တဲ့ ပထမအကြိမ်ကလိုပေါ့။ ၅၅ ခုနှစ်မှာတော့ ကော်ဒိုဒါ ပြည်နယ်ကလေးက ကျုပ်တို့ကို ကယ်တင်ခဲ့တယ်။ အလျင်က အော်ထရေ ရီအိုလို ပေါ့။ အခြေအနေတွေက သိပ်မကောင်းလှပါဘူး။ ရုရှကတော့ ဂြိုဟ်ကမ္ဘာကြီးကို သိမ်းပိုက်နေတယ်။ အမေရိကန်ကတော့ ဒီမိုကရေစီ ဆိုတဲ့ အယူသီးမှုနဲ့ အင်ပါယာ တည်ဖို့ ဇေဝဇဝါ ဖြစ်နေတယ်။ ကျုပ်တို့ပြည်မှာကတော့ ကိုယ့်ကိစ္စနဲ့ကိုယ် ရှုပ်နေရတာပဲ။ ဘယ်သူ့ကိစ္စမှ ကြည့်မနေနိုင်ပါဘူး။ လာတင်ဘာသာ သင်နေတဲ့ နေရာမှာ ဝွာရာနီ သင်တယ်လို့ ပြောရင် ခင်ဗျား အံ့အားမသင့်လေနဲ့'

သူ နားစိုက်မနေဘူး ဆိုတာ ကျုပ် သိလိုက်တယ်။ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ထင်ခဲ့ရတာတွေက အမှန်တကယ် ဖြစ်လာခဲ့တာကိုး။ ဒီတော့ သူက လန့်သွားတယ်။ ကျုပ်ဟာ တစ်ခါကမှ ကလေး သားမြေး မရှိခဲ့လို့ အဖေ တစ်ယောက် မဖြစ်ခဲ့ဖူးပါဘူး။ ဒါပေတဲ့ ဒီသူငယ်ကို ကြည့်ပြီး ကျုပ်ရဲ့ သားသမီး အရင်းတွေထက်တောင် ပိုပြီး မေတ္တာပွားလာမိတယ်။ သူ့က တော့ သောကပွားနေလို့ လက်နှစ်ဖက်နဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို မနည်း

ကိုင်းထားရပုံ ရတယ်။ ကျုပ်ကလည်း သူ ဘာစာအုပ် ဖတ်နေတယ် ဆိုတာ မေးလိုက်မိတယ်။

‘ယိုဒေါ် ဒါစတွားယက်(ဖ) စကီးရဲ့ သည် ပိုစက်(စ) (The Possessed ပါ။ သည် ဒယ်ဗဲလ် (The Devils) လို့ ဆိုရင် ပိုကောင်းမယ် ထင်တယ်’ လို့ လေသံပျော့ပျော့နဲ့ ဖြေတယ်။

‘ခုနေ ပြောရရင် ကျုပ်အဖို့တော့ မဝိပြင်သလိုပဲ၊ ကောင်းရဲ့ လား’

အဲဒီလို မေးလိုက်ရင် မရှိမသေပြုရာ ရောက်မယ်လို့ တွေးမိ လိုက်လို့ စကားလုံးတွေဟာ ပါးစပ်ထဲက ထွက်မသွားခဲ့ဘူး။

သူကတော့ လိမ္မာပါးနပ်စွာနဲ့ ဖြေတယ်။ ‘နာမည်ကျော် ရုရှစာရေး ဆရာကြီးက နားလည်ရခက်တဲ့ ဆလားဗစ် လူမျိုးတွေရဲ့ သဘောထားကို တခြားလူတွေ အားလုံးထက် ပိုပြီး နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ဖော်ထုတ်ခဲ့တယ်’

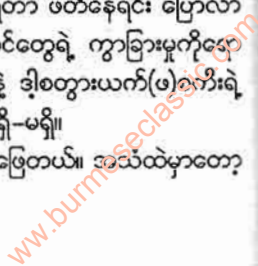
သူ့ရဲ့ အဲဒီ အပြောကိုတော့ ကျုပ်အနေနဲ့ သူဟာ အတော် တည်ငြိမ်လာခဲ့ပြီ ဆိုတာကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့တဲ့ သက်သေတစ်ခုအဖြစ် သဘောထားလိုက်မိတယ်။

ကျုပ်က ထပ်မေးမိတယ်။ ဒါစတွားယက်(ဖ)စကီးရဲ့ ဘယ်အရေး သားတွေ ဖတ်ဖူးသေးသလဲ လို့။

သူက နှစ်ခု သုံးခုလောက် ပြောတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ သည် ဒပ်ဗယ် (The Double) လည်း ပါတယ်။

ကျုပ်က မေးမိပြန်တယ်။ ဂျိုးဇက်ကောန်ရာဒ် အရေး အသားတွေထဲက ဇာတ်ကောင်တွေ ကွာခြားမှုရှိတာ ဖတ်နေရင်း ပြောလာ နိုင်သလို ဒါစတွားယက်(ဖ)စကီးရဲ့ ဇာတ်ကောင်တွေရဲ့ ကွာခြားမှုကိုတော့ သူ ပြောပြနိုင်သလား လို့။ နောက် သူ့အနေနဲ့ ဒါစတွားယက်(ဖ)စကီးရဲ့ အရေးအသား အားလုံးကို ဖတ်ဖို့ အစီအစဉ် ရှိ-မရှိ။

‘ကျုပ်တော့ မသိ၊ ကျုပ်မှာ မရှိ’ လို့ ဖြေတယ်။ အသံထဲမှာတော့

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

အံ့အားသင့်တဲ့အသံ နည်းနည်းပါတယ်။

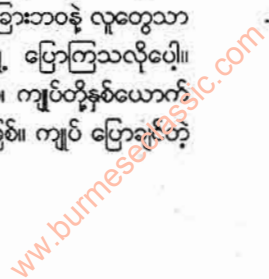
သူ ဘာတွေများ ရေးနေသလဲ လို့ ကျုပ်က မေးမိတယ်။ ကဗျာ စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးနေသတဲ့။ အနီရောင် စိတ်ထက်သန်မှုများ လို့ နာမည် ပေးမယ် တဲ့။ အနီရောင်ရစ်သမ်များ ဒါမှမဟုတ်ရင် အနီရောင်တေးများလို့ နာမည်ပေးမလား ဆိုပြီး စဉ်းစားထားသေးသတဲ့။

'ပေးပါလား ဗျ' လို့ ကျုပ်က ပြောလိုက်တယ်။ 'ရှုဘင်ဒါရီရိုးက အပြာရောင်ကဗျာ ရေးသလို၊ ဗာလိန်းက မီးခိုးရောင်သီချင်း ရေးသလို ခင်ဗျားလည်း ရေးနိုင်တာပဲ'

ဒါတွေကို သူက လက်မခံဘူး။ သူ ဘာကို ဆိုလိုတယ် ဆိုတာ ရှင်းပြတယ်။ သူ့စာအုပ်ဟာ လူသား ညီအစ်ကိုတော်များ အားလုံးကို ချီးမြှောက်ခန်းဖြစ်မယ် တဲ့။

ဒီတော့လည်း ကျုပ်က အတော်ကြာ စဉ်းစားနေမိတယ်။ ပြီးတော့မှ မေးမိပြန်တယ်။ ခင်ဗျားဟာ လူတစ်ယောက်ယောက်ရဲ့ ညီအစ်ကိုတော် ဖြစ်နိုင်သလား။ ဆိုကြစို့ရဲ့ဗျာ။ သူ့ဘာရာဇာတွေရဲ့၊ စာပို့သမားတွေရဲ့၊ ယင်လယ်ရေအောက်ငုပ်သမားတွေရဲ့၊ လမ်းရဲ့နံပါတ် စုံကဏန်းတွေ ရှိတဲ့တက်က အိမ်တွေမှာနေတဲ့ သူတိုင်းရဲ့၊ လာရင်ကျိုက်တစ်' ဖြစ်နေသူတိုင်းရဲ့၊ (စသဖြင့် မဆုံးနိုင်အောင်ပေါ့ဗျာ) လူတွေရဲ့ ညီအစ်ကိုတော် ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား ပေါ့ဗျာ။ သူကတော့ ပြောပါတယ်။ သူ့စာအုပ်ဟာ ဖိနှိပ်ခံတွေ၊ အပယ်ခံတွေ အတွက် တဲ့။

'ခင်ဗျား ပြောတဲ့ အဖိနှိပ်ခံတို့၊ အပယ်ခံတို့ ဆိုတာတွေဟာ တကယ်တော့ မရေရာတဲ့ ခြင်္သေ့တွေပဲ။ အမှန်မှာက သီးခြားဘဝနဲ့ လူတွေသာ ရှိနေကြတာ။ လူတိုင်း လူတိုင်းလိုပေါ့ဗျာ။ ဂရိတချို့ ပြောကြသလိုပေါ့။ မနေ့က လူဟာ ဒီနေ့ မဟုတ်ပါ ဆိုသလိုပဲ။ ကြည့်လေ၊ ကျုပ်တို့နှစ်ယောက် ဒီခုံတန်းပေါ်မှာ ကျိန်ဗာမှာ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကိန်းဗရစ်မှာ ဖြစ်ဖြစ်။ ကျုပ် ပြောချင်တဲ့ သဘောက အဲဒါပဲ'

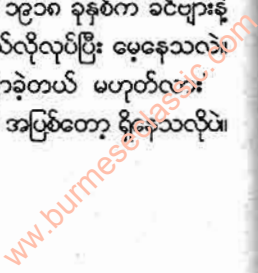

သမိုင်းစာအုပ်တွေထဲမှာ သွေးရိုးသားရိုး ရေးတာမျိုးတွေက လွဲရင် မှတ်မှတ်ရရ ဖြစ်လောက်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေမှာ မှတ်မှတ်ရရ ဖြစ်လောက်တဲ့ ပြောစရာ ဆိုစရာ မပါတတ်ပါဘူး။ သေကောင်ပေါင်းလဲ ဖြစ်နေတဲ့ လူတစ်ယောက်က ငယ်ငယ်က အမှတ်မထင် မြင်လိုက်ရတဲ့ စာတစ်ကြောင်း သတိရသလို၊ ရှေ့တန်းသွားတော့မယ့် ရဲဘော်လေးက ရွံ့ဗွက်တွေအကြောင်း ဒါမှ မဟုတ်လည်း သူ့ဆာကျင်ကြီးအကြောင်း ပြောသလိုပေါ့။ ကျုပ်တို့ အခြေအနေကတော့ ပြည့်စုံပါပေရဲ့။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရရင်တော့ ကျုပ်တို့က ဘာမှ တင်ကူး ပြင်ဆင် မထားဘူး။ စာအကြောင်း ပေအကြောင်းတော့ မလွဲမရှောင်သာ ပြောကြသပေါ့။ သတင်းစာဆရာများ ပြောသလောက်ပါ။ ကျုပ်ရဲ့ တခြားသော အတ္တကတော့ စိတ်ကူးစိတ်သန်း ရှိတာကို ယုံတယ်၊ ဖန်တီးတာကို ယုံတယ်၊ ပုံဖော် တည်ဆောက်ပုံ သစ်ဆန်းဖို့ သဘောကျတယ်။ ကျုပ်ကလည်း အဲဒါတွေ သဘောကျပါတယ်။ ဒါပေတဲ့ အများက သိပြီးသားမျိုး၊ လက်ခံထားပြီး သားမျိုးပေါ့။ ကျုပ်တို့ စိတ်ကူးတွေထဲမှာ လက်ခံပြီးသား မျိုးတွေပေါ့။ ပမာ ဆိုရရင် ဇရာတို့၊ မရဏတို့၊ အိပ်မက်တို့၊ ဘဝတို့၊ စီးဆင်းနေတဲ့ အချိန်တို့၊ ရေတို့လိုပေါ့။ ကျုပ်က ဒီသဘောတွေ အဲဒီသူငယ်ကို ပြောပြလိုက်ပါတယ်။ နောင် နှစ်အတော် ကြာတဲ့အခါ စာအုပ်တစ်အုပ်အဖြစ် သူ့ကိုယ်တိုင် ရေးနိုင်အောင်။

သို့ပေတဲ့ သူက နားထောင်မနေဘူး။ ရုတ်တရက် ခုလို ပြန်ပြောတယ်။

‘တကယ်လို့ ခင်ဗျားဟာ ကျုပ်ပဲဆိုရင် ၁၉၁၈ ခုနှစ်က ခင်ဗျားနဲ့ တွေ့ခဲ့တဲ့ အဘိုးကြီးတစ်ယောက်ကို ခင်ဗျား ဘယ်လိုလုပ်ပြီး မေ့နေသလဲ၊ သူကလည်း သူဟာ ဘော့ဂဲလို့ ခင်ဗျားကို ပြောခဲ့တယ် မဟုတ်လား’

ကျုပ် ပြန်ဖြေဖို့ ခက်လှတယ် မထင်ဘူး။ အပြစ်တော့ ရှိနေသလိုပဲ။ ကျုပ်က ဒီလို ဖြေလိုက်တယ်။

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

၁၄၁

'ဒီအဖြစ်အပျက်က နည်းနည်း အူကြောင်ကြောင် နိုင်လွန်းတယ်။ ဒါကြောင့် ကျုပ်က မေ့ပစ်လိုက်ဖို့ ကြိုးစားထားတာ'

ဒီတော့ သူက မေးခွန်းတိုတစ်ခု မေးပါတယ်။

'ခင်ဗျားမှတ်ဉာဏ် ဘယ်နေ့တုန်း' *

ကျုပ်ကတော့ သိလိုက်ပါတယ်။ သူ့လို အသက်နှစ်ဆယ်လောက် လူရွယ်အတွက်တော့ ကျုပ်လို ခုနစ်ဆယ်ကျော်ဟာ အလောင်းကောင် တစ်ခုလိုသာ နေမှာပါ။

'အတော်ကလေးတော့ မေ့လာတတ်ပြီဗျ' လို့ ကျုပ်က ဖြေလိုက် တယ်။ 'ဒါပေတဲ့ သိချင်တာကလေးတော့ စဉ်းစားလို့ ရသေးတယ်။ ခုတော့ အင်ဂလို-ဆက်ဆွန်အကြောင်း လေ့လာနေတယ်။ အတန်းထဲမှာတော့ ဓားမ နောက်ပိတ်ခွေး မဟုတ်ဘူး'

ခုအထိ ကျုပ်တို့ စကားပြောဆိုနေကြတာဟာ အိပ်မက်ထဲမှာသာ ဆိုရင် အတော်ကြာကြာ စကားပြောနေတာလို့တောင် ပြောရမယ်။

ဒီတုန်း ကျုပ် အကြံတစ်ခု ရတယ်။

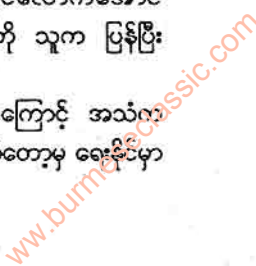
'ကျုပ် အခု သက်သေပြနိုင်သမျှ' လို့ အစ ချီလိုက်တယ်။

'ခင်ဗျားဟာ အိပ်မက်မက်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ် ရွတ်ပြမယ့် ကဗျာ တစ်ပုဒ်ထဲက စာတစ်ကြောင်းကို နားထောင်ကြည့်။ ကျုပ် မှတ်မိသမျှ ပြောရရင် ခင်ဗျား တစ်ခါမှ ကြားဖူးမှာ မဟုတ်သေးဘူး'

ကျုပ်က ဖြည်းဖြည်းချင်း *L'hydre-Univers tordant son corps ecaille d'astres* ကို ရွတ်ပြလိုက်တယ်။

ကျုပ် သိနေတယ်။ သူဟာ နားမလည်နိုင်လောက်အောင် ကြောက်လန့်နေတယ်။ ကျုပ် ရွတ်ပြတဲ့ စာကြောင်းကို သူက ပြန်ပြီး ဖြည်းဖြည်းချင်း ရွတ်နေတယ်။

'အမှန်ပဲ' လို့ သူက ပြောတယ်။ သောကကြောင့် အသံက ဗလုံးဗထွေး ဖြစ်နေတယ်။ 'ကျုပ်ကတော့ အဲဒါမျိုး ဘယ်တော့မှ ရေးခိုင်းမှာ

မဟုတ်ဘူး'

ဟူးဂိုး (Hugo)က ကျုပ်တို့နှစ်ယောက်ကို နားလည်မှု ရှိလာစေခဲ့တော့တယ်။

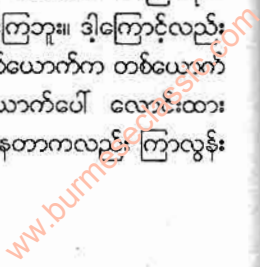
ကျုပ် မှတ်မိနေသေးတယ်။ သိပ် မကြာခင်ကလေးမှာပဲ သူက ဝစ်မင် (Whitman) ရဲ့ ကဗျာတို တစ်ပုဒ်ကို ခံစားရင်း ရေရွတ်လိုက်ပါတယ်။ ဝစ်မင်ရဲ့ ပင်လယ်ကမ်းခြေ တစ်ခုက ညတစ်ညနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အရေး အသားပဲ။ ဝစ်မင် တကယ်ကို ပျော်ခဲ့တဲ့ ညတစ်ည အကြောင်းပေါ့လေ။

ကျုပ်က တွေးမိတာ တစ်ခုကို ပြောလိုက်မိတယ်။ 'တကယ်လို့ ဝစ်မင်က အဲဒီည အကြောင်းကို စပ်ဆိုခဲ့တာ ဆိုရင်ဖြင့် သူ ဆန္ဒရှိခဲ့တာကို စပ်ဆိုတာပဲ။ တကယ်တော့ ဖြစ်ခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။ ကဗျာကြောင့် ကျုပ်တို့အနေနဲ့ မှန်းဆတာတွေ၊ တမ်းတတာတွေကို ဖော်ထုတ်ထားတာကို ခံစားလာရတယ်။ အဖြစ်အပျက် တစ်ခုကို ပြန်ပြောပြတာ သိလိုက်ရတာမျိုး မဟုတ်ဘူး'

သူက ကျုပ်ကို စိုက်ကြည့်လိုက်တယ်။

'ခင်ဗျား သူ့အကြောင်း မသိပါဘူး' လို့ သူက ဆိုတယ်။ 'ဝစ်မင်ဟာ အမှားလုပ်တဲ့လူမျိုး မဟုတ်ဘူး'

ရာစုနှစ် ထက်ဝက်လောက် ကွာနေတဲ့ အကြားမှာတော့ ကွာခြားတဲ့ အမြင်က ထင်သာမြင်သာ ရှိနေမှာပါ။ ကျုပ်တို့နှစ်ယောက်ရဲ့ သဘောကျတာ၊ ဖတ်တာတွေက မတူခဲ့လေတော့ စကားပြောကြရာ မှာလည်း အမြင်ချင်း၊ သဘောထားချင်း တူတဲ့ နေရာတစ်ခု ရဖို့ မလွယ်ဘူး။ ကျုပ်တို့ နှစ်ယောက်က မတူကြဘူး။ ဒါပေတဲ့ တစ်သား တည်းလိုပဲ။ တစ်ယောက် ပြောတာ တစ်ယောက် လက်မခံနိုင်ကြဘူး။ ဒါ့ကြောင့်လည်း ကျုပ်တို့ အကြား ပြောရတာ ခက်တယ်။ ကျုပ်တို့နှစ်ယောက်က တစ်ယောက် အပေါ် တစ်ယောက်ပုံကြမ်းကို တခြား တစ်ယောက်ပေါ် လောင်းထား သလိုပဲ။ ခုလို နှစ်ယောက်သား တွေ့ဆုံ ပြောဆိုနေတာကလည်း ကြာလွန်း

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

၁၄၃

တော့ သိပ်သဘာဝ မကျဘူး။ အကြံပေးလို့လည်း မဖြစ်ဘူး။ ငြင်းခုံနေလို့ လည်း မဖြစ်ဘူး။ မဖြစ်ဆို ကျုပ်နဲ့ ပြောဆိုနေတဲ့ လူငယ်က တစ်နေ့ ကျုပ် ဖြစ်လာရမယ့်သူကိုး။

ဖြန်းခနဲ ကျုပ် ကော်လာရစ်(ဂျ) (Coleridge) စိတ်ကူးကလေး သွားပြီး သတိရမိတယ်။ ဒီလိုဗျ။ လူတစ်ယောက်က အိပ်မက်ထဲမှာ ကြည့်နူးစရာ နေရာတစ်ခုကို ရောက်တယ်။ ရောက်ကြောင်း သေချာအောင် သူ့ကို ပန်းကလေးတစ်ပွင့် ပေးတယ်။ သူ အိပ်ရာကလည်း နိုးရော သူ့မှာ ပန်းကလေးတစ်ပွင့် ရှိနေတာ တွေ့ရတယ်။

ဒီသဘောအတိုင်း လုပ်ဖို့ ကျုပ်က ဉာဏ်ဆင်လိုက်မိတယ်။

'ဒီမှာ ခင်ဗျားမှာ ပိုက်ဆံပါသလား' လို့ ကျုပ်က သူ့ကို မေးလိုက်တယ်။

'ပါတယ်' လို့ သူက ဖြေတယ်။ 'ဖရန် နှစ်ဆယ်လောက် ပါတယ်။ ကျုပ် ဆီမုံ ဂျစ်လင်းစကီးကို ခရိုကိုဒိုင်းလ်မှာ ညစာစားဖို့ ဖိတ်ထားတယ်'

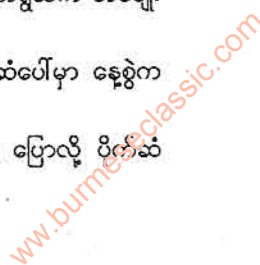
'ဆီမုံကို ပြောလိုက်ပါ။ သူဟာ တစ်နေ့ ကာရမှာ ဆရာဝန် လုပ်စားမယ်လို့။ ပြီးတော့... ကောင်းပြီ၊ ကျုပ်ကို ခင်ဗျားမှာရှိတဲ့ အကြွေ တစ်စေ့လောက် ပေးစမ်းပါ'

သူက အိတ်ထဲက ပိုက်ဆံအကြွေစေ့တွေ အတော်များများနဲ့ ငွေဒင်္ဂါး သုံးပြားကို ထုတ်လိုက်တယ်။ ဒင်္ဂါးတစ်ပြားကို ကျုပ်ကို လှမ်းပေးလိုက်တယ်။ ဘာမှ နားလည်လိုက်ပုံ မပေါ်ဘူး။

ကျုပ်က အမေရိကန် ဒေါ်လာတစ်ရွက် ပေးလိုက်တယ်။ အမေရိကန် ဒေါ်လာကလည်း ငွေတန်ဖိုးသာ ကွာတာ၊ အရွယ်က တစ်မျိုး တည်းကိုး။ သူက သေသေချာချာ ကြည့်နေတယ်။

'မဖြစ်နိုင်တာပဲ' လို့ သူက ဆိုတယ်။ 'ပိုက်ဆံပေါ်မှာ နေ့စွဲက ၁၉၆၄ ခုလို့ တပ်ထားတယ်'

(လ အတော်ကြာမှ တစ်ယောက်ယောက်က ပြောလို့ ပိုက်ဆံ

ပေါ်မှာ ရက်စွဲမပါဘူး ဆိုတာ ကျုပ် သိရတယ်။)

‘ဒီဟာကတော့ အလွန်ဆန်းကြယ်တာပဲ’ လို့ သူက ပြောတယ်။
‘ကြက်သီးမွေးညင်း ထ လောက်အောင် ဆန်းတာပဲ။ လာရေပ်(စ)ရဲ့ ရှင်ပြန်
ထ မြောက်မှုကို မြင်တွေ့ခဲ့ရသူတွေတောင် လန့်သွားကြမယ်’

ကျုပ်က တွေးလိုက်မိပြန်တယ်။ ကျုပ်တို့တွေဟာ မပြောင်းလဲ
ခဲ့ကြဘူး။ အမြဲလို စာကိုးလေးက ထည့်ချင်တာကိုး။

သူက ဒေါ်လာရွက်ကို ဆုတ်ဖြလိုက်ပြီး အကြွေတွေကို
သူ့အိတ်ထဲ ပြန်ထည့်လိုက်ပါတယ်။

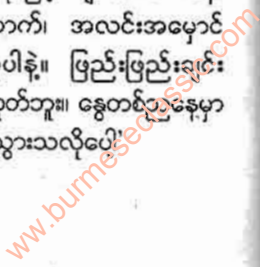
ကျုပ်ကလည်း သူ ပေးတဲ့ ဒဂါးပြားကို မြစ်ထဲ ပစ်ချလိုက်ချင်တယ်။
ဒဂါးပြား မြစ်ထဲ ကျသွားတာက ကျုပ်ရဲ့ ပုံပြင်ကို အသေအချာ ပုံဖော်နိုင်ဖို့
ဖြစ်လာပေမယ်။ သို့ပေမဲ့ ကံတရားကတော့ အဲသလိုဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး။

တကယ်လို့ သဘာဝလွန် ကိစ္စတွေဟာ နှစ်ခါပြန် ဖြစ်ခဲ့ရင်
ကြောက်လန့်နေစရာ မလိုဘူး လို့ ကျုပ်က ပြောပြလိုက်မိတယ်။ နောက်
တစ်နေ့မှာ တွေ့ကြည့်စို့ လို့လည်း အကြံပေးမိတယ်။ ဒီခုံတန်းပေါ်မှာပဲ။
နှစ် နေရာ-နှစ် ကာလပေါ့။

သူကလည်း သဘောတူတယ်။ ပြီးတော့ သူ့နာရီကို သူ
မကြည့်ဘဲ အချိန် အတော်ကလေး နှောင်းသွားပြီမို့ သူ့သွားမှပဲလို့ ပြောတယ်။
ကျုပ်တို့ နှစ်ယောက်စလုံးဟာ ညာနေခဲ့ကြတာပါ။ တခြားတစ်ယောက်က
ဘာကို ညာနေတယ် ဆိုတာ နှစ်ယောက်စလုံးက သိနေကြပါတယ်။

‘လိုက်ပို့ပေးရဦးမလား’ လို့ သူက မေးပါတယ်။

‘အင်း ခင်ဗျား ကျုပ်အရွယ် ရောက်ရင်ဖြင့် မျက်စိက ကန်း
သလောက်နီးပါး မှန်မှာ။ အရောင်တောက်တောက်၊ အလင်းအမှောင်
စတာလောက်ပဲ မြင်တော့မှာ။ ဒါပေမဲ့ မပူပါနဲ့။ ဖြည်းဖြည်းချင်း
မှန်လာတာဟာ ဆိုးရွားလှတဲ့ ကိစ္စတစ်ခုတော့ မဟုတ်ဘူး။ နွေတစ်ညနေမှာ
တဖြည်းဖြည်းချင်း အလင်းရောင် ပျောက်ကွယ်သွားသလိုပေါ့။’

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ဒို့နောက် ကျုပ်တို့နှစ်ယောက် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်တာတွေ ဘာတွေ မလုပ်ဘဲ ခွဲခဲ့ကြပါတယ်။ နောက်တစ်နေ့မှာ ကျုပ်လည်း ခုံတန်း လျားဆီ မသွားဘူး။ တခြားလူလည်း သွားမှာ မဟုတ်ဘူး။

ကျုပ် ဒီလို တွေ့ဆုံခဲ့ရတဲ့ အကြောင်းကို အလေးပေး တွေးနေမိတတ်တယ်။ ဒါပေတဲ့ တစ်ခါမျှ ဘယ်သူ့ကိုမှ မပြောခဲ့ဘူး။ ကျုပ် ထင်တယ်၊ ကျုပ်အနေနဲ့ ဒီအဖြစ်အပျက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ အရေးကြီးတာကို သိခဲ့ပြီ ဆိုတာပဲ။ ဒီအဖြစ်အပျက်ဟာ တကယ် ဖြစ်ခဲ့တာပါ။ ဒါပေတဲ့ တခြားလူဟာ အိပ်မက်တစ်ခုထဲမှာ ကျုပ်ကို စကားပြောခဲ့တာပါ။ ဒါ့ကြောင့် လည်း သူက ကျုပ်ကို သတိရနေမှာ မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်ကတော့ သူ့ကို စကားပြောနေတဲ့ အခါက နိုးနေတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီအကြောင်းကို မှတ်မိ နေတာက ဝေဒနာတစ်ခုအဖြစ် ကျုပ်ဆီမှာ ကျန်နေခဲ့တယ်။

တခြားလူက ကျုပ်ကို အိပ်မက်မက်ခဲ့မယ်။ ကျုပ်ကို ရယ်လို့တော့ သေသေချာချာ မက်နေမယ် မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ် သိနေတယ်၊ ဒေါ်လာ ချွန်ပေါ်က ရက်စွဲကို မက်နေမှာပါ။

| "The Other" from *The Book of Sand* (1975)|

- ၁။ မာတစ်ဂနီ အရပ်အနီး၌ ဂျနီဇာကန်အတွင်း စီးဝင်သွားသော မြစ်တစ်ခု။
- ၂။ Lane, Edward William (1801-1876), English scholar.
- ၃။ ဒုတိယရီဇာမှာ ဖက်ဆစ်ခေါင်းဆောင် ဝမ်ဒမင်းဂို ပီရွန်း (Juan Domingo Peron) ဖြစ်သည်။
- ၄။ Laryngitis-Inflammation of the larynx.

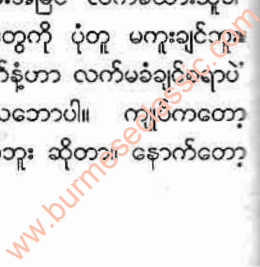
အာလ်ရီ

ကျုပ်ဇာတ်လမ်းကတော့ အမှန်အတိုင်းပဲ ပြောရမယ်။ ဒါမှ မဟုတ်ရင် ကျုပ် မှတ်မိသမျှအတိုင်း အမှန်ပဲလို့ ပြောရမယ်။ ဘယ်လိုပြောပြော တစ်မျိုးတော့ တစ်မျိုးတည်းပါ။ အဖြစ်အပျက် ဖြစ်ခဲ့တာကတော့ သိပ်မကြာ လှသေးဘူး။ ဒါပေတဲ့ ကျုပ် သိထားတာက စာပေရဲ့ သဘောသဘာဝ ဆိုတာဟာ ဖြစ်ရပ်ဖြစ်ခြေ အသေးစိတ်တွေ ဖြည့်စွက်ရတဲ့ သဘောပဲ။ အသေးစိတ် ဖော်ရမယ့်ဟာတွေကို ဂရုတစိုက် လုပ်ပြီး ဖော်ဖို့ပဲ။ ဒီတော့ အာလ်ရီနဲ့ ကျုပ် တွေတဲ့ ဇာတ်လမ်းဟာ ယောက်မြို့မှာလို့ ပြောထားရမယ်။ ဇာတ်လမ်းက တစ်ညနဲ့ တစ်မနက်ပဲ ကြာမယ်။

သူနဲ့ကျုပ် တွေ့ကြတာဟာ ယောက် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးက ဖိုက်စစ်စတာ (Five Sisters) နံဘေးမှာလို့ ကျုပ်က ပြောထားရင် ပိုလွယ် မယ်။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းက မှန်ပြတင်းတံခါးတွေကတော့ သက်ဝင်ယုံကြည်မှု ကို ဇာမချဲ့ပြထားနိုင်လေတော့ ခရမ်းဝဲလ်ရဲ့ ဝေဖန်ချက်တွေ မြဲခဲ့သပေါ့။ တကယ်တမ်း ပြောရမယ်ဆိုရင် ကျုပ်တို့ တွေ့ကြတာက နေ့သင်းအင်းရဲ့ ဧည့်ခန်းမှာပါ။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း နံဘေးပေါ့။ အခန်းထဲမှာ လူတချို့ ရှိနေကြတယ်။ သူကတော့ ကျုပ်ကို ကျောပေးထားလေရဲ့။ တစ်ယောက် ယောက်က သူ့ကို ရှယ်ရီ သောက်မလားလို့ ကမ်းလှမ်းတော့ သူက ငြင်းတယ်။

'ကျွန်မက ခေတ်သစ်ရဲ့ အမျိုးသမီးအမြင် လက်ခံထားသူပါ' လို့ ပြောတယ်။ 'ကျွန်မအနေနဲ့ ယောက်ျားတွေကို ပုံတူ မကူးချင်ဘူး။ ယောက်ျားတွေဆီက ရတဲ့ ဆေးလိပ်နဲ့ အရက်နဲ့ဟာ လက်မခံချင်စရာပဲ'

ပြောလိုက်ပုံကတော့ ရယ်စရာ သဘောပါ။ ကျုပ်ကတော့ သိလိုက်တယ်။ သူ ဒီလိုပြောတာ ခုမှ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ။ နောက်တော့

ဇနီးရောင်ထားနှင့်မှ လူနှင့် . . .

ကျုပ် သိလိုက်ရတယ်။ ဒီလိုပြောတာ သူ့အပြော မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေတဲ့ ကျုပ်တို့တွေကလည်း ကျုပ်တို့ အပြောမျိုး မဟုတ်တာတွေလည်း ပြောနေကြတာပဲ။

သူ့အပြောကတော့ ပြတိုက်ကို ရောက်တော့ သူက နောက်ကျနေ သတဲ့။ သူက နော်ဝေဂျီယံမို့ သူ့ကို ဝင်ခွင့်ပေးသတဲ့။

'နော်ဝေဂျီယံတွေ ယောက်မြို့ကို ဝင်စီးတာ ခုမှ ပထမဆုံး အကြိမ် မဟုတ်တာ' လို့ တစ်ယောက်ယောက်က ကောက်ချက်ချလိုက် တယ်။

'အမှန်ပဲ' လို့ သူက ပြောတယ်။ 'အင်္ဂလန်လည်း ကျွန်မတို့ဟာပဲ။ ဒါပေတဲ့ ကျွန်မတို့ လက်လွှတ်လိုက်ရတယ်။ သဘောကတော့ တစ်စုံ တစ်ရာကို ပိုင်ဆိုင်နိုင်ခဲ့ရင် တစ်စုံတစ်ရာကို လက်လွှတ်နိုင်ရမယ် ဆိုတဲ့ အတိုင်းပဲပေါ့'

ဒီတော့ ကျုပ်က သူ့ကို ကြည့်လိုက်မိတယ်။ ဝေလျံ ဘလိတ် ရေးဖူးသလို ငွေသားရောင် ဖျော့ဖျော့၊ ဒီလိုမှ မဟုတ်ရင် ရွှေရောင် တောက်တောက်။ ဒါပေတဲ့ အာလ်ရီမှာတော့ ရွှေရောင်ရယ်၊ ဖျော့တော့ တော့ရယ်၊ နှစ်ခုစလုံး။ သူက သွယ်သွယ်လျလျ၊ အချိုးအဆစ်က ပြေတယ်။ မျက်လုံးက မီးခိုးရောင်။ သူ့မျက်နှာပေးနဲ့ စာရင် သူ့ပြောပုံ ဆိုပေါက်ကို ကျုပ်က သဘောကျနေမိတယ်။ အေးတယ်၊ ဆန်းတယ်။ သူ့အပြုံးက ယဉ်တယ်။ သူ ပြုံးတဲ့အခါ အပြုံးက 'သူ့ကို ဝေးလံတဲ့ အရပ်တစ်ပါးဆီ သယ်သွားသလိုပဲ။ သူက အနက်ရောင် ဝတ်ထားတယ်။ ဆန်းတော့ ဆန်းတယ် ပြောရမှာပဲ။ ဒီ မြောက်ဘက် အရပ်တွေမှာ အေးပြီး မှုန်ကုပ်ကုပ် ဖြစ်နေတော့ လူတွေက အရောင်တောက်တောက် ဝတ်တတ်ကြတာ။ အင်္ဂလိပ်လို ပြောတော့ ပီပီပြင်ပြင် သပ်သပ်ရပ်ရပ် ပြောတယ်။ တစ်ချက် တလေ "အား(စ)" အသံ ထွက်တဲ့အခါ ဆွဲတတ်တယ်။ ကျုပ်အနေနဲ့ သိပ်စူးစမ်းနေတတ်တဲ့ သူ့မျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီအချက်တွေက ခရီးသွား

ဟန်လွဲ သတိထားမိလိုက်တာပါ။

ကျုပ်တို့ မိတ်ဆက်လိုက်ကြတယ်။ ကျုပ်ဟာ ဘိုဂါတာ က အင်းဒီး(စ) တက္ကသိုလ်က ပါမောက္ခတစ်ယောက် ဆိုတာ၊ ကိုလံဘီယံလူမျိုး ဆိုတာ သူ့ကို ပြောပြလိုက်မိတယ်။

'ကိုလံဘီယံလူမျိုး ဖြစ်ရတာ ဘယ်လို နေသလဲ'

'ကျုပ်တော့ မသိဘူး' လို့ ဖြေလိုက်မိတယ်။ 'ဘုရားသခင်ခဲ အစီအမံပဲ'

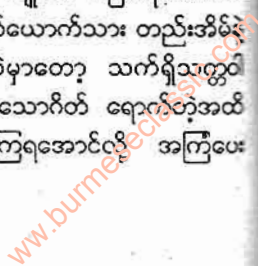
'နော်ဝေဂျီယံ ဖြစ်ရသလိုပဲပေါ့' လို့ သူက ပြောရင်း ခေါင်းညိတ် လိုက်တယ်။

ဒီထက် ပိုပြီးတော့ အဲဒီညက ဘာတွေ ကျုပ်တို့ ပြောဖြစ်ခဲ့ တယ် ဆိုတာ စဉ်းစားမရတော့ဘူး။ နောက်နေ့ ထမင်းစားခန်းကို ကျုပ် ခပ်စောစော ဆင်းလာခဲ့မိတယ်။ ပြတင်းပေါက်က တစ်ဆင့် အပြင်ဘက်မှာ နှင်းတွေ ကျနေတာ ကျုပ် တွေ့လိုက်ရတယ်။ အပြင်ဘက်က ကွင်းပြင်ကြီး ကြည့်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်တည်း မိုးလင်းလာတာ သိလိုက်ရတယ်။ ထမင်းစားခန်းထဲမှာတော့ တခြား ဘယ်သူမှ မရှိကြဘူး။ အာလံရိက သူ့စားပွဲ လာထိုင်ဖို့ ခေါ်လိုက်တယ်။ သူက အပြင်ကို တစ်ယောက်တည်း လမ်းလျှောက်ထွက်ချင်တယ် လို့ ကျုပ်ကို ပြောတယ်။

ကျုပ်က ရှိပင်ဟောင်ဝါ ပြောဖူးတဲ့ သဘောကျစရာ စကားတစ်ခု သွားသတိရမိတယ်။

'ကျုပ်လည်း လျှောက်ချင်တယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်တို့ တစ်ယောက်စီ အတူတူ လမ်းလျှောက်ထွက်ကြတာပေါ့' လို့ ကျုပ်က ပြောလိုက်တယ်။

ကျုပ် နှင်းတွေအကြားမှာ ကျုပ်တို့နှစ်ယောက်သား တည်းအိမ်နဲ့ ဝေးရာကို လျှောက်ခဲ့ကြတယ်။ ကွင်းပြင်ထဲမှာတော့ သက်ရှိသတ္တဝါ တစ်ကောင် တစ်ခြားမှ မရှိကြဘူး။ ကျုပ်က သောဂိတ် ရောက်တဲ့အထိ မြစ်စပ်အတိုင်း အတော်ကလေး လျှောက်ကြရအောင်လို့ အကြံပေး

ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

သိုက်မိတယ်။ ကျုပ် သိလိုက်မိတယ်။ ကျုပ် အာလ်ရိုကို ချစ်နေမိပြီ။ သူက လွဲရင် ဘယ်သူမှ ကျုပ်အပါးမှာ မရှိစေချင်ဘူး။

ရှတ်တရက် ခပ်လှမ်းလှမ်းက ဝံပုလွေအူသံ ကြားလိုက်မိတယ်။ ဒီအလျင်ကတော့ ဝံပုလွေအူသံ မကြားခဲ့ဖူးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအသံက ဝံပုလွေအသံမှန်း သိနေတယ်။ အာလ်ရိုကတော့ ဘယ်လိုမှ ပြောင်းလဲ သွားဘူး။

အတော်ကလေး ကြာတော့ သူက ပြောတယ်။ စိတ်ထဲ ရှိတာ နှင့်ချလိုက်ပုံ ရတယ်။

‘မနေ့က ယောက် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းမှာ တွေ့ခဲ့ရတဲ့ တော်တော် ကလေး အခြေအနေ ဆိုးနေတဲ့ ဓားတွေက အော်စလို ပြတိုက်ထဲမှာ ရှိတဲ့ လှေကြီးတွေထက်စာရင် ကျွန်မကို အများကြီး စိတ်လှုပ်ရှားနိုင်စေခဲ့တယ်’

ကျုပ်တို့ သွားရမယ့်ခရီး လမ်းဆုံလမ်းခွဲ ရောက်ခဲ့ပြီ။ အဲဒီညနေက သူ လန်ဒန်ကို ခရီးဆက်မယ်။ ကျုပ်က အက်ဒင်ဘာရာကို သွားမယ်။

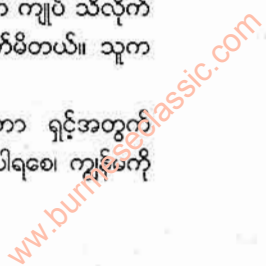
‘အောက်စဖို့ လမ်းပေါ်မှာ’ လို့ သူက စ ပြောတယ်။ ‘ကျွန်မ ဒီကွင်စီရဲ့ သွားခဲ့တဲ့ ခရီးအတိုင်း ပြန်ပြီး သွားကြည့်မယ်။ လန်ဒန်မြို့က လူတွေအကြားမှာ ပျောက်သွားတဲ့ အန်နာကို လိုက်ရှာသလိုပေါ့’

‘ဒီကွင်စီက ရှာပြီးသွားပြီ’ လို့ ကျုပ်က ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ ‘ကျုပ်ကတော့ မရပ်မနား ရှာနေခဲ့တာပဲ’

‘ရှင် တွေ့လိုက်ပြီ ထင်တယ်’ လို့ အာလ်ရိုက အသံပျော့ပျော့နဲ့ ပြောလိုက်တယ်။

မျှော်လင့်မထားနိုင်တာတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပြီဆိုတာ ကျုပ် သိလိုက် တယ်။ ကျုပ်က သူ့နှုတ်ခမ်းနဲ့ မျက်လုံးအစုံကို နမ်းလိုက်မိတယ်။ သူက အသာပဲ ကျုပ်ကို တွန်းလိုက်ရင်း ပြောတယ်။

‘သောဂိတ်က တည်းအိမ်ရောက်ရင် ကျွန်မဟာ ရှင့်အတွက် ဖြစ်ရပါစေမယ်။ လောလောဆယ်တော့ ကျွန်မ ပြောထားပါရစေ၊ ကျွန်မကို

မထိပါနဲ့။ ဒါ အကောင်းဆုံးပဲ'

လူလတ်ပိုင်း အရွယ်။ သက်ဝင်ယုံကြည်မှု တစ်ခုခုကြောင့် ကိုယ်ကာယချင်း နီးနှောတယ် ဆိုတာလည်း မရှိခဲ့တဲ့ လူတစ်ယောက် အဖို့မှာတော့ ကမ်းလှမ်းလာမယ့် ချစ်ခြင်း ဆိုတာ မျှော်လင့်မထား တော့ပါဘူး။ ဒီတော့လည်း အထူးအဆန်းတွေ ဖြစ်လာတဲ့အခါ ကန့်သတ်ချက်တွေ ရှိလာတာ တရားပါတယ်။ ဒီတော့လည်း ကျုပ် သတိရမိလိုက်တယ်။ ကျုပ် ငယ်စဉ်က အတွေ့အကြုံလည်း မရှိသေးတဲ့ အခါတုန်းက ပေါ့။ ပိုမရန်မှာ တက်ဆက်က ကောင်မကလေး တစ်ယောက် အာလ်ရီလိုပဲ သွယ်သွယ်လျလျ။ ကျုပ်ကို မချစ်နိုင်ဘူးလို့ ပြောခဲ့ဖူးတယ်။

ဒီတော့ ဒီအမှားမျိုး မဖြစ်ရလေအောင် ကျုပ်ကို သူ ချစ် မချစ် မမေးတော့ဘူး။ ကျုပ် သိတယ်။ ကျုပ်ဟာ သူ့အတွက် ပထမဆုံး မဟုတ်သလို နောက်ဆုံးလည်း မဟုတ်ဘူး။ အစ်ဘစန်ကို ကိုးကွယ်တဲ့ ကျုပ်လိုကောင်မျိုး အတွက်တော့ နောက်ဆုံး စွန့်စားခန်းတစ်ရပ်ပေပဲ။

ကျုပ်တို့ ယှဉ်လို့ လျှောက်နေမိကြတယ်။

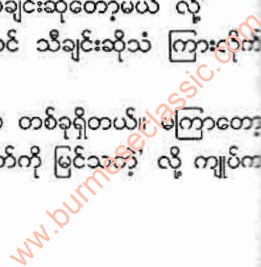
'အားလုံးကတော့ အိပ်မက်တစ်ခုလိုပဲ' လို့ ကျုပ် ပြောမိတယ်။ 'ကျုပ်ကတော့ တစ်ခါမှ အိပ်မက် မမက်ဖူးဘူး'

'ဟို ဘုရင်ကြီးလိုပေါ့' လို့ သူက ဆိုတယ်။ 'တစ်ခါမှ အိပ်မက် မမက်ဖူးဘူး။ မှော်ဆရာ တစ်ယောက်က သူ့ကို ဝက်ခြံထဲမှာ အိပ်နေ စေခဲ့တာလေ'

သူက ဆက်ပြောပြန်တယ်။

'ရှု။ ငှက်ကလေးတစ်ကောင် သီချင်းဆိုတော့မယ် လို့ မကြာခင်ပဲ ငှက်ကလေးတစ်ကောင် သီချင်းဆိုသံ ကြားလိုက် ရတယ်။

'ဒီအရပ်မှာ လူတွေ ထင်ထားတာ တစ်ခုရှိတယ်။ မကြာတော့ ခင်မှာ သေမယ့် လူတစ်ယောက်က အနာဂတ်ကို မြင်သတဲ့' လို့ ကျုပ်က

စန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

ပြောလိုက်တယ်။

‘ဒီလိုဖြင့် ကျွန်မက သေတော့မှာလား’ လို့ သူက ပြန်မေးတယ်။

ကျုပ် အံအားသင့်ပြီး သူ့ကို ကြည့်မိတယ်။

‘သစ်တောထဲက ဖြတ်သွားကြရင် ကောင်းမယ်’ လို့ ကျုပ်က တိုက်တွန်းလိုက်မိတယ်။ ‘သောဂိတ်ကို စောစော ရောက်တာပေါ့’

‘သစ်တောထဲက အန္တရာယ် များပါတယ်’ လို့ သူက ပြန်ပြော

တယ်။

ဒီတော့ ကျုပ်တို့ ကွင်းပြင်ကြီးထဲကပဲ ဖြတ်လျှောက်ကြတော့

တယ်။

‘ခုအချိန် အမြဲတည်နေဖို့ ကျုပ်တော့ ဆုတောင်းနေမိတယ်’

ကျုပ်က ခပ်သာသာ ပြောလိုက်မိတယ်။

‘လူသားတွေ အနေနဲ့ “အမြဲ” ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို မသုံးရဘူး’

လို့ အာလ်ရိုက နားလည်ခံစားရင်း အတိအလင်း ပြောလိုက်တယ်။ သူ့စကား

ပိုပြီး ပြေအောင် ကျုပ်နာမည် ဘယ်သူ ဆိုတာ မေးလိုက်ပြန်တယ်။ သူမှ

သေချာ မသိဘဲ ကိုး။

‘ဟာဗေးယား အိုတာရိုလာ’ လို့ ကျုပ်က ပြောပြလိုက်တယ်။

သူ ရွတ်ကြည့်တယ်။ မရဘူး။ ကျုပ်လည်း သူ့နာမည်ကို

ရွတ်ကြည့်လို့ မရသလိုဘဲ။

‘ကျွန်မ ရှင့်ကို ဆီဂိတ်လို့ ခေါ်တော့မယ်’ လို့ သူက ပြုံးရင်း

ပြောတယ်။

‘ကျုပ်က ဆီဂိတ် ဆိုရင် မင်းက ဗန်းဟေးလ်ပေါ့’

သူ လမ်းလျှောက်တာ ဖြည်းလာတယ်။

‘ရှေးက ပုံပြင် သိသလား’ လို့ ကျုပ်က မေးလိုက်ပြန်တယ်။

‘သိတာပေါ့’ လို့ သူက ဖြေတယ်။ ‘သနားစရာ ဇာတ်လမ်းပါ။

ဂျာမန်တွေက ဖျက်ပစ်တာ’

ကျုပ်က မငြင်းချင်ဘူး။ ဒီတော့ ပြောလိုက်မိတယ်။

'ဗန်းဟေးလိ၊ မင်း လမ်းလျှောက်နေပုံ ကြည့်ရတာ ခုတင်ပေါ် ရောက်တဲ့အခါ တို့နှစ်ယောက် အကြားမှာ ဓားခြားထားတော့မယ့် ပုံပဲ'

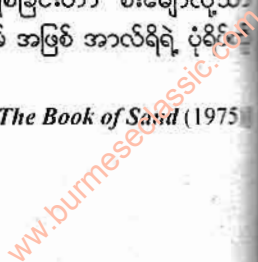
ချက်ချင်း ဆိုသလိုပဲ ကျုပ်တို့ တည်းမယ့် "အင်း" ရှေ့ ရောက်လာတယ်။ "အင်း" နာမည်ကတော့ "နေ့သင်းအင်း" တဲ့။ ကျုပ်တို့ ထွက်လာခဲ့တဲ့ အင်းနာမည် အတိုင်းပဲ။ ကျုပ်ကတော့ မအံ့သြမိဘူး။

လှေကားထစ်တွေရဲ့ အပေါ်ဆုံးကနေ အာလ်ရီရဲ့ခေါ်သံ ကြားလိုက်ရတယ်။

'ဝံပုလွေသံများ ကြားမိလိုက်သလား၊ အင်္ဂလန်မှာ ဝံပုလွေတွေ မရှိတော့ဘူး။ မြန်မြန် လာချေ'

ကျုပ်လည်း လှေကားထစ်တွေကို နင်းတက်လာခဲ့တယ်။ နံရံတွေကတော့ ကြက်သွေးရောင် ရင့်ရင့်။ ဝေလျံမောရစ်ရဲ့ ဟန်မျိုး ဆွဲထားတာ။ ပန်းတွေ၊ ငှက်တွေ ရောနေသလိုမျိုးပေါ့။ အာလ်ရီက အရင် အခန်းထဲ ဝင်သွားတယ်။ အခန်းက မှောင်ရုံတင် မကဘူး။ မျက်နှာကြက် ကလည်း နိမ့်သေး။ တစ်ဖက်က မှန်ကြောင့် ခုတင်က နှစ်လုံးလို ဖြစ်နေတယ်။ မဟော်ဂနီရောင် ပြောင်လက်နေတော့ ကျမ်းစာတွေထဲက ဟာတွေကို ထင်ဟပ်လာမိပြန်တယ်။ အာလ်ရီက အဝတ်တောင် လဲပြီးနေပြီ။ သူက ကျုပ်နာမည် အမှန်အတိုင်း ဟာဗေးယားလို့ ခေါ်လိုက်တယ်။ နှင်းတွေ ပိုပြီး ကျလာတာ ကျုပ် သိနေလိုက်တယ်။ အခု ဘာပရိဘောဂမှ မရှိတော့ဘူး။ ဘာမှန်မှ မရှိတော့ဘူး။ ကျုပ်တို့ အကြားမှာ ဓားတစ်ချောင်း ခြားမထားဘူး။ သဲနာရီထဲက သဲတွေလိုပဲ အချိန်တွေ ပြောင်းလဲသွားတယ်။ မဆုံးနိုင်တဲ့ ဝေသီမူန်ဝါးမူ အတွင်းမှာ ချစ်ခြင်းဟာ စီးပျော့လို့သာ နေတော့တယ်။ ပထမဆုံးနဲ့ နောက်ဆုံးအကြိမ် အဖြစ် အာလ်ရီရဲ့ ပုံရိပ်ပဲ ကျုပ် ပိုင်ဆိုင်နေခဲ့ပြီ။

["Ulrikke" from *The Book of Sasi* (1975)]

မရှိ၊ ထို တစ်နေရာ

သူကတော့ “ယူတိုးပီးယား” လို့ ခေါ်တယ်။ ဂရိလိုကတော့ “အဲဒီလိုနေရာမျိုး မရှိဘူး” လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

ကိုဗီဒီ

ကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင် တစ်ခုလုံးရဲ့ ဘယ်နေရာမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် တောင်ရဲ့ ထိပ်နှစ်ခုဟာ မတူကြပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ လွင်ပြင်တွေကတော့ တစ်မျိုး တစ်စားတည်းပဲ။ ကျုပ် လွင်ပြင်တွေကို ဖြတ်နေတဲ့ လမ်းတစ်ခုပေါ်မှာ မြင်းစီးလာခဲ့တယ်။ သိချင်လှတယ် လို့ မဟုတ်ပေမဲ့ ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် မေးကြည့်မိတယ်။ ကျုပ်ဟာ အိုကလာဟိုးမား မှာလား။ တက်ဆပ် မှာလား။ စာပေသမားတွေ ရေးဖွဲ့လေ့ ရှိတတ်တဲ့ “ပင်း(မ)ပတ်” မှာလား။ ကျုပ်ရဲ့ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်မှာတော့ ဘာစည်းရိုးမှ တားထားတာ မတွေ့ရဘူး။ ကျုပ်ကတော့ မြင်းစီးလာရင်း အယ်မီလီယို အိုရီဘီရဲ့ စာကြောင်းတချို့ ရွတ်နေမိတယ်။

ဘရာဇီးနိုင်ငံရဲ့ နယ်စွန်နယ်ဖျား အနားမှာ ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းလောက်အောင် မပြီးဆုံးနိုင်တဲ့ လွင်ပြင်တွေမှာ ဆက်လို့သာ၊ ဆက်လို့သာ မြင်းကို စီးလာမိတော့တယ်...။

လမ်းကတော့ ဖုဖုထစ်ထစ်နဲ့ မညီမညာနဲ့။ မိုးစက်တွေ စ ကျလာတယ်။ လမ်းကနေ ကိုက်နှစ်ရာ၊ သုံးရာလောက်မှာ အိမ်တစ်လုံးရဲ့ မီးရောင်ကို တွေ့လိုက်ရတယ်။ အစိုးရမြေပေါ်မှာ ခွင့်မရဘဲ ဆောက်ထား တဲ့ အိမ်မျိုးပဲ။ ထောင့်မှန်ကျကျ ချိုးထားတဲ့ပုံမျိုး ဆိုရမယ်။ ပတ်ပတ် လည်မှာတော့ သစ်ပင်တွေ ဝိုင်းလို့။ တံခါးလာဖွင့်တဲ့ လူကတော့ အပေဟ်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

အရပ်ရှည်လေတော့ ကျုပ်က လန့်တောင် သွားမိတယ်။ သူက မီးခိုးရောင် ဝတ်ထားတယ်။ တစ်ယောက်ယောက်ကို မျှော်နေတယ် ဆိုတာ ကျုပ် ရိပ်မိလိုက်တယ်။ တံခါးမှာက မင်းတုပ်လည်း မရှိဘူး၊ သော့လည်း မရှိဘူး။

ကျုပ်တို့ အိမ်ထဲ ဝင်လိုက်ကြပြီး သစ်သားတွေနဲ့ ကာထားတဲ့ အခန်းရှည်ကြီးထဲ ဝင်လိုက်ကြတယ်။ မျက်နှာကြက်မှာ ချိတ်ထားတဲ့ မီးအိမ်ကြီးဆီက ဝါကြန့်ကြန့် အလင်းရောင် ရနေတယ်။ စားပွဲ ကြည့်ရတာတော့ တစ်မျိုးကြီးပဲ။ ဘယ်လိုမှန်းတော့ မသိဘူး။ စားပွဲပေါ် မှာက ရေနာရီတစ်လုံး ရှိနေတယ်။ ကျုပ်အဖို့ကတော့ ပထမဆုံးအကြိမ် မြင်လိုက်ရဖူးတာပဲ။ အဘိဓာန်တွေ၊ စွယ်စုံကျမ်းတွေထဲမှာ အခိုင်အခံ ဖော်ပြဖို့အတွက် စောင့်နေပုံ ရတယ်။ အဲဒီလူက ကျုပ်ကို ကုလားထိုင်တွေ ဆီ တွန်းပို့လိုက်တယ်။

ကျုပ် ဘာသာစကား အတော်များများနဲ့ ပြောကြည့်ပေတဲ့ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် နားမလည်နိုင်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။ သူက ပြောရင်တော့ လက်တင်လို ပြောတယ်။ ကျုပ်လည်း ကျောင်းသားဘဝက သင်ခဲ့ရတာ တတ်သရွေ့ မှတ်သရွေ့ကို ပြန်စဉ်းစားပြီး ပြောရတော့ တာပေါ့။

‘ခင်ဗျားရဲ့ အဝတ်အစားအရ ပြောရရင်...’ လို့ အစချီပြီး သူက ပြောလိုက်တယ်။ ‘ခင်ဗျားဟာ တခြား ကာလတရားဆီက လာခဲ့တဲ့သူပဲ။ အကွဲကွဲ အပြားပြား ဖြစ်နေတဲ့ ဘာသာစကားတွေက နိုင်ငံတွေ အကွဲကွဲ အပြားပြား ဖြစ်လာကြပြီး စစ်မက်တွေ ဖြစ်ပွားလာကြရတော့ ကမ္ဘာကြီးဟာ အဆုံးမှာ လက်တင်ဘာသာဆီပဲ ပြန်လာကြရတာပေါ့။ လက်တင် ဘာသာဟာ ပြင်သစ်ဘာသာ၊ ပြင်သစ်ဘာသာရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဒါမှမဟုတ်ရင် ပါပီယာမင်တို့ ဘာသာစကားတွေအထိ ရွေ့ကျ ပြောင်းလဲ သွားလိမ့်မယ်လို့ တွေးပူသူတွေတောင် ရှိတယ်။ ဒါတော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်နိုင် နိုင်၊ မဖြစ် နိုင် နိုင်၊ ကျုပ်ကတော့ စိတ်ကို မဝင်စားဘူး’

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ကျုပ်က ဘာမှ ပြန်မပြောလိုက်ဘူး။ ဒီတော့ သူက ဆက်ပြောပြန်တယ်။

'တကယ်လို့များ ခင်ဗျားရဲ့ မျက်စိအောက်မှာ တခြား လူ တစ်ယောက် အစာစားနေတာ တွေ့ရတာကို မနှစ်မြို့စရာဘဲလို့ မမြင်ရင် ကျုပ်နဲ့ အတူ တစ်ခုခု စားပါလား'

ကျုပ် ဘာပြန်ပြောရမှန်း မသိဘူး ဖြစ်နေတယ် ဆိုတာ သူ မြင်တယ်လို့ ကျုပ် သိလိုက်မိတယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်ကလည်း သူ ပြောတာကို သဘောတူလိုက်ပါတယ်။

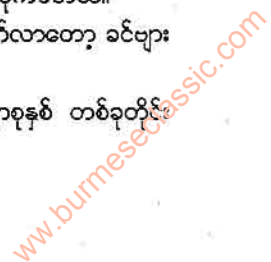
ကျုပ်တို့လည်း တံခါးပေါက် အတော်များများကို ဖြတ်ပြီး စင်္ကြံလမ်းကလေးအတိုင်း မီးဖိုခန်းကလေးဆီ လျှောက်လာလိုက်ကြတယ်။ မီးဖိုခန်းကလေးထဲမှာတော့ အားလုံးဟာ သတ္တုနဲ့ လုပ်ထားတာချည်းပဲ။ ကျုပ်တို့လည်း ညစာကို လင်ပန်းထဲမှာ ထည့်ပြီး ပထမ အခန်းထဲကို ပြန်လာလိုက်ကြတယ်။ ညာဘက်ကတော့ အခြောက်ခံထားတဲ့ ပြောင်းစေ့ ထောင်းထားတာရယ်၊ စပျစ်သီးတွေရယ်၊ ရေတစ်ချိုင့်ရယ်။ နောက် အသီးတစ်မျိုးကတော့ ကျုပ်အနေနဲ့ ဘာခေါ်မှန်း မသိဘူး။ ကတွတ်သီး အရသာမျိုးပဲ။ ပေါင်မုန့် ရှိလိမ့်မယ် လို့တော့ ကျုပ် မထင်ဘူး။ သူ့အသွင်အပြင်ကတော့ ထူးခြားတယ်။ အထူးသဖြင့် သူ့မျက်လုံးက တစ်မျိုးပဲ။ ဖြူဖျော့ဖျော့နဲ့ ပြတ်သားမယ့် သူ့မျက်နှာမျိုးကို ကျုပ် ဘယ်တော့မှ မေ့တော့မှာ မဟုတ်ဘူး။ နောက်ထပ်လည်း တွေ့ရလိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး။ စကားပြောရင်တော့ သူက လက်ဟန်ခြေဟန်နဲ့ ပြလေ့ မရှိဘူး။

လက်တင်လို ပြောရမယ် ဆိုတော့လည်း ကျုပ်က ထိန်းနေရတော့ စကားနည်းနေတယ်။ ဒါပေတဲ့ အဆုံးမှာ ခုလို ပြောလိုက်မိတယ်။

'ကျုပ် ခင်ဗျားဆီ အခုလို ရုတ်တရက် ရောက်လာတော့ ခင်ဗျား မအံ့ဩမိဘူး မဟုတ်လား'

'မအံ့ဩမိပါဘူး' လို့ သူက ဖြေတယ်။ 'ရာစုနှစ် တစ်ခုတိုင်း'

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

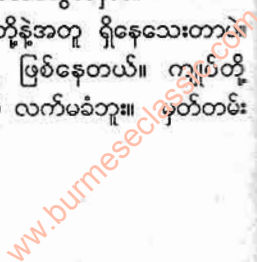

လောက်မှာ ခုလို တစ်ယောက်ယောက် ရောက်လာတတ်တယ်။ သိပ်ကြာကြာတော့လည်း မနေကြပါဘူး။ ခင်ဗျားလည်း အလွန်ဆုံး မနက်ဖြန်လောက်ဆို အိမ်ပြန်ရောက်မှာပါ'

သူ့ပြောသံထဲမှာ သေချာ ရေရာသံက ပါနေလေတော့ ကျုပ်လည်း အတော် နေသာထိုင်သာ ရှိသွားတယ်။ ဒီတော့လည်း ကျုပ်က ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် မိတ်ဆက်မှ သင့်မယ်လို့ တွေးလိုက်မိတယ်။ ဒါ့ကြောင့်-

'ကျုပ်နာမည်က ယူဒိုရီး အက်ဆီဗီဒို လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ၁၈၉၇ ခုနှစ်က ဘွာနီဇာရက်မြို့မှာ မွေးပါတယ်။ ခု အသက်ခုနစ်ဆယ် ရှိပါပြီ။ အင်္ဂလိပ်နဲ့ အမေရိကန်စာပေ ပါမောက္ခပါ။ စိတ်ကူးယဉ် ပုံပြင်ကလေးများလည်း ရေးပါတယ်'

'ကျုပ် ဖတ်လိုက်ရတုန်းက သဘောကျခဲ့တယ် လို့ မှတ်မိနေတယ်' လို့ သူက ပြောတယ်။ 'စိတ်ကူးယဉ်ပုံပြင် နှစ်ခုလေ။ ကပ္ပတိန်လမဲ ဂါလီဗားရဲ့ ခရီးစဉ်နဲ့ ဆူးမား သီအိုလိုဂျီကားလေ။ ဂါလီဗားရဲ့ ခရီးစဉ်ကို တချို့က အဟုတ် ထင်နေကြသေးတာ။ ဒါပေတဲ့ဗျာ အချက်အလက်တွေ အကြောင်း မပြောကြပါစို့နဲ့။ ဘယ်သူမှ အချက်အလက်တွေကို ဂရုစိုက်ကြတော့တာ မဟုတ်ဘူး။ တွေးခေါ်ဆင်ခြင်ဖို့၊ ဖန်တီး တီထွင်ဖို့အတွက် စတင်စရာ အချက်တွေကတော့ အချက်တွေ အနေနဲ့ ရှိနေသပေါ့လေ။ ကျောင်းတွေမှာဆို ကျုပ်တို့ဟာ သံသယ ရှိတတ်ဖို့၊ မေ့လျော့ပစ်တာကို ပညာရပ်တစ်ခု အနေနဲ့ လေ့လာဖို့ သင်ကြားခဲ့ကြရတယ် မဟုတ်လား။ အထူးသဖြင့်ကတော့ မေ့လျော့ပစ်တတ်ဖို့။ ဒါကလည်း ပုဂ္ဂလိက ဆန္ဒနဲ့ ပုဂ္ဂလိက ရပ်ဝန်းတွေနဲ့ ဆိုင်တယ် မဟုတ်လား။ ကျုပ်တို့တစ်တွေဟာ ကာလတရားကြီးထဲမှာ နေကြပေတဲ့ သီးခြား ကာလတွေထဲမှာပဲ။ အတိတ်က ရှိခဲ့တဲ့ အမည်သညာတချို့ ခုထိ ကျုပ်တို့နဲ့အတူ ရှိနေသေးတာပဲ။ ဘာသာစကား အရတော့ မေ့ဖျောက်ပစ်ဖို့ ဖြစ်နေတယ်။ ကျုပ်တို့အနေနဲ့ကတော့ဗျာ မရေရာတဲ့ တိကျမှုတွေကို လက်မခံဘူး။ မှတ်တမ်း

ဝမ်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

မှတ်ရာတို့ သမိုင်းတို့ စာရင်းဇယားတို့တွေပေါ့ဗျာ။ ခင်ဗျားနာမည်က ယူဒိုနိုးလို့ ခင်ဗျား ပြောခဲ့တယ် မှတ်တယ်။ ကျုပ်ကတော့ ကျုပ်နာမည်ကို မပြောနိုင်ဘူး။ လူတွေက “တစ်ယောက်ယောက်” ဒါမှ မဟုတ်ရင်လည်း “ခင်ဗျား” လို့ပဲ ကျုပ်ကို ခေါ်ကြတယ်။

‘ဒါပေတဲ့ ခင်ဗျားအဖေ နာမည်က ဘယ်သူတုံး’

‘သူ့မှာ နာမည်မရှိဘူး’

နံရံတစ်ဖက်မှာ စာအုပ်စင်တစ်ခု ရှိနေတာ ကျုပ် သတိထား မိလိုက်တယ်။ အဲဒီအထဲက စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ယူပြီး ရောက်တတ်ရာရာ လှန်ကြည့်လိုက်မိတယ်။ စာအုပ်ထဲမှာတော့ စာတွေဟာ လက်ရေးနဲ့ ရှင်းရှင်းသန့်သန့် ရေးထားတာပဲ။ ဒါပေတဲ့ အနက်ဖော်ဖို့ မလွယ်ဘူး။ စာလုံးတွေက ထောင့်ကလေးတွေ ပါတော့ ကျုပ်က ရူးနစ်^၂ စာလုံးပုံစံ တွေကို သတိရလိုက်မိတယ်။ ရူးနစ်ကတော့ စာလုံးထွင်းဖို့လောက်သာ သုံးကြတော့တာ။ ကျုပ် အနေနဲ့က အနာဂတ်က လူတွေဟာ အရပ်ရှည်ရုံ သာမက ကျွမ်းကျင်နဲ့စပ်မှုလည်း ရှိကြပေတယ်လို့ မြင်လာမိတယ်။ ကျုပ်က သူ့လက်ချောင်းတွေကို အလိုလို လှမ်းကြည့်မိလိုက်တယ်။

သူက ပြောလိုက်ပြန်တယ်။ ‘အခု ခင်ဗျားအနေနဲ့ တစ်ခါကမှ မတွေ့ခဲ့ဖူးတာ တစ်ခု တွေ့ရမယ်’

ပြီးတော့မှ သူက ကျုပ်ကို မိုးရဲ့ ၁၉၁၈ ခုက ဘစ်လ်မှာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ ယူတိုးပီးယား စာအုပ်ကို ပေးတယ်။ စာမျက်နှာတချို့နဲ့ ပုံဆွဲထားတာ တချို့တော့ မပါဘူး။

အဲဒီ စာအုပ်အကြောင်း ကျုပ် သိပြီးသားမို့ ဘဝင်မကျသံမျိုးနဲ့ ကျုပ်က ပြန်ပြောလိုက်မိတယ်။

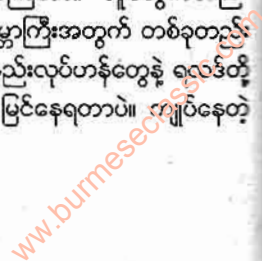
‘ဒါကတော့ ပုံနှိပ်စာအုပ်ပဲ။ ကျုပ်အိမ်မှာ စာအုပ် အုပ်ရေ နှစ်ထောင်လောက် ရှိတယ်။ ဒါပေတဲ့ ခင်ဗျား စာအုပ်လောက်တော့ မအိုသေးဘူး။ အဲဒီလောက်လည်း တန်ဖိုးရှိမှာ မဟုတ်သေးဘူး’

ဗာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ကျုပ်က အသံထွက်ပြီး နည်းနည်း ဖတ်လိုက်မိတယ်။
ဒီတော့ သူက ရယ်တယ်။

'ဘယ်သူမှ စာအုပ် အုပ်ရေနှစ်ထောင် မဖတ်နိုင်ကြပါဘူး။ ကျုပ်
အသက်ရှင်နေတဲ့ နှစ်ပေါင်း လေးရာလောက် အတွင်းမှာ ကျုပ်ဖတ်တာ
စာအုပ်ခြောက်အုပ်ထက် မပိုဘူး။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ဖတ်တာက အကြောင်း
မဟုတ်ဘူး။ ပြန်ဖတ်တာကသာ အရေးပါတာ'

'ကျုပ် လာခဲ့တဲ့ ဆန်းကြယ်လှတဲ့ မနေ့တုန်းဆီက မှာဖြင့်' လို့
အစချီရင်း သူ့ကို ကျုပ်က ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ 'တစ်ညနေခင်းနဲ့ နောက်
တစ်နေ့မနက် အကြားမှာ သိမထားတဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေ ပေါ်ပေါက်
တတ်တယ်ရယ်လို့ အစွဲတွေ ရှိနေကြသမျှ။ ဂြိုဟ်ကမ္ဘာကြီးမှာတော့ လူမျိုးစုံ
စုဝေးနေကြတာကလား။ ကနေဒါ၊ ဘရာဇီး၊ ဆွစ်၊ ကွန်ဂို၊ ဘုံဈေးအဖွဲ့
စသဖြင့်ပေါ့။ ပလေတိုရဲ့ စိတ်ကူးယဉ် အတွေးအခေါ်တွေ၊ သီးခြား တည်ရှိ
နေတာရဲ့ အလျင်က အကြောင်းတွေတော့ ဘယ်သူမှ မသိကြဘူး။ နိုင်ငံရေး
သမားတွေ လုပ်သမျှကတော့ လူသိ သူသိ အများဆုံးပဲ ဆိုတာ ပြောနေ
စရာတောင် မလိုဘူး။ သံအမတ်ကြီးတွေ ဘာတွေကတော့ သိပ်
သန်သန်စွမ်းစွမ်းရှိပုံ မပေါ်ဘူး။ သူတို့ သွားလာကြတဲ့အခါ ကားအရည်ကြီး
အကြီးကြီးနဲ့ သွားကြရတာ။ ပုလိပ်တွေ၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်တွေ
ရံထားရတယ်။ ဓာတ်ပုံဆရာတွေကလည်း ဝိုင်းလို့ပေါ့။ ကျုပ်အမေ
ပြောလေ့ရှိသလိုပေါ့။ သင်းတို့ ခြေထောက်များ အဖြတ်ခံလိုက် ရသလားလို့
ထင်စရာ ဆိုတာမျိုးပဲ။ ပုံရုပ်တွေနဲ့ ပုံနှိပ်စာလုံးတွေက တကယ့် ရှိနေတဲ့
အရာတွေထက်တောင် စစ်မှန်နေတယ် ထင်ကြတာ။ လူတွေကလည်း
ပုံနှိပ်ထားတာတွေကို ဖတ်ရမှပဲ ယုံကြတာ။ ကမ္ဘာကြီးအတွက် တစ်ခုတည်း
ဖြစ်တဲ့ အမြင်ရဲ့ အခြေခံအကြောင်းတွေ၊ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်တွေနဲ့ ရလဒ်တို့
အားလုံးဟာ *esse est percipi* ပဲ။ ရှိတာဟာ မြင်နေရတာပဲ။ ကျုပ်နေတဲ့

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

အတိတ် လောကကြီးထဲမှာတော့ လူတွေဟာ ပြောသမျှ ယုံတာပဲ။ ဆိုကြပါစို့ရဲ့၊ ပစ္စည်းတစ်ခုကို ရောင်းတဲ့လူက ဈေးတန်တယ်လို့ ပြောရင် လူတွေကလည်း ဈေးတန်တယ်လို့ ယုံတယ်။ ဓားပြမှုကတော့ မကြာမကြာ ဖြစ်တတ်တယ်။ လူတွေကတော့လည်း သိကြပါတယ်။ ပိုက်ဆံရှိလာရင် သိပ်ပြီး စိတ်ချလက်ချ မနေနိုင်ဘူး။ သိပ်ကြီး ပျော်ပျော် မနေနိုင်တော့ဘူး ဆိုတာ'

'ပိုက်ဆံ ဟုတ်လား. . . . ' လို့ အဲဒီလူက မေးပြန်တယ်။ 'ခုဆို ဘယ်သူမှ ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ဒဏ် မခံကြရတော့ဘူး။ ချမ်းသာတဲ့ ဝေဒနာလည်း မရှိကြတော့ဘူး။ လူတိုင်းမှာ သူတို့ လုပ်စရာ အလုပ်တွေ ရှိလာကြပြီ'

'ရေဝတီ ခင်ကြီးများလိုပေါ့' လို့ ကျုပ်က ဝင်ပြောလိုက်တယ်။

သူ့ကြည့်ရတာ ကျုပ် ပြောတာကို နားလည်ပုံ မပေါ်ဘူး။ သူက ဆက်ပြောပြန်တယ်။

'မြို့တွေလည်း မရှိတော့ဘူး။ ဘာဟီယာ ဘလန်ကာရဲ့ အပျက် အစီးတွေကို ကြည့်ပြီး ပြောရတာပဲ။ တစ်ခါကတော့ ကျုပ် စူးစမ်း ကြည့်ဖူးတယ်။ တကယ်တော့ သိပ် မလွမ်းလောက်ပါဘူး။ လူတွေမှာ ပိုင်ဆိုင်မှုတွေ မရှိတော့ အမွေဆက်ခံရတဲ့ ကိစ္စလည်း မရှိတော့ဘူး။ လူတစ်ယောက်ဟာ အသက်တစ်ရာ ပြည့်ခဲ့ရင် သူ့ဘာသာ သူ့အဆုံး အဖြတ်နဲ့ နေခွင့်ရှိလာတယ်။ သားသမီးတစ်ယောက် ယူနိုင်တယ်'

'တစ်ယောက် ဟုတ်လား. . . . ' လို့ ကျုပ်က မေးမိတယ်။

'ဟုတ်တယ်၊ တစ်ယောက်ပဲ။ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ ဒါမျိုးက သိပ် အားပေးအားမြှောက် ပြုဖို့ မကောင်းဘူး။ တချို့တွေက ဒီလို အမြင်မျိုးတွေဟာ ထာဝရ ဘုရားသခင်ထံက လာတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ တကယ်တော့ ထာဝရဘုရားသခင်တောင် တကယ် ရှိ-မရှိ ဘယ်သူကမှ သိတာမှ မဟုတ်တာ။ ကျုပ် ထင်မှတ် ယုံကြည်ထားတဲ့အတိုင်း ပြောရရင်တော့ ကျုပ်တို့ ဆွေးနွေးနေတာက ကမ္ဘာပေါ်မှာ ရှိတဲ့

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

လူမှန်သမျှဟာ ဖြည်းဖြည်းချင်းပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်လှည့်စီပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အဆုံး စီရင်ကြရာမှာ အကျိုးရှိတယ်၊ မရှိဘူး ဆိုတဲ့ ကိစ္စပဲ။ ထားတော့ ဒီကိစ္စ။ ကျုပ်တို့ ပြောနေတဲ့အကြောင်း ပြန်သွားရအောင်' ကျုပ်က ခေါင်းညှိတ်ပြလိုက်တယ်။

'လူတစ်ယောက်ဟာ အသက်တစ်ရာ ရှိလာတဲ့အခါ သူ့အနေနဲ့ ချစ်ခြင်းနဲ့ အပေါင်းအသင်း မလိုတော့ဘူး။ ဒီနှစ်ခု မရှိဘဲ သူ့အနေနဲ့ အရာရာကို လုပ်နိုင်လာတယ်။ ဖျားနာတာတို့၊ အခါမတိုင်ခင် မျက်ကွယ် ပြုရမှာတို့အတွက် ပူပန် ကြောက်ရွံ့နေစရာ မလိုတော့ဘူး။ သူ့အနေနဲ့ အနုပညာ တစ်ရပ်ရပ်၊ ဒဿနိကဗေဒ တစ်ရပ်ရပ်၊ သင်္ချာပညာ တစ်ခုခု ကို လေ့လာလိုက်စားပြီး လက်တွေ့ ကျင့်သုံးနိုင်တယ်။ မဟုတ်ရင်လည်း တစ်ကိုယ်တော် စစ်တုရင် ထိုးနေနိုင်တယ်။ သင့်ပြီလို့ ထင်တဲ့ အခါမှာတော့ သူ့ဘာသာ သူ့အသက်ကို သိမ်းနှုတ်ပစ်နိုင်တယ်။ တကယ်လို့ လူတစ်ယောက်ဟာ သူ့ရဲ့ အသက်ရှင်ခြင်းကို သူ့ဘာသာ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရင်ဖြင့် သေခြင်းကိုလည်း ပိုင်းခြားနိုင်သပေါ့'

'ဒါ တစ်နေရာရာက ထုတ်နုတ်ထားတဲ့ အဆိုတစ်ရပ်လား' လို့ ကျုပ်က မေးလိုက်မိတယ်။

'ဟုတ်သလို။ ကျုပ်တို့တွေဆီမှာ ထုတ်နုတ်ထားတဲ့ အဆိုတွေပဲ ကျန်တော့တယ်။ ကျုပ်တို့ရဲ့ ဘာသာစကားဟာ ထုတ်နုတ်ထားတဲ့ အဆိုတွေနဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ စနစ်တစ်ခုပဲ'

'ကျုပ်တို့ ခေတ်ကာလရဲ့ စွန့်စားခန်းတစ်ရပ်ဖြစ်တဲ့ အာကာသ ခရီးသွားတာကို ဘာပြောမလဲ' လို့ ကျုပ်က မေးမိတယ်။

'ခရီးသွားတာက နှစ်တစ်ရာမက ကြာခဲ့ပြီပဲ။ သဘောကျဖို့တော့ ကောင်းပါတယ်။ ကျုပ်တို့တွေ အနေနဲ့ကတော့ "ဒီမှာ" နဲ့ "အခု" ဆိုတာထဲက ဘယ်လိုမှ ထွက်မပြေးနိုင်ဘူးလို့ သိထားကြပြီပဲ'

ပြီးတော့ သူက ပြီးရင်း ဆက်ပြောပြန်တယ်။

'တကယ်တော့ဗျာ ခရီးတစ်ခု သွားတယ် ဆိုတာက အာကာသ တစ်ခုကို ဖြတ်သွားတာချည်းပဲ။ ဂြိုဟ်ကမ္ဘာတစ်ခုက တခြားတစ်ခုကို သွားတယ် ဆိုတာကလည်း ယာတစ်ခုထဲ ဖြတ်သွားရသလိုပဲ။ ခင်ဗျား ဒီအခန်းထဲ လှမ်းပြီး ဝင်လိုက်တယ် ဆိုကတည်းက ခင်ဗျားဟာ အာကာသတစ်ခုနဲ့ ထိတွေ့လိုက်ရတာပဲ မဟုတ်လား'

'မှန်ပါတယ်' လို့ ကျုပ်က ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ ဒီပြင် ဓာတုဗေဒ အခြေခံပစ္စည်းတွေ၊ ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ သတ္တဝါတွေ အကြောင်းတွေကိုလည်း ပြောကြတယ်။

အခု အချိန်မှာတော့ အဲဒီလူက ကျုပ်ကို ကျောပေးပြီး ပြတင်းပေါက်ကနေ တစ်ဆင့် အပြင်ကို ကြည့်နေတယ်။ အပြင်က လွင်ပြင်တစ်ခုလုံးမှာတော့ နှင်းကလေးတွေက ညင်ညင်သာသာ ကျနေလို့ လရောင်အောက်မှာ ဖွေးဖွေးဖြူနေတယ်။

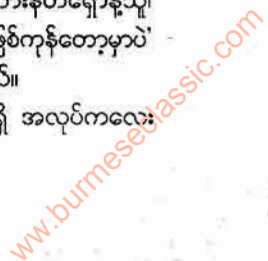
ကျုပ်က ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် အားပေးရင်း မေးလိုက်မိပြန်တယ်။

'ပြတိုက်တွေ၊ စာကြည့်တိုက်တွေကော ရှိသေးရဲ့လား'

'မရှိတော့ဘူး။ ကျုပ်တို့က အတိတ်ကို မေ့ပစ်လိုက်ချင်ကြတာ။ အတိတ် ဆိုတာကလည်း တမ်းချင်းဆိုဖို့၊ ဖယဉ်ကျားဖို့လောက်သာ ကောင်းတာကိုး။ ကျုပ်တို့ဆီမှာ နှစ်ပတ်လည် အခမ်းအနားတို့၊ အမှတ်တရ အခမ်းအနားတို့ မရှိဘူး။ မျက်ကွယ်ပြုသွားသူတွေရဲ့ ပုံတွေ ဘာတွေလည်း ချိတ်ထားတာ မရှိပါဘူး။ လူတိုင်း လူတိုင်းဟာ သူ့အတွက် သူ့ အနုပညာကို ဖန်တီးချင် ဖန်တီး၊ သူနဲ့ အသုံးတည့်မယ့် စနစ်တကျ ပညာတစ်ရပ်ရပ်ကို ဖန်တီး။ ဒါပဲ'

'ဒီလိုဆိုရင်ဖြင့် လူတစ်ဦးချင်းဆီမှာ သူ့ ဘားနတ်ရှောနဲ့သူ၊ သူ့ကိုယ်ပိုင် ယေရှုခရစ်တော်နဲ့ သူ၊ သူ့ အာခီမီးဒီးနဲ့သူ ဖြစ်ကုန်တော့မှာပဲ' သူက စကားမဆိုဘဲ ခေါင်းညိတ်ပြလိုက်တယ်။

'ဒီတော့ နိုင်ငံရေးသမားတွေလည်း သိက္ခာရှိရှိ အလုပ်ကလေး

ဘာလေး ရှာကြရတာပေါ့။ ဒီလိုနဲ့ တချို့လည်း ဇာတ်ထဲမှာ လူရွှင်တော်တွေ ဘာတွေ ဖြစ်လာတယ်။ တချို့လည်း ဆရာဝန်တွေ ဘာတွေ ဖြစ်လာတယ်။ တချို့တော့ သူတို့ လုပ်တဲ့ အလုပ်မှာ တော်လာကြပါတယ်။ တကယ် ဖြစ်နေတာတွေကတော့ ကျုပ် အခု ပြောတာထက် ပိုရှုပ်ထွေးမယ်'

ဒီနောက် သူ့လေသံ ပြောင်းသွားတယ်။ သူက ခုလို ဆက်ပြောပြန်တယ်။

'ကျုပ် ဒီအိမ်ကို ကျုပ်ဘာသာ ဆောက်တယ်။ အိမ်ကတော့ တခြား အိမ်တွေလိုပဲ။ ပရိဘောဂတွေ၊ အိမ်အသုံးအဆောင်တွေလည်း ကျုပ်ဘာသာ လုပ်တယ်။ ကျုပ်ယာထဲမှာ တခြားလူတွေနဲ့ အတူလုပ်တယ်။ သူတို့ မျက်နှာတွေတော့ မမြင်ဖူးဘူး။ ကျုပ် ခင်ဗျားကို ပြစ်ရာတွေ ရှိတယ်'

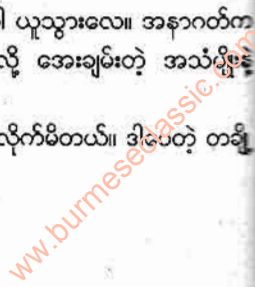
ကျုပ်တို့ ရှိနေရာ အခန်းနဲ့ ဆက်ရက် အခန်းထဲကို သူ ဝင်သွားတော့ ကျုပ်လည်း နောက်က လိုက်သွားလိုက်တယ်။ သူက မျက်နှာကြက်က တွဲလောင်းကျနေတဲ့ မီးအိမ်ကို ထွန်းလိုက်တယ်။ အခန်းထောင့်မှာတော့ စောင်းတစ်လက် တွေ့လိုက်တယ်။ စောင်းကြီး ကတော့ သိပ်မရှိဘူး။ နံရံတွေပေါ်မှာတော့ ထောင့်မှန်ကျကျ ပန်းချီကား တွေ ချိတ်ထားတယ်။ အရောင်ကတော့ အဝါဘက် သမ်းတယ်။ ကြည့်ရတာ တစ်ယောက်တည်းက ဆွဲတာ ဟုတ်ပုံ မရဘူး။

'ဒါတွေက ကျုပ်လက်ရာတွေပါ' လို့ သူက ဆိုတယ်။

ကျုပ် ပန်းချီကားတွေကို လိုက်ကြည့်မိတယ်။ အသေးဆုံး ပန်းချီကားရှေ့မှာ ရပ်ပြီး အသေအချာ ကြည့်လိုက်တယ်။ ဒါပေတဲ့ အသေအချာ မပြောနိုင်တာတွေ ရှိနေသေးတယ်။

'ခင်ဗျား သဘောကျရင် ပြန်တဲ့အခါ ယူသွားလေ။ အနာဂတ်က မိတ်ဆွေရဲ့ အမှတ်တရ လက်ဆောင်ပေါ့' လို့ အေးချမ်းတဲ့ အသံပျို့နဲ့ သူက ပြောလိုက်တယ်။

ကျုပ်က ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောလိုက်မိတယ်။ ဒါပေတဲ့ တချို့

ပန်းဧရာဝတီထောင့်မှ လူနှင့် . . .

၁၆၃

ပန်းချီကားတွေက ကျုပ်စိတ်ကို အနှောင့်အယှက် ပေးနေတယ်။
ပန်းချီကားတွေက ဘာမှ မပါတဲ့ ဗလာလိုပဲ။ ဗလာလို့တော့လည်း မပြော
ချင်ဘူး။ ဗလာလိုပဲ။

‘ပန်းချီကားတွေဟာ အရောင်နဲ့ ရေးထားတာပါ။ ခင်ဗျားရဲ့
ရေးကျတဲ့ မျက်စိနဲ့ကတော့ မြင်ရလိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး’

သူက စောင်းကို ကောက်ကိုင်ပြီး တီးလိုက်တယ်။ ကျုပ်
သံစဉ်တချို့ ခပ်သာသာ ကြားလိုက်ရတယ်။

အဲဒီတုန်းမှာပဲ တံခါးခေါက်သံ ကြားလိုက်ရပြန်တယ်။

အိမ်ထဲကို အရပ်ရှည်ရှည် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်နဲ့ ယောက်ျား
သုံးလေးယောက် ဝင်လာတယ်။ ပြောရရင်တော့ မောင်နှမတွေလိုပဲ။ ဒါမှ
မဟုတ်လည်း ကာလတရားက အားလုံးကို တစ်ပုံစံတည်း ထုတ်လုပ်
ထားတယ် ထင်တယ်။ အိမ်ရှင်လုပ်တဲ့ သူက အမျိုးသမီးကို စကားပြော
လိုက်တယ်။

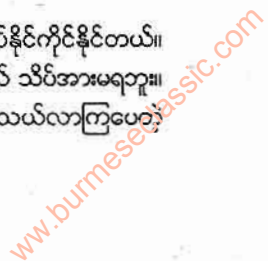
‘ဒီည နင် လာဖြစ်အောင် လာမယ် ဆိုတာ ငါ သိတယ်။
နေးလ်နဲ့ကော တွေ့သေးလား’

‘ညနေတိုင်း မကြာမကြာ တွေ့ပါရဲ့။ သူက ပန်းချီကားအတွက်
အတော်ကလေး ဒေါပူနေတယ်’

‘သူကတော့ သူ့အဖေထက် ကံကောင်းလို့မိမယ် လို့ မျှော်လင့်ရ
တာပဲ’

အိမ်ထဲမှာ ဘာမှ မချန်ရစ်ခဲ့ဘူး။ စာရွက်စာတမ်းတွေ၊ ပန်းချီကား
တွေ၊ ပရိဘောဂတွေ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းတွေ အကုန်လုံး သိမ်းဆည်းပြီး
ယူလိုက်ကြတယ်။ အိမ်ထဲမှာ ဘာမှ မကျန်တော့ဘူး။

အမျိုးသမီးက ယောက်ျားတွေလိုပဲ လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်တယ်။
ကျုပ်ကသာ သူတို့လို မလုပ်နိုင်လေတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သိပ်အားမရဘူး။
ကျုပ်တို့ အိမ်က ထွက်လာကြတော့ ကိုယ့်ဝန် ကိုယ်သယ်လာကြပေတဲ့

ဘယ်သူကမှ အိမ်တံခါးကို မပိတ်ကြဘူး။ အိမ်အမိုးကတော့ ခပ်ချွန်ချွန် ဆိုတာ ကျုပ် သတိထားမိလိုက်တယ်။

ကျုပ်တို့ လျှောက်လာတာ ဆယ့်ငါးမိနစ် သာသာလောက် ကြာတော့ ဘယ်ဘက်ထဲ ချိုးလိုက်ကြတယ်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ မျှော်စင်လိုလို အဆောက်အအုံတစ်ခု၊ အမိုး ခပ်လုံးလုံးနဲ့ တွေ့လိုက်ရတယ်။

'အဲဒါ မီးသဂြိုဟ်စက်ပဲ' လို့ တစ်ယောက်ယောက်က လှမ်းပြော လိုက်တယ်။ 'ဖြစ်နေရခြင်းကို အဆုံးသတ်တဲ့ ခန်းမကတော့ အထဲမှာပဲ။ ပြောသံ ကြားရတာကတော့ ဒီဟာကို တီထွင်တာ အများအကျိုး လိုလားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဆိုပဲ။ နာမည်ကတော့ အေဒေါ့(ဖ) ဟစ်တလာ ဆိုသလားပဲ'

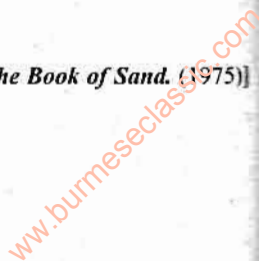
ဝင်းတံခါးဆီ ရောက်တော့ အစောင့်က တံခါးဖွင့်ပေးတယ်။ သူကတော့ အရပ်ရှည်လှတယ် မဟုတ်ဘူး။

ကျုပ် သွားခဲ့တဲ့ အိမ်ပိုင်ရှင်က တစ်ခုခု တီးတိုးပြောလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ သူလည်း အထဲ ပြန်ဝင်သွားတော့တယ်။ မဝင်သွားခင် လက်ဝှေ့ယမ်းပြပြီး နှုတ်ဆက်လိုက်သေးတယ်။

'နှင်းတွေတော့ ထပ်ကျလိမ့်ဦးမယ် ထင်တယ်' လို့ အမျိုးသမီးက ပြောတယ်။

ကျုပ်ရဲ့ မက်ဟီကိုလမ်းက စာကြည့်ခန်းထဲမှာတော့ ကင်းဘတ်စ တစ်ခု ချိတ်ထားတယ်။ အခုကနေ နောင် နှစ်ပေါင်း ထောင်ပေါင်းများစွာ ကြာတဲ့အခါ တစ်ယောက်ယောက်က ဆေးရောင်ခြယ်လိမ့်မယ်။ ခုတော့ ဆေးရောင်တွေဟာ ဂြိုဟ် ကမ္ဘာကြီး တစ်ခုလုံးမှာ မွစာကျဲ့အောင် ပျံ့နှံ့ နေသေးတာကိုး။

["A Weary Man's Utopia" from *The Book of Sand*. (1975)]

၁။ The Pamps: ပင်း(မ)ပတ်မှာ တောင်အမေရိကတိုက်တွင် တွေ့ရတတ်သော မြက်ပင်ထူပြောရာ လွင်ပြင်ဒေသများ ဖြစ်သည်။ အမေရိကဒေသ လွင်ပြင်၏ တောင်ဘက်ပိုင်းတွင် ဖြစ်သည်။

၂။ The Runic alphabet: ရူးနစ်မှာ စကင်ဒင်နေဗီးယား၏ ရှေးဟောင်း အက္ခရာစာလုံးများ ဖြစ်သည်။

၃။ Bahia Blanca: ဘာဟီယာ ဘလန်ကာမှာ ဘွားနိုရက်မြို့၏ တောင်ဘက်အရပ်တွင် ရှိသည်။

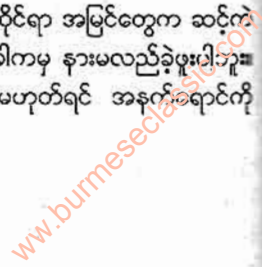
ရရှိလိုက်သော ညတစ်ည

ကာလေဖလော်အီဒါ လမ်းပေါ်မှ ကဖေးဆိုင်ဟောင်း အက်ဂွေးလာတွင် ကျွန်တော်တို့ ကြားခဲ့ရသော ဇာတ်လမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ အက်ဂွေးလာမှာ ပိုင်အီဒတ် လမ်းဆုံနှင့် နီးပါသည်။

ကျွန်တော်တို့မှာ အသိပညာဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဆွေးနွေး နေခဲ့ကြပါသည်။ တစ်ယောက်ယောက်က ပလာတို၏ အသိပညာဆိုင်ရာ အခြေခံကို သုံးစွဲ၍ ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ယခု သိရှိနေရသည်တို့မှာ ယခင်က တွေ့သိပြီးသားများ ဖြစ်ပါသည်။ “သိမှု” သည် “အသိအမှတ်ပြုမှု” တို့သာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော့်အဖေက ဘောကွန် ပြောသည်ကို ပြန်၍ ပြောလိုက်သည် ဟု ထင်သည်။ ဘောကွန်က ရေးခဲ့ဖူးသည်။ လေ့လာခြင်းသည် ပြန်လည်မှတ်မိခြင်းသာ ဖြစ်သော် ဘာမှု မသိခြင်းသည် မမှတ်မိခြင်းသာ ဖြစ်တော့သည်။ အသက်ကြီးကြီး လူကြီးတစ်ယောက်ကမူ သိမှုဗေဒ ဆိုင်ရာများ၊ တက္ကိကစနစ်များအတွင်း ချာလည်လိုက်နေပုံ ရသည်။ သူက သိမှုနှင့် ပတ်သက်၍ သူ့နားလည်သလို ဝင်ပြောလိုက်လေသည်။ သူက ဖြည်းဖြည်းချင်းဖြင့် ခိုင်ခိုင်မာမာ ပြောဆိုလိုက်သည်။

*

ကျွန်တော့် အဖို့ကတော့ ပလာတိုရဲ့ သိမှုဗေဒဆိုင်ရာ အမြင်တွေက ဆင့်ကဲ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ သိမှု အကြောင်းတွေကို တစ်ခါကမှ နားမလည်ခဲ့ဖူးပါဘူး။ ပထမဆုံး အကြိမ်အဖြစ် အဝါရောင် ဒါမှ မဟုတ်ရင် အနက်ရောင်ကို

ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

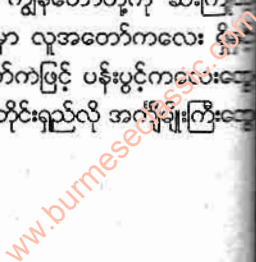
မြင်လိုက်ရသူတိုင်းလည်း မှတ်မိလိုက်ကြပုံ မပေါ်ပါဘူး။ အဲဒီလိုပဲ သစ်သီးတစ်ခုခုကို ပထမဆုံးအကြိမ် အနေနဲ့ စားကြည့်ခဲ့ရတာကိုလည်း မှတ်မိကြတော့မယ် မထင်ဘူး။ ဒီလို ဖြစ်ရတာက တစ်စုံတစ်ရာကို ပထမဆုံး သိမှတ်ခံစားကြတဲ့ အခါမှာ လူတိုင်း ငယ်ငယ်ကလေး ရှိကြဦးမှာ ကိုး။ သူတို့ကိုယ် သူတို့လည်း သိမှုတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲကြီးရဲ့ အစကလေးမှာပဲ ရှိနေသေးတယ် ဆိုတာတောင် သိကြသေးမယ် မဟုတ်ဘူး။ ပထမဆုံးအကြိမ် သိမှတ်ခံစားခဲ့ရတဲ့ တချို့ကိစ္စတွေကိုတော့ ဘယ်တော့မှ ဆွဲနိုင်မှာ မဟုတ်တာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ အမှတ်တရ ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ ညတစ်ည အကြောင်းကိုတော့ ပြောပြချင်ပါသေးတယ်။ အဲဒီ ညတစ်ညကတော့ ၁၈၇၄ ခုနှစ် ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့ ညပါပဲ။

ရှေးကတော့ နွေရက်တွေဟာ ပိုပြီး ရှည်လျားလှပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဘာဖြစ်လို့ အဲဒီနေ့၊ အဲဒီရက်အထိ လိုဘော့မှာ ရှိတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဝမ်းကွဲ ညီအစ်ကိုတော် ဒေါ်နာ ပိုင်တဲ့ ယာပေါ်တွင် နေခဲ့ကြသည်ကို နားမလည်နိုင်ခဲ့ဘူး။ အဲဒီနှစ် နွေမှာ ယာထဲက အလုပ်သမား ခွဲဖိခိုးက တောက လူတွေရဲ့ ဘဝနဲ့ မိတ်ဆက်ပေးလို့ ရင်းနှီးခဲ့ရပါတယ်။ ခွဲဖိခိုးက ကျွန်တော့်ထက် အတော်ကလေး ကြီးပါတယ်။ စိတ်အတော် တိုတယ်လို့လည်း နာမည်ကြီးပါတယ်။ စားအကိုင်ကောင်းတယ် လို့လည်း ပြောကြ ဆိုကြပါတယ်။ မီးတုတ်တွေကို သုံးပြီး စားရေးကျင့်တုန်း အခြား လူတစ်ယောက်ကြောင့် သူ့မျက်နှာမှာ ကန့်လန့်ဖြတ် သေရာပါ အမှတ်ကြီး တစ်ခု ရခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီ သောကြာတစ်နေ့ကတော့ သူနှင့်အတူ မြို့သို့ တက်ပြီး ပျော်ရပါးရအောင်လို့ သူက အကြံပေးတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဘယ်လို အပျော်အပါးမျိုး ဖြစ်မည်ကို ဂယနဏ မသိပေတဲ့ သူ့အကြံ ပေးချက်ကို မငြင်းဆိုခဲ့ဘူး။ ကျွန်တော်က မကတတ်ဘူးလို့ သူ့ကို ပြောပြ တော့ သူက က တတ်ဖို့ လွယ်လွယ် သင်လို့ ရတယ်လို့ ပြောတာပဲ။ ညနေဘက် ခုနစ်နာရီခွဲလောက်တော့ ညစာ စားသောက်ကြပြီးတဲ့နောက်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

မြို့ဘက်သို့ ထွက်လာခဲ့ကြတယ်။ ရှုဖီးနီးကတော့ ပါတီသွားမယ့် လူတွေထဲ
 ဝတ်ကောင်းစားလှနဲ့။ ငွေရိုးတပ်ထားသော ဓားလည်း ပါတယ်။ ကျွန်တော်
 ကတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဓားအသေးကလေးကို ယူမသွားတော့ပါဘူး။ ရယ်စရာ
 နောက်စရာ ဖြစ်နေမှာ စိုးလို့ပါ။ မကြာခင်ပဲ မြို့အစွန်အဖျားက ပထမဆုံး
 အိမ်တစ်လုံးကို တွေ့ရပါတော့တယ်။ ခင်ဗျားတို့ အထဲက ဘယ်သူမှ
 လိုတော့ ရောက်ဖူးကြသလဲ။

ဒီတစ်ကြောမှာ ရှိတဲ့ မြို့တွေ အထဲမှာ ဘယ်မြို့မှ တစ်မြို့နဲ့
 တစ်မြို့ မတူကြဘူးလို့ ပြောလို့ မဖြစ်ဘူး။ မတူတဲ့အကြောင်း တွေးဖို့ကအ
 တူနေတယ်တောင် ပြောရမယ်။ ဖုန်လမ်းတွေကအစ လမ်းပေါ်က ချိုင့်တွေ
 အိမ်ပုပုကလေးတွေ။ အိမ်တွေက ပုနေတော့လည်း မြင်းစီးလာတဲ့ လူက
 သူ့ကိုယ်သူ ရှည်တယ်လို့ ထင်နေရတာပေါ့။ ကျွန်တော်တို့လည်း အပြား
 ရောင်နဲ့ ပန်းရောင်သုတ်ထားတဲ့ အိမ်တစ်လုံး ရှေ့ကို ဝင်လိုက်ကြပါတယ်။
 အိမ်မှာ လာအယ်စထရယ်လားလို့ နာမည်ရေးထားတယ်။ မြင်းချည်ဖို့ထား
 တိုင်တစ်ကြောမှာတော့ မြင်းအတော်များများ ချည်ထားတာ တွေ့ရတယ်။
 မြင်းကုန်းနီးတွေ အားလုံးကလည်း အတော်ကောင်းတယ်။ ရှေ့က တံခါး
 ကြီးက နည်းနည်းကလေး ဖွင့်ထားလေတော့ အထဲက မီးရောင်ကို ကျွန်တော်
 တွေ့လိုက်ရတယ်။ အိမ်ရှေ့က ဝင်သွားလိုက်တာနဲ့ နောက်ဘက်နားဆီမှာ
 ခုံရှည်တွေ ထားတဲ့ အခန်းရှည်ရှည် ရှိတယ်။ ခုံရှည်တွေက နံရံကို ကပ်ပြီး
 ချထားတယ်။ ခုံတစ်လုံးနဲ့ တစ်လုံး အကြားမှာတော့ တံခါးပေါက်တွေ
 ရှိတယ်။ တံခါးပေါက်တွေက မှောင်မှောင်မည်းမည်း ဆိုတော့လည်း ဘယ်
 ဘာရှိတယ် ဆိုတာ သိပြီးသား လူတွေအတွက် နေမှာပဲ။ အကျည်းတန်လှတဲ့
 ခွေးဝါကြန့်ကြန့်ကလေး တစ်ကောင်ကတော့ ကျွန်တော်တို့ကို ဆီးကြို
 သဘောမျိုးနဲ့ ဟောင်လိုက်ရှာတယ်။ အိမ်ထဲမှာ လူအတော်ကလေး ငို
 နေတယ်။ အမျိုးသမီး ခြောက်ယောက်လောက်ကဖြင့် ပန်းပွင့်ကလေးတွေ
 ပါတဲ့အဆင် ပိတ်စကို ချုပ်ထားတဲ့ ရင်စေ့ သင်တိုင်းရှည်လို အလှူမျိုးကြီးတွေ

စန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ဝတ်ထားကြတယ်။ သူတို့ခမျာလည်း ဟိုလျှောက် ဒီလျှောက်နဲ့ အလုပ်များ နေပုံ ရတယ်။ ပိုင်ရှင်နဲ့ တူပုံရတဲ့ အမျိုးသမီးကတော့ သားသားနားနားပဲ။ တစ်ကိုယ်လုံး အမည်းရောင်ဝတ်စုံ ဝတ်ထားတယ်။ ရှုဖီးနီးက သူ ရှိရာ လျှောက်သွားပြီး နှုတ်ဆက်လိုက်ရင်း၊ ကျွန်တော့်ဘက်ကို ညွှန်ရင်း ပြောလိုက်တယ်။

‘ကျွန်တော် ခင်ဗျားအတွက် မိတ်ဆွေသစ်တစ်ယောက် ခေါ်လာ တယ်။ သူက မြင်းတော့ ကျင်ကျင်လည်လည် မစီးတတ်သေးဘူး’

‘စီးတတ်လာမှာပါ။ ဒီကိစ္စများ ခေါင်းထဲ ထည့်မထားစမ်းပါနဲ့’ လို့ အမျိုးသမီးက ပြန်ပြောတယ်။

ဒီတော့လည်း ကျွန်တော် နည်းနည်းရှက်မိသပေါ့။ ကျွန်တော်က အရှက်ပြေလည်း ဖြစ်အောင်၊ သူတို့ မျက်စိထဲမှာလည်း ကလေး တစ် ယောက်လို့ပဲ မြင်အောင် ခုံရှည်တစ်လုံးရဲ့ ထိပ်ဘက်နား သွားထိုင်လိုက် ရင်း ခွေးကလေးနဲ့ ဆော့နေလိုက်မိတယ်။ မီးဖိုချောင်ထဲက စားပွဲပေါ်က ပုလင်းတွေမှာ ဖယောင်းတိုင်တွေစိုက်ပြီး ထွန်းထားတယ်။ ဖယောင်း တိုင်တွေက အမဲဆီနဲ့ ရောထားတဲ့ ဖယောင်းတိုင်မျိုးတွေလေ။ ကျွန်တော် မှတ်မိသရွေ့တော့ အခန်းရဲ့ ထောင့်တစ်နေရာမှာတော့ ထင်းမီးဖိုတစ်ခု ရှိနေလေရဲ့။ ကျွန်တော့်ရှေ့က နံရံဖြူဖြူမှာတော့ ကရုဏာရှင် မယ်တော်ရဲ့ပုံ ရှိနေတယ်။

အားလုံးကတော့ ရယ်ဟယ် နောက်ဟယ်နဲ့ ပါပဲ။ တစ်ယောက် ယောက်လည်း ဂစ်တာတီးနေလေရဲ့။ လက်သံ ကောင်းလှလို့တော့ဖြင့် မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ယောက်ယောက်က ကျွန်တော့်ကို ဂျင်သောက်ပါဦး လို့ ဆိုတော့ ကျွန်တော်လည်း ခပ်ရွံ့ရွံ့နဲ့ပဲ ယူပြီး သောက်လိုက်မိတယ်။ ပါးစပ်ထဲကို မီးကျိုးခဲများ ထည့်လိုက်သလိုပါပဲ။ ကျွန်တော် အမျိုးသမီး တွေကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ တစ်ယောက်ကတော့ဖြင့် တခြား အမျိုးသမီး တွေနဲ့ မတူဘူးလို့ ထင်မိတယ်။ သူ့ကို “အဖမ်းခံမ” လို့ ခေါ်ကြတယ်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

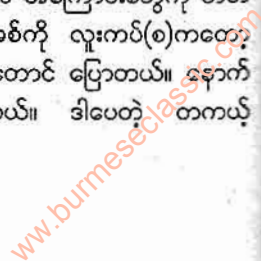
www.burmeseclassic.com

သူ့မှာက တောသူတောင်သား အသွင်အပြင် ပါနေတယ်။ ဒါပေတဲ့ လူတယ်။ ကြေကွဲဖို့ကောင်းတဲ့ အကြည့်မျိုးနဲ့ ကြည့်တတ်တဲ့ မျက်လုံးမျိုးနဲ့။ ကျွန်တော် ဘာဆိုလိုတယ် ဆိုတာ ခင်ဗျား သိပါတယ်။ ဆံပင်မှာက ပုတီးစေ့ကလေးတွေနဲ့ ကျစ်ထားတယ်။ ရှည်တာကတော့ ခါးထိရောပဲ။ ကျွန်တော် သူ့ကို ကြည့်နေတယ် ဆိုတာကို ရှုဖီးနီးက တွေ့လိုက်တယ်။ ဒီတော့ ရှုဖီးနီးက သူ့ကို ပြောလိုက်တယ်။

‘ပြန်ပြောစမ်းပါဦး ဟဲ့၊ လူရိုင်းတွေ ဝင်စီးတဲ့အကြောင်း။ တို့မေ့သွားတာတွေ ပြန်သတိရ ရအောင်’

အမျိုးသမီးက ပြောတဲ့ အခါမှာတော့ အခန်းထဲမှာ လူ တစ်ယောက်မှ မရှိတော့တဲ့ ပုံမျိုးပဲ။ ကျွန်တော့် အနေနဲ့တော့ ခံစားကြည့်မိလိုက်တယ်။ ပြောနေတဲ့သူ အနေနဲ့ ဘာကိုမှ ထည့်ပြီး စဉ်းစားမယ့်ပုံ မပေါ်ဘူး။ သူ့ဘဝ တစ်လျှောက်လုံးမှာကလည်း အဲသလိုပဲ ဖြစ်နေခဲ့ပုံပဲ။ သူ ပြောပြပုံက ဒီလို။

‘ကျွန်မကို ကတာမာကာက ခေါ်လာကြတော့ ကျွန်မ ငယ်ငယ်ကလေးပဲ ရှိသေးတယ်။ လူရိုင်းတွေ ဝင်စီးတဲ့အကြောင်း ဘာသိမှာတဲ့။ အဲဒီ ခြံကြီးမှာတော့ ကြောက်ရလွန်းလို့ လူရိုင်းတွေ ဆိုတာကို စကားထဲတောင် ထည့်မပြောရဲကြဘူး။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့မှ ကျွန်မ သိလာရတာပါ။ လူရိုင်းတွေ ဝင်စီးတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းကလည်း လျှို့ဝှက်ချက်တစ်ခုလိုပဲ။ ဘယ်သူကမှ မပြောပြချင်ကြဘူး။ လူရိုင်းတွေက လျှပ်စစ်မိုးကြိုးများလို ဖြန့်ခနဲ ပေါက်ချလာကြပြီး လူတွေကို သတ်၊ တိရစ္ဆာန်တွေကို ယူ၊ အမျိုးသမီးတွေကို အတွင်းဘက် အခန်းတွေထဲ ခေါ်သွားပြီး မတော်တရော်တွေ လုပ်။ ကျွန်မ အနေနဲ့ကတော့ အဲဒီ အကြောင်းတွေကို တတ်နိုင်သရွေ့ မယုံအောင် နေတယ်။ ကျွန်မအစ်ကို လူးကပ်(စ)ကတော့ ဒါတွေဟာ မဟုတ်ပါဘူး ရယ်လို့ ကျိန်တွယ်တောင် ပြောတယ်။ နောက်တော့ သူလည်း လုံနဲ့ ထိုးသတ်ခံလိုက်ရတယ်။ ဒါပေတဲ့ တကယ့်

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

အကြောင်းတွေ ဆိုတော့ ပထမဆုံးအကြိမ် ကြားရတာနဲ့ ဟုတ်တယ် ဆိုတာ သိတာပဲ။ အစိုးရ အနေနဲ့က သူတို့ ငြိမ်အောင်လို့ ဆေးရွက်ကြီး တွေ၊ အရက်တွေ၊ သူတို့သောက်တဲ့ လက်ဖက်ခြောက်တွေ ပို့ပေးပေတဲ့ သူတို့ခေါင်းဆောင်က ဉာဏ်နီဉာဏ်နက် များတယ်။ နတ်တွေ၊ စုန်းတွေ လုပ်တတ်တဲ့လူမျိုး ဆိုတော့ လူရိုင်းတွေကို ခြောက်ထားတာပဲ။ အဲဒီ ခေါင်းဆောင်ကသာ အမိန့်ပေးလိုက်၊ လူရိုင်းတွေက ဘာဘာညာညာ တွေးမနေကြဘူး။ ကတုတ်ကျင်း မှန်သမျှ ဝင်စီးတော့တာ။ ကတုတ် ကျင်းတွေကလည်း ပွစကို တက်နေတာပဲ။ ဒါကြောင့်လည်း ကျွန်မ ကတော့ နေဝင်တဲ့ဘက်ကို ထိုင်ကြည့်နေရင်း သူတို့တစ်တွေ အဲဒီဘက်က လာကြပါစေလို့တောင် တွေးမိတယ်။ ကျွန်မ အနေနဲ့ကတော့ အချိန် ဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဘယ်လိုလဲလို့ မသိဘူး။ ဒါပေတဲ့ နှင်းကလေးတွေ ဘယ်တော့ကျမယ်၊ နွေ ဘယ်တော့ရောက်မယ်၊ အလုပ်ကြပ်ကြီးရဲ့သား ဘယ်တုန်းက သေတယ်၊ လူရိုင်းတွေ ဘယ်တော့ လာကြမယ် ဆိုတာ သိတယ်။ သစ်တောကြီးတွေရဲ့ တောင်ဘက်၊ လွင်ပြင်ထဲက မြက်ရှည် တောပေါ် ဖြတ်တိုက်လာတဲ့ လေက လူရိုင်းတွေကို သယ်လာခဲ့သလိုပဲ။ ကျွန်မကတော့ စိမ့်ထဲမှာ ဆူးလှေက ပွင့်တဲ့ ပန်းကလေးတွေကို မြင်မိ တယ်။ လူရိုင်းတွေကို အိပ်မက်မက်မိတယ်။ နောက်တစ်နေ့ မနက်မှာ တော့ သူတို့ ရောက်လာကြတော့တာပဲ။ ငလျင်များ လှုပ်သလိုပဲ။ တိရစ္ဆာန် တွေက လူတွေ အလျင်တောင် သိကြသေးတယ်။ နွားတွေ၊ မြင်းတွေက ဂနာမငြိမ် ဖြစ်ကုန်ကြတယ်။ ငှက်တွေ ဆိုတာလည်း အရပ်ရှစ်မျက်နှာ နဲ့အောင် ပျံကြတော့တာ။ ကျွန်မတို့ အားလုံးဟာ ကျွန်မ ကြည့်နေလေ့ ရှိတဲ့ ဘက်ကို ပြေးပြီး ကြည့်မိကြတော့တာပဲ...'

'ခင်ဗျားတို့ကို ဘယ်သူက သတိပေးတုံး' လို့ တစ်ယောက် ယောက်က ဝင်ပြီး မေးလိုက်တယ်။

အမျိုးသမီးကလေး စိတ်က ဒီမှာ ရှိပုံ မရဘူး။ ခုနက သူ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

www.burmeseclassic.com

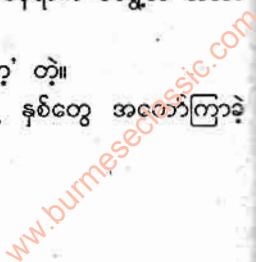
ပြောတဲ့ စကားပဲ ထပ်ပြောပြန်တယ်။

'ကျွန်မတို့ အားလုံးဟာ ကျွန်မ ကြည့်နေလေ့ရှိတဲ့ ဘက်ကို ပြေးပြီး ကြည့်မိကြတော့တာပဲ။ ကန္တာရတစ်ခုလုံး ကြွတက်ပြီး စ လှုပ်ရှားလာသလိုပဲ။ စည်းရိုးလုပ်ထားတဲ့ သံတိုင်တွေကြားကနေ ကျွန်မတို့ မြင်နေရတယ်။ လူ့ရိုင်းတွေ မလာခင် ဖုန်လုံးတွေ လိမ့်လာနေတာပဲ။ သူတို့က ဝင်စီးဖို့ လာကြတာ။ သူတို့က အော်ရင်းဟစ်ရင်း ပါးစပ်ကို လက်နဲ့ရိုက်ပြီး အသံစုံထွက်အောင် အော်ကြတယ်။ စန်တာအိုင်ရင်းဘက် မှာတော့ သေနတ်တွေ ရှိပေတဲ့ သူတို့ကို ရုတ်တရက် တန့်သွားအောင် လုပ်နိုင်တာ လောက်ပဲ ရှိတယ်။ သေနတ်နဲ့ပစ်တော့ ပိုဆိုးကုန်တာပေါ့'

အဖမ်းခံမ ပြောပြနေတာက ခရစ်ယာန်ကျမ်းစာကို မှတ်မိသမျှ ကုန်စင်အောင် ရွတ်ပြနေသလိုပဲ။ အပြင်ဘက်က လမ်းမပေါ်မှာတော့ လူ့ရိုင်းတွေဟာ လွင်ပြင်ကဖြတ်ပြီး လာနေကြသံ ကြားနေရတယ်။ သူတို့ အော်သံတွေ ကြားနေရတယ်။ အဲဒီတုန်းမှာပဲ တံခါးမကြီးကို ဆောင့်ပြီး ဖွင့်လိုက်ကြတယ်။ လူ့ရိုင်းတွေ အခန်းထဲ ရောက်လာကြပြီပေါ့။ ခင်ဗျား တို့ရဲ့ အိပ်မက်ခန်းမဆောင်တွေထဲကို သူတို့တစ်တွေ မြင်းစီးပြီး ဝင်လာကြတယ်လို့ မထင်လိုက်ဘူးလား။ တကယ်တော့ အပြင်ဘက်နားက မူးနေတဲ့ သူတွေပဲ။ ခု ကျွန်တော် မှတ်မိနေသေးတဲ့ အမြင်ထဲမှာတော့ သူတို့တစ်တွေ က အတော်ကို အရပ်ရှည်ကြတာ။ ရှုဖီးနီးက တံခါးမကြီးအနား ရပ်နေတော့ ဝင်လာကြသူတွေ အထဲက တစ်ယောက်က တံတောင်နဲ့ အသာတွက်ထည့် လိုက်တယ်။ သူတို့ရှေ့မှာ ကာဆီးကာဆီး လုပ်သလို ဖြစ်နေလို့နေမှာ။ ရှုဖီးနီးလည်း သွေးမရှိသလိုကို ဖြစ်သွားတယ်။ သူလည်း အသာ ဘေးဖယ်နေ လိုက်ရတာပေါ့။ ဆိုင်ရှင် အမျိုးသမီးကတော့ နေရာက မရွေ့ဘဲ အသာ ကြေညာလိုက်တယ်။

'ဝမ် မောရီရယ်ရား' လာတယ် ဟေ့' တဲ့။

အဲဒီ အဖြစ်အပျက်တွေ ဖြစ်ပြီးလို့ နှစ်တွေ အတော်ကြာခဲ့

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

၁၇၃

ပြီးတဲ့နောက် ဒီညမှာ ပြန်ပြီး စဉ်းစားကြည့်တဲ့အခါ ကျွန်တော်ဟာ တကယ်ပဲ အဲဒီညက တွေ့လိုက်ရတဲ့ သူ့ကို သတိရနေတာလား။ ဒါမှ မဟုတ်ရင် အဲဒီနောက်ပိုင်း သားသတ်ရုံတွေ တစ်ကြောမှာ မကြာမကြာ တွေ့ရတတ် တဲ့ လူတစ်ယောက်ကို သတိရမိတာလား မပြောနိုင်ဘူး။ မိုရီရယ်ရား သေပြီးတဲ့နောက် သူ့အကြောင်း ဇာတ်ကတဲ့ ပွန်ဒက်စတာ^၂ရဲ့ ဆံပင် ရှည်ရှည်နဲ့ မုတ်ဆိတ်မွေး မည်းမည်းတွေကို ကျွန်တော် တွေးလိုက်မိ တယ်။ ဒီပြင် အသားခပ်ဖြူဖြူ၊ ကျောက်ပေါက်မှတ် ခပ်သဲ့သဲ့နဲ့ မျက်နှာ ကို တွေးလိုက်မိတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ခွေးကလေးက ဝင်လာသူတွေ ကို ကြိုတဲ့ အနေနဲ့ လှမ်းဟောင်လိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မိုရီရယ်ရားက လက်ထဲက ကျာပွတ်နဲ့ တစ်ချက်ခတ်လိုက်တာ ခွေးကလေးလည်း တုံးခနဲ လဲကျပြီး သေသွားပါလေရော။ ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ ပက်လက်လန် လို့။

ခုမှပဲ ဇာတ်လမ်းက တကယ် စ ရတော့မှာ...။

ကျွန်တော်လည်း အသံမပေးခဲ့ဘူး။ တံခါးပေါက် တစ်ခုကနေ တစ်ဆင့် စကြိုလမ်းကလေး တစ်ခုကိုဖြတ်ပြီး အပေါ်ထပ်ကို အသာကလေး တက်လာခဲ့တယ်။ အပေါ်ထပ် ရောက်တော့ မှောင်နေတဲ့ အိပ်ခန်းတစ်ခုထဲ အသာ ဝင်ပြီး ပုန်းနေလိုက်မိတော့တယ်။ ခုတင်ကတော့ ခပ်နိမ့်နိမ့်ပဲ။ အဲဒီက လွဲလို့တော့ အခန်းထဲမှာ ဘာတွေရှိတယ် ဆိုတာ မပြောနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော် လည်း ကြောက်လို့ တုန်နေတာပဲ။ အောက် ထပ်မှာတော့ အော်သံဟစ်သံ မျိုးစုံနေတာပဲ။ ဖန်ခွက် ကွဲသံတွေလည်း ကြားရတယ်။ အဲဒီတုန်းမှာပဲ အပေါ်ထပ်ကို တက်လာတဲ့ မိန်းမတစ်ယောက်ရဲ့ ခြေသံ ကြားလိုက်ရပြီး အိပ်ခန်းတံခါးကို ဟ လိုက်တာ တွေ့လိုက်ရမိတယ်။ အဲဒီနောက် အဖမ်းခံမရဲ့ လေသံကလေးနဲ့ ခေါ်သံ ကြားလိုက်ရတယ်။

'ကျွန်မ ရှင့်ကို ပြုစုရအောင် လာတာပါ။ ရှင်ကတော့ အန္တရာယ် မများနိုင်တဲ့ သူမို့ပါ။ ဒီကို လာလေ၊ ကျွန်မက ရှင့်ကို အန္တရာယ် မပေးပါဘူး' သူက သူ ဝတ်ထားတဲ့ ရင်စေ့ သင်တိုင်းအင်္ကျီကြီးနဲ့ပါ။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ကျွန်တော်လည်း သူ့ဘေးမှာ အသာဝင်လှဲလိုက်ရင်း သူ့မျက်နှာကို အသာ လှမ်းကိုင်လိုက်မိတယ်။ အချိန်တွေ ဘယ်လောက်ကြာသွားတယ် ဆိုတာ ကျွန်တော် မသိလိုက်မိတော့ဘူး။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် အကြားမှာ အနမ်းတွေ မရှိခဲ့သလို စကားတွေလည်း မရှိခဲ့ဘူး။ သူ့ဆံပင် ကျစ်ထားတာကို ကျွန်တော်က ဖြေချလိုက်မိတယ်။ သူ့ဆံပင်က ရှည်လည်း ရှည်တယ်၊ ဖြောင့်လည်း ဖြောင့်တယ်။ ကျွန်တော်လည်း သူ့ဆံပင်တွေနဲ့ ကစားနေမိ တယ်။ နောက်တော့ သူနဲ့ ကစားနေမိလိုက်တယ်။ နောက်ထပ်တော့ ကျွန်တော်တို့ ထပ်မတွေ့ကြတော့ဘူး။ သူ့နာမည် ဘယ်လိုခေါ်မှန်းလဲ မသိဘူး။

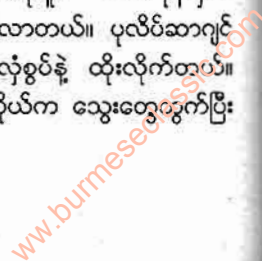
သေနတ်သံ တစ်ချက်က ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်စလုံးကို လန့်သွားစေခဲ့တယ်။

‘ရှင် တခြားလှေကားက တစ်ဆင့် အပြင်ထွက်သွားနိုင်တယ်’ လို့ အဖမ်းခံမက ပြောတယ်။

ကျွန်တော်လည်း သူ ပြောတဲ့အတိုင်း ထွက်လာတာ အပြင်ဘက် မြေနီလမ်းပေါ် ရောက်ရော။ အဲဒီညက လ ထိန်ထိန်သာနေတယ်။ ပုလိပ်ဆာဂျင်ကြီး တစ်ယောက်ကတော့ လှံစွပ်တပ်ထားတဲ့ သေနတ်ကိုင်ရင်း ကျွန်တော် ထွက်လာတဲ့ဘက်ကို စောင့်ကြည့်နေလေရဲ့။ ကျွန်တော့်ကို တွေ့တော့ သူက ရယ်တယ်။

ပြီးတော့ သူက ပြောတယ်။ ‘မင်း ကြည့်ရတာ ရေးကြီး သုတ်ပျာနဲ့။ မနက်စောစော အိပ်ရာက ထ စပဲ ရှိပုံရတယ်’

ကျွန်တော်လည်း တစ်ခုခု ပြန်ပြောလိုက်မိတယ် ထင်တယ်။ သူကတော့ ကျွန်တော့်ကို ဂရုစိုက်ပုံတောင် မရဘူး။ အဲဒီတုန်းမှာပဲ လူတစ်ယောက်ဟာ အုတ်ရိုးကိုကျော်ပြီး ထွက်လာတယ်။ ပုလိပ်ဆာဂျင် ကြီးလည်း ချက်ချင်း အဲဒီကို ပြေးသွားပြီး လှံစွပ်နဲ့ ထိုးလိုက်တယ်။ အဲဒီလူလည်း မြေကြီးပေါ် လဲသွားတယ်။ သူ့ကိုယ်က သွေးတွေတွက်ပြီး

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

ပက်လက်လန် လဲနေရင်း တစ်ချက် တစ်ချက် ညည်းလိုက်သံ ကြားရ တယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ခွေးကလေးကို သတိရမိလိုက်တယ်။ ပုလိပ် ဆာဂျင်ကြီးလည်း တစ်ခါတည်း ကိစ္စပြတ်သွားအောင် လှံစွပ်နဲ့ ထပ် ထိုးလိုက်တယ်။

ဆာဂျင်ကြီးက ပြုံးလိုက်ရင်း အဲဒီလူကို ပြောလိုက်သေးတယ်။
'မိုရီရယ်ရာ၊ ဒီတစ်ချီတော့ မင်း ဘယ်လိုမှ ဒုက္ခပေးနိုင်တော့မယ် မထင်ဘူး' ပုလိပ်ဝတ်စုံနဲ့ အိမ်ကိုဝိုင်းထားတဲ့ သူတွေလည်း အိမ်ပတ်ပတ် လည်က ထွက်လာကြတယ်။ ဒီနောက် အိမ်နီးနားချင်းတွေလည်း ထွက်လာတယ်။ အန်ဒရေး ချရီးနိုလည်း လက်ထဲက သေနတ်ကို အသာ ချနေရပုံ ရတယ်။ လူတိုင်းကတော့ သူ့ကို ချီးကျူးချင်နေကြပုံ ရနေလေရဲ့။
ရှဖီးနီးကတော့ ရယ်နေရင်း ပြောတယ်။ 'ဒါကတော့ ငမိုက်သား ရဲ့ နိဂုံးပေပဲ'

ကျွန်တော်လည်း လူတစ်စုက နောက်တစ်စုသိ ကူးရင်း ကျွန်တော် မျက်မြင်တွေ့ခဲ့တာတွေကို ပြောနေမိတယ်။ ချက်ချင်းဆိုသလို ကျွန်တော် ပင်ပန်းလာတယ်။ ဖျားတာလည်း ဖြစ်ချင် ဖြစ်မှာပါ။ ကျွန်တော်လည်း လူစုစု အကြားက အသာ လစ်ထွက်လာမိတယ်။ ရှဖီးနီးကို တွေ့တာနဲ့ အိမ်ပြန်ဖို့ ထွက်လာလိုက်ကြတော့တယ်။ မြင်းပေါ်ကနေ ကြည့်လိုက်တော့ အရုဏ်ဦးရဲ့ အလင်းရောင်ကို တွေ့လိုက်ရတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ပင်ပန်းတာထက် ပိုတယ် ထင်တယ်။ ဘာမှ ရေရေ ရာရာ တွေးကြည့်လို့ မရဘူး။ အင်မတန်မြန်တဲ့ ဖြစ်စဉ်တစ်ခုထဲမှာ အမိခံလိုက်ရသလိုပဲ။

*

ကျွန်တော်၏ ဖခင်ကြီးကမူ 'အဲဒီညက ဖြစ်ပျက်ခဲ့တာတွေရဲ့ အံ့တွင်းမှာ ပေါ့' ဟု ချင့်ချိန် တွေးတောပြီးနောက် ပြောလိုက်သည်။

အခြားသူ တစ်ဦးကလည်း သဘောတူသည့် အနေဖြင့် ခေါင်း ညိတ်လိုက်သည်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

www.burmeseclassic.com

‘ဒါ အမှန်ပဲ။ အချိန်ကာလ တစ်ခုကလေး အထဲမှာ ကျွန်တော်က ချစ်ခြင်းနဲ့ သေခြင်းတရား အကြောင်းတွေကို လက်တွေ့ ပထမဆုံးအကြိမ် လေ့လာခဲ့ရတယ်။ လူတွေ အားလုံးအတွက် အရာရာဟာ ဖွင့်ချပြခဲ့ပြီးသား တွေပဲ။ ဒါမှ မဟုတ်ရင်လည်း လူတွေအနေနဲ့ သိဖို့ကို ဖြစ်လာခဲ့တယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ ကျွန်တော့်အတွက်ကတော့ တစ်ညနေ နေအဝင်ကနေ နောက်တစ်နေ့ နေအထွက် အကြားမှာ ဘဝရဲ့ အဓိကကျနေမှု နှစ်ခုက ဖွင့်ချပြလို့ တွေ့ခဲ့ရတယ်။ ခုလို နှစ်ကာလတွေ ကြာလာတော့ ဒီအကြောင်းကို ကျွန်တော် ပြန်ပြော ခဲ့တာလည်း မရေတွက်နိုင်တော့ဘူး။ ဒီတော့ ကျွန်တော် ကြုံခဲ့တာကို မှတ်မိခဲ့တာတွေပဲ ပြောနေတာလား။ ဒါမှ မဟုတ်ရင်လည်း ကျွန်တော် ပြောခဲ့တာတွေကို မှတ်မိတာတွေပဲ ပြန်ပြောနေသလား ဆိုတာ မသေချာတော့ဘူး။ အဖမ်းခံမ ပြောတဲ့ လူရိုင်းတွေ ဝင်စီးတယ် ဆိုတာလည်း ဒါမျိုး ဖြစ်မှာ။ ဒီတော့ မိုရီရယ်ရား အသတ်ခံရတာကို ကျွန်တော်က တွေ့တာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ တခြားလူ တစ်ယောက်ယောက်က တွေ့တာပဲ ဖြစ်ဖြစ် သိပ်တော့ မထူးပါဘူး’

[“The Night of the Gifts” from *The Book of Sand*. (1975)]

၁။ Juan Moreira: နွားကျောင်းသားဘဝမှ တောပုန်းဖြစ်သွားသူ။ အမေရိကန်မှ ဂျက်ဆီဂျိုးကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။

၂။ Podesta မိသားစုမှာ ဇာတ်ကရာတွင် နာမည်ကြီးခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သည်။

ဒဂါးပြား

ကျုပ်ဟာ ထင်းခုတ်သမားပါ။ ကျုပ်နာမည် ဘယ်သူဘယ်ဝါ ဆိုတာ အရေးမကြီးပါဘူး။ ကျုပ်ကို မွေးခဲ့တဲ့တဲ၊ မကြာခင် ကျုပ် သေတော့မယ့် တဲ။ အဲဒီ တဲကလေးကဖြင့် သစ်တောအစပ်မှာ ရှိပါတယ်။ တချို့ကတော့ ပြောကြပါရဲ့။ ဒီသစ်တောတွေကဖြင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ရှိနေတာမို့ ကမ္ဘာ တစ်ခုလုံးကို ဝန်းရံထားတဲ့ သမုဒ္ဒရာ ကမ်းပါးအထိ တိုင်ရော တဲ့။ လူတွေက ပြောကြသေးတာ၊ ကျုပ်အိမ်လို သစ်သားအိမ်ကလေးတွေ သမုဒ္ဒရာထဲမှာ သွားလာနေကြသတဲ့။ ကျုပ်တော့ မသိဘူး။ ကျုပ်ကမှ မမြင်ဖူးပဲ ကိုး။ ကျုပ်က သစ်တောကြီးရဲ့ တခြားတစ်ဖက်ကိုတောင် မြင်ဖူးတာ မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ် ငယ်ငယ်ကတော့ အစ်ကိုကြီးနဲ့ အတူ သစ္စာဆိုဖူးတယ်။ ဒီသစ်တောထဲမှာ အပင်တစ်ပင်မှ မကျန်အောင် ကျုပ်တို့ ခုတ်ပစ်ကြမယ်ရယ် လို့၊ ခုတော့ အစ်ကိုကြီး သေသွားပါပြီ။ ဒီတော့ ကျုပ်မှာ တာဝန်ဖြစ်နေတယ်။ ကျုပ်ကပဲ ခုတ်ရတော့မှာပေါ့။ ခုတ်နိုင်အောင်လည်း အမြဲကြိုးစားနေပါတယ်။ နေဝင်တဲ့ဘက်အတိုင်း သွားရင်ဖြင့် ချောင်းကလေးတစ်ခု တွေ့မယ်။ အဲဒီမှာ ကျုပ်လက်နဲ့ ငါးဖမ်းနေမယ်။ သစ်တောထဲမှာတော့ ဝံပုလွေတွေ ရှိတယ်။ ကျုပ်ကတော့ မကြောက်ပေါင်။ ကျုပ်ရဲ့ ပုဆိန်က သိပ်အားကိုးရတာကိုး။ ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် အသက်အရွယ် ဘယ်လောက်ရှိပြီ ဆိုတာ မှတ်သား မထားမိဘူး။ ခုတော့ မျက်စိက လုံးလုံးမမြင်ရတော့ဘူး။ အောက်ဘက်နား ဆီမှာ ရွာရှိတယ်။ မျက်စိက မမြင်တော့ ကျုပ် အရောက်အပေါက် မရှိတော့ဘူး။ ရွာက လူတွေကတော့ ကျုပ်ကို ကပ်စေးနဲ့ကြီးလို့ ခေါ်ကြ တယ်။ တကယ်တော့ ထင်းခုတ်သမား ဆိုတာက ဘယ်လောက်များ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဝန်းကျင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

ကောက်ခိုင်းတယ်။

'ကျုပ်က ခင်ဗျား ပြောတိုင်း ဘာဖြစ်လို့ လုပ်ရမှာတုံး' လို့ သူ့ကို မေးလိုက်မိတယ်။

'ကျုပ်က ဘုရင်ကိုး' လို့ သူက ဖြေတယ်။

ကျုပ်တော့ ဒီလူ ရူးနေတယ်လို့ ထင်တာပဲ။ ဒါကြောင့်လည်း သူ့တုတ်ကို ကောက်ပြီး သူ့ကို ပေးလိုက်တယ်။

နောက်ထပ် စကားတစ်ခွန်း ပြောတော့ သူ့လေသံ ပြောင်းသွား တယ်။

'ကျုပ်ဟာ ဆက်ရှင်တွေရဲ့ ဘုရင်ပါ။ သင်းတို့တစ်တွေကို ဦးဆောင်ပြီး တိုက်ပွဲတွေကို အောင်နိုင်ခဲ့တဲ့ သူပါ။ ကံဇာတာ ညှိုးရော် တဲ့ အခါမှာတော့ ကျုပ်ထီးနန်းကို လက်လွှတ်ခဲ့ရတယ်။ ကျုပ်နာမည်က အစ်ဆန်း ပါ။ အိုဒင် မင်းဆက်တွေထဲကပါ'

'ကျုပ်ကတော့ အိုဒင်တွေကို ကိုးကွယ်နေတာ မဟုတ်ဘူး' လို့ ကျုပ်က ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ 'ကျုပ်က ခရစ်ယာန် ဘာသာကိုသာ ကိုးကွယ်တာ'

သူကတော့ ကျုပ်ပြောတာကို ကြားလိုက်ပုံ မရဘူး။ ဆက်လို့သာ ပြောနေပြန်တယ်။

'ကျုပ်ဟာ ဌာနေကို စွန့်လွှတ်ပြီး ခြေဦးတည့်ရာ သွားနေခဲ့ပေတဲ့ ဘုရင်ဟာ ဘုရင်ပဲ။ ကျုပ်မှာ အမှတ်အသား ဒဂါးပြား ရှိတယ်။ ခင်ဗျား ကြည့်ချင်သလား'

သူက ဆုပ်ထားတဲ့ သူ့ရဲ့လက်ကို ဖြေပြီး အရိုးငေါငေါ ထွက်နေ တဲ့ သူ့လက်ဖဝါးကို ပြလိုက်တယ်။ ကျုပ်ကတော့ ဘာမှ မတွေ့မိဘူး။ သူ့လက်ထဲမှာ ဘာမျှ မရှိပါဘူး။ ခုမှပဲ ကျုပ်လည်း သူ ဘာဖြစ်လို့ လက်ကို ဆုပ်ထားတယ် ဆိုတာ သဘောပေါက်မိတော့တယ်။

သူက ကျုပ်ကို တည့်တည့်ကြီး ကြည့်လိုက်တယ်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

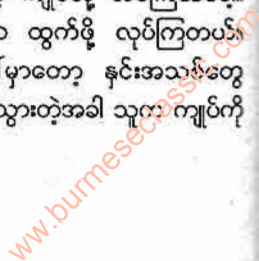
စုနိုင် ဆောင်းနိုင်မှာမို့တုံး။

ကျုပ်အိမ်တံခါးကိုတော့ ကျောက်တုံးနဲ့ ပိတ်ထားတယ်။ နှင်းတွေ မဝင်အောင်လို့ပါ။ တစ်ညနေမတော့ အပြင်ဘက်ဆီက လေးလေးပြင်းပြင်း နှင်းလာတဲ့ခြေသံ ကြားရတယ်။ ပြီးတော့ တံခါးခေါက်တယ်။ ကျုပ်က တံခါးဖွင့်လိုက်တယ် ဆိုရင် လူစိမ်းက အိမ်ထဲ ဝင်လာပါလေရော။ လူက ခပ်မြင့်မြင့်ရယ်၊ အတော်ကလေး ဟောင်းနွမ်းနေတဲ့ စောင်လိုဟာမျိုး ခြုံပတ်ထားတယ်။ မျက်နှာပေါ်မှာတော့ ကန့်လန့်ဖြတ် အမာရွတ်ကြီး ရှိတယ်။ သူ ဖြတ်သန်းလာခဲ့တဲ့ နှစ်ကာလတွေ အတွင်းမှာတော့ အတော် လုပ်နိုင် ကိုင်နိုင်ခဲ့ပုံ ရတယ်။ ခုတော့ လမ်းလျှောက်တာတောင် တုတ် အားကိုး လျှောက်နေရတာ။ ကျုပ်တို့နှစ်ယောက်သား စကားစပြည် ပြောဖြစ်ကြတယ်။ ဘာ ဆိုတာတော့ အခု ကျုပ် မမှတ်မိတော့ဘူး။ အဆုံးမှာတော့ သူက ခုလို ပြောထွယ်။

‘ကျုပ်မှာ အိမ်မရှိဘူး။ ကျုပ် အိပ်နိုင်တဲ့ နေရာမှာ အိပ်တာပဲ။ ကျုပ်ဟာ စက်ဆွန်နီ ဒေသတစ်ခုလုံးမှာ ခြေဦးတည့်ရာ သွားနေခဲ့တာပဲ’ သူ သုံးတဲ့ စကားလုံး အသုံးအနှုန်းကတော့ သူ့အရွယ်နဲ့ ကိုက်သား။ ကျုပ်အဖေ ရှိတုန်းကလည်း ‘စက်ဆွန်နီ’ ရယ်လို့ သုံးလေ့ ရှိတယ်။ ခု လူတွေက အင်္ဂလန်လို့ ခေါ်တဲ့ အရပ်ပေါ့။

အိမ်မှာက ပေါင်မုန့်လေး၊ ငါးလေး ရှိနေတော့ ရှိတာပဲ ကျွေး ရတာပေါ့။ စားနေတုန်းကော့ ကျုပ်တို့ စကားမပြောကြဘူး။ မိုးက စပြီး ရွာလာပြန်တယ်။ ကျုပ်က ကျုပ်မှာရှိတဲ့ သားရေတွေ ဘာတွေ ထုတ်ပြီး မြေကြီးပေါ်မှာပဲ အိပ်စရာ နေရာကလေး လုပ်ပေးတယ်။ ကျုပ်အစ်ကိုကြီး သေသွားတဲ့ နေရာမှာပဲ။ ညဘက်ရောက်တော့ ကျုပ်တို့ အိပ်ကြသပေါ့။

မိုးလင်းခါနီးတော့ ကျုပ်တို့ အိမ်က ထွက်ဖို့ လုပ်ကြတယ်။ မိုးရွာတာတော့ တိတ်သွားပေတဲ့ မြေကြီးပေါ်မှာတော့ နှင်းအသစ်တွေ ဖုံးနေတယ်။ လူစိမ်းလက်ထဲက တုတ် လွတ်ကျသွားတဲ့အခါ သူ့လူ ကျုပ်ကို

‘ခင်ဗျား ကိုင်ချင်ရင် ကိုင်ကြည့်လေ’ လို့ ပြောတယ်။

ကျုပ်စိတ်ထဲ ဇဝေဇဝါ ဖြစ်နေပေတဲ့ လက်ညှိုးနဲ့ အသာလှမ်းပြီး သူ့လက်ဖဝါးကို တို့ကြည့်လိုက်မိတယ်။ အေးစက်စက်နဲ့ တစ်ခုခုကို ထိမိလိုက်ပြီး လက်ခနဲ အရောင်တစ်ခု တွေ့လိုက်ရတယ်။ သူက သူ့လက်ကို ပြန်ပြီး ဆုပ်လိုက်တယ်။ ကျုပ်တော့ ဘာမျှ မပြောလိုက်ပါဘူး။

‘အဲဒါ အိုဒင်ရဲ့ ဒဂါးပဲ’ လို့ အဲဒီ အဘိုးကြီးက ပြောတယ်။ ပြောပုံက ကလေးတစ်ယောက်ကို ရှင်းပြနေသလို၊ စိတ်ရှည်လက်ရှည် ရှင်းပြနေသလိုပဲ။ ‘ဒဂါးက တစ်ဖက်ပဲ ရှိတယ်။ ကမ္ဘာမြေပြင်ပေါ်မှာ ခုလို တစ်ဖက်တည်းရှိတာ ဘယ်မှာမှ မရှိဘူး။ ကျုပ်လက်ထဲမှာ ရှိနေသရွေ့တော့ ကျုပ်ဟာ ဘုရင်ပဲ’ လို့ ဆက်ပြီး ပြောတယ်။

‘အဲဒါက ရွှေလား’ လို့ ကျုပ်က မေးမိတယ်။

‘ကျုပ် မသိဘူး။ ဒီဟာက အိုဒင်ရဲ့ ဒဂါးပဲ။ မျက်နှာတစ်ဖက် တည်း ရှိတဲ့ ဒဂါးပဲ’

ဒီအခါမှာတော့ ကျုပ် အဲဒီဒဂါးကို လိုချင်စိတ် ဖြစ်လာမိတယ်။ ကျုပ်သာ ပိုင်ခဲ့ရင် ရွှေချောင်းတစ်ချောင်းနဲ့ တန်ဖိုးထားပြီး ရောင်းစား မယ်။ ပြီးတော့မှ ဘုရင်လုပ်မယ်။

‘ကျုပ်တဲထဲမှာ သေတ္တာတစ်လုံးအပြည့် ပိုက်ဆံတွေ ဝှက်ထား တာ ရှိတယ်။ ရွှေဒဂါးတွေကလည်း ကျုပ်ရဲ့ ပုဆိန်လို ပြောင်လက်နေ တာပဲ’ ကျုပ်က အဲဒီ ခြေဦးတည့်ရာ သွားနေတဲ့ သူ့ကို ပြောမိတယ်။ ကနေ့အထိ ကျုပ်က သူ့ကို မုန်းတီးနေမိတယ်။ ‘ခင်ဗျားက ကျုပ်ကို အိုဒင်ရဲ့ဒဂါး ပေးရင် ကျုပ်က အဲဒီသေတ္တာ ပေးမယ်’ လို့ ကမ်းလှမ်း လိုက်တယ်။

‘ကျုပ်ကတော့ မပေးနိုင်ဘူး’ လို့ သူက ခပ်ပြောင်ပြောင်ပဲ ပြောတယ်။

‘ဒီလိုဖြင့်တော့ ခင်ဗျား လိုရာခရီး ဆက်ပေတော့’ လို့ ကျုပ်က

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ပြောလိုက်တယ်။

သူက တခြားဘက် လှည့်လိုက်တယ်။ ကျုပ်ရဲ့ ပုဆိန်သွားဟာ သူ့ခေါင်း နောက်ဘက်ဆီ ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီလောက်ကလေးပဲ ကြာလိုက်တယ်။ သူလည်း မြေကြီးပေါ် လဲသွားပါလေရော။ လဲသွားရင် ဆုပ်ထားတဲ့လက်ကို ဖြေလိုက်တော့ သူ့လက်ထဲက ဒေါင်းပြားကလေးဟာ လေထဲမှာ လင်းလက်သွားတာ ကျုပ် မြင်လိုက်မိတယ်။ ကျုပ်ကလည်း အဲဒီနေရာကို ပုဆိန်နဲ့ အသာ မှတ်ထားလိုက်ပြီး သူ့ကိုယ်ခန္ဓာကြီးကို ချောင်းစပ်ကို သယ်သွားလိုက်တယ်။ ချောင်းရေ တက်လာတဲ့အခါ ကျရေစီးက သယ်သွားမှာ။ အဲဒီလိုနဲ့ သူ့ကို အစ ဖျောက်ပစ်လိုက်တယ်။

အိမ်ပြန်ရောက်တော့ ဒေါင်းပြားကို လိုက်ရှာကြည့်မိတယ်။ မတွေ့ဘူး။ ကျုပ် ရှာနေတာ နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာခဲ့ပြီ။

[“The Disk” from *The Book of Sand* (1975).]

သဲစာအုပ်

...သဲတို့ဖြင့် ပြုထားသော ကြိုးသည်...

ဂျော့ ဟားဗတ် (၁၅၉၃-၁၆၂၃)

စာကြောင်းတွင် ကန့်သတ်ပြောဆိုရန် မဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းအချက်များစွာ ပါဝင်နေသည်။ အချက်အလက်များကို မဆုံးနိုင်သော စာကြောင်းပေါင်း များစွာဖြင့် ရေးသားထားခဲ့သည်။ စာအုပ်အတွဲများမှာ ကန့်သတ်မပြုနိုင်သော မတူညီသည့် အချက်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ မဟုတ်သေး။ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ဤသို့ စ တင်ရန် အကောင်းဆုံးဟု မဆုံးဖြတ်သင့်ပေ။ စတင်ထားပုံမှာ ဂဲဩမေတြီ နည်းလမ်းတကျ တည်ဆောက်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ အခုကာလ ဒဏ္ဍာရီ ပုံပြင်များကို အမှန်ဟု ပြောဆိုနေကြသည့် အခါတွင် ဤဇာတ်လမ်းကို အမှန်ဟု ဆိုရပါမည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်က တစ်ယောက်တည်း နေပါသည်။ ကာလေဘဲလဂါးနီး လမ်းပေါ်မှ တိုက်တစ်လုံး၏ ပဉ္စမအထပ်တွင် နေပါသည်။ လွန်ခဲ့သော လ အတော်ကြာက တစ်ညနေခင်းတွင် ကျွန်တော့်အခန်းတံခါးခေါက်သံ ကြားရပါသည်။ တံခါးဖွင့်လိုက်သော် လူစိမ်းတစ်ယောက် ဝင်လာပါသည်။ သူသည် ပိန်ပိန်ပါးပါး၊ မှုန်မှုန်ဝါးဝါး၊ ဝိုးတိုးဝါးတား ဖြစ်ပါသည်။ သို့မဟုတ် ကျွန်တော်က အဝေးမှန်သဖြင့် ထိုသို့ မြင်မိသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ သူ့အကြောင်း ပြောရမည်ဆိုသော် နွမ်းပါးသူဖြစ်ကြောင်းမှာ အထွေအထူး ပြောရန် မလိုပေ။ ဝတ်ထားသော ဝတ်စုံမှာ မီးခိုးရောင်ခရီးဆောင် လက်ကိုင်အိတ်မှာ မီးခိုးရောင်၊ သူသည် နိုင်ငံရပ်ခြားမှ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

လာသူ တစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်က ချက်ချင်း ဆိုသလိုပင် သိလိုက်မိသည်။ ပထမတွင် သူ့ကို အိုလုပြီဟု ထင်မိလိုက်သည်။ အမှန်မှာ ပါးလျှနေသော သူ့ခေါင်းပေါ်မှ ဆံပင်များက အထင်မှားစေခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း သတိထားမိလိုက်သည်။ သူ့ဆံပင်မှာ အလွန်ဖြူသော ရွှေရောင်မျိုး ဖြစ်သည်။ အနောက်မြောက် ဥရောပအရပ်မှ လူများ၏ ဆံပင်အရောင်မျိုး ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်နှင့် တစ်နာရီမျှ မက စကားပြော ဖြစ်ကြသည်တွင် ကျွန်တော် သိရှိလိုက်ရသော အချက်တစ်ခုမှာ သူသည် အော်ကနေ(စ)မှ လာခြင်း ဖြစ်ကြောင်းပင်။

ကျွန်တော်က သူ့ကို ထိုင်ရန် ကုလားထိုင် ပြလိုက်ပါသည်။ သူက အတော်ကြာအောင် အချိန်ယူပြီးမှ စကား စ ပါသည်။ သူ့တွင် ကြေကွဲသံ ပါနေပါသည်။ ယခု ကျွန်တော် ပြောနေသော အသံမျိုး ဖြစ်သည်။

'ကျွန်တော် သမ္မာကျမ်းစာတွေ ရောင်းပါတယ်' ဟု အဆုံး၌ သူက ပြောတော့သည်။

'ဒီအိမ်မှာတော့...' လို့ အစချီပြီး ကျွန်တော်က ပြန်ပြောလိုက်မိ သည်။ ကျွန်တော့် ပြန်ပြောသံထဲမှာတော့ ပညာရှိဆန်ဆန် အသံမာမာ မပါ ဟူ။ '...အင်္ဂလိပ်လို သမ္မာကျမ်းစာ၊ ဝိကလစ်ရဲ့ ပထမဆုံးမူတောင် ရှိသေး။ ဒီပြင် ကျွန်တော့်မှာ စီပရီရာနို ဒီ ဗလေရားရဲ့မူ၊ လူးသာရဲ့မူ (စာပေအရေးအသား အရ ပြောရရင် အညံ့ဆုံး ဆိုရမယ်)၊ ဗာဂတေးရဲ့ လက်တင်ဘာသာမူ၊ ဒီတော့ ခင်ဗျား မြင်တဲ့အတိုင်းပဲ။ ကျွန်တော့်မှာ သမ္မာကျမ်းစာ မလိုဘူးလို့ ပြောရမယ်'

သူက ခဏကြာ မည်သို့မျှ ပြန်မပြောဘဲ နေပြီးမှ ဤသို့ ဆိုပြန် သည်။

'သမ္မာကျမ်းစာ စာအုပ်တွေချည်းပဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ခင်ဗျားလို လူတစ်ယောက်အဖို့ စိတ်ဝင်စားစရာ ဖြစ်မယ့် ကျမ်းစာတစ်အုပ်လည်း ပြနိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အိန္ဒိယပြည်မြောက်ပိုင်း ဘိကနာက ရခဲ့တာပါ'

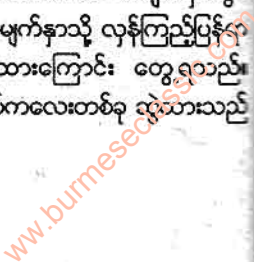
ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

သူသည် သူ၏ ခရီးဆောင် လက်ကိုင်အိတ်ကို ဖွင့်လိုက်ပြီး အထဲမှ စာအုပ်ကို ထုတ်လိုက်၏။ ထို့နောက် စားပွဲပေါ်တွင် တင်လိုက်သည်။ စာအုပ်မှာ အဝတ်ဖုံး၊ ရှစ်ချိုးအရွယ် ဖြစ်ပြီး လူအတော်များများ လက်ဝယ် ရောက်ရှိခဲ့ဖူးပုံ ရသည်။ ကျွန်တော် စစ်ဆေးကြည့်လိုက်မိသည်။ ကိုင်၍ ကြည့်လိုက်သော် အံ့အားသင့်မိပြန်သည်။ အနှောင့်တွင် သမ္မာကျမ်းစာ ဟူသော စာလုံးနှင့် ဘုံဘော ဟူသော စာလုံးတို့ကို တွေ့ရသည်။

‘ဆယ့်ကိုးရာစုကလို့ ကျွန်တော် ပြောချင်တယ်’ ဟု ကျွန်တော်က သုံးသပ်ရင်း ပြောလိုက်မိသည်။

‘ကျွန်တော်တော့ မသိဘူး’ ဟူ၍ သူက ပြန်ပြောပြီး ‘ဘယ်တုန်းက မှန်း မသိပါဘူး’ ဟု ဆိုသည်။

ကျွန်တော်က အသာ လှန်၍ ကြည့်လိုက်မိသည်။ ရေးသားထားပုံများမှာ ကျွန်တော် တွေ့ခဲ့မြင်ခဲ့ဖူးခြင်း မရှိသော စာလုံးများနှင့်ပင် ဖြစ်သည်။ စာမျက်နှာများကို ကြည့်ရသည်မှာ အတော်ယိုယွင်းနေပြီး ဆိုးရွားလှစွာ စီစဉ်ထားပုံ ရသည်။ ပုံနှိပ်ထားပုံမှာမူ သမ္မာကျမ်းများကို ပုံနှိပ်သကဲ့သို့ စာမျက်နှာတိုင်းတွင် နှစ်ကော်လံ ထားရှိသည်။ စာသားတို့မှာ ပြည့်ညင်နေပြီး စာကြောင်း၊ စာပိုဒ် အတိုများဖြင့် ဖွဲ့စပ်ထားသည်။ စာမျက်နှာတိုင်း၏ အပေါ်ဘက် ထောင့်တွင်မူ အာရဗစ် ဘာသာစကားဖြင့် နံပါတ်ရေးထိုးထားကြောင်း တွေ့ရသည်။ တွေ့ရှိလိုက်ရသော အချက်တစ်ခုက ကျွန်တော့်ကို အံ့အားသင့်မိစေပြန်သည်။ အကြောင်းမှာ စုံဂဏန်းဖြင့် ရေးထိုးထားသော စာမျက်နှာတွင်၊ ဥပမာအားဖြင့် ၄၀၅၁၄ ဟူ၍ နံပါတ် တပ်ထားသော်လည်း ၎င်း၏ နောက်တစ်မျက်နှာ မ ဂဏန်း ရေးထိုးထားသော စာမျက်နှာတွင် ၉၉၉ ဟူ၍ တွေ့ရှိရခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက်တစ်မျက်နှာသို့ လှန်ကြည့်ပြန်ရာ ဂဏန်းရှစ်လုံးဖြင့် စာမျက်နှာနံပါတ် ရေးထိုးထားကြောင်း တွေ့ရသည်။ အဘိဓာန်များတွင် ဖော်ပြတတ်သည်ကဲ့သို့ အရုပ်ကလေးတစ်ခု သွေးသားသည်

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ကိုလည်း တွေ့ရပြန်သည်။ ဆွဲထားသောပုံမှာ ကျောက်ဆူးပုံ ဖြစ်ပြီး ကလောင်တံကို သုံးစွဲပြီး မင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွမ်းကျင်စွာ ဆွဲထားခြင်း မဟုတ်။ ကလေးများ ဆွဲထားသကဲ့သို့သာ ဖြစ်သည်။

ဤတွင် ထိုလူစိမ်းက စကားဆိုပြန်သည်။

'သေသေချာချာ ကြည့်ပါ။ ခင်ဗျား နောက်ထပ် ဒါမျိုး တွေ့ရမယ် မဟုတ်ဘူး'

သူ၏ စကားလုံးထဲတွင် ခြိမ်းခြောက်သံ ပါနေသော်လည်း သူ၏ အသံထဲတွင် မပါချေ။

စာမျက်နှာကို မှတ်သား ထားလိုက်ပြီးနောက် စာအုပ်ကို ပိတ်လိုက်သည်။ ချက်ချင်း ဆိုသလိုပင် စာအုပ်ကို ပြန်ဖွင့်၍ ကျောက်ဆူးပုံကလေးကို ရှာလိုက်မိသည်။ တစ်ရွက်ချင်း ရှာကြည့်မိသည်။ ရှာ၍ မတွေ့တော့သောအခါ ကျွန်တော်က လမ်းလွှဲသည့် အနေဖြင့် သူ့ကို မေးလိုက်သည်။

'ဒီဟာက ဟင်ဒူဘာသာစကားနဲ့ ရေးထားတဲ့ ဘာသာရေးကျမ်း မဟုတ်ပေဘူးလား'

'မဟုတ်ပါဘူး' ဟု သူက ဖြေသည်။

ထို့နောက် သူက လေသံကလေးဖြင့် ကျွန်တော့်အား လျှို့ဝှက်ချက် တစ်စုံတစ်ရာကို ယုံကြည်စွာ ပြောပုံမျိုးဖြင့် ပြောပြန်သည်။

'ဒီစာအုပ်ကို လွင်ပြင်ကြီးထဲက ကျေးရွာကလေး တစ်ရွာမှာ တွေ့ခဲ့ရတာပါ။ သမ္မာကျမ်းစာ တစ်အုပ်နဲ့ ရှုပ် နည်းနည်းပေးပြီး ဝယ်ခဲ့ရတာ။ ဒီစာအုပ်ကို ပိုင်တဲ့လူက စာမဖတ်တတ်ရှာဘူး။ ကျုပ် အထင်တော့ သူက စာအုပ်ဆိုတာ မတော်တရော် မကောင်းဆိုးရွားတွေ ရေးထားတာလို့ ထင်ပုံရတယ်။ လူကတော့ ဇာတ်အနိမ့်ဆုံးထဲကပဲ။ သူ့အရိပ်ကို တက်နင်းမိတယ် ဆိုရင်တောင် လူတွေက မသိုးမသန့် ဖြစ်ကြတာ။ သူ့စာအုပ်ကို သဲစာအုပ်လို့ ခေါ်တယ် လို့တော့ သူက ကျွန်တော်ကို

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ပြောပြတယ်။ အကြောင်းကတော့ ဒီစာအုပ်ဟာ သဲများလိုပဲ၊ အဆုံး အစ မရှိဘူး တဲ့’

သူက ကျွန်တော့်ကို အစ စာမျက်နှာ ရှာကြည့်ရန် ပြောသည်။

ကျွန်တော်က မျက်နှာဖုံးစာရွက်ကို ဘယ်ဘက်လက်ဖြင့် ကိုင်ကာ ဖွင့်လိုက်သည်။ လက်မနှင့် လက်ညှိုးတို့မှာ ထိနေသည် ဟူ၍ပင် ထင်ရသည်။ သို့ရာတွင် မဖြစ်နိုင်။ မျက်နှာဖုံး စာရွက်နှင့် ကျွန်တော်၏ လက် အကြားတွင် အမြဲလိုပင် စာရွက်ပေါင်းများစွာ ရှိနေကြသည်။ စာအုပ်အတွင်းမှ စာရွက်များ ပေါက်လာသကဲ့သို့ ထင်ရသည်။

‘ကိုင်း အဆုံးကို ရှာကြည့်ဦးလေ’

သူ ပြောသည့်အတိုင်း ကျွန်တော် ရှာကြည့်သော်လည်း မအောင်မြင်။

‘ဒါကတော့ မဖြစ်နိုင်တာပဲ’ ဟု ထွေပြားသံ၊ မရေရာသံ၊ သောကသံတို့ဖြင့် ကျွန်တော်က ပြောလိုက်မိသည်။ ကျွန်တော့်အသံကို ကျွန်တော်ပင် မမှတ်မိနိုင်ချေ။

‘မဖြစ်နိုင်တာပဲ၊ ဒါပေတဲ့ ဖြစ်နေတယ်’ ဟု သမ္မာကျမ်းစာ ရောင်းသူက ပြောလိုက်သည်။ သူ၏ အသံမှာ လေသံထက် အနည်းငယ် မျှသာ ကျယ်သည်။ ‘ဒီစာအုပ်ထဲက စာမျက်နှာတွေဟာ တကယ်တမ်း ပြောရရင် အဆုံးအစ မရှိကြဘူး။ ဘယ်စာရွက်မှ ပထမစာရွက် မဟုတ်သလို ဘယ်စာရွက်မှလည်း နောက်ဆုံးစာရွက် မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေတဲ့ စာရွက်တွေမှာ ခုလို နံပါတ်မျိုးစုံ တပ်ထားတယ် ဆိုတာတော့ ကျွန်တော်လည်း မသိဘူး။ ဖြစ်နိုင်တာကတော့ ဖြစ်စဉ်တွေ အနေနဲ့ ဖြစ်နေတဲ့ အဆုံးအစ မရှိတဲ့ဟာ တစ်ခုကို ဘယ်လိုဖြစ်ဖြစ် နံပါတ်တပ်နိုင်တယ် ဆိုတာကို ဖော်ချင်တာပဲ ဖြစ်မယ်’

သူက ဆက်၍ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တွေးနေပုံ ရသည်။ ဆက်၍ ပြောလိုက်ပြန်သည်။

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

‘တကယ်လို့ အာကာသဟာ အဆုံးအစ မရှိဘူး ဆိုရင် အာကာသရဲ့ တစ်စုံတစ်ခု အတွင်းမှာ ကျုပ်တို့ဟာ ဘယ်နေရာမှာ ဖြစ်ဖြစ် ရှိနေနိုင်တယ်။ တကယ်လို့ ကာလဟာ အဆုံးအစ မရှိဘူး ဆိုရင် ကျုပ်တို့ဟာ ကာလတရားရဲ့ ဘယ်မှာမဆို ရှိနိုင်တယ်’

သူ ပြောလိုက်ပုံက ကျွန်တော် ဒေါသထွက်စရာ ဖြစ်နေသည်။

‘ခင်ဗျားဟာ ဘာသာရေး ကိုင်းရှိုင်းတဲ့ လူတစ်ယောက် မဟုတ်ဘူးလား’ ဟု မေးလိုက်မိသည်။

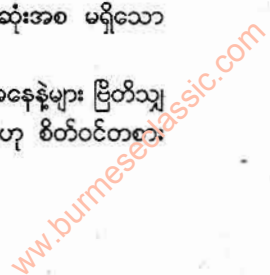
‘ဟုတ်ပါတယ်၊ ကျွန်တော်က ပရက်စဘာတေရီယံ ပါ။ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ စိတ်ရင်းသန့်ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ကို ကျွန်တော်က လိမ်လည် လှည့်ဖြားပြီး ယူလာခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။ သူ့ရဲ့ မကောင်းဆိုးရွား စာအုပ်ကို ကျွန်တော်က ဘုရားသခင်ရဲ့ စကားများနဲ့ အာမဝန္တာခံပြီး ယူခဲ့တာပါ’

ကျွန်တော်က သူ့ကို ယခုကဲ့သို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဝေဖန် အပြစ်ဖို့နေရန် မလိုကြောင်း ပြောလိုက်မိသည်။ ထို့နောက် သူသည် ခရီးသွားရင်း ဖြတ်သန်းဖြတ်လာ ပြုနေခဲ့ပါသလား ဆိုသည်ကို မေးကြည့် မိသည်။ ထိုအခါ သူက မကြာမီ သူ့အရပ်သို့ ပြန်တော့မည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ဤသို့ မေးစမ်းကြည့်ရင်းမှ သူသည် အော်ကနေ(စ) အရပ်မှ စကော့လူမျိုး ဖြစ်ကြောင်း သိလိုက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်က စတီဗင်ဆင်၊ ဟူး(မ)တို့ကို သဘောကျသဖြင့် စကော့တလန် နိုင်ငံကို ခင်တွယ်ကြောင်း ပြောပြလိုက်မိတော့သည်။

‘အား၊ ရောဘီ ဘန်း(စ)’ ဟူ၍ သူက ထောက်၍ ပြောလိုက်သည်။

စကား ပြောနေစဉ်မှာပင် ကျွန်တော်က အဆုံးအစ မရှိသော စာအုပ်အကြောင်း စူးစမ်းမိပြန်သည်။

‘ခုလို ရှားပါးလှတဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခုကို ခင်ဗျား အနေနဲ့များ ဗြိတိသျှ ပြတိုက်ကြီးကို ကမ်းလှမ်းကြည့်ဖို့ ဆန္ဒ မရှိဘူးလား’ ဟု စိတ်ဝင်တစား

မရှိလှသည့် လေသံမျိုးဖြင့် သူ့ကို မေးလိုက်မိသည်။

‘မရှိပါဘူး’ ဟု သူက ဖြေသည်။ ‘ကျွန်တော်က ခင်ဗျားကိုသာ ရောင်းချင်တာပါ’ ဟု ပြောပြီး သူ ရောင်းလိုသော ဈေးကို ဆိုသည်။ ဈေးမှာ များလှသည်။

ကျွန်တော်က မှန်ရာကိုပင် ဝန်ခံပြောဆိုလိုက်သည်။ ကျွန်တော့် တွင် ထိုရွှေ ထိုမျှသော ငွေကြေးပမာဏ ပေးနိုင်စွမ်း မရှိ။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော့် ဦးနှောက်အတွင်း အဖြေရှာနေမိသည်။ မကြာမီ အကြံတစ်ခု ရသဖြင့် သူ့ကို ကမ်းလှမ်းကြည့်ရပြန်သည်။

‘ဒီလိုလုပ်ဗျာ၊ ခင်ဗျားက ဒီစာအုပ်ကို ရူပိငွေနည်းနည်း၊ သမ္မာ ကျမ်းစာအုပ် တစ်အုပ်နဲ့ အလဲအလှယ် လုပ်လာတာ ဆိုတော့ ကျွန်တော် ကလည်း ခုလို လုပ်ချင်တယ်။ ကျွန်တော် မကြာခင်ကတင် ရလာတဲ့ ပင်စင်ငွေတွေနဲ့ ဝီးကလစ်ရဲ့ သမ္မာကျမ်းစာနဲ့ နှစ်ခုပေါင်း လဲမယ်ဗျာ။ ဝီးကလစ်ရဲ့ စာအုပ်က ကျွန်တော့်မိဘတွေ ထားခဲ့တဲ့ အမွေပါ’

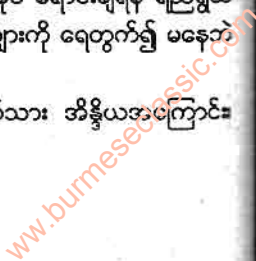
‘ဝီးကလစ်ရဲ့ စာအုပ်နဲ့လား’ ဟု သူက ခပ်တိုးတိုး ရေရွတ်လိုက် သည်။

ကျွန်တော်က အိပ်ခန်းအတွင်းသို့ သွား၍ ပိုက်ဆံနှင့် စာအုပ် ကို သွားယူလိုက်သည်။ သူက စာအုပ်ကို မြတ်နိုးသူတစ်ဦး အနေဖြင့် စာမျက်နှာများနှင့် စာအုပ်ချုပ်ထားပုံတို့ကို ကြည့်ရှုနေလေသည်။ ပြီးမှ-

‘ကောင်းပြီ’ ဟု ဆိုလိုက်တော့သည်။

သူက ဈေးကိုင်မနေသည့်အတွက် ကျွန်တော့်မှာ အံ့အားပင် သင့်နေမိသေးတော့သည်။ နောင်မှ သိလိုက်ရသည်မှာ ကျွန်တော့်ထံ လာကတည်းက သူသည် ကျွန်တော့်ကို ထိုစာအုပ် ရောင်းချရန် ရည်ရွယ် ၍ လာခဲ့ကြောင်းပင် ဖြစ်သည်။ သူက ငွေစက္ကူများကို ရေတွက်၍ မနော့ အိတ်ထောင်ထဲ ထည့်လိုက်တော့သည်။

ထို့နောက် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်သား အိန္ဒိယအကြောင်း

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

အောကနေ(စ)အကြောင်း၊ ဥရောပ အနောက်မြောက်ဒေသမှ ကျွန်းများကို အုပ်စိုးခဲ့သော နော်ဝေကျီယံ နယ်စားပယ်စားများအကြောင်း ပြောဖြစ်ကြသည်။ သူ ပြန်သွားသောအခါ မိုးချုပ်နေခဲ့လေပြီ။ သူ့ကို ထပ်မတွေ့ရတော့ချေ။ သူ့အမည်ကိုလည်း ကျွန်တော် မသိခဲ့ချေ။

ကျွန်တော့် အနေဖြင့်မူ သဲစာအုပ်ကို လစ်လပ်နေပြီး ဖြစ်သော ယခင်က ဝီးကလစ်၏စာအုပ် ထားရာ နေရာတွင် ထားရန် စဉ်းစားကြည့်မိသေးသည်။ သို့ရာတွင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မရှိတော့သည့် တစ်ထောင့်တစ်ည ပုံပြင်စာအုပ် အတွဲများ နောက်တွင် အသာ ဝှက်ထားလိုက်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်တော့သည်။

ကျွန်တော် အိပ်ရာသို့ ဝင်သော်လည်း အိပ်မပျော်။ မနက် သုံးနာရီလေးနာရီခန့်တွင်မူ ထ၍ မီးဖွင့်လိုက်မိသည်။ စာအုပ်ကို လှမ်းယူပြီးနောက် စာမျက်နှာများကို လှန်လှောကြည့်လိုက်မိသည်။ စာမျက်နှာ တစ်ခုတွင်မူ ခေါင်းစွပ် မျက်နှာဖုံးတစ်ခု ရေးထိုးထားကြောင်း တွေ့လိုက်ရသည်။ စာမျက်နှာ၏ ထောင့်တွင်မူ စာမျက်နှာ နံပါတ်ကို ဂဏန်းကိုးလုံးဖြင့် ရေးထိုးထားသည်။ ယခု ကျွန်တော် မမှတ်မိတော့ပါ။

ထိုစာအုပ်ကို မည်သူ့ကိုမျှ ကျွန်တော် မပြု။ သို့ရာတွင် ထိုစာအုပ်ကို ပိုင်ဆိုင်ရသဖြင့် ကျေနပ်နှစ်ခြိုက်မှု ရနေရသည်ကဲ့သို့ တစ်ဦးတစ်ယောက်က လာ၍ ခိုးယူသွားမည်ကိုလည်း စိုးထိတ်ကာ သောက များနေရပါသည်။ အဆုံးအစ မရှိနိုင်ခဲ့သောစာအုပ် ဆုံးခန်းတိုင် သွားရမည်ကို တွေးမူမိပါသည်။ ထိုသောကနှစ်ခုတို့က ကျွန်တော့်တွင် အကျင့်တစ်ခုကဲ့သို့ ဖြစ်နေသော လူသားတို့ကို မနှစ်ဖြူခြင်း စရိုက်ကို အားပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်လာပြန်သည်။ ကျွန်တော့်တွင် မိတ်ဆွေအချို့ ရှိနေပါသေးသည်။ အချို့မှာ အဆက်အသွယ် မရှိတော့ပါ။ ကျွန်တော်သည် စာအုပ်၏ ထိန်းချုပ်ထားမှုကို ခံထားရသဖြင့် ကျွန်တော်၏ အိမ်မှ အခြားသို့ သွားလေ့မရှိတော့။ ယိုယွင်းနေသော စာအုပ်၏ မျက်နှာဖုံးကို လည်းကောင်း၊ စာအုပ်ချုပ်ထားပုံတို့ကို လည်းကောင်း

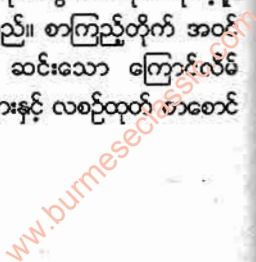
ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

မှန်ဘီလူးအားကိုးဖြင့် စစ်ဆေးကြည့်ရှု၍သာ နေမိတတ်သည်။ ပြန်လည် ပြုပြင်ရန်ကိုမူ ကျွန်တော် လက်မခံနိုင်။ စာမျက်နှာ နှစ်ထောင်ခန့် ခြား၍ ရေးဆွဲထားသော အရုပ်များကို တွေ့လာရသည်။ ကျွန်တော်က အကွရာ ဝလီစဉ်၍ မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးသား မှတ်ထားသော်လည်း မှတ်စုစာအုပ်မှာ မကြာမီပင် ပြည့်လျှံသွားတော့သည်။ တစ်ထပ်တည်းဖြစ်သော အကြောင်း များ မပါ။ ညဘက် ကျွန်တော် အိပ်ရာဝင်တိုင်း အိပ်ပျော်တတ်သော်လည်း ရှားရှားပါးပါး အိပ်ပျော်သွားသည့် အခါများတွင် စာအုပ်ကိုသာ အိပ်မက် မက်နေမိတော့သည်။

နေ့ကုန်တော့မည်ဟု ဆိုသောအခါ ကျွန်တော်သည် စာအုပ်ကို ကြောက်မက်ဖွယ်တစ်ခု အဖြစ် မြင်လာမိတော့သည်။ သို့ရာတွင် စာအုပ် ကို လက်ဆယ်ချောင်းဖြင့် လှန်လှောရင်း ကြည့်နေလေ့ရှိသော ကျွန်တော် သည် ပင်လျှင် ကြောက်စရာ ကောင်းလာခဲ့ပြီ မဟုတ်လောဟု ရှာကြံ၍ ဖြေကြည့်မိပါသည်။ နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းသော ဖြေနည်းကား တစ်ခုကား မဟုတ်ချေ။ အိပ်မက်ဆိုး တစ်ခုနယ် ခံစားရမိလာသည်။ ရွံ့ရှာဖွယ်၊ မနှစ်မြို့ ဖွယ်များ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ အမှန်တရားမှာ ဖျက်ဆီးခံ၊ ဖြားယောင်းခံများ ဖြစ်လာခဲ့တော့သည်။

မီးရှို့ပစ်မည်ဟု ကျွန်တော် စဉ်းစားကြည့်ဖူးသည်။ အဆုံးအစ မရှိသော စာအုပ်ကို မီးရှို့၍ ဆုံးမည် မထင်။ ဂြိုဟ်ကမ္ဘာတစ်ခုလုံး မီးခိုးများ ဖုံးလွှမ်းသွားပေတော့မည်။

တစ်ခါက ကျွန်တော် ဖတ်ခဲ့ဖူးသည်ကို သတိရမိလိုက်သည်။ သစ်ရွက်တစ်ရွက်ကို ဝှက်ထားရန်မှာ သစ်တောထဲတွင်သာ ဖြစ်သော ဟူ၏။ ကျွန်တော် အနားမယူမီက အမျိုးသားစာကြည့်တိုက်တွင် အလုပ် လုပ်ခဲ့ဖူး သည်။ စာအုပ်များ စုစုပေါင်း ကိုးသိန်းခန့် ရှိသည်။ စာကြည့်တိုက် အဝင် ခန်းမကြီး၏ ညာဘက်တွင် မြေတိုက်ခန်းသို့ ဆင်းသော ကြောင်လိမ် လှေကားတစ်ခုရှိသည်။ မြေတိုက်ခန်းတွင် မြေပုံများနှင့် လစဉ်ထုတ် ကာစောင်

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

၁၉၁

များ ထားသည်။ စာကြည့်တိုက်မှူးများက ထို မြေတိုက်ခန်းကို အလေး
မထားတတ်ကြ။ ဤသည်ကို အခွင့်ကောင်း ယူ၍ ထိုမြေတိုက်ခန်းထဲမှ
စိုစိုစွတ်စွတ် ဖြစ်နေသော စင်တစ်ခုပေါ်တွင် သဲစာအုပ်ကို ကျွန်တော်
ဝှက်ထားလိုက်တော့သည်။ စာအုပ်စင်မှာ မည်မျှ မြင့်ကြောင်း၊ အဝင်တံခါးမှ
မည်မျှလှမ်းကြောင်း မှတ်မထားလိုက်တော့ပါ။

ယခုသော် များစွာ နေသာထိုင်သာ ရှိခဲ့ပါပြီ။ သို့ရာတွင်
စာကြည့်တိုက်ရှိရာလမ်းဘက်သို့ ယောင်၍များပင် ဖြတ်မလျှောက်တော့ပါ။

["The Book of Sand" from *The Book of Sand*. (1975)]

၁။ စာကြည့်တိုက်ရှိရာ လမ်းမှာ မက်ဟီကို (Calle Mexico) ဖြစ်သည်။ စင်စစ်
မူရင်းတွင် Calle Mexico ဟူ၍ ရေးသားခဲ့သော်လည်း မူရင်း ဘာသာစကားအရ
မဟုတ်သော် စာဖတ်သူတို့အတွက် အရသာ မပေါ်နိုင်။ ဘော့ဂဲက Calle Mexico
ကို Punch line အဖြစ် ရေးသားသုံးနှုန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့အတွက် ဤတွင်
စာကြည့်တိုက်ရှိရာလမ်း ဟူ၍သာ ပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဘော့ဂဲနှင့် ဆွေးနွေးချက်များ

ဘော့ဂဲနှင့် ပညာရှင် အတော်များများ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံမှ ပုဂ္ဂိုလ်များက အခွင့်သင့်တိုင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ဘော့ဂဲမှာ ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာ၊ စာပေပညာ ရှင်လည်း ဖြစ်သည်သာမက စနစ်တကျ ပညာလေ့လာခဲ့ရသူ တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ပညာရှင်တစ်ဦးက အမှတ်မထင် ပြောသော စကားတစ်ခု တွင် “ဘော့ဂဲ၏ မှန်းဆ ပြောဆိုချက် တစ်စုံတစ်ရာ၌ပင် ကျမ်းကိုး သုံးခုလောက် ပါတတ်သည်” ဟု ပါသည်။ အဓိက ဆိုလိုသည်မှာ ဘော့ဂဲမှာ စာဖတ်အား ကောင်းခဲ့သည်သာ မက ဘာသာစကား အတော်များများဖြင့် ဖတ်နိုင်သူ ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်စာပေကိုမူ ဒိုးလို မွေ၍ ရေလို နောက်နိုင်သူ ဖြစ်သည်။ ဆက်လက် ဖော်ပြထားသော ဆွေးနွေးချက်တို့မှာ ၁၉၆၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၅ ကာလအတွင်း ဘော့ဂဲနှင့် ပညာရှင်အချို့ ဆွေးနွေးချက်များကို ထုတ်နုတ်ဖော်ပြခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ အပြည့်အစုံ မဟုတ်။

(က) ပါမောက္ခ ရစ်ချာဒ်စတန်းနှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၆၆) မှ-

စတန်း ။ ။ မနေ့ညက ခင်ဗျား ဟောပြောသွားတဲ့ အထဲမှာ ဝေါ့လ်ဝစ်မင်းဟာ တစ်ပုံစံတည်း၊ တစ်မျိုးတည်း မဟုတ် ကြောင်း ပြောသွားတယ်။ ခင်ဗျား ကဗျာတွေ၊ ဝတ္ထုတွေ စတဲ့ အရေးအသားတွေ ပြန်ကြည့်တဲ့အခါ ဘော့ဂဲတွေ အတော်များများ တွေ့ရတယ်။ ခင်ဗျား ရေးခဲ့တဲ့ အတော် သဘောကျဖို့ ကောင်းတဲ့ “ဘော့ဂဲ နဲ့ ကျုပ်” ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုထဲမှာလည်း အဲဒီသဘော တွေ့ရတယ်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ် အထင် ပြောရရင် ကျုပ်တို့တစ်တွေဟာ အဲသလိုချည်းပါပဲ။ ဒေါက်တာဂျက်ကဲလ်နဲ့ မစ္စတာဟိုဒ် လိုပေါ့။ ဒေါက်တာဂျက်ကဲလ် ဖြစ်လိုက်၊ မစ္စတာဟိုဒ် ဖြစ်လိုက်ပေါ့။ အဲဒီ အကြားတော့ ဖြစ်ချင်တာမိတွေ ဖြစ်နေသေးတာ။

စတန်း ။ ။ ခင်ဗျားကို အင်တာဗျူးလုပ်ဖို့ လူတွေ အတော် ကလေး စောင့်ခဲ့ကြရတယ်။ ခင်ဗျားက ဘော့ဂဲ ဘာတွေ လုပ်တယ်၊ ဘာတွေ ရေးတယ် စသဖြင့် ဝေဖန်ခဲ့တာကိုး။ အခု ဘော့ဂဲအသစ်များ ထပ်တွေ့သေးလား။ ဝေဖန်ချက် တွေကြောင့် ပြန်ဖန်တီးထားတဲ့ ဘော့ဂဲလေ။

ဘော့ဂဲ ။ ။ တွေ့ခဲ့တယ် လို့တော့ ကျုပ် ထင်တာပဲ။ ငယ်တုန်း ကတော့ ကျုပ်ရေးတာတွေကို ဘယ်သူမှ မဖတ်ကြဘူးလို့ ထင်ခဲ့တာကိုး။ ဒီတော့ ကျုပ် ရေးချင်သလို ရေးခဲ့တာပေါ့။ ထိန်းပြီးရေးလို့ သိပ်မချောတာမျိုး၊ နားလည်ရ ခက်တာမျိုး တွေတောင် ရှိခဲ့တယ်။ ခုတော့ ကျုပ် ပရိသတ်ကို ထည့် စဉ်းစားရတယ်။ ဒီတော့လည်း စာပေရဲ့ သရုပ်သကန် ကောင်းလာတာပေါ့။...ကျုပ်ဇာတိ ဘွာနီဇာရက် ပြန်ရောက် ရင် ကစ်ပလင် ရေးသလို ခပ်လွယ်လွယ်၊ ခပ်ရှင်းရှင်းတွေ ရေးဦးမယ်။ ...ကျုပ် ရေးတယ်လို့တောင် ထင်ကြမှာ မဟုတ် တဲ့ အရေးအသားမျိုး တစ်ခုလောက်တော့ ရေးဦးမယ် ဗျာ။ ဒါ ကျုပ် ရည်ရွယ်ချက်ပဲ။

စတန်း ။ ။ (ခင်ဗျား ပြောဖူးတယ်၊ စာရေးဆရာ ဆိုတာ စာ ရေးရင် ပျော်နေရမယ်လို့) ခင်ဗျား ဆိုလိုတာက ရေးလို့ ကောင်းတဲ့အခါ ပျော်နေတာလား၊ ရေးနေတဲ့အခါ ပျော်ဖို့ ကောင်းတယ် ထင်တာလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ စာရေးလို့ကောင်းတယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်းကို ပြောပြ

ရာပြည့်စာအုပ်စီရင်

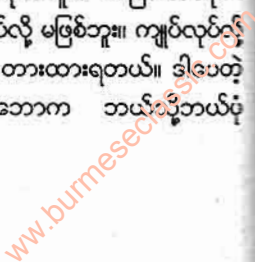
လို့ ရရင် ကောင်းမယ်လို့ ကျုပ်ထင်တယ်။ ကျုပ် အသက် အရွယ်မှာတော့ ဘာဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဘာမဖြစ်နိုင်ဘူး ဆိုတာ ကို ကျုပ် သိတယ်။ ကျုပ် အနေနဲ့က ကျုပ် ရေးခဲ့ပြီးတာ တွေထက် အများကြီး ပိုကောင်းတာ၊ ပိုညံ့တာတွေကို မရေးနိုင်တော့ဘူး။ ဒီတော့ ကျုပ်က ကျုပ် သဘောရှိတဲ့ အတိုင်းပဲ ရေးတော့တယ်။ ကျုပ်က အသက်ခြောက်ဆယ် ရှစ်နှစ် ရှိပြီ။ ဒီတော့ ကျုပ် ဆိုလိုတာက ကျုပ်ဟာ ကျုပ် ရဲ့ ရပ်တည်ချက်၊ ကျုပ်ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်အသံကို တကယ်ပဲ ကြားခဲ့ရပြီ လို့ ကျုပ် ထင်တယ်။

စတန်း ။ ။ ဒါပေတဲ့ ခင်ဗျားက တခြား အရေးအသားဟန် တစ်မျိုး ရေးဦးမယ်လို့ ဆိုခဲ့သေးတယ် မဟုတ်လား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်ပါ။ ကျုပ်အနေနဲ့ လွယ်လွယ်ရှင်းရှင်းတွေ ရေးဦးမယ်လို့ ဆိုလိုတာပဲ။ ဒါပေတဲ့ ကျုပ်ဟာ စာရေး ဆရာတစ်ယောက်၊ ကျုပ်အနေနဲ့ ကျုပ်ဆီက ထွက်ပြေးဖို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ပြေးတော့ ပြေးချင်သားဗျ။ တကယ်တော့ ကျုပ်ဟာ အတိတ်ရဲ့ တုပ်နှောင်ထားခြင်း ခံရနေပြီကိုး။

စတန်း ။ ။ ခင်ဗျားက ခင်ဗျားမှာ ကန့်သတ်ခံထားရတာတွေ ရှိတယ်လို့ ပြောဖူးတယ်။ ဘာတွေလို့ ခင်ဗျား မြင်သလဲ။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဥပမာ ဆိုကြစို့ရဲ့။ ကျုပ်အနေနဲ့ ဝတ္ထုရှည်ကြီးတစ်ပုဒ် ရေးဖို့ ကြိုးစားမယ်ရယ်လို့ စဉ်းတောင် မစဉ်းစားဘူး။ အကြောင်းက ပထမအခန်း ရေးမပြီးခင်ဘဲ ကျုပ် ငြီးငွေ့ သွားမယ်၊ ဆက်ရေးချင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ တခြားတစ်ခုက အသေးစိတ်မွန်းတာမျိုး ကျုပ်လုပ်လို့ မဖြစ်ဘူး။ ကျုပ်လုပ်လို့ မဖြစ်တော့လည်း မလုပ်အောင် တားထားရတယ်။ ဒါပေတဲ့ လူတစ်ယောက်ရဲ့ အတွင်းသဘောက ဘယ်လိုဘယ်ပုံ

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

ရှိလောက်တယ် ဆိုတာမျိုးကိုတော့ တွေးကြည့်တတ်တယ်။
တွေးကြည့်ပြီး သူ့အပြုအမူနဲ့ ပုံဖော်တာမျိုး ကျုပ်ရေးတယ်။
ဇာတ်ကောင်က ဘာတွေးနေတယ် လို့ ထုတ်မရေးဘူး။
ဒါပေတဲ့ သူ့အပြုအမူနဲ့ ပြလိုက်တယ်။

စတန်း

။ ။ ခင်ဗျား ရေးခဲ့တဲ့ ဇာတ်လမ်းတွေ၊ ကဗျာတွေမှာ
သေချာရေရာမှုနဲ့ နားလည်ဖို့ မဖြစ်နိုင်တာမျိုးတွေ၊ ပဋိပက္ခ
အသွင် ဆောင်တာတွေ တွေ့ရတတ်တယ်။

ဘော့ဂဲ

။ ။ ကျုပ် တစ်ခုလောက် ဝန်ခံစမ်းပါရစေ။ ကျုပ်ရေးတဲ့
အခါတိုင်း အသေးစိတ် အတော်များများ ရေးရမယ် လို့
သိနေတယ်။ လူတွေအနေနဲ့ ဆိုကြပါစို့ရဲ့ ဘယ်လို ပြောမျိုးမှာ
ဘယ်လိုပန်းမျိုး ပေါက်တယ် ဆိုတာမျိုးကို ကြားရဖို့
မျှော်လင့်နေကြတယ်။ အဲဒီလို အသေးစိတ်မျိုးကို သဘာဝ
တရား အခြေခံအမြင်နဲ့ ကြည့်တဲ့ လူတွေကတော့ ဘာ
မျှော်မလဲ။ စစ်မှန်မှုကို အခြေခံထား မြင်တဲ့ လူတွေကတော့
မျှော်သပေါ့။ ဒီတော့ ကျုပ်က ကျုပ်အမေကို မေးတယ်။
“ကျွန်တော့်ဇာတ်လမ်းက မြို့ဆင်ခြေဖုံးက တိုက်တန်း
လျားကြီး တစ်ခုထဲမှာ။ အဲဒီမှာ ဘယ်လိုပန်းမျိုး ရှိမလဲ”
ဒါမှ မဟုတ်ရင် “လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ်လောက်က
ဘွာနိုဇာရက် အနီးက မြို့ပြင် အိမ်ကြီးတစ်အိမ်မှာ ဒီဇာတ်
လမ်း ဖြစ်တယ်။ အဲဒီမှာ ဘယ်လိုပန်းမျိုး ရှိမလဲ” ဒီတော့
ကျုပ်အမေက ဘယ်မှာတော့ဖြင့် ဘယ်လိုပန်းမျိုး ရှိတယ်၊
ပွင့်တယ် ဆိုတာ အစစ်အမှန်သဘော အခြေခံနဲ့ ပြောမယ်၊
ရှင်းပြမယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်က အသေးစိတ်ကို ထည့်ရေး
တော့တာပေါ့။ ကျုပ်က မေ့တတ်လျော့တတ်တော့ တခြား
လူဆီကလည်း ဒီအကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ပဲ ထပ်ရေး

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

တတ်တယ်။ ဒီတော့ ကျုပ် အရေးထဲမှာ အသေးစိတ်တွေ ထပ်ပါသွားပြန်ရော။ ဒီတော့ အသေးစိတ်ရယ်လို့ မဟုတ် တော့ဘဲ အပိုင်းအစတွေ ဖြစ်လာတယ်။ စာဖတ်သူတွေ အနေနဲ့ ဖတ်ရင်း ပဋိပက္ခ သဘောတွေနဲ့ ကြုံလာရတယ်။ မျောနေတယ် ဆိုရင်ဖြင့် ကျုပ် အနေနဲ့ အသေးစိတ် နည်းနည်းပဲ ရေးရလိမ့်မယ်။

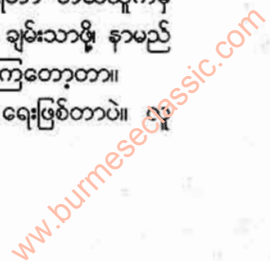
စတန်း ။ ။ ခင်ဗျားရဲ့ အကြိုက်ဆုံး ဆိုတဲ့ “တောင်ဘက်” ကို ဖတ်ကြည့်မိတယ်။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ်အထင်တော့ အကောင်းဆုံးပဲ။ သို့ပေတဲ့လည်း အတော်ကလေး ရှုပ်ထွေးနေတယ်။ ဖတ်တဲ့အခါမှာ နှစ်မျိုး ဖတ်ကြည့်နိုင်တယ်။ ရိုးရိုးဖတ်ကြည့်ပြီး ဇာတ်ကောင် ဘာဖြစ်သွားသလဲလို့ တွေးကြည့်နိုင်တယ်။ နောက်တစ်မျိုး က ဇာတ်လမ်းက ဘာကိုဆိုလိုတာလဲ ဆိုတာ တွေးကြည့် ဖို့ပဲ။ သဘောက ဇာတ်ကောင်ဟာ တောင်ဘက်ကို မြတ် နိုးတယ်။ အဆုံးမှာတော့ တောင်ဘက်အရပ်ကပဲ သူ့ကို အမှည့်ခြွေ ခြွေပစ်ခဲ့တာ တွေ့ရမယ်။ တခြား အနေအထား တစ်မျိုးကလည်း ဖတ်ကြည့်နိုင်သေးတယ်။ အဲဒါက ဇာတ်လမ်းရဲ့ ဒုတိယပိုင်းလောက်မှာ ဇာတ်လမ်းဟာ အာရုံ ချောက်ချားငဲ့သဘော ဖြစ်လာတယ်။ ဇာတ်လမ်းအရ ဇာတ်ကောင် အသတ်ခံသွားရတယ်။ တကယ်တော့ သူ သေသွားတာပဲ။ သေတာက ဆေးရုံမှာ။ အသတ်ခံရတာက အိပ်မက်လိုပဲ။ အသတ်ခံရတာက သူသေချင်တဲ့ သိက္ခာနဲ့ သေတာမျိုး။ လွင်ပြင်ကြီးတွေထဲမှာ လက်ထဲက ဓားကို ကိုင်ရင်း သေဆုံးသွားရတာမျိုး။ သူ မျှော်မှန်းနေခဲ့တဲ့ သေဆုံး ရမယ့်ပုံမျိုး။ ကျုပ်က အဲဒီလိုမျိုး ဖတ်လို့ ဖြစ်အောင် ရေးခဲ့တာ။

.....
ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

www.burmeseclassic.com

လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ခြောက်ဆယ်လောက်က ကျုပ်တို့ တိုင်းပြည်မှာ ယောက်ျားတစ်ယောက် အနေနဲ့ သတ္တိရှိတယ်၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း သတ္တိရှိတယ်လို့ အထင်ခံရဖို့က သိပ် အရေးကြီးတယ်။ ကျုပ် ဆိုလိုတာက ယောက်ျားတစ်ယောက် အနေနဲ့ သူရဲဘောကြောင်တယ် ဆိုတာက သိပ် ရှက်ဖို့ကောင်းတယ်။ လူပေါ့လူသွမ်းတွေ ကြားမှာ၊ နွမ်းပါးတဲ့ သူတွေ ကြားမှာတောင် အဲဒီခံစားချက် ရှိနေတယ် ဆိုတာ ကျုပ်သိခဲ့ရတယ်။ ဒီလူတွေမှာ ဆိုရင် အသိအမြင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မရှိခဲ့ကြပေတဲ့ သူရဲဘောနည်းတယ် ဆိုတာဟာ မကောင်းမှု တစ်ခုလိုပဲ၊ ခွင့်မလွှတ်နိုင်လောက်တဲ့ မကောင်းမှု တစ်ခုလိုပဲ မြင်ကြတယ်။ ယောက်ျားတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဦးညွတ်ဖို့ ဝန်လေးကြတယ်။ ဝန်လေးဆို ယောက်ျားတိုင်းက သူတို့ကိုယ် သူတို့ သတ္တိရှိတယ်၊ ဓားရေးကောင်းတယ် လို့ အယူရှိထားကြတယ်။ ဒီတော့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် တွေ့တဲ့အခါ ဘယ်သူက သာသလဲ ဆိုတာ စမ်းချင်ကြတယ်။ ဒီတော့လည်း စိန်ခေါ်ပြီး စမ်းကြတယ်။ သေတဲ့လူ သေ၊ ဒဏ်ရာ ရတဲ့လူ ရပေါ့။ အကြောင်းကတော့ ကျုပ်လည်း ဒင်းလောက်တော့ သတ္တိရှိပါရဲ့ ဆိုတာကလေးကို ပြချင်လို့၊ ဒင်းက ကျုပ်ထက်သာတယ် ဆိုရင် လာ၊ လက်တွေ့ ပြလှည့်လို့ ပြောချင်တာကလေးတွေ ကြောင့်ပဲ။ ခုတော့ အဲဒီ အစဉ်အလာတွေ ကျုပ်တို့ဆီမှာ ပျောက်ကွယ်သွားပါပြီ။ သတ္တိရှိတာ မရှိတာ ဘယ်သူကမှ အရေးစိုက်မနေ ကြတော့ဘူး။ လူတွေက ချမ်းသာဖို့၊ နာမည်ရဖို့သာ လုပ်နေကိုင်နေ ပြောနေဆိုနေကြတော့တာ။ အဲဒါတွေမြင်လို့ “တောင်ဘက်” ကို ရေးဖြစ်တာပဲ။ လူ

တစ်ယောက်အကြောင်း။ လူတစ်ယောက်ဟာ တခြား သူ
 တွေ လုပ်သမျှ ခံခဲ့တယ်။ စိန်ခေါ်တာလည်း ရင်ဆိုင်ရ
 တယ်။ တကယ်တော့ လူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သူ့ရဲ့ဘော
 မနည်းဘူး ဆိုတာ သိရင် ရင်ဆိုင်ရဲတယ်လို့ ဆိုချင်တာပဲ။
 သို့ပေမဲ့ ဇာတ်လမ်းကိုကြည့်ရင် နှစ်မျိုး ကောက်ချက်ချ
 လို့ ရပြန်တယ်။ နောက်တစ်မျိုးက သူများတွေ ပြုသမျှ
 နဲ့ခဲ့ရတဲ့ သူဟာ တကယ် သတ္တိရှိနေတဲ့ လူဆိုတာ အဆုံး
 မှာ ဖော်ထားခဲ့လို့ပဲ။

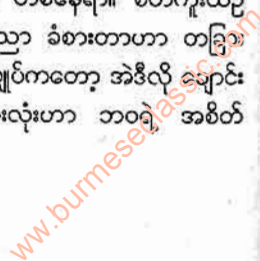
[*The Invention of the Real* (1982)]

(ခ) ပါမောက္ခ ဘာဂင်နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၆၇) မှ-

ဘာဂင် ။ ။ ခင်ဗျား အရေးအသားတွေဟာ တခြား စာအုပ်
 တစ်အုပ်မှာ အခြေခံပြီး ပေါ်လာတာ များတယ်။

ဘော့ဂဲ ။ ။ အမှန်ပဲ။ စာတစ်အုပ် ဖတ်ရတာဟာ ခရီးတစ်ခု
 သွားရတဲ့ အတွေ့အကြုံမျိုး၊ အချစ်ပွားရတာမျိုးလို ပဲလို့
 ထင်တယ်။ နမူနာ ပြောရရင် ဘာကလေး ဖြစ်ဖြစ်၊ ရှော
 ဖြစ်ဖြစ်၊ အီမာဆန် ဖြစ်ဖြစ် ဖတ်ရတဲ့အခါ ကျုပ်ကတော့
 လန်ဒန်မြို့ကို မြင်တွေ့လိုက်ရသလိုပဲ ပြောချင်တယ်။ ကျုပ်
 အဖို့ကတော့ လန်ဒန်မြို့ကို ဒစ်ကင်းရဲ့ အရေးအသား၊
 ချက်စတာတန်ရဲ့ အရေးအသား၊ စတီဗင်ဆင်ရဲ့ အရေး
 အသားတွေက တစ်ဆင့် တွေ့တာပဲ။ လူအတော်များများ
 ကတော့ တကယ့်ဘဝ ဆိုတာ တစ်နေရာ။ စိတ်ကူးယဉ်
 တာ၊ တွေးတာခေါ်တာ၊ အနုပညာ ခံစားတာဟာ တခြား
 တစ်ဖက်မှာလို့ ထင်ကြတယ်။ ကျုပ်ကတော့ အဲဒီလို ချောင်း
 ခြားထားတယ် မထင်ဘူး။ အားလုံးဟာ ဘဝရဲ့ အစိတ်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

အပိုင်းတွေချည်းပဲ လို့ ကျုပ် ထင်တယ်။

ဘာဂင် ။ ။ ...ခင်ဗျားဟာ ခင်ဗျားကို ဝေဖန်သူတွေ အထဲမှာ အကောင်းဆုံးပဲလို့ ထင်သလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ မထင်မိဘူး။ ဒါပေတဲ့ ကျုပ်ရဲ့ အရေးအသားတချို့ ဟာ ရှိသင့်တာထက် ပိုပြီး တန်ဖိုးထားနေကြတယ်လို့ ကျုပ် ယုံတယ်။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ရင် လူတွေကလည်း သဘောကျ နေကြလေတော့ ကျုပ်အဖို့ ဒီအတိုင်းပဲ ထားလိုက်မှ ဖြစ်မယ်။ ဝင်ပြောနေဖို့ မကောင်းတော့ဘူး။

ဘာဂင် ။ ။ တစ်ခါတလေ တန်ဖိုး ဆိုတာက အသက်ရှင် နေထိုင်နေရတာထက် ပိုပြီး အရေးကြီးတယ် မဟုတ်လား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ မှန်တယ်။ ရှင်သန်နေတယ် ဆိုတာက ရုပ်ပိုင်းနဲ့ ဆိုင်မယ်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေဟာ တကယ်တော့ စစ်မှန် လှတယ်လို့ ကျုပ်ကတော့ မထင်ဘူး။ စစ်မှန်မှု ရှိတော့ ရှိသပေါ့ဗျာ။ ဥပမာ ကျောက်ဆောင်ပေါ်က လိမ့်ကျတာ မျိုးပေါ့။ ဒါက တကယ့် အစစ်အမှန်သဘော ဆောင်တယ် မဟုတ်လား။ ကျုပ်မှာ ဖြစ်ပျက်ခဲ့ရတဲ့ ကိစ္စတွေဟာ ဘာမှ အရေးမပါလှတဲ့ ကိစ္စတွေပဲ။ (ဤတွင် ဘော့ဂဲက ကျောင်းသားများနှင့် အချင်းများခဲ့ရသော အကြောင်းကို ညွှန်း၍ ပြောနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘာသာပြန်သူ) ကျုပ် ကလည်း အတော် စိတ်ဆိုး ဒေါသထွက်မိလိုက်တယ်။ ကျုပ်ဘဝမှာ အတော် ဒေါသထွက်မိလိုက်တဲ့ အခါ တစ်ခု ပဲ။ ကျုပ်ဟာ ပါမောက္ခတစ်ယောက်၊ စာပေပညာရှင် တစ်ယောက်၊ အဲဒီလို ဒေါသထွက်ဖို့ မကောင်းဘူး။ သူတို့ ပြောတာကို ဆင်ဆင်ခြင်ခြင်နဲ့ နားထောင်ရမယ့်အစား “ကိုင်း ဒီလောက် ဖြစ်လှတာ ရှင်းကြရအောင်” လို့ ပြောမိ

လိုက်တယ်။ အဆုံးမှာတော့ ကျုပ်လည်း သူတို့လိုပဲ ဖြစ် သွားတော့တယ်။

ဘာဂင် ။ ။ ကျွန်တော်ကတော့ ခင်ဗျား ရေးတဲ့ “တောင်ဘက်” ကို သွားသတိရမိလိုက်တယ်။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်ပါ။

ဘာဂင် ။ ။ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ အဲဒီဇာတ်လမ်းဟာ ခင်ဗျား ရဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ခံစားမှုနဲ့ သိပ်ပြီး ဆိုင်မယ် ထင်တယ်။

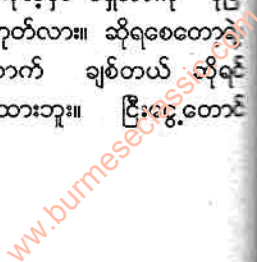
ဘော့ဂဲ ။ ။ အမှန်ပဲ။

ဘာဂင် ။ ။ သတ္တိရှိတယ်၊ ရဲတယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်းက ခင်ဗျား အတွက် အတော် အရေးပါတယ် ထင်တယ်။ ဟုတ်လား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်မယ် ထင်တယ်။ အကြောင်းက ကျုပ်ကိုယ် တိုင်က သိပ်သတ္တိမရှိလှဘူး။ တကယ်လို့ ကျုပ်ဟာ သတ္တိ ရှိခဲ့တယ် ဆိုရင်လည်း ကျုပ်အတွက်တော့ အလကားပဲ။ ဥပမာ ပြောရရင် သွားစိုက်ဆရာဆီ သွားဖို့တောင် ကျုပ် ရှောင်နေတာ ကြာပြီ။ ကျုပ်က ကျုပ်ဘေးကြီးလို့၊ ကျုပ် အဘိုးလို့၊ ကျုပ်အဖေလို့ သတ္တိမရှိခဲ့ဘူး။ သူတို့က တကယ် သတ္တိရှိတဲ့ လူတွေ။ တချို့က စစ်မြေပြင်မှာ ကျခဲ့ကြတာ။

ဘာဂင် ။ ။ စာရေးတယ် ဆိုကလည်း သတ္တိရှိတာ တစ်ဖျိုးပဲ လို့ မထင်ဘူးလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အမှန်ပဲ။ ကျုပ်အနေနဲ့ကတော့ ကျုပ်သာ သတ္တိရှိခဲ့ရင် ဒီကိစ္စ သိပ်အလေးထားမှာ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းက လူ ဆိုတာက ကိုယ့်မှာ မရှိတာကို ပိုပြီး အလေးထားတတ်ကြတယ် မဟုတ်လား။ ဆိုရစေတော့ရဲ့ ခင်ဗျားကို တစ်ယောက်ယောက် ချစ်တယ် ဆိုရင် ခင်ဗျားအနေနဲ့ သိပ်အလေးမထားဘူး။ ငြီးငွေ့တောင်

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

နေဦးမယ်။ အဲ တစ်ယောက်ယောက်က ခင်ဗျားကို မချစ်
တော့ဘူးဟေ့ ဆိုရင်တော့ ကမ္ဘာပျက်သလို နေတယ်
မဟုတ်လား။ ဒါတွေကလည်း ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘောပဲ။
ဒီတော့ လူတွေဟာ ကိုယ့်မှာ မရှိတာကို ပိုပြီး တန်ဖိုး
ထားတတ်ကြတယ် မဟုတ်လား။

ဘာဂင် ။ ။ ခင်ဗျား ပြောဖူးတယ်၊ အကောင်းဆုံး လက်စား
ချေမှုဟာ မေ့ပစ်တာပဲ လို့။

ဘော့ဂဲ ။ ။ မေ့ပစ်တာ၊ ဟုတ်တယ်။ အမှန်ပဲ။ ဒါပေတဲ့ ဥပမာ
ကလေး ပေးပါရစေ။ ကျုပ်ကို လမ်းပေါ်မှာ လူတစ်ယောက်
က စော်ကားမော်ကား လုပ်တယ် ဆိုပါစို့။ ကျုပ်ကတော့
ဒီကိစ္စကို တစ်ချက်ကလေးတောင် ပြန်မစဉ်းစားတော့ဘူး။
ကျုပ်ကတော့ မကြားသလိုပဲ နေလိုက်မယ်၊ မသိချင်ယောင်
ဆောင်နေလိုက်မယ်။ တကယ်တော့ ကျုပ်ရဲ့ ဖြစ်တည်ရှိ
နေခြင်းဟာ သူ့အတွက်မှ မဟုတ်ဘဲ ကိုး။ ဘာဖြစ်လို့ သူ့
အတွက် ဖြစ်တည်ရှိနေသလို ဖြစ်ရမှာလဲ။

ဘာဂင် ။ ။ ခင်ဗျားက အမြဲလိုပဲ ကျား လိုက်ဖမ်းနေတတ်တယ်
မဟုတ်လား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်တယ်၊ ကျားတွေဟာ အမြဲလို...။

ဘာဂင် ။ ။ အနုသုခုမရဲ့ ဘောင်အပြင်ဘက်မှာ မဟုတ်လား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ အနုသုခုမရဲ့ ဘောင်အပြင်ဘက်မှာပဲ၊ ဟုတ်တယ်။
မျှော်လင့်ချက် မရှိတော့တဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ် မဟုတ်ပေဘူး
လား။ “နှင်းဆီအဝါ” မှာ ရေးခဲ့တဲ့ စိတ်ကူးအတိုင်းပဲ။
ကျုပ် အဲဒီလို မတွေးမိခဲ့ဘူး။ ကျုပ် “တခြားကျား” အကြောင်း
ရေးတာ တကယ်တော့ “နှင်းဆီအဝါ” ကို ပြန်ရေးနေတာပဲ။

ဘာဂင် ။ ။ ခင်ဗျား ရေးတဲ့ “တောင်ဘက်” ဝတ္ထုဟာ ခင်ဗျား အကြိုက်ဆုံးလို့ ပြောတာ ကြားမိတယ်။ ခင်ဗျား ခုထိ ကြိုက်တုန်းပဲလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်တယ်၊ ဒါပေတဲ့ အဲဒီဟာထက် ကောင်းတာ တစ်ခု ရေးဖြစ်သေးတယ်။ “La Instrusa” လို့ ခေါ်တယ်။ နောက်ဆုံးထုတ်တဲ့ EL Aleph ထဲမှာ ပါတယ်။ ကျုပ်အထင် ပြောရရင် ရေးသမျှထဲမှာ အကောင်းဆုံးပဲ။

ဘာဂင် ။ ။ ဘယ်လို ဝတ္ထုရေးဆရာက ဇာတ်ကောင်စရိုက်ကို ဖန်တီးနိုင်သလဲ။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကောန်ရာဒ်တို့၊ ဒစ်ကင်းတို့လို လူမျိုးက ဖန်တီးနိုင် တယ်။ ကောန်ရာဒ်ကတော့ သေချာတယ်။ ကောန်ရာဒ်ကို ဖတ်လိုက်တာနဲ့ ခံစားကြည့်လို့ ရတယ်။ အားလုံးဟာ တကယ့်ဘဝလိုပဲ။ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ ကဗျာဆန်တယ်။ ကောန်ရာဒ်ကို ဝတ္ထုရေးဆရာတစ်ယောက် အနေနဲ့ ဟင်နရီဂျိမ်း(စ) အထက်မှာ ထားနိုင်တယ်။ ကျုပ် ငယ်ငယ် က ဒေါ်တို့ငြင်းယက်ဖစကီးကို အတော်ဆုံး ဝတ္ထုရေးဆရာ ကြီးလို့ သတ်မှတ်ထားဖူးတယ်။ နောက် ဆယ်နှစ်လောက် ကြာလို့ ပြန်ဖတ်တော့ ဘဝင်မကျတော့ဘူး။ ဇာတ်ကောင် တွေဟာ တကယ့်ဘဝနဲ့ မနီးစပ်တော့ဘူး။ စရိုက်တွေက ဇာတ်လမ်းနဲ့ ရောထွေးသွားတယ်။

ဘာဂင် ။ ။ “ယူလဆီး” စာအုပ်ကို ဘယ်လို သဘောရလဲ။

ဘော့ဂဲ ။ ။ မအောင်မြင်ဘူးလို့ ထင်တယ်။ ဖတ်ပြီးသွားတာနဲ့ ဇာတ်ကောင်ရဲ့ အနေအထား မျိုးစုံကို သိလိုက်ရတယ်။ ဒါပေတဲ့ ဇာတ်ကောင်ကို ခင်ဗျား မသိလိုက်ရဘူး။ ဂျွန်(စ)ရဲ့ ဇာတ်ကောင်တွေကို ဖတ်ပြီး သိလိုက်သလိုပဲ။ ဒါပေတဲ့

စတီဗင်ဆင်တို့၊ ဒစ်ကင်းတို့ရဲ့ ဇာတ်ကောင်တွေကို တစ်မျက်နှာလောက်ပဲ ဖတ်လိုက်ရကောင်း ဖတ်လိုက်ကြရမယ်။ ဒါပေတဲ့ သူ့ကို သိလိုက်ကြတယ်။ “ယူလဆီး” မှာက ဇာတ်ကောင်အကြောင်း၊ အချက်အလက် အများကြီး ဖတ်လိုက်ရပေတဲ့ သူ့ကို မသိလိုက်ကြဘူး။ သူ့စရိုက်တွေကိုပဲ သိလိုက်ကြရတယ်။ ရှိုက်(စ)က စရိုက်တွေကို မှန်ဘီလူးအောက် ထားပြီး တစ်စစ ခွဲခြမ်းကြည့်နေသလိုပဲ။

ဘာဂင် ။ ။ ခင်ဗျား အင်္ဂလိပ်စာပေအကြောင်း အများကြီး သင်ကြားဖို့ချခဲ့တယ် မဟုတ်လား။

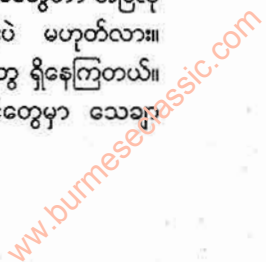
ဘော့ဂဲ ။ ။ အင်္ဂလိပ်စာပေအကြောင်း ဘယ်သူမှ အများကြီး မသိကြပါဘူး။ အင်္ဂလိပ်စာပေဟာ ပေါများ ကျယ်ပြန့်လွန်း လှပါတယ်။ ကျုပ် သင်တာ ရောဘတ်ဘရောင်းနင်း အကြောင်းလောက်ပါ။

ဘာဂင် ။ ။ ခင်ဗျား ဟင်နရီဂျိမ်း(စ) နဲ့ ဖရန့်(ဇ)ကာဖကာ အကြောင်း ဆက်နွယ်ပြောလေ့ရှိတယ်။ ခင်ဗျားရဲ့ အာရုံ ထဲမှာ တစ်ကြောင်းကြောင်းကြောင့် စွဲများ နေခဲ့သလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ် အထင်တော့ သူတို့မှာ တူတာတွေ ရှိတယ်။ ထွေပြားတတ်တာမျိုး၊ အဓိပ္ပာယ် မရှိတာမျိုး၊ ဘဝရဲ့ အဓိပ္ပာယ်မရှိမှု အတွင်းမှာ ရှင်သန်နေရတာမျိုး၊ အဓိပ္ပာယ် မရှိတဲ့ စကြဝဠာကြီးထဲမှာ ရှင်သန်နေရတာမျိုး၊ အဆုံးမှာ ရှင်းပြလို့ မရနိုင်တဲ့ ဟာမျိုးတွေ တွေ့ရတတ်တယ်။

ဘာဂင် ။ ။ ဂျိမ်း(စ)နဲ့ ကာဖကာရဲ့ ဇာတ်ကောင်တွေဟာ အမြဲလို တစ်စုံတစ်ခုကို ဦးတည်နေကြတာချည်းပဲ မဟုတ်လား။ အမြဲလို သေချာရေရာတဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေ ရှိနေကြတယ်။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်တယ်။ သူတို့ဇာတ်ကောင်တွေမှာ သေချာ

ရေရာတဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေ ရှိနေတယ်။ ဒါပေတဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေ ရမသွားကြဘူး။ ဆိုလိုတာက ကာဖကာရဲ့ “ခုံရုံးတင် စစ်ဆေးခြင်း”ကို ဖတ်တဲ့အခါ ပထမစာမျက်နှာ ဖတ်ကြည့်တာနဲ့ ဇာတ်ကောင်ဟာ အစစ်အဆေး ခံနေရပေတဲ့ ဘာလို့ အစစ်အဆေး ခံရတယ် ဆိုတာ တစ်သက်လုံး သိမှာ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ သိကြရလိမ့်မယ်။ ဟင်နရီဂျိမ်း(စ) အရေးအသားတွေမှာလည်း ဒီလိုပဲ။ သူ့ဇာတ်ကောင်က ရှာဖွေနေတာ တစ်ခုခုဟာ ဘယ်တော့မှ တွေ့မှာ မဟုတ်ဘူး လို့ ဖတ်တဲ့လူက သိနေတတ်တယ်။

ဘာဂင် ။ ။ ...ဟင်နရီဂျိမ်း(စ) ကတော့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို လက်ခံတယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ ဖြစ်-ပျက်နေတာတွေ အပေါ် တစ်ခါမှ စောဒက မတက်ဘူး။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ်တော့ မထင်ဘူး။

ဘာဂင် ။ ။ ကျွန်တော်ကတော့ ဂျိမ်း(စ)ဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို လက်ခံတယ်လို့ ထင်တယ်။ ကမ္ဘာကြီးဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်း မရှိဘဲ ရှိနေနိုင်တယ်လို့ မမြင်ဘူး။ လူသားတွေရဲ့ ရှိမှုအပေါ်မှာ တစ်နည်းတစ်လမ်း အားဖြင့်လည်း ယုံကြည်တယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ ဂျိမ်း(စ)ဟာ လူ့သဘောသဘာဝကို လေ့လာတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်တယ်၊ ဒီအချက်တော့ ကျုပ်လည်း မြင်တယ်။ ဒါပေတဲ့ ဂျိမ်း(စ)က သောကတွေနဲ့ လက်ခံထားတာပဲ။ အဲဒီနည်း တစ်နည်းနဲ့ပဲ မြင်နိုင်တာကိုး။

ဘာဂင် ။ ။ ကာဖကာ မြင်တာတွေကတော့ ပိုပြီး ခိုင်မာမှုနည်းမယ်။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ် ထင်တယ်၊ ခင်ဗျားဟာ ဟင်နရီဂျိမ်း(စ)ကို

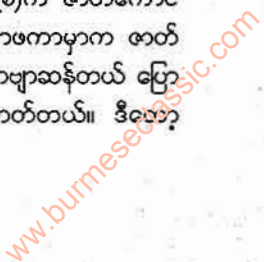
ကျင့်စဉ်တိုက်

www.burmeseclassic.com

ကာဖကာထက် ပိုပြီး ခံစားနိုင်မယ် ထင်တယ်။ ဥပမာ ဆိုရရင် ဟင်နရီဂျိမ်း(စ)မှာ အတွေ့အကြုံ ခံစားနိုင်တာရဲ့ နောက်မှာ အနက်တစ်စုံတစ်ခု ရှိမယ်လို့ ခင်ဗျား ခံစားနိုင်မယ်။ အနက်က တစ်ခုတောင် ကချင်မှ ကမယ်။ ကာဖကာမှာကျတော့ သူ့ရဲ့ ရဲတိုက် ဖြစ်ဖြစ်၊ တရားသူကြီးတွေကို ဖြစ်ဖြစ်၊ စစ်ဆေး မေးမြန်းတာတွေကို ဖြစ်ဖြစ်၊ ခင်ဗျား သိသလောက်ပဲ သူ့လည်း သိတယ်လို့ ခင်ဗျား သိတယ်။ တကယ်တော့ ရဲတိုက်တို့၊ ခုံရုံးတို့ ဆိုတာက သင်္ကေတတွေပဲ။ စကြဝဠာရဲ့ သင်္ကေတတွေပဲ။ စကြဝဠာအကြောင်း ဆိုတာက ဘယ်သူ ဘယ်ဝါမှ သေသေချာချာ မသိကြဘူး။ ဂျိမ်း(စ)မှာတော့ သူ ပြောနေတဲ့အကြောင်း သူ ပိုသိထားတာတွေ ရှိတယ်။ သူ့မှာ ကိုယ်ပိုင်အတွေးတွေ ရှိမယ်လို့ ထင်စရာ ရှိတယ်။ သူ့ဇာတ်လမ်းတွေဟာ အကြောင်းအရာနဲ့ ပတ်သက်လို့ အဆုံးအမတစ်ခု ပေးတာ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နေမယ်။ ဒါပေတဲ့ ဂျိမ်း(စ)က အဆုံးအမ ပေးဖို့ ရေးခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ် အထင် ဂျိမ်း(စ) မှာ ပြဿနာ အဖြေရှာတာ အားသန်ပုံ ရတယ်။ အဖြေက တစ်ခုတောင် မဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ တစ်နည်းပြောရရင် ဟင်နရီဂျိမ်း(စ)က ပိုပြီး ရှုပ်ထွေးတယ်။ အဲဒါက သူ့ရဲ့ ညံ့ဖျင်းချက်တစ်ခု ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်မယ်။ ကာဖကာရဲ့ အင်အားက အဲဒီလို ရှုပ်ထွေး မနေခဲ့တာပဲလို့ ဆိုရမယ်။

ဘာဂင် ။ ။ ကျွန်တော့် အထင်တော့ ဂျိမ်း(စ)က ဇာတ်ကောင် ကို တည်ဆောက်နိုင်စွမ်း ရှိတယ်။ ကာဖကာမှာက ဇာတ် ကောင် စရိုက် မရှိဘူး။ ကာဖကာက ကဗျာဆန်တယ် ပြော ရမယ်။ တင်စားပြီး တည်ဆောက်ပြတတ်တယ်။ ဒီတော့

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဇာတ်ကောင်စရိုက်တွေကို ဆန့်ကျင်ထားသလိုပဲ။

ဘော့ဂဲ ။ ။ မဟုတ်ဘူး၊ တကယ်တော့ ဇာတ်ကောင်စရိုက်တွေ မရှိဘူး။

ဘာဂင် ။ ။ ဒါပေတဲ့ ဂျိမ်း(စ)က ဇာတ်ကောင်တွေ၊ စရိုက်တွေ ဖန်တီးပြနိုင်တယ်။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ခင်ဗျား သေချာရဲ့လား။

ဘာဂင် ။ ။ ခင်ဗျား ကြည့်ရတာ အဲဒီလို ထင်ပုံ မရဘူး။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဂျိမ်း(စ)နဲ့ ပတ်သက်လို့ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်း တာက ဇာတ်ကောင်တွေ၊ စရိုက်တွေထက် အနေအထား ပဲ။ သိသာတဲ့ ဥပမာ ကြည့်ရအောင်၊ တကယ်လို့ ချားလ်(စ)ဒစ်ကင်းအကြောင်း ပြန်စဉ်းစားမယ် ဆိုရင် ဆာပစ်ဝစ်၊ ပစ်၊ ဒေးဗစ်ကောပါးဖီး စတာတွေကို စဉ်းစား မိတာပဲ။ လူတွေ (ဇာတ်ကောင်) အကြောင်း စဉ်းစားမိပြီး ပြန်ပြန်စဉ်းစားမိတာပဲ။ ဂျိမ်း(စ)အကြောင်း စဉ်းစားကြည့် တဲ့ အခါမှာတော့ သူ့ရဲ့ အနေအထားတွေ၊ ဇာတ်ကွက် တွေ စဉ်းစားမိတာပဲ။ အဲဒီမှာ လူတွေအကြောင်း မစဉ်း စားဘူး။ လူတွေ ဘာဖြစ်သွားသလဲ လို့ပဲ စဉ်းစားတော့တယ်။ *What Maisy Knew* စာအုပ်အကြောင်း စဉ်းစားတဲ့အခါ ဇာတ်လမ်းဆင်ပုံကိုသာ အဓိကထား စဉ်းစားကြည့်ရတာကိုး။ ...။

[*Conversation with Jorge Luis Borges* (1969) မှ]

(ဂ) ရီတာ ဂိုင်းဘတ်နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၆၈) မှ-

ဂိုင်းဘတ် ။ ။ ရှင့်ကိုရှင် တကယ့် အာဂျင်တိုင်းတစ်ယောက်လို့ ခေါ်မလား။

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

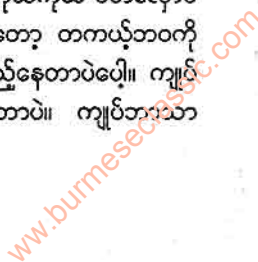
ဘော့ဂဲ ။ ။ ပြဿနာက “တကယ့်” အာဂျင်တိုင်း ဆိုတာ ရှိ-
မရှိပဲ။ အာဂျင်တိုင်း လူမျိုးမှာ စံပြသဘောမျိုး ရှိတယ်
ရယ် လို့တော့ ကျုပ် မသိဘူး။ လူကို တိုင်းပြည်တစ်ခုနဲ့
ထပ်တူပြုပြီး ပြောရမယ် *ဆိုတာကတော့ သွေးရိုးသားရိုး
မဟုတ်သလို...။

ဂိုင်းဘတ် ။ ။ ဘွာနိုဇာရက်က ထွက်သွားမယ် လို့ စဉ်းစားခဲ့မိ
ဖူးသလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဘွာနိုဇာရက်က လွဲလို့ ကျုပ် ဘယ်မှာမှ နေဖြစ်
မယ် မထင်ဘူး။ ကျုပ်က ဘွာနိုဇာရက်မှာ အထာကျနေ
ခဲ့ပြီပဲ။ ...ကျုပ်ဘဝဟာ ဘွာနိုဇာရက်မှာပဲ ရှိတယ်။ ဒီပြင်
ကျုပ်က အသက်ခုနစ်ဆယ်လည်း နီးနေပြီ ဖြစ်တော့ ခုမှ
တစ်ရပ်တစ်ကျေးပြောင်းပြီး ဘဝသစ် စဖို့ ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။
ကျုပ် အမေ၊ နှမ၊ တူ တူမ၊ သူငယ်ချင်း မိတ်ဆွေတွေလည်း
ဒီမှာပဲ ဆိုတော့ ကျုပ်မှာ ဒီက ပြောင်းသွားဖို့ ပြစရာ ဆင်ခြေ
တောင် မရှိဘူး။ ကျုပ်က အမျိုးသား စာကြည့်တိုက်မှာ
ညွှန်ကြားရေးမှူးလည်း လုပ်နေသေးတာကိုး။

ဂိုင်းဘတ် ။ ။ တကယ်လို့ ပညာရှင်တစ်ယောက်ဟာ သူ့ကိုယ်သူ
ဆင်စွယ်ရဲတိုက်ထဲမှာ ပိတ်လှောင်ထားပြီး တကယ့်ဘဝမှာ
ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို လစ်လျူရှုထားခဲ့ရင် သူ့အနေနဲ့
လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းရာမှာ ပါဝင်
ပတ်သက်နိုင်မယ် ထင်သလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဆင်စွယ်ရဲတိုက်ထဲမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပိတ်လှောင်
ထားပြီး သူ့အတွေးနဲ့သူ နေတာကတော့ တကယ့်ဘဝကို
သူနည်းသူ့ဟန်နဲ့ တည်ဆောက်ကြည့်နေတာပဲပေါ့။ ကျုပ်
လည်း ဆင်စွယ်ရဲတိုက်ထဲမှာ နေတာပဲ။ ကျုပ်ဘဝသာ

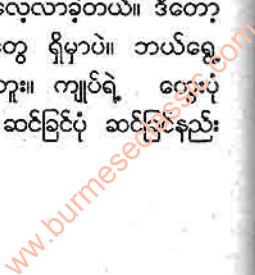
ကဗျာရေးတယ်၊ စာရေးတယ်။ ဒါတွေဟာ တကယ့်ဘဝရဲ့ အပြုအမူတွေပဲ ပေါ့။ လူတွေအနေနဲ့ နေ့တိုင်း လုပ်နေ ကိုင်နေတာတွေက လွဲရင် မစစ်မှန်ဘူး။ တကယ့်ဘဝရဲ့ အပြု အမူတွေ မဟုတ်ဘူး လို့ မြင်တာကတော့ မှားတယ်။ ရှည်ရှည်ဝေးဝေး စဉ်းစားကြည့်ရင် စိတ်လှုပ်ရှားတယ်၊ စိတ်ကူးတယ်၊ တွေးတယ် ဆိုတာတွေဟာ နေ့စဉ် လုပ်နေ ကျ နေ့စဉ်ဘဝရဲ့ အပြုအမူတွေပဲ။ ကျုပ်တော့ ထင်တယ်၊ ကမ္ဘာမှာ ရှိသမျှ အတွေးသမားတွေ၊ တွေးခေါ်ရှင်တွေဟာ ကျုပ်တို့ရဲ့ လက်ရှိ နေ့စဉ်ဘဝလို လွှမ်းမိုးနိုင်ကြတာပဲ။

ဂိုဏ်းဘတ်
ဘော့ဂဲ

။ ။ ...ရှင် ဘယ်စာရေးဆရာကို သဘောကျသလဲ။
။ ။ ကျုပ် ဖတ်ခဲ့ရသမျှ စာအုပ်တွေရော၊ ကျုပ် မမိ လိုက်တဲ့ ရေးက ကျုပ် မဖတ်ဖူးသေးတဲ့ စာအုပ်တွေကို ရော အခြေတည်ပြီး ပြောရရင် ကျုပ် သဘောကျတာ အများကြီးပဲ။ ကျုပ်မှာ ကျေးဇူးတင်စရာ လူတွေလည်း အပုံကြီးပဲ။ ကျုပ် နာမည်တွေတော့ မမှတ်မိတော့ဘူး။ ကြည့်လေ၊ ကျုပ်က ရေးတဲ့အခါ စပိန်ဘာသာနဲ့ ရေးပေတဲ့ ကျုပ်မှာ အင်္ဂလိပ်စာပေရဲ့ လွှမ်းမိုးမှု ရှိနေတယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်မှာ လွှမ်းမိုးမှုတွေ အများကြီး ရှိနေတယ်။

ကျုပ်ဘဝမှာ တရုတ်အတွေးအခေါ်ကို အကြာကြီး လေ့လာခဲ့ဖူးတယ်။ အထူးသဖြင့် တာအိုဝါဒကို လေ့လာ ခဲ့တယ်။ သိပ်လည်း စိတ်ဝင်စားမိတယ်။ ဒီပြင် ဗုဒ္ဓဝါဒတို့၊ ဆူဖီဝါဒတို့လည်း စိတ်ဝင်စားလို့ လေ့လာခဲ့တယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်မှာ အဲဒါတွေရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုတွေ ရှိမှာပဲ။ ဘယ်ရွှေ ဘယ်မျှရယ်လို့တော့ မပြောတတ်ဘူး။ ကျုပ်ရဲ့ တွေးပုံ ခေါ်ပုံ၊ စာပေအရေးအသားအတွက် ဆင်ခြင်ပုံ ဆင်ခြင်နည်း

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

တွေမှာ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိလို့ ကျုပ် အရှေ့တိုင်း အတွေးအခေါ်၊ အရှေ့တိုင်းက ဘာသာရေးတွေကို လေ့လာ မိသလား ဆိုတာတော့ မပြောတတ်ဘူး။ ကျုပ် အထင် တော့ ဒါမျိုးက အတွေးအခေါ်တိုင်းမှာ ဖြစ်နိုင်တာပဲ။ တကယ့်ကမ္ဘာကြီးကို ခံစားကြည့်နိုင်ဖို့ ရှိပင်ဟောင်ဝါနဲ့ ဘာကလေးက လွဲရင် ဘယ်သူမှ မပြောနိုင်ကြသေးဘူး ထင်တယ်။

ဝစ်မင်၊ ချက်စတာတန်၊ ရှော၊ အီမာဆန် တို့ကိုတော့ ကျုပ် အမြဲ ကျေးဇူးတင်နေမိတတ်တယ်။

ဝိုင်းဘတ် ။ ။ ရှင် သဘောကျတဲ့ ဝစ်မင်၊ ချက်စတာတန်၊ ရှော စတဲ့ သူတွေအကြောင်း ဘာများ ပြောချင်သေးလဲ။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ်ဘဝ တစ်လျှောက်လုံးမှာ သဘောကျခဲ့တဲ့ ကဗျာဆရာတွေ အထဲမှာတော့ ဝစ်မင်ဟာ ကျုပ် အများ ဆုံး သဘောကျခဲ့သူ တစ်ယောက်ပဲ။ ကျုပ် အထင်တစ်ခု ရှိတယ်။ *Leaves of Grass* ကို ရေးတဲ့ မစ္စတာဝေါလတာ ဝစ်မင်းနဲ့ *Leaves of Grass* အထဲက ဝေါလ်ဝစ်မင်းကို ဖတ်သူတွေ အနေနဲ့ ရောသွားနိုင်တယ်။ ဝေါလ်ဝစ်မင်းက ဝေါလတာဝစ်မင်းလောက် အထင်ကရ ဖြစ်မနေဘူး။ ...ဒီတော့ *Leaves of Grass* ကို ဖတ်ရာမှာ တစ်ဆယ့်ကိုးရာစု လူသားတစ်ဦးရဲ့ ဖွင့်ဟချက်တွေ အဖြစ်နဲ့ မဖတ်သင့်ဘူး။ ဖန်တီးထားတဲ့ ပုံရုပ်တစ်ခု၊ စိတ်ကူးထဲက ပုံရုပ်တစ်ခုရဲ့ ကဗျာရှည်ကြီးတစ်ခု၊ သမိုင်းအနေအထားတွေ ပါတဲ့ ကဗျာရှည်ကြီးတစ်ခု အနေနဲ့ ဖတ်ဖို့ လိုမယ်။ ...ဝစ်မင် ဖန်တီးပြခဲ့တဲ့ ဇာတ်ကောင်ဟာ ဒေါ်နီကွီယောတေးလို၊ ဟဲမလက်လိုမျိုးပဲ။ သူတို့နဲ့ ယှဉ်ရင်တောင် ပိုပြီး ကြိုက်ဖို့

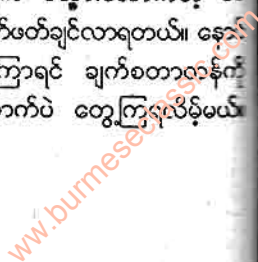
ရာပြည့်စာအုပ်စိုက်

ကောင်းတဲ့ စရိုက်တွေ ပါတယ်။

ဘားနားရှောက်တော့ ကျုပ် မေ့မထားနိုင်တဲ့ စာရေးဆရာမျိုး။ လူတွေက ရှောက်ကို ဖတ်တဲ့အခါ တစ်ပိုင်းလောက်ပဲ ဖတ်တတ်ကြတယ်။ စောစောပိုင်းက ရေးခဲ့တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရတာတွေလောက်ပဲ မြင်ကြတယ်။ တကယ်တော့ ရှောက်ရဲ့ အရေးအသားတွေဟာ ဒီထက် ပိုတယ်။ ရှောက် သမိုင်းရေး အမြင်မှာ အားကောင်းတယ်။ ကျုပ်တို့ခေတ်မှာတော့ ရှောက်တစ်ယောက်ပဲ စာဖတ်ပရိသတ်အတွက် လူစွမ်းကောင်းကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပြီး စာဖတ်သူတွေဆီ ရောက်အောင် ပို့ပေးနိုင်ခဲ့တာ။ ခေတ်ပေါ်စာရေးဆရာတွေဟာ အများအားဖြင့် လူရဲ့ ပျော့ညံ့မှုကို ဖော်ထုတ်တတ်ကြပြီး ကြေကွဲဝမ်းနည်းရတာကို သာယာနေတတ်ကြသလိုပဲ။ 'ရှောက် ကျတော့ သူ့ဇာတ်ကောင်ကို ပရိသတ်က အားကျစရာ ဖြစ်လာတယ်။ မေဂျာ ဘာဘရာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဆီဇာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ...ရှောက်တော့ ကျုပ် အကြိုက်ဆုံး စာရေးဆရာ တစ်ယောက်ပဲ။

ကျုပ် ချက်စတာတန်လည်း ကြိုက်တယ်။ ချက်စတာတန် စိတ်ကူးစိတ်သန်းက ရှောက်နဲ့ မတူဘူး။ ကျုပ်အထင် ပြောရရင် ရှောက် ချက်စတာတန်ထက် ပိုပြီး စာဖတ်သူတွေ အကြားမှာ ရှင်သန်နေလိမ့်မယ်။ ချက်စတာတန် ရေးတာတွေမှာက အံ့ဩစရာတွေ အပြည့်ပဲ။ ဒီတော့လည်း ငြီးငွေ့လာတတ်တယ်။ ရှောက်မှာက စံထားလောက်တဲ့ ဝင်စားမှုတွေ ဖြစ်လာနိုင်တယ်။ ဆက်ဖတ်ချင်လာရတယ်။ နောက်နှစ်တစ်ရာ၊ နှစ်ရာလောက် ကြာရင် ချက်စတာတန်ကို စာပေဆိုင်ရာ သမိုင်းထဲမှာလောက်ပဲ တွေ့ကြုံရလိမ့်မယ်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဝန်းကျင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

၂၁၁

ရှော အရေးအသားတွေကတော့ စာပေတစ်ရပ် အနေနဲ့ ရှိနေဦးမယ်။

ဂိုင်းဘတ် ။ ။ ဘာသာတရား ကိုင်းရှိုင်းသလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ မကိုင်းရှိုင်းလှဘူး။

ဂိုင်းဘတ် ။ ။ ရှင် အတော်ကလေး ခရီးသွားတယ် လို့ ကျွန်မ သိရတယ်၊ ပျော်သလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ခရီးသွားရတာများ တစ်ချက်ကလေးမှ မပျော်ဘူး။ ခရီးသွားဖြစ်တဲ့ အတွက်တော့ သဘောကျနေမိတယ်။

ဂိုင်းဘတ် ။ ။ လူငယ်တွေကို စကားလက်ဆောင် ပါးချင်တာများ ရှိလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ မရှိပါဘူး။ ကျုပ်အနေနဲ့ လူတွေကို အကြံပေးစရာ ဆုံးမစရာ မရှိပါဘူး။ ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ်တောင် အနိုင် နိုင် ရယ်။ ကျုပ်က ဦးတည်ချက် သိပ်ရှိတာမျိုး မဟုတ်ဘူး။

[Seven Voices: Seven Latin American Writers Talk to Rita Guibert (1973) မှ]

(ဃ) ပက်ထရစ်ရှာ မာ့က်(စ) နှင့် ဂျွန်ဆီမွန်တို့နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၆၈)မှ

မေး ။ ။ ခင်ဗျားက ကဗျာတွေ၊ အက်ဆေးတွေ စ ရေးခဲ့ တယ်။ အတော်ကလေး နေထိုင်မကောင်း ဖြစ်ခဲ့ပြီးတဲ့ နောက်မှ ဝတ္ထုတွေ ရေးဖြစ်လာတယ် မဟုတ်လား။ ဒီတော့ အရေးအသား ပုံစံတစ်ခုကို တခြား တစ်ခုထက် ပိုများ တန်ဖိုးထားသလား။

ဖြေ ။ ။ တကယ်တမ်းမှာတော့ အားလုံးဟာ အတူတူပဲ လို့ ကျုပ် ထင်တယ်။ ကျုပ်အဖို့ကတော့ ကျုပ် ဘာရေးမယ်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

www.burmeseclassic.com

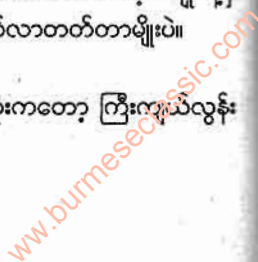
ဆိုတာ ကြိုပြီး မပြောတတ်ဘူး။ စာတမ်းလား၊ ဇာတ်လမ်း
ဝတ္ထုလား၊ ကဗျာလား၊ ဒါမှ မဟုတ်ရင် ရေးရိုးရေးစဉ်
မဟုတ်တာ တစ်ခုခုများလား လို့ မပြောတတ်ဘူး။ ကျုပ်
ပထမ စာတစ်ကြောင်း ချရေးပြီးမှပဲ ကျုပ် ဘာရေးမယ်လို့
သိတယ်။ ပထမ စာကြောင်းက ရေးတော့မယ့် ပုံစံကို
ဖော်လာတာပဲ။ ကျုပ်ကလည်း ဒီတော့မှ ကျုပ် ရေးမယ့်
အထာကို သိလာမိတယ်။ ဒီအတိုင်း ဆက်လိုက်သွားမိ
တယ်။ ကျုပ်အထင် ပြောရရင် ကဗျာရေးတာနဲ့ စကားပြေ
ရေးတာရဲ့ အကြားမှာ အနှစ်သာရအားဖြင့် ကွဲပြားတာ
မရှိဘူးလို့ ထင်တယ်။

မေး ။ ။ ဒီလိုဖြင့် ပုံစံနဲ့ စာသားဟာ ခင်ဗျား ရေးသားနေရင်း
ဖြစ်လာတဲ့ သဘောလား။

ဖြေ ။ ။ အမှန်ပဲ။ ကျုပ် စာရေးချင်လာတဲ့အခါ တိတ်တိတ်
ကလေး နေပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် နားထောင်နေမိတယ်။
ဒီတော့ တစ်ခုခု ပေါ်လာတယ်။ ဒီအခါ ကျုပ်အနေနဲ့
ကျုပ်လုပ်ချင်သလို ပုံသွန်းမကြည့်လိုက်မိဖို့ ကြိုးစားရတယ်။
ဒီနောက်တော့ ပေါ်လာသမျှ ချရေးတော့တာပဲ။ အဲဒီမှာ
မလိုအပ်ဘဲ မွမ်းနေတာမျိုး၊ အရေးအသား ချောလာအောင်
တမင် အားယုတ်တာမျိုးတွေ ဖြစ်မလာအောင် အားထုတ်
တယ်။ အဲဒီဟာတွေက မှားတာကိုး။ ကျုပ်အနေနဲ့
အဲဒါတွေကို ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့တာလည်း ရှိတယ်။ မကျော်
လွှားနိုင်တာတွေလည်း ရှိခဲ့တယ်။ တကယ်တော့ ကျုပ်နဲ့မှ
သိပ်မဆိုင်ဘဲကိုး။ ကြိုသလို ဖြစ်လာတတ်တာမျိုးပဲ။

မေး ။ ။ ဒီလို ဝင်စားမှုမျိုးဟာ...။

ဖြေ ။ ။ ဝင်စားမှု ဆိုတဲ့ စကားလုံးကတော့ ကြီးကျယ်လွန်း

ဇနီးရောင်ထားငှာ လူနှင့် ...

ပါတယ်။ ကျုပ်အမြင် ပြောရရင် သိပ် သဒ္ဒါလွန်နေတဲ့ အသုံးအနှုန်းမျိုးပဲ။

မေး ။ ။ ဒီဖြစ်စဉ်ဟာ ခင်ဗျားဘဝမှာ ပုံမှန်ဖြစ်နေတာပဲလား။

ဖြေ ။ ။ အမြဲတော့ မဟုတ်ဘူး။ ပေါ်လာလိုက် ပျောက်သွား လိုက်ပဲ။ ...။

မေး ။ ။ တကယ်လို့များ လူပြန်ဖြစ်ရရင် ဘော့ဂဲရဲ့ အရေး အသားတွေ ဖတ်ဦးမလား။

ဖြေ ။ ။ ဒီထက်ကောင်းတဲ့ စာပေတွေ ဖတ်ရဖို့ မျှော်လင့် ပါတယ်။

မေး ။ ။ မျက်မှောက်ခေတ် စာရေးဆရာတွေထဲက ခင်ဗျား သဘောကျတာတွေများ ရှိလား။

ဖြေ ။ ။ မျက်မှောက်ခေတ် စာရေးဆရာလို့ ဆိုတော့ ကျုပ်က ပလေတို၊ ဆာသောမတ်(စ) ဘရောင်း၊ စပင်နီဇာ၊ သောမတ်ဒီကွင်စီ၊ အီမာဆန်၊ ရှိပင်ဟာဝါ စသဖြင့် အကုန်လုံး ထည့်ရလိမ့်မယ်။ အင်ဂျယ်လပ်(စ) ဆလက်ဆီ ယပ်(စ)၊ ဖလော်ဘဲ စသဖြင့် ပြောကြရလိမ့်မယ်။ ခုလို ပြောကြရတာ အကြောင်းရှိတယ်။ အက်ဇရာပေါင်းက ပြောဖူးတယ်။ 'အနုသုခမ ဖော်ထုတ်ထားမှု မှန်သမျှဟာ မျက်မှောက်ခေတ် ကာလထဲမှာပဲ' တဲ့။ ကျုပ်ကတော့ သူပြောတာ မှန်တယ် ထင်တယ်။ ဒီတော့ အသက်ရှင်နေရတဲ့ ကျုပ်ရဲ့ အတွေ့ အကြုံ၊ သိမှတ်ခံစားမှုအရ ပြောကြရရင် ကျုပ်အတွက်တော့ ခု အသက်ရှင်နေတဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ တစ်ခါက ရှိခဲ့ဖူးတဲ့ လူတစ်ယောက်ထက် ပိုပြီး အရေးပါတယ် မမြင်မိဘူး။ ...ဒီတော့လည်း "မော်ဒန်" ခေါ်ခေါ်၊ ခေတ်ပြိုင် ခေါ်ခေါ်၊ မျက်မှောက်ခေတ် ခေါ်ခေါ် ကျုပ်အတွက်တော့ အတူတူပဲ။

ကျုပ် အထင်တော့ ဘာမှ အဓိပ္ပာယ် မရှိလှဘူး။

[*Commonweal*, Vol. 89, No.4, October 1968 မှ]

(c) ပါမောက္ခ ကိုးလမင်းနှင့် နော်မန် သောမတ်(စ) ဒီ ဂျီယိုဗာနီ တို့နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၇၁) မှ-

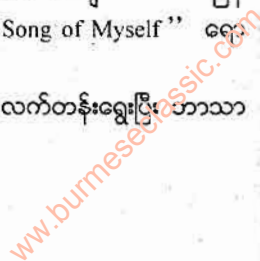
ဒီဂျီယိုဗာနီ ။ ။ အာကာသကို ဘယ်လို သဘောရသလဲ။ အာကာ သ ဆိုတာ နာဆာ (NASA) ကို ပြောတာ မဟုတ်ဘူး ထင်တယ်။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ်ကတော့ အမြဲလို ကာလကို တွေးလေ့ရှိတယ်။ အာကာသကို မစဉ်းစားဘူး။ “ကာလ” နဲ့ “အာကာသ” လို့ ကြားရတဲ့အခါ နီရှု အနေနဲ့ လူတွေက ဂျွတ်သာနဲ့ ရှစ်လာတို့အကြောင်း ပြောတာ ကြားတော့ ခံစားရသလို ကျုပ်လည်း ခံစားမိတယ်။ တစ်ဖျိုး ဇော်ကားလိုက်သလို ပဲ။ ...ကာလတရားထဲမှာ တွေ့ရနိုင်တဲ့ အကြောင်းပေါင်း အမြောက်အမြားအနက် အာကာသဟာ ပါနေတာပဲ။ အရောင်၊ ပုံသဏ္ဍာန်၊ အရွယ်၊ ခံစားမှု စတာတွေ အားလုံး ပဲ။ ကျုပ်တို့အနေနဲ့ တကယ်တမ်း လေ့လာဖို့လိုတာ ကာလ တရားပဲ။ ဘယ်တော့မှတော့ အဖြေတစ်ခု ရမှာ မဟုတ် ဘူး။ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ကာလတရားပဲ။ ကာလတရား အတွင်းမှာ ပါဝင်နေတဲ့ သီးခြား လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးချင်းစီရဲ့ ရှိနေမှုလည်း လေ့လာဖို့ လိုတယ်။

ဒီဂျီယိုဗာနီ ။ ။ နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာက ခင်ဗျား ဘာသာပြန် နေတယ် ဆိုတဲ့ ဝစ်မင်းရဲ့ “Song of Myself” ရော ဘာဖြစ်သွားတုံး။

ဘော့ဂဲ ။ ။ အဲဒီဟာတင် မကဘူး။ လက်တန်းရွေးပြီး ဘာသာ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ခန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ပြန်တာတွေ ဘွာနီဇာရက်မှာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖြစ်ပါတယ်။

ကိုးလမင်း ။ ။ ဖော့ကနာကိုလည်း ခင်ဗျား ဘာသာပြန်သေးတယ်။
ဘာလို့တုံး၊ ပြန်သင့်တယ် ထင်လို့လား။ တစ်ယောက်
ယောက်က ပြန်ခိုင်းလို့လား။

ဒီဂျီယိုဗာနီ ။ ။ ဒါမှမဟုတ်လည်း ငွေရေးကြေးရေးကြောင့်လား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ အစပိုင်းမှာတော့ အလုပ်သဘောအရပ်၊ ကျုပ်ကို
ဘာသာပြန်ခိုင်းလို့ပါ။ ကျုပ်ကလည်း ငွေလိုနေတယ်။
ပြန်ရင်းနဲ့ ကျုပ်ဘာသာ သဘောကျလာတယ်။ ဒီတော့
လည်း အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် အားထုတ်လာမိတယ်။
ဘာသာပြန်လည်း ဘွာနီဇာရက်မှာ ထွက်လာရော ဖတ်တဲ့
သူတွေက ကျုပ်ဟာ ဖော့ကနာကို ပြောင်းပစ်လိုက်သလို
ဖြစ်နေတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ကျုပ် ပြန်ထားတဲ့
စာကြောင်းတွေက သိပ်ရှည်လွန်းသတဲ့။ ဒီတော့ ကျုပ်က
သူတို့ကို သတိပေးရတယ်။ စာကိုယ်စာရင်းထဲမှာက
စာကြောင်းရှည်ကြီးတွေ ပါနေတယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း။
ဘာသာပြန်တဲ့သူကို အလကားနေရင်း အပြစ်တင်နေလို့တော့
ဘယ်ဖြစ်မလဲ။ ဘာသာပြန်မှာ ဘာမှ ပြဿနာ မရှိဘူး။

ဒီဂျီယိုဗာနီ ။ ။ ဖော့ကနာတင် မကဘူး၊ ဗာဂျင်းနားဝု(ဖ) တို့ တခြား
အမေရိကန် စာရေးဆရာတွေကိုလည်း ဘာသာပြန်သေး
တယ် မဟုတ်လား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဗာဂျင်းနားဝု(ဖ)ကတော့ အမေရိကန် စာရေးဆရာ
မဟုတ်ပေဘူး။။

ဒီဂျီယိုဗာနီ ။ ။ စောစောပိုင်း ခင်ဗျားရဲ့ အရေးအသားတွေဟာ
ခင်ဗျား ဖတ်ခဲ့တဲ့ စာအုပ်တွေက ရောင်ပြန်ဟပ်ထားတာတွေ
တွေ့ရတယ်။ ခုနောက်ပိုင်းမှာတော့ မတွေ့ရဘူး။ ခု ခင်ဗျား

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဘယ်စာရေးဆရာတွေ၊ စာအုပ်တွေ စိတ်ဝင်စားတုံး။

ဘော့ဂဲ ။ ။ စာရေးဖို့၊ စာဖတ်ဖို့ မဖြစ်အောင် ကျုပ် မျက်စိ ကန်းခဲ့တယ်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်လောက် ကတည်းကပဲ။ ဒီတော့ နောက်ပိုင်းလူတွေ အရေးအသားကို ကျုပ် သိပ်မဖတ်နိုင် တော့ဘူး။ ဒို့ပြင် ကျုပ်က စာဖတ်နိုင်လောက်အောင် အလုပ်မအားဘူး။ အမျိုးသားစာကြည့်တိုက်မှာ ကျုပ်ကိစ္စ တွေ ကျုပ် လုပ်ရတယ်။ နေ့ခင်းပိုင်းမှာ ကျုပ်မိတ်ဆွေ ဒီဂျီယိုဗာနီနဲ့ ဘာသာပြန်ကြတယ်။ ညကျတော့ ကျုပ် မိတ်ဆွေတွေနဲ့ တွေ့ကြဆုံကြရတယ်။ မိတ်ဆွေဆိုလို့လည်း ဘွာနီဇာရက်မှာ ကျုပ်မိတ်ဆွေ ခြောက်ယောက်၊ ခုနစ် ယောက်လောက် ရှိတာပါ။။

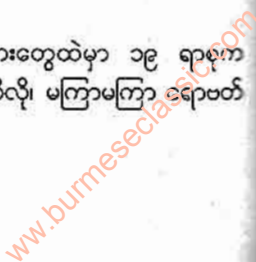
[Tri Quartly, No.25. 1972....၄]

(၈) ပါမောက္ခ ဒေါ်နယ်ရီတ်(၈)နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၇၆) မှ-

မေး ။ ။ ခင်ဗျားဟာ နှစ်ဆယ်ရာစုရဲ့ စာရေးဆရာတစ် ယောက် အနေနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဘယ်လိုမြင်တယ် ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ ကြားချင်ပါတယ်။

ဖြေ ။ ။ ကျုပ်ကို ကျုပ်က ဆယ့်ကိုးရာစု စာရေးဆရာလို့ ထင်တာပဲ။ ကျုပ်က ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် မော်ဒန်စာရေးဆရာ လို့ မထင်မိဘူး။ ကျုပ်က ၁၈၉၉ ခုမှာ မွေးတာ၊ ခုဆို ၇၆ နှစ် ရှိပြီ။ ဒီတော့ ကျုပ်အဖို့ ရှေးဆန်တာ၊ အစဉ်အလာ ကြိုက်တာဟာ တရားသပေါ့။ ကိုင်း ခင်ဗျား ဘာမေးချင်တာ တုံး။

မေး ။ ။ ...ခင်ဗျား အရေးအသားတွေထဲမှာ ၁၉ ရာစုက စာရေးဆရာတွေ၊ ဥပမာ ဒီကွင်စီလို့ မကြာမကြာ ရောဗတ်

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

လူဝီစတီဗင်ဆင်လို စာရေးဆရာတွေကို ညွှန်းလေ့ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ မျှော်လင့်ထားတဲ့ ဂျိမ်းအော်စတင်လို၊ ဂျော့အီးလျော့လိုမျိုးကို ညွှန်းတာ မတွေ့ရဘူး။

ဖြေ ။ ။ သူတို့က ကျုပ်ထက် စောတယ် မဟုတ်ဘူးလား။

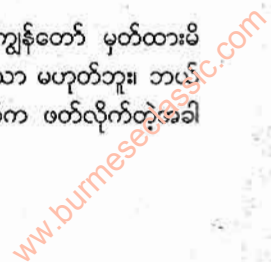
မေး ။ ။ ...ခင်ဗျား အရေးအသားတွေထဲမှာ စတီဗင်ဆင်ပါတယ်၊ ချက်စတာတန် ပါတယ်၊ ကစ်ပလင် ပါတယ်။ ဝဲလ် ပါတယ်။ ဂျော့အီးလျော့နဲ့ ဂျိမ်းအော်စတင် မပါဘူး။ ဘာလို့တုံး။ ခင်ဗျား ငယ်ငယ်က ဖတ်ခဲ့ရတဲ့ ခင်ဗျားအဖေရဲ့ စာကြည့်ခန်းမှာ မရှိလို့လား။

ဖြေ ။ ။ ကျုပ် အထင်တော့ ကျုပ်အဖေ စာကြည့်ခန်းမှာ ဂျိမ်းအော်စတင် ရှိတယ်၊ ဂျော့အီးလျော့တော့ မရှိဘူး။ ဒါလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်ငယ်ငယ်က ဖတ်ဖြစ်ပါတယ်။ ကြီးတော့ ပြန်ဖတ်တဲ့အခါ သိပ်မကြိုက်တော့ဘူး။

မေး ။ ။ ဒီလိုဖြင့် ခင်ဗျား ဖတ်ခဲ့ရလို့ ခင်ဗျားအပေါ် သြဇာရှိလာခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာတွေဟာ ခင်ဗျားအဖေ အကြိုက်တွေ၊ ခင်ဗျားဘွားအကြီး အကြိုက်တွေကော မဟုတ်ဘူးလား။

ဖြေ ။ ။ ဟုတ်သပ၊ ဥပမာ ပြောရရင် ကျုပ်ဘွားအကြီးက ဒစ်ကင်းကို အလွန်ကြိုက်တာ။ ဒီတော့ ကျုပ်လည်း ဒစ်ကင်းကို ကြိုက်တယ်။ အဖေကတော့ ဒစ်ကင်းကို ကြိုက်ကို မကြိုက်ဘူး။

မေး ။ ။ ...ခင်ဗျား ပြောတာတစ်ခု ကျွန်တော် မှတ်ထားမိတယ်။ ကဗျာတစ်ပုဒ်၊ ခင်ဗျားဟာမှသာ မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်သူ့ဟာဖြစ်ဖြစ် တစ်ယောက်ယောက်က ဖတ်လိုက်တဲ့အခါ

ခင်ဗျားအနေနဲ့ ကဗျာကို အသစ်တစ်ခုလို ခံစားလိုက်ရ တယ်လို့ ဆိုတယ်။ ခုလို ဖတ်တဲ့သူတွေအပေါ် တန်ဖိုး ထားတာကို ကျွန်တော် မှတ်မိနေမိတယ်။

ဖြေ

။ ။ ကျုပ်အနေနဲ့ကတော့ ကဗျာဟာ ဖတ်မှသာ တည် ရှိနေနိုင်တယ်လို့ မြင်တယ်။ အဲဒီလိုမှ မဟုတ်ရင် စာအုပ် တစ်အုပ် ဆိုတာက ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတစ်ခု သက်သက်ပဲ မဟုတ်လား။ စာသားကို တစ်ယောက်ယောက်က ဖတ် လိုက်တော့မှသာ အသက်ဝင်လာတာကိုး။ သိမိတ်မှာ အသက်ဝင်လာတာကိုး။ ဒီလို ဖတ်လိုက်တော့မှ စာရေးတဲ့ သူနဲ့ ဖတ်တဲ့သူ အကြားမှာ လုပ်ငန်းတစ်ခု အထမြောက် သွားတာပဲ။ ဒီ အကြောင်းကတော့ဖြင့် ရေးကြီးခွင့်ကျယ် လုပ်ပြီး ရှင်းနေစရာ မလိုဘူး ထင်တယ်။။

[The Gypsy Scholar, Vol.3, (1976) မှ]

(ဆ) မိဂွယ် အင်ဂွေဒါနီ(စ)။အစရှိသူတို့နှင့် အင်ဒီယာနာ တက္ကသိုလ်တွင် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၇၆) မှ -

မိဂွယ်

။ ။ကျွန်တော်ကတော့ ဘော့ဂဲဟာ တကယ်တော့ ကဗျာ ဆရာပဲလို့ ဆိုတာကို လက်ခံထားတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အနေနဲ့ အသိအမှတ် ပြုရမှာက ဘော့ဂဲကို ကျော်ကြားလာ စေခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေဟာ တကယ်တော့ ဇာတ်လမ်း/ပုံပြင် တွေ ဆိုတာပဲ။ အကောင်းဘက်က ပြောပြော၊ အဆိုး ဘက်က ပြောပြော သိပ်ကောင်းတဲ့ ဇာတ်လမ်းတွေလို့ပဲ ပြောရမယ်။ ကဗျာဆန်ချင် ဆန်မယ်၊ မဆန်ချင် မဆန် ဘူး။ ဒါပေမဲ့ တကယ့် ဇာတ်လမ်းကောင်းတွေပဲ။

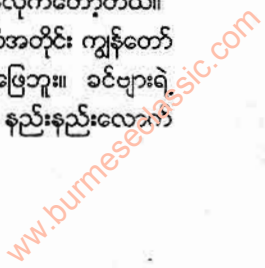
ဘော့ဂဲ

။ ။ကျုပ် အရေးအသားတွေ။ စာတွေ - ကဗျာတွေ

အကြားမှာ ဘယ်ဟာက အရင်းခံကြတယ် ဆိုတာ ကျုပ်
မပြောနိုင်ဘူး။ ကျုပ်ကတော့ ရှိတယ်တောင် မထင်ဘူး။
ပုံစံအရတော့ ကွာခြားမှု ရှိမှာပေါ့။ ခင်ဗျား သိတဲ့အတိုင်း
ကျုပ်ကလည်း ဟိုလို ဒီလိုရယ်လို့ ပြောလောက်အောင်
သိပ်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အယုံအကြည် ရှိတဲ့လူမျိုး မဟုတ်
ဘူး။ ဘွာနီဇာရက်မှာတော့ လူတွေက ကျုပ်ကို ကဗျာ
ဆရာရယ်လို့ သတ်မှတ်လက်ခံ ထားကြတယ်။ ကျုပ်က
ဝတ္ထုတွေ၊ ဇာတ်လမ်းတွေ သတ်သတ်ရေးလာခဲ့ရင် လူတွေ
က ကျုပ်ကို စည်းကျော်လာတယ်လို့ မြင်လာကြမယ် ဆိုတာ
ကျုပ်သိတယ်။ ကျုပ်ရဲ့ ပထမဆုံးဝတ္ထု ဖြစ်တဲ့ “ချွတ်ခြံကျ
နေတဲ့ အရပ်ကလူ” ကို ရေးတော့ ကျုပ် ဘေးကြီးရဲ့အဖေ
(ကျုပ်အဘိုးရဲ့ အဖေ) နာမည် ဖရန်စစ်ကို ဘူစတိုး(စ)
ဆိုတာကို ယူရတယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်လည်း နည်းနည်း
စမ်းသပ်ချင်စိတ်တွေ ပေါ်လာတယ်။ ဒီတော့ “ဒွန်ကွီယော့
တေး ရေးသူ ပီရယ်မေနာဒ်” ဆိုတာမျိုး ကြံကြံစည်စည်တွေ
ရေးလာဖြစ်တယ်။ အဲဒီနောက်တော့ ဝတ္ထုတွေ ရေးလာ
ဖြစ်တယ်ဗျာ။ ခုတော့ ကျုပ် ကဗျာရေးရင် လူတွေက
ကျုပ်ကို ဝတ္ထုရေးနေရာက ကဗျာနယ်ထဲကို စည်းကျော်
လာတယ်လို့တောင် မြင်လာကြတယ်။ ကျုပ်ကတော့
ကဗျာလည်း ရေးတယ်၊ ဝတ္ထုလေးများလည်း ရေးတယ်။
ခင်ဗျား ပြောသလို ကျုပ်မိတ်ဆွေတွေက ပြောလာတဲ့
အခါမျိုးမှာတော့ ခပ်သာသာပဲ ရယ်နေလိုက်တော့တယ်။

မိဂွယ်

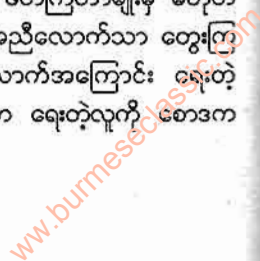
။ ။ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ဒါပေတဲ့ ထုံးစံအတိုင်း ကျွန်တော်
မေးတာကို ခင်ဗျား တည့်တည့်ပြန်မဖြေဘူး။ ခင်ဗျားရဲ့
စာတမ်းအရေးအသားတွေအကြောင်း နည်းနည်းလောက်

ပြောပြစမ်းပါ။ ခင်ဗျားက စာတမ်းတွေ မရေးချင်ဘူးလို့ ပြောခဲ့ပြီးတော့ စာတမ်းတွေ ရေးလာတယ်။ ခင်ဗျားအတွက် စာတမ်းတွေဟာ ဘာအဓိပ္ပာယ် ရှိသလဲ။

ဘော့ဂဲ

။ စာတမ်းရေးဖို့အတွက် ပြင်ဆင်မှုတွေ သိပ်လိုတယ်လို့ ကျုပ် သိထားတယ်။ ဆိုကြစေတော့ဗျာ၊ ကျုပ်က စာရေး ဆရာ တစ်ယောက်အကြောင်း ရေးတော့မယ် ဆိုရင် အဲဒီ စာရေးဆရာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ညွှန်းစရာတွေ လိုလာတယ်။ ဒီတော့ သူ့အကြောင်းတွေကို ကျုပ် ဖတ်ရတော့မယ်။ သူနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကျုပ်အမြင်ဟာ မှန်ကန်ဖို့ အရေးကြီးလာ တယ်။ ကျုပ် အနေနဲ့ ကျုပ်ကြိုက်တာ၊ မကြိုက်တာတွေနဲ့ ဝေဖန္တီက ပြုရာမှာ ဆင်ခြေတွေ မှန်တယ်၊ မမှန်ဘူး ဆိုတာတွေနဲ့ ကွဲပြားဖို့ လိုလာတယ်။ ခုတော့ ကျုပ်က မျက်စိမမြင်တော့ဘူး။ ဒီတော့ ဒီလိုအလုပ်မျိုး လုပ်လို့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒီတော့ ကျုပ်အနေနဲ့ စာတမ်းရေးတာ မျိုးတွေ မလုပ်တော့ဘူး လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ရတယ်။ စာတမ်း ရေးတယ် ဆိုတာက လေ့လာပြင်ဆင်မှုတွေ ရှိရုံ မဟုတ် ဘူး။ မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြစ်ဖို့ကလည်း လိုတယ်။ ဖတ်လို့ ကောင်းရုံ မှန်တာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဝတ္ထုတို့၊ ကဗျာတို့မှာက စာတမ်းမှာလို သိပ်ပြီး မှန်ကန်ဖို့က မလိုဘူး။ စာတမ်းများ ကျတော့ ဝေဖန်ဆန်းစစ်တဲ့ သဘောနဲ့လည်း ဖတ်ကြသေး တာကိုး။ ဝတ္ထုတို့၊ ကဗျာတို့ကို ဖတ်တဲ့ လူမှာက သိပ်ပြီး ခြစ်ခြစ်ခြတ်ခြတ်နဲ့ ဆန်းစစ်ပြီး ဖတ်ကြတာမျိုးမှ မဟုတ် ဘဲ။ ကိုယ့်ခံစားချက်ကလေးနဲ့ အညီလောက်သာ တွေးကြ တာကိုး။ စာရေးဆရာ တစ်ယောက်အကြောင်း ရေးတဲ့ စာတမ်းများကျတော့ ဖတ်တဲ့လူက ရေးတဲ့လူကို စောဒက

တက်ကြည့်လို့ ရတယ်။ ခု ကျုပ်ရဲ့ အနေအထားက အရေးအသားတွေကို အဲဒီလို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် မဖတ်နိုင်တော့ဘူး။ ကျုပ် ရေးမယ် ရယ်လို့ စိတ်ကူးထားတဲ့ စာအုပ်တချို့ ရှိတယ်။ ကျုပ် မှတ်မိသေးတယ်။ အလျင်တစ်ခေါက်က ကျုပ်မိတ်ဆွေကြီး အင်ဂွေဒါနီ(စ)နဲ့ တွေ့တုန်းက စပင်နီဇာ့ အရေးအသားတွေအကြောင်း ပြောပြလိုက်သေးတယ်။ ဒီနောက် ကျုပ် အချက်အလက်တွေ စုဆောင်းတယ်။ စုဆောင်းလိုက်သမျှ များလွန်းလို့ နောက်ဆုံး ကျုပ် မရေးနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်သွားတယ်။ မရေးနိုင်တော့ဘူး။။

ကဗျာတို့၊ ဝတ္ထုတို့ကျတော့ ဆန္ဒကို ထိန်းထားလို့ မရနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်လာလို့ ရေးတာမျိုးကိုး။ လူတစ်ယောက်ရဲ့ ဝါယမ စိုက်ထုတ် ဖန်တီးချက် သက်သက်ပဲဆိုတော့ ဖတ်ပုံကိုက တစ်မျိုး။ စာအရေးအသားတွေ အနေနဲ့ ပုံစံအားဖြင့် မတူကြပေတဲ့ အရေးအသားတွေရဲ့ အတွင်းသဘောတွေက ကွာကောင်းမှ ကွာမယ်။ ဒါပေတဲ့ စာကို ဘယ်လိုဖတ်တယ် ဆိုတဲ့ နေရာမှာတော့ တူကြမှာ မဟုတ်ဘူး။။

စာတမ်းတွေတော့ မှန်မှန်ကန်ကန် ဖတ်ကြရတယ်။ ကျုပ် စာတမ်းတွေ ရေးခဲ့ပေတဲ့ ကဗျာရေးရာမှာ ကျုပ်ရဲ့ စိတ်လှုပ်ရှားမှုကို ပါဝင်ပတ်သက်စေတယ်။ ဒီပြင် ဘာမှ မလိုဘူး။ ကျုပ်အတွက် ဒီကိစ္စက လွယ်တယ်။

ရွန်

။ ။မနေ့က ခင်ဗျား ပြောခဲ့တဲ့ အထဲမှာ မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း ရောင်းရင်း ဖြစ်ရတာရဲ့ တန်ဖိုးကို တခြားဟာတွေထက် တန်ဖိုးထားတယ်လို့ ပြောခဲ့တယ်။ အကြောင်းက

မာပြည်စာအုပ်တိုက်

တော့ ချစ်ခြင်း ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ မတော်မတည့်တွေ ဖြစ်မလာအောင် တားထားနိုင်ခဲ့လို့ပဲလို့ ဆိုခဲ့တယ်။ ဒီလိုဖြင့် ခင်ဗျားရေးခဲ့တဲ့ ဝတ္ထုတွေ အထဲက ဘယ်ဇာတ်ကောင်ကိုများ ခင်ဗျား ဘဝင်မကျ ဖြစ်သလဲ။

ဘော့ဂဲ

။ ။ ကျုပ်ဟာ ကျုပ်ဇာတ်ကောင်တွေကို ဘယ်အတိုင်း အတာလောက်အထိ ဖန်တီးခဲ့သလဲ မသိဘူး။ ကျုပ်အထင် တော့ ကျုပ်ဇာတ်ကောင်တွေဟာ အကောင်း-အဆိုး နှစ်မျိုးလုံး ပါနေတတ်သူတွေပဲ။ ကျုပ်အထင် ပြောရရင် ကျုပ် ဖန်တီးခဲ့တဲ့ တစ်ခုတည်းသော ဇာတ်ကောင်ဟာ ကျုပ်ပဲ။ ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် အနေအထား အမျိုးမျိုးက ပြန် ကြည့်နေတာပဲ။ တကယ်လို့များ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း ရောင်းရင်း ဖြစ်ရတာရဲ့ တန်ဖိုးကို ကျုပ်က သရော်တော် တော်များ ပြောခဲ့မိရင် မပြောသင့်တဲ့ ကိစ္စပဲ။

ကျုပ်တို့ မတော်မတည့်ကလေး စဉ်းစားကြည့်ရ အောင်။ ဆိုကြပါစို့ရဲ့၊ ကျုပ်က ဂူစတစ်ဘို အဒေါ့ဖိုဘဲကာ အကြောင်း စဉ်းစားပြီတဲ့။ ကျုပ်က ရှိတ်စပီးယားအကြောင်း စဉ်းစားပြီးရင်း စဉ်းစားပြီတဲ့။ ကျုပ်က အများကြီး စဉ်းစား ကြည့်ရမယ်။ ကျုပ်အကြောင်း ကျုပ် ပြန်စဉ်းစားရင်ဖြင့် အခြေခံအနေနဲ့ ပြောရရင် သူတို့က တကယ့် အရည်အချင်း ရှိတဲ့ စာရေးဆရာကြီးတွေ၊ ကျုပ်က အပျော်တမ်း စာရေးဆရာ။ အဲဒီက စ ကွာမယ်။ ဒါပေတဲ့ တကယ်ကွာတာ ကတော့ ကျုပ် ဘာရေးတယ်၊ ကျုပ် ဘာတွေေးတယ် ဆိုတာ ဟာ သူတို့နဲ့ မတူနိုင်ဘူး။ ရောင်ပြန်ဟပ်လို့ တွေ့ရတဲ့ကျုပ် ပုံရိပ်တွေ၊ ကျန်ရစ်တဲ့ ကျုပ်အရိပ်တွေဟာ မတူနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ ကျုပ် ဖန်တီးတဲ့ ဇာတ်ကောင်ဟာ သူ့ဘာသာ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

တည်နေတဲ့၊ ဘယ်သူမှ မဟုတ်တဲ့ ဇာတ်ကောင်တော့ မဟုတ်ဘူး။ကျုပ် တွေးတာတွေ အမျိုးမျိုးရှိပေတဲ့ ကျုပ်ရေးတာတွေရဲ့ နောက်ကွယ်မှာတော့ တစ်ယောက်ယောက် ရှိနေတယ်။ ခေါ်လို့ပြောလို့ လွယ်အောင် “ကျုပ်” ရယ်လို့ပဲ ခေါ်ရမယ် ထင်တယ်။

နန်စိ

။ ။ရသစာပေထဲမှာ ကိုယ်ကျင့်တရားပညာဆိုင်ရာ ဖော်ထုတ်မှုတွေ ပါသလား။ ကိုယ်ကျင့်တရားပိုင်းဆိုင်ရာ ဖော်ထုတ်မှုတွေ လုပ်ရမှာလား။ လုပ်ဖို့ လိုသလား။

ဘော့ဂဲ

။ ။ လိုမယ်လို့တော့ ထင်တာပဲ။ ဒါပေတဲ့လည်း စာရေးဆရာက တကူးတကန့် အဲဒီလို ဖြစ်ရမယ် ရယ်လို့ ဖန်တီးနေဖို့ မလိုဘူး ထင်တယ်။ အရေးအသားတိုင်းဟာ အိစ္စပ် ပုံပြင်လိုချည်းပဲ ဖြစ်နေဖို့ မလိုဘူး။ ဒါပေတဲ့ တစ်နည်းနည်းနဲ့ အဆုံးမှာတော့ အိစ္စပ်ပုံပြင်လို ဖြစ်လာကြတာပဲ။ ပေါလ်မာချန်း အရေးအသားတွေမှာ ကိုယ်ကျင့်တရား ပညာဆိုင်ရာ ဖော်ထုတ်ချက်တွေ ပါတာတော့ သေချာတယ်။ ရသစာပေ အရေးအသား မှန်သမျှမှာ အဲဒီလို ပါတတ်တာချည်းပဲ။ ဒီတော့ စာရေးတာမှန်ရင် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာမှာ စံပြုလောက်တဲ့ လူ၊ တရားဟောဆရာ စသဖြင့်ပဲ ဖြစ်ရမယ် လို့တော့ တွေးမထားသင့်ဘူး။ အဲဒီလို ဖြစ်နေရင် စာရေးဆရာလည်း ဖြစ်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ကဗျာဆရာလည်း မဖြစ်တော့ဘူး။ ကဗျာမှာက ကိုယ်ကျင့်တရားပညာဆိုင်ရာ အမြင်တွေ ရှိသလို ရသပညာဆိုင်ရာ အမြင်တွေ ရှိနေဖို့ကလည်း အခရာပဲ။

(ဤဆွေးနွေးပွဲတွင် လာရောက်နားထောင်သော ပရိသတ်အား မေးမြန်းခွင့်ပြုရာ ပရိသတ်ထဲမှ တစ်ဦးက အောက်ပါမေးခွန်းကို မေးသည်။)

မေး ။ ။ လူ၊ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား၊ အနုပညာရှင် သို့မဟုတ်

ရာပြည်စာအုပ်တိုက်

အမျိုးအစားသုံးခု ခွဲထားလိုက်ရင် ဘယ်ဟာက အနက်ဖွင့်
ရ အခက်ဆုံး ဖြစ်မယ် ထင်ပါသလဲ။

ဖြေ(ဘော့ဂဲ)။ ။ ကျုပ် ငယ်စဉ်က မပျော်ရွှင်ခဲ့ဘူး။ တကယ်တော့
ကျုပ်ကိုယ်တိုင် မပျော်မရွှင် နေချင်ခဲ့တာ။ ကျုပ်က
ဟင်းမလက်မင်းသား ဖြစ်ချင်နေတာ၊ ရုပ်စကော်နီကော့ဗ်
ဖြစ်ချင်နေတာ၊ ဗာသာတောင် ဖြစ်ချင်သေးတာ။ စိတ်ကူး
ထဲတော့ ဖြစ်ခဲ့တာပေါ့ဗျာ။ ခုနေ ပြန်စဉ်းစားကြည့်တော့
ကျုပ်က ဖြစ်ချင်တာတွေ ဖြစ်ကြည့်နေတာကိုး။ စိတ်ကူးနဲ့
နေခဲ့တဲ့ လူငယ်ကိုး။ ဒေါသထွက်နေတဲ့ လူငယ်တွေလိုပေါ့
ဗျာ။ ဒီလို စိတ်ကူးနဲ့နေရင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် လှည့်ဖြား
နေတာကတော့ ဘာမှ အရေးမကြီးဘူးလို့ ကျုပ်ထင်တယ်။
ခုတော့ ကျုပ် အဲဒီလို မလုပ်တော့ဘူးလား မသိဘူး။ ကျုပ်
အထိုက်အလျောက် ပျော်လာတယ်။ အကြောင်းကတော့
ကျုပ်ဟာ ကျုပ်ပဲ ဆိုတာ သိလာလို့ ထင်တယ်။ ကျုပ်ရဲ့
အတိုင်းအတာ ကျုပ် သိလာလို့ ထင်တယ်။ ကျုပ်ဟာ
ဘယ်လိုဟာမျိုးကို မတွေးသင့်၊ မကြံသင့်ဘူး ဆိုတာ
သိလာတယ်။ ကျုပ် ဘာရေးနိုင်တယ်၊ ဘာမရေးနိုင်ဘူး
ဆိုတာ သိလာတယ်လို့ ကျုပ် ထင်တယ်။ ငယ်ငယ်ကတော့
တစ်နေ့ ကျုပ် စာရေးဆရာ ဖြစ်လာမယ် လို့ သိတယ်။
အဲဒီတုန်းကတော့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လည်း မသိလေတော့
ဘယ်လိုစာရေးဆရာ ဖြစ်လာမယ် ဆိုတာ ကျုပ် မသိဘူး။
ကျုပ် ဖြစ်ချင်တာ ကစ်ပလင်၊ ဒေါ့စတိုင်းယက်ဗစကီး၊
ကောန်နာဒ်၊ ဝစ်တမင်စတဲ့ သူတွေလိုပေါ့။ အဲဒီလို ဖြစ်လာ
ဖို့ကလည်း လွယ်တာမှတ်လို့၊ ဒီတော့ ကျုပ်ဟာ ဟုတ်ဟုတ်
မဟုတ်ဟုတ် ကျုပ်ပဲ ဖြစ်လာတယ်။ ခုနေတော့ ကန္တာသူ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

www.burmeseclassic.com

ကမ္ဘာသားတစ်ယောက် ဖြစ်နေရတာဟာ ကံမကောင်း အကြောင်းမလှခဲ့လို့ပဲ တွေးမိတယ်။ အာဂျင်တိုင်းသား ဖြစ်ရတာတောင် အတော် နေရာမကျလှတာ။

မေး

။ ။ စာကို စနစ်တကျ ဖတ်သူတွေ၊ စာပေဝေဖန်ရေး ပညာရှင်တွေ အပေါ် ထားတဲ့ ဆရာကြီး သဘောထား သိပါရစေ။ ဆရာကြီးရဲ့ အရေးအသားအပေါ် စာဖတ်သူ တစ်ယောက် အနေနဲ့၊ ဝေဖန်သူတစ်ယောက် အနေနဲ့ ဆရာကြီးဘာသာ မြင်ကြည့်ရင် ဘယ်လို ကွာခြားချက်တွေ ရှိနေမှာလဲ။

ဖြေ

။ ။ တကယ်လို့ စာကို စနစ်တကျ ဖတ်သူတွေဟာ စာကို သိမှတ်ခံစား နားလည်ပြီး ဖတ်တဲ့သူတွေ မဟုတ်ရင် ဖြင့် ဒီလူတွေဟာ စာဖတ်ကောင်းတဲ့ လူတွေလို့ ကျုပ် မထင်ဘူး။ ဝေဖန်တဲ့ လူတွေမှာလည်း တကယ်ကို သိမှတ် ခံစား နားလည်နိုင်ဖို့ လိုတယ်လို့ ကျုပ် ထင်တယ်။ ...အဲဒီလို မဟုတ်ရင် ဘာလို့ တခြားလူတွေရဲ့စာကို ပြန်ဝေဖန်နေမှာလဲ။ ကျုပ် စာရေးရင် ဖတ်တဲ့လူကို ထည့်မစဉ်းစားဘူး။ ကျုပ် ရေးချင်တာကို ပီပီပြင်ပြင် ရေးနိုင်ဖို့ ဟုတ်ဟုတ် မဟုတ်ဟုတ် သဒ္ဒါစည်းကမ်းတွေ အပြင်ဘက် သိပ်ရောက် မသွားဖို့ပဲ သတိထားတယ်။ ဘယ်လောက် ရောင်းရမယ် လို့လည်း တွေးမထားဘူး။ လူတွေက ကျုပ်ကို စာအုပ် ဘယ်လောက် ထုတ်သလဲ၊ ရောင်းရသလဲ မေးရင် သူတို့ကို စာအုပ်ရောင်းတဲ့ ဆိုင်ကို၊ စာတည်းပေးတဲ့ လူတွေဆီကို ကျုပ် လွှတ်လိုက် တယ်။ ဒီကိစ္စမျိုးကို သူတို့က ကျုပ်ထက် သိတာကိုး။ ကျုပ်က စာရေးတဲ့လူ သက်သက်ပဲ။ ကျုပ်ရေးပြီးပြီ ဆိုတဲ့ဟာ တစ်ခုကို သူ့ဘာသာ ဖြစ်-ရှိ နေစေချင်တယ်။ ထပ်ပြီး

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

မစွက်ဖက်ဘူး။ ရောင်းကောင်းတာ၊ ကြိုက်တာ စတာတွေကို သိပ်ပြီး မတွေးဘူး။ အောင်မြင်တယ် ဆိုရင်တော့ သဘောတော့ ကျသပေါ့။ ကိုယ့်ထုတ်လုပ်မှု တစ်ရပ်ကိုး၊ ကိုယ့်သားသမီးလိုကိုး။

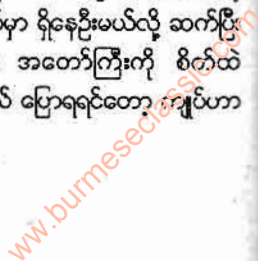
(ဤဆွေးနွေးချက်တွင် ပါဝင်ခဲ့သူများမှာ မိဂွယ် အင်ဂွေဒါနီ(စ)၊ ဂျွန်ဒိုင်စင်၊ ရုပ်ဆယ် ဆယ်မန်၊ လီးဝစ် ဒဗီလ၊ ဟိုဆေး မိဂွယ် အိုဗီအီးဒီးနှင့် နန်စီ ချူတန်တို့ ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။)

[Boulevard Magazine, 1998.....မှ]

(၉) ဝေးလစ် ဘာန်းစတုံးနှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၈၀)မှ-

ဝေးလစ် ။ ။ စင်စင်နတီမှာတုန်းက ခင်ဗျားကို သဘောကျတဲ့ လူတစ်ယောက်က 'နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင် ကြာအောင် အသက်ရှည်ပါစေ' လို့ ပြောတော့ ခင်ဗျားက 'ကျုပ်ကတော့ သေခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ မျှော်လင့်နေတာပါ' လို့ ဆိုတယ်။ ဘာဖြစ်လို့တဲ့။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ် စိတ်လက် မကြည်မသာ ရှိတဲ့ အခါမျိုးမှာ ကျုပ် စိတ်ဖြေတဲ့ အနေနဲ့ တွေးတတ်တယ်။ နောက် လေးငါးနှစ် အတွင်းမှာ ဖြစ်ဖြစ်၊ ရက်ပိုင်းအတွင်းမှာ ဖြစ်ဖြစ် သေသွားလည်း ပြီးတာပဲလို့ တွေးတတ်တယ်။ လူတိုင်းလည်း အဲဒီလို တွေးတတ်ကြတာပဲ။ ကျုပ် လုံးလုံး ကွယ်ပျောက်သွားမှာကို မျှော်နေတာပါ။ ကျုပ်အနေနဲ့ ကျုပ် သေသွားမယ် ဆိုတာကို အတွေးသက်သက်လို သဘောထားပြီး သေပြီးတဲ့နောက်မှာ ရှိနေဦးမယ်လို့ ဆက်ပြီး တွေးထားမိခဲ့ရင် ကျုပ်ဘာသာ အတော်ကြီးကို စိတ်ထဲ မချမ်းမသာ ဖြစ်နေမိမှာပဲ။ တကယ် ပြောရရင်တော့ ကျုပ်ဟာ

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ကျုပ်ဘာသာ ငြီးငွေ့လှပါပြီ။ ကျုပ်သာ ဆက်ပြီး အသက်ရှင်နေရမယ် ဆိုရင် တကယ်လို့ ကျုပ်ဟာ ဘော့ဂဲ ဖြစ်ခဲ့တယ် ဆိုတာကို မသိတော့ဘူး ဆိုရင်တော့ အဟုတ်သား။ အကြောင်းက ကျုပ်မဖြစ်ခင် ကျုပ်ဟာ ကျုပ်ရှေ့မှာ တခြားလူတွေ ဖြစ်ခဲ့ဖူးမယ်။ ကျုပ် သူတို့အတွက် ပူနေစရာ မလိုဘူး။ ကျုပ်က သူတို့ကို မေ့မိမှာကိုး။ ကျုပ်က သေခြင်းတရားဆိုတဲ့ အကြောင်းမျိုး၊ သေတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းမျိုးတွေ တွေးတဲ့အခါ မျှော်လင့်ချက်တစ်ရပ် အနေနဲ့ တွေးတတ်တယ်။ ကျုပ်ဟာ သေခြင်းကို စိတ်ထက်သန်နေတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ ကျုပ် အနေနဲ့ မနက်မိုးလင်းလို့ အိပ်ရာက နိုးတိုင်း “ငါ ရှိနေပါသေးလား၊ ကိုင်း ဘော့ဂဲ ပြန်ဖြစ်ကြစို့ရဲ့” လို့ တွေးမနေချင်တော့ဘူး။

...မနက် အိပ်ရာက နိုးတာနဲ့ ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် အတော်စိတ်ဓာတ်ကျသွားစေတယ်။ ကျုပ်က ရှိနေသေးတာ ကိုး။ ကျုပ်က တစ်ယောက်ယောက် ဖြစ်ရတော့မှာ ကိုး။ ကျုပ်ဟာ အဲဒီ ဖြစ်-ရှိနေတဲ့ တစ်ယောက်ယောက်ပဲ ဖြစ်ရတော့မယ်။ ကျုပ်မှာ လုပ်စရာလည်း ရှိလာတယ်။ အဲဒါက ကျုပ်အဖို့ တစ်နေ့တာလုံး အသက်နဲ့ကိုယ် မြဲအောင် နေရဦးမှာ။ တစ်နေ့တာလုံးမှာ လုပ်ရမယ့် လုပ်နေကျ ကိစ္စတွေလည်း မြင်လာရတယ်။ အဲဒါတွေကလည်း ငြီးငွေ့စရာ ဖြစ်လာတယ်။ ငယ်တုန်းတော့ ဟုတ်တာပေါ့။ အဲဒီလိုမှ မတွေးဘဲကိုး။ နေထိုင်ကောင်းရင် ဟန်ကို ကျနေတာပဲ။ ဒီလောက် သဘောကျဖို့ကောင်းတဲ့ ကမ္ဘာကြီးထဲကို ပြန်ပြန်လာရတာ မဟုတ်လား။ ကျုပ်ကတော့ အဲဒီလို မတွေးတော့ဘူး လို့ ထင်တယ်။ ငယ်တုန်းကတောင် မတွေးခဲ့ဘူး ထင်တယ်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

အထူးသဖြင့် ငယ်ငယ်တုန်းက အဲဒီလို မတွေးခဲ့ဘူး။ ခုတော့ ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် လျှော့ချလိုက်ပြီလေ။ အခုတော့ အိပ်ရာက နိုးတာနဲ့ ငါဟာ နေ့တစ်ခုကို ရင်ဆိုင်ရတော့မှာ လို့ပဲ တွေးတယ်။ အဲဒီလိုပဲ သဘောထားလိုက်တော့တယ်။ တခြား လူတွေကတော့ တစ်မျိုး မြင်ကောင်း မြင်ကြမယ်။ မသေတော့ဘူး ဆိုရင် ပျော်စရာလို့ မြင်ကြမှာ။ တကယ်တော့ ဒီလူတွေက သေသေချာချာ သဘောမပေါက်ကြ လို့ နေမှာပါ။

- ဝေးလစ် ။ ။ ဘာ သဘောမပေါက်ကြတာတုံး။
- ဘော့ဂဲ ။ ။ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း အဲဒီလို ပြန်ပြန်ဖြစ်နေကြရတယ် ဆိုတာကိုပေါ့။ နှလုံးနာစရာဗျာ။
- ဝေးလစ် ။ ။ ခင်ဗျား စာပေအရ အသိအမှတ်ပြု ခံရတာ အလေး ထားသလား။ ခင်ဗျား ကျော်ကြားချင်သလား။
- ဘော့ဂဲ ။ ။ မထားဘူး။ အဲဒါတွေက တည်မနေတဲ့ ရှိနေမှုသက် သက်ပဲ။ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ ကျုပ်ကို အသိအမှတ် ပြုကြ တဲ့အခါ ကျုပ်ဟာ အသိအမှတ်ပြု ခံရမှာပဲ။ ဒီတော့ ကျုပ်ကို အသိအမှတ်ပြုသူတွေကို ကျေးဇူးတင်ရုံပဲ ရှိတယ်။ လူတွေက ကျုပ်ကို တလေးတစား လုပ်လာကြရင်၊ ကျုပ် အထင် ပြောရရင် သူ့ဝံ့ မှားတာ နေလိမ့်မယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ ကျုပ်အဖို့ကတော့ သူတို့ကို ကျေးဇူးတင်ရုံပဲ။
- ဝေးလစ် ။ ။ ခင်ဗျားဟာ နောက်ထပ် ကဗျာတစ်ပုဒ်၊ ဝတ္ထု တစ်ပုဒ်၊ ဒါမှမဟုတ်ရင်လည်း စာတမ်းတစ်ပုဒ် ရေးဖို့ကိုများ ငုံ့လင့်နေတတ်သလား။
- ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်ပဲ၊ နေတတ်ပါသော်ကော.....။
- ဝေးလစ် ။ ။ ကျွန်တော့်အမြင်မတော့ ခင်ဗျားဟာ ကံကောင်းတဲ့

မျက်နှာချစ်ချစ်

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

လူတစ်ယောက်ပဲ။ ခင်ဗျားမှာက ဖန်တီးဖို့၊ ရေးသားဖို့ ဆိုတာတွေက အတောမသတ်နိုင်အောင်ပဲ။ ခင်ဗျား အနေနဲ့၊ ခင်ဗျားဟာ စာရေးဆရာတစ်ယောက် အနေနဲ့ ဘာဖြစ်လို့ အဲဒီလို ရည်ရွယ်ချက်တွေ ရှိနေတာတုံး။ အဲဒီလို ရည်ရွယ်ချက် ဒါမှ မဟုတ်ရင် အဲဒီလို တမ်းတမ်းစွဲ တပ်မက်မှုတွေ ဗျာ.....

ဘော့ဂဲ

။ ။ ကျုပ်အနေနဲ့ သိတာတစ်ခု ပြောရရင် ကျုပ်မှာ အဲဒီလို တပ်မက်မှုတွေ လိုတယ်။ အဲဒါတွေမှ မရှိရင် ကျုပ်အနေနဲ့ ဘာဖြစ်လို့ အသက်ရှင်နေရဦးမှာလဲ။ ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် သတ်တော့ မသေဘူးပေါ့ဗျာ။ ဒါပေတဲ့ အသက်ရှင်နေရတာကို ကျုပ်အနေနဲ့ တရားတယ်လို့ မြင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒီလို ပြောတော့ ကျုပ် ရေးသားနေတာတွေကို ကျုပ်က သိပ်တွေးခေါ်မနေဘူးလို့ မမြင်စေချင်ဘူး။ ကျုပ် ပြောချင်တာက ကျုပ်အနေနဲ့ ရေးတော့ ရေးနေရမယ်ဆိုတာပဲ။

.....

ဝေးလစ်

။ ။ ခင်ဗျားဟာ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းနဲ့ သွားလာနေရတာ အတော် သဘောကျပုံ ရတယ်။

ဘော့ဂဲ

။ ။ ဟုတ်တယ်၊ ဟုတ်ဆို ကျုပ်က ပြန်လည်သတိရတမ်းတ နေတတ်တာကိုး။ ပြီးတော့လည်း ကျုပ်အမြင် ပြောရရင် ကဗျာရေးတဲ့လူ ဆိုတာက သတိရ တမ်းတနေတတ်တဲ့ လူမျိုးပဲ။ မဟုတ်ရင် ဘယ်မှာ စိတ်ကူးစိတ်သန်းရယ်လို့ ရှိတော့မှာတုံး။ စိတ်ကူးစိတ်သန်း ဆိုတာက ပြန်လည် အောက်မေ့ သတိရတာတွေရယ်၊ မေ့ပျောက်သွားတာတွေရယ် ဆိုပြီး နှစ်မျိုးစလုံး ရောမွှေထားတာတွေပဲ မဟုတ်လား။

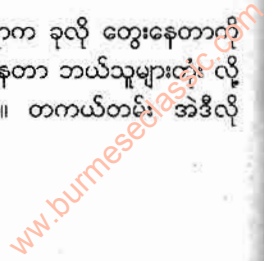
ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဝေးလစ် ။ ။ ကျွန်တော် မေးခဲ့ဖူးတဲ့ မေးခွန်းတစ်ခုဆီ ပြန်သွားကြရအောင်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြန်လည် ဖွေရှာကြည့်လေတိုင်း အတော့်ကို စိတ်ဝင်စားဖို့ ကောင်းတာ၊ အတော့်ကို အံ့အားသင့်စရာ ကောင်းတာ တစ်ခုတွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုယ်ထဲ ကျွန်တော် နက်နက်နဲနဲ ဝင်ကြည့်လေတိုင်း ကျွန်တော် ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ ရှာမရသလောက် ဖြစ်သွားတယ်။ ဒီတော့ အရာရာဟာ မရေရာဘူး ရယ်လို့ ဖြစ်လာတယ်။ ကျွန်တော် ဖြစ်-တည် နေတာမျိုးက အစ ဘာမှ ရေရေရာရာ မရှိဘူးလို့ ဖြစ်လာတယ်။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်ပဲ၊ ဒေးဗစ်ဟျူး(မ)က ပြောခဲ့ဖူးတာ ရှိတယ်။ ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် ရှာကြည့်တိုင်း ကျုပ်အိမ်မှာ ဘယ်သူ့ကိုမှ ရှာမတွေ့တော့ဘူး တဲ့။ တကယ်တော့ ကမ္ဘာကြီးက အဲဒီလိုပဲ မဟုတ်ပေဘူးလား။

ဝေးလစ် ။ ။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကျွန်တော် ဘာတွေးနေသလဲ ဆိုတာကို တွေးကြည့်လိုက်ရင် ဘာတွေးနေမှန်းကို တွေးကြည့်လို့ မရတော့ဘူး။ တစ်ခါတလေ လမ်းပေါ်မှာ လျှောက်နေရင်း လမ်းလျှောက်နေတာ ဘယ်သူလဲလို့ မတွေးဘဲ လမ်းပေါ်မှာ လျှောက်နေတာ ဘယ်သူလဲ လို့ တွေးနေတာဟာ ဘယ်သူလဲလို့ တွေးလိုက်ရင် ကျွန်တော့်အဖို့ အဖြေ ရှာမရတော့ဘူး။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်ပဲ၊ အဲဒီလို တွေးရာက ခုလို တွေးနေတာကို တွေးနေတဲ့လူအကြောင်း တွေးနေတာ ဘယ်သူများကွဲ လို့ တွေးကြည့်ရင် သွားပါလေရော။ တကယ်တမ်း အဲဒီလို

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

တွေးလိုက်ရင် ဘယ်ကို ရောက်သွားမှန်း မသိတော့ဘူး။
တကယ်တော့ ဘာသာစကားရဲ့ ဘောင်ထဲမှာ သဒ္ဒါနည်းလမ်း
တကျ ဖြစ်ခြင်းရဲ့ ဘောင်ထဲမှာ ရှုပ်ကုန်တော့တာပဲ။

[Chicago Review. Vol.31, No.3, Winter 1980. မှ]

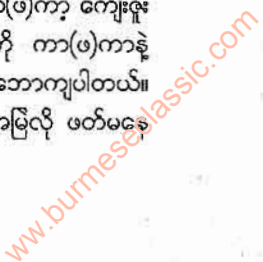
(၅) ပါမောက္ခ ဒေါ်နယ်ရိတ်(စ)နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၈၂) မှ-

ရိတ်(စ) ။ ။ စာရေးနေရတာ ပျော်ဖို့ ကောင်းသလား။ ရေးရင်း
အလယ်ပိုင်းလောက် ရောက်တော့ ဘာ ဆက်ရေးရမှန်း
မသိ ဖြစ်လို့ ရေးမိရေးရာ ဆက်ရေးနေသလား။ ဒါမှ မဟုတ်ရင်
ဘာဆက်ရေးရမယ် ဆိုတာကို ပီပီပြင်ပြင်ကြီး သိနေသလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ စာရေးတာကတော့ ပျော်ဖို့ ကောင်းရမယ်။ ဘယ်
ကိစ္စဖြစ်ဖြစ် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ ဖြစ်သင့်တယ်။ ယုတ်စွ အဆုံး
သွားကိုက်တာတောင် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် အနေနဲ့ ဖြစ်ရင်
ကောင်းတာပဲ။ ရေးမိ ရေးရာတွေလည်း ရှိတာပဲ။ ဒါကိုက
ပျော်စရာပဲ။။

ရိတ်(စ) ။ ။ ခင်ဗျားအကြောင်း ဆွေးနွေးကြတဲ့အခါ ကာ(ဖ)
ကာနဲ့ တွဲပြောကြလေ့ ရှိတယ်။ အဲဒီလို တွဲပြောကြတာတွေ
ကို ခင်ဗျား ကျေနပ်ရဲ့လား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ်အထင် ပြောရရင် ကာ(ဖ)ကာက ကျုပ်ကို
အတော်ညံ့ညံ့ ဝတ္ထုနှစ်ပုဒ် ရေးတတ်အောင် သင်ပေးခဲ့တယ်။
“ဘာဘယ်က စာကြည့်တိုက်” နဲ့ “ဘာဘီလုံက ထီ”
ဆိုတာ နှစ်ပုဒ်ပဲ။ ကျုပ်အနေနဲ့ကတော့ ကာ(ဖ)ကာ ကျေးဇူး
ကျုပ်မှာ ရှိတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ ကျုပ်ကို ကာ(ဖ)ကာနဲ့
ဆက်နွယ် ပြောကြတာကို ကျုပ် သဘောကျပါတယ်။
တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ ကာ(ဖ)ကာကိုချည်း အမြဲလို ဖတ်မနေ

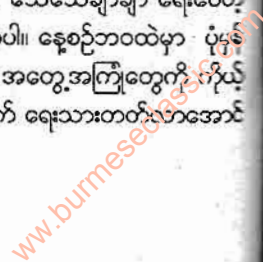
နိုင်တာနဲ့ ရပ်ပစ်လိုက်ရတယ်။ ကျုပ်ကတော့ ကာ(ဖ)ကာကို ကျေးဇူးတင်နေတယ်။ ကျုပ် မြတ်နိုးတယ်။ ဒါကလည်း ဆင်ခြင်တုံတရား ရှိသူတိုင်း မြတ်နိုးကြမှာပဲ။

ရိတ်(စ) ။ ။ “ဘာဘယ်က စာကြည့်တိုက်” ကို ရေးတော့ ခင်ဗျားက Qaphqa လို့ စာလုံးပေါင်းတစ်ခု ထည့်တယ်။ အဲဒါက တကယ် အသံထွက်ကြည့်ရင် ကာ(ဖ)ကာ လို့ပဲ အသံထွက်တာပဲ။ ခင်ဗျားဟာ ကာ(ဖ)ကာလို့ ရေးနေတယ် ဆိုတဲ့ အသိနဲ့ အဲဒီစာလုံး ထည့်ရေးတာ မဟုတ်လား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်ပ။

ရိတ်(စ) ။ ။ အက်ဂါအယ်လင်ပိုးက ခင်ဗျားအပေါ် ဘယ်လို ဩဇာသက်ရောက်ခဲ့သလဲ။

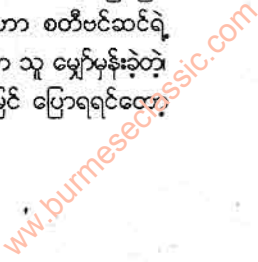
ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ်အထင် ပြောရရင် ပိုးက ကျုပ်ကို စိတ်ကူး စိတ်သန်း ရှိလာအောင် သင်ပေးခဲ့တယ် လို့ ပြောရမယ်။ လူဟာ တစ်ခုတည်း အပေါ်မှာ ရပ်တန့်မနေဖို့ ပိုးက သင်ပေးခဲ့တယ်လို့ ကျုပ် ခံစားရတယ်။ တစ်ခုတည်း အပေါ်မှာ ရပ်တန့်နေခဲ့ရင် တဖြည်းဖြည်း ခန်းခြောက်လာမှာပဲ။ ငြီးငွေ့စရာ ကောင်းလာမှာပဲ။ ဒီတော့လည်း ကျုပ်ဟာ နေရာတကာမှာ၊ အတွေးအမျိုးမျိုးမှာ နေကြည့်တတ်လာ တယ်။ မဆုံးနိုင်တဲ့ လောကကြီးထဲမှာ လွင့်ပါးကြည့်မိလာ တယ်။ ပိုးက လွတ်လပ်ခြင်းရဲ့ ကြီးမားမှု၊ ကျယ်ပြန့်မှုကို သင်ပေးခဲ့တယ်။ ရေးသားပုံမှာတော့ ပိုးနဲ့ ကျုပ်က အလွန် ကွာပါတယ်။ ပိုးက စေ့စေ့စပ်စပ် သေသေချာချာ ရေးပေတဲ့ ကျုပ်က တော်စွာလျော်စွာ ရေးတာပါ။ နေ့စဉ်ဘဝထဲမှာ ပုံနှိပ် ရေးတာမျိုးလောက်ပါ။ ပုဂ္ဂလိက အတွေ့အကြုံတွေကို ကိုယ့် အရေးအသားနဲ့ ရောနှောမွှေနှောက် ရေးသားတတ်လာအောင်

သင်ပေးတဲ့အတွက် ပိုးကို ကျေးဇူးတင်ရမှာပဲ။ ဒီပြင် *The Adventure of Arthur Gordon Pym* လို့ အရေးအသားမျိုးအတွက် အားလုံးက ကျေးဇူးတင်သင့်တယ်။ အဲဒီလို စံထားရမယ့် အရေးအသားတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တဲ့ အတွက် ကျေးဇူးတင်ရမှာပဲ။ တစ်ခုတော့ ရှိတယ်။ ကျုပ်က သူ့စကားပြေ အရေးအသားကို ကြိုက်တယ်။ ကဗျာဆရာ အနေနဲ့တော့ မကြိုက်ဘူး။ သူ့ကဗျာတွေကတော့ အီမာဆန် ပြောတဲ့ ရယ်စရာလိုပဲ ကိုး။ တစ်ခါက အီမာဆန်ကို ပိုးနဲ့ ပတ်သက်လို့ မေးတော့ သူက 'ဪ...ပိုးလား၊ တစ်သံတည်း ထွက်တဲ့လူလေ' လို့ ပြောသလိုပဲ။

ရိတ်(စ) ။ ။ ခင်ဗျား စတီဗင်ဆင်လည်း မြတ်နိုးတယ် မဟုတ် လား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်ပဲ။ လူကိုရော စာကိုရော မကဘူး။ သူ့သတ္တိ ကိုလည်း ကျုပ် တန်ဖိုးထားတယ်။ ကျုပ်အထင် ပြောရရင် သူ့ အရေးအသားထဲမှာ မနှစ်မြို့စရာ ကောင်းတဲ့ စာ တစ်ကြောင်းမှ ကျုပ် မတွေ့မိသေးဘူး။ စတီဗင်ဆင် ရေးသမျှ တော့ အကောင်းချည်းပဲ။ တခြား စာရေးဆရာတစ်ယောက် ကျုပ် သဘောကျတာ ရှိသေးတယ်။ အဲဒါက ဂေးလ်ဘတ် ကီ ချက်စတာတန်ပဲ။ ချက်စတာတန်ဟာ စတီဗင်ဆင် ကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာရတာပဲ။ စတီဗင်ဆင် မရှိဘဲ ချက် စတာတန် ဖြစ်မလာဘူး။ ချက်စတာတန်ရဲ့ *Father Brown Saga* ဖြစ်ဖြစ်၊ *The Man Who Was Thursday* ဖြစ်ဖြစ် ဖတ်ကြည့်။ အဲဒီမှာ တွေ့ရတဲ့ လန်ဒန်ဟာ စတီဗင်ဆင်ရဲ့ *New Arabian Nights* အရေးအသားထဲမှာ သူ မျှော်မှန်းခဲ့တဲ့ အိပ်မက် မက်ခဲ့တဲ့ လန်ဒန်ပဲ။ ကျုပ်အမြင် ပြောရရင်တော့

ကျုပ်တို့အားလုံး စတီဗင်ဆင်ကို ကျေးဇူးတင်သင့်တယ်။ ဘာလို့ ဒီမေးခွန်း ခင်ဗျားမေးတယ် ဆိုတာ ကျုပ် စဉ်းစားလို့ မရဘူး။ ကောင်းကင်မှာ တွေ့ရတဲ့ နေတစ်လုံးလို့ပဲ ထင်ရှားနေ တာ ဗျာ။

ရိတ်(စ) ။ ။ ခင်ဗျားရဲ့ အရေးအသားထဲမှာ ကြည့်မှန်ကို သင်္ကေတ တစ်ခု အနေနဲ့ မကြာခဏ သုံးတတ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။

ဘော့ဂဲ ။ ။ အကြောင်းကတော့ ကြည့်မှန်ဟာ အလွန်ပဲ ဆန်း ကြယ်တယ်။ ကြည့်မှန်က လူရဲ့ နှစ်ဘဝဆိုတဲ့ အနေအထား ကို ပြနိုင်တယ်။ စကော့လူမျိုးတွေမှာ ရှိတဲ့ သေသူရဲ့ပုံရိပ် ဆိုတဲ့ အယူအဆဟာ ကြည့်မှန်က ရတဲ့ သဘောမျိုးပဲ။ လူတစ်ယောက်ဟာ သူ့ကိုယ်သူ တွေ့ရတယ် ဆိုရင် သေတော့မယ် လို့ ယူကြတယ်။ သဘောကတော့ လူရဲ့ တကယ့်အတွက် ပြန်လာခေါ်တဲ့ သဘောပဲ။ ဂျာမန်တွေမှာ ရှိတဲ့ Doppelganger ဆိုတာလည်း အဲဒီလိုပဲ။ အဲဒီ အမြင် တွေဟာ ကြည့်မှန်ကနေ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ အယူအဆတွေ၊ အမြင်တွေပဲ။ ပြီးတော့ ကျုပ်တို့ ပြောဆိုနေကြတဲ့ Alter ego ဆိုတာလည်း ကြည့်မှန်က ပေါ်လာတဲ့ အမြင်တွေပဲ။ ကျုပ်ကတော့ ငယ်ငယ်ကတည်းက ကြည့်မှန်ကို အဆန်း တကြယ် ဖြစ်ခဲ့တာ။

ရိတ်(စ) ။ ။ ခင်ဗျား ရေးတဲ့ အထဲတွေမှာ တွေ့ရတဲ့ ဘော့ဂဲ နှစ်ယောက်အကြောင်း နည်းနည်းလောက် ရှင်းပြစမ်းပါ။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ်အထင် ပြောရရင် အဲဒီအမြင်ဟာ ကြည့်မှန် က ရလာတဲ့ အမြင်ပဲ။ မှန်ထဲကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ မှန်ထဲမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တွေ့ရမယ်။ မှန်ထဲက ပုံရိပ်ကလည်း ကိုယ့်ကို ပြန်ကြည့်နေတာပဲ။ ဘော့ဂဲ နှစ်ယောက်နဲ့

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ပတ်သက်လို့ကတော့ ဒီလို။ ကျုပ် မြင်တာကိုက နှစ်ယောက်
လို့ မြင်ထားတာ။ ဘော့ဂဲ တစ်ယောက်က ရိုးရိုးကုပ်ကုပ်နဲ့
သူ့စာလေး သူ ရေးနေတယ်။ နောက်တစ်ယောက်ကတော့
ကမ္ဘာလှည့်ပြီး ဟောတယ်၊* ပြောတယ်၊ စာသင်တယ်။
ဒီတော့ ဒီနှစ်ယောက်ဟာ တူကို မတူကြဘူး။ တစ်ယောက်က
လူမသိ သူမသိ၊ တစ်ယောက်က တိုင်းသိ ပြည်သိ။ ...ဒီတော့
ဒီနှစ်ယောက်ကို မတူဘူးလို့ ဘယ်လိုလုပ် မမြင်လို့ ရမှာလဲ။
ကျုပ်ကတော့ မတူဘူးလို့ပဲ မြင်တယ်။

ရိတ်(စ) ။ ။ ခင်ဗျား ကဗျာရေးမလား၊ စကားပြေ ရေးမလား
ဆိုတာကို ဘယ်လို ဆုံးဖြတ်တုံး။

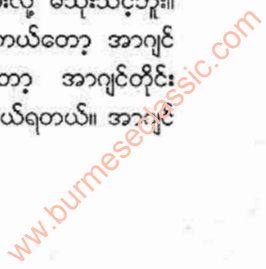
ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ် အလွန်အမင်း ငြီးငွေ့တဲ့ အခါမျိုးမှာ ကဗျာ
ရေးတယ်။ တက်တက်ကြွကြွ ရှိတဲ့ အခါမျိုးမှာ စကားပြေ
ရေးတယ်။

[*Simply a Man of Letters: Panel Discussions and Paper from the
proceedings of a Symposium on Jorge Luis Borges at the University of
Maine at Orono, The University of Maine at Orono Press, 1982*
...မှ]

(ည) ဂျွန် ဘီဂွေနေ နှင့် တောမ်ဂျာလန် တို့နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၈၂)

မေး ။ ။ စာရေးဆရာ အနေနဲ့ ခင်ဗျားဟာ အာဂျင်တီးနား
မှာ သိပ်ပြီး အခြေတည် ရေးရုံတင် မကဘူး၊ အာဂျင်တီ
နီယံ သမိုင်း...။

ဖြေ ။ ။ ခင်ဗျား အနေနဲ့ အာဂျင်တီးနားလို့ မသုံးသင့်ဘူး။
အဲဒီလိုမျိုး အသုံးအနှုန်း မရှိဘူး။ တကယ်တော့ အာဂျင်
တိုင်းလို့ပဲ ရှိတယ်။ အကြောင်းကတော့ အာဂျင်တိုင်း
ဆိုတာက ငွေသားလို့ပဲ ရယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ အာဂျင်

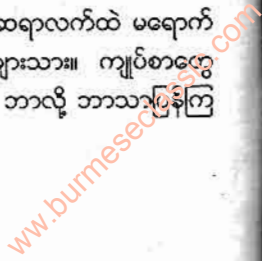
တီးနား ဆိုရင် ဘာမှ အဓိပ္ပာယ်မရှိဘူး။ ဘိုလီဗီးယံ တို့၊ ပီရူးဗီယံတို့ ခေါ်ကြရာက အာဂျင်တင်းနီယံ ရယ်လို့ ကာရန် ကိုက် ခေါ်လိုက်ကြတာက စတာပဲ။ ဒါပေတဲ့ အဲဒီစကားလုံး မရှိဘူး။ စပင်းနစ်(သျှ)တွေ ရှေ့မှာ “အာဂျင်တီနီယံနီး” လို့ ခေါ်လိုက်ရင် အားလုံး ဝိုင်းရယ်ကြမှာပဲ။ တကယ်တော့ အာဂျင်တိုင်းပဲ၊ အာဂျင်တိုင်း သမ္မတနိုင်ငံတော်ပဲ၊ အာဂျင် တီးနား မဟုတ်ဘူး။

မေး ။ ။ ခင်ဗျားဟာ ခင်ဗျားနိုင်ငံမှာ အခြေတည်၊ အခြေချ နေတယ် ဆိုပေတဲ့ ပဘလိနီရူးဒါးလို လူကတောင် ပြောရ တယ်။ ခင်ဗျားဟာ အင်မတန် ရှားပါးတဲ့ ကမ္ဘာကျော် လက်တင်အမေရိကန် စာရေးဆရာပဲ လို့။

ဖြေ ။ ။ ဟုတ်ကောင်း ဟုတ်မှာပါ။ ...ကျုပ်က ၅၂ နှစ် ရှိပြီ။ ခုမှ အသစ်အဆန်းတွေ ရှာကြိုလုပ်လို့ မဖြစ်တော့ဘူး။ ကိုယ် သိတာကလေးပဲ ဆက်ရေးနေရတယ်။ အသက် ၅၂ နှစ် ရှိပြီး မျက်စိက ကန်းနေသေးတာ။ ကျုပ်က စာကြည့် တိုက်က ရတဲ့ ပင်စင်ရယ်၊ အင်္ဂလိပ်စာပါမောက္ခ လုပ်ခဲ့လို့ ရတဲ့ ပင်စင်ရယ်၊ ပင်စင်နှစ်ခုနဲ့ ဘဝရပ်တည် နေရတာပါ။ ကျုပ်တို့ဆီမှာ စာရေးစားရုံ သက်သက်နဲ့ကတော့ မရပ်တည် နိုင်ဘူး။ စာအုပ်ရောင်းစားတဲ့ လူကတော့ ရပ်တည်နိုင်မယ်၊ စာရေးဆရာက ရပ်တည်နိုင်ဖို့ မလွယ်ဘူး။.....။

မေး ။ ။ ခင်ဗျား အရေးအသားတွေက အများကြီး ဘာသာ ပြန်နေရတာပဲ....။

ဖြေ ။ ။ မှန်တယ်။ ဒါပေတဲ့ စာရေးဆရာလက်ထဲ မရောက် ခင် ကြားမှာ အဆင့်တွေက အများသား။ ကျုပ်စာတွေ ဘာသာပြန်ကြတာတော့ မှန်တယ်၊ ဘာလို့ ဘာသာပြန်ကြ

ပန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် . . .

၂၃၇

မှန်း ကျွန်တော် မသိဘူး။ ကျုပ်တို့ဆီမှာ ကျုပ်ထက် အများကြီး တော်တဲ့ စာရေးဆရာတွေ ရှိနေလျက်သားနဲ့။ ကျုပ်ကတော့ ကျော်ကြားဖို့၊ စာအုပ်ရောင်းရဖို့၊ ကျုပ်စာ ဖတ်မယ့် စာဖတ်ပရိသတ် ရှာဖို့ တစ်ခါမှ မစဉ်းစားဘူး။ ကျုပ်အဖေက စာအုပ်ထုတ်တာ မလော့ဖို့ ဆုံးမဖူးတယ်။ ကျုပ်အသက် ၂၄ နှစ်သားက ကဗျာစာအုပ်တစ်အုပ် ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီစာအုပ် မထုတ်ခင် စာအုပ် သုံးလေး အုပ်လောက် မထုတ်ဝေဘဲ ဖျောက်ဖျက်ပစ်ခဲ့ဖူးတယ်။

မေး ။ ။ Fervor de Buenos Aires ကို ရေးခဲ့တဲ့ ကဗျာ ဆရာကလေး ဘော့ဂဲကို ခင်ဗျား ဘယ်လိုထင်သလဲ။

ဖြေ ။ ။ အင်း၊ သူ့ခမျာ ဝေါ့လ်ဝစ်မင်းကို အတုခိုး ရေးတာ ပဲ။ ဒါပေတဲ့ မအောင်မြင်ရှာဘူး။ သူ့ခမျာ အတတ်နိုင်ဆုံး ကြိုးစားပြီး ရေးပေတဲ့ စိတ်ပျက်စရာ ကောင်းလောက်အောင် မအောင်မြင်တာ။ ဒါပေတဲ့ လူတွေကတော့ သူ့ကို သတိရနေကြသေးသား။ တစ်မျက်နှာ၊ နှစ်မျက်နှာလောက် ကတော့ ဖတ်ကောင်းပုံ ပေါ်ပါတယ်။ ကျုပ်ဟာကျုပ် ပြန် မဖတ်တော့ သိပ်တော့ မပြောတတ်ဘူး။

မေး ။ ။ ခင်ဗျားရဲ့ ကဗျာနဲ့ဝတ္ထု အရေးအသားတွေကို ဘယ်လို မြင်သလဲ။ ကဗျာကို ဝတ္ထုထက် အလေးပေး မြင်သလား။

ဖြေ ။ ။ အနှစ်သာရ အရ ပြောရရင်တော့ အတူတူပဲလို့ ကျုပ်မြင်တယ်။ ကဗျာကိုတော့ ကျုပ် ကြိုက်တယ်။ ကျုပ် မိတ်ဆွေတွေကတော့ ကျုပ်ကဗျာတွေက ကပေါက်တိ ကပေါက်ချာ ရယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ မပြောတတ်ဘူး။ ကျုပ် မိတ်ဆွေတွေ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကပေါက်တိကပေါက်ချာ

နေလိမ့်မယ်။ ကျုပ်ကတော့ ကျုပ်ရဲ့ ကဗျာတွေကို ကြိုက်
တယ်။။

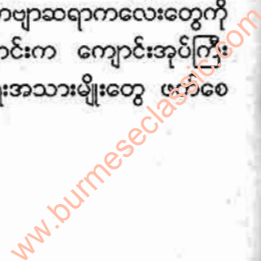
မေး ။ ။ စပင်းနစ်(သျှ)လို ဘာသာပြန်ရတာ မရေမရာ
ရှိတတ်သလား။

ဖြေ ။ ။အင်္ဂလိပ်လို ရေးလို့ ရပေတဲ့ စပင်းနစ်(သျှ)လို
ပြန်ရေးလို့ မရတာတွေ ရှိတယ်။ ဥပမာ ဘဝကို ပြန်ပြီး
အိပ်မက်မက်တယ် ဆိုတာမျိုးကို အင်္ဂလိပ်လို ရေးလို့ ရပေတဲ့
စပင်းနစ်(သျှ)လို ရေးလို့ မရဘူး။ အဲဒီလို ဖွဲ့နွဲ့ ပြလို့ မရဘူး။
ဂျာမန်လို၊ စကင်ဒင်နေဗီးယား ဘာသာစကား တစ်ခုခုလိုနဲ့
ဘာသာပြန်လို့ ရကောင်းရမယ်။ စပင်းနစ်(သျှ)လို ဘာသာ
ပြန်လို့ မရဘူး။ စပင်းနစ်(သျှ)လို ပြင်သစ်လို ဘာသာပြန်လို့
မရတဲ့ စကားလုံး အများကြီး ရှိနေတာပဲ။ အင်္ဂလိပ်လို
Uncanny လို့ ဆိုတာကို စပင်းနစ်(သျှ)လို ပြောလို့ မရဘူး။
မရဆို စပင်းနစ်(သျှ)မှာ အဲဒီ ခံစားချက်မျိုး တစ်ခါကမှ
မရှိခဲ့ဘူး။ မရှိတော့လည်း ဒီအသုံးအနှုန်းဟာ မလိုဘူး။

မေး ။ ။ ခင်ဗျားရဲ့ ဝတ္ထုနဲ့ ကဗျာတွေအကြောင်း ပြောဆို
တဲ့ အခါ ဝတ္ထုကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ထုတ်လုပ်ထားတဲ့ ပစ္စည်း
ကလေး တစ်ခု အနေနဲ့ ခင်ဗျား ပြောလေ့ရှိပြီး၊ ကဗျာကို
တေးတစ်ပုဒ်လို့ ပြောလေ့ရှိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုံး။

ဖြေ ။ ။ ဟုတ်တယ်။ နှစ်ခုစလုံးဟာ စိတ်ကူးစိတ်သန်းနဲ့ စ
တာချည်းပဲ။ ဒီတော့ ဝင်စားမှု ရှိလာတယ်။ ကဗျာ ဖြစ်ဖြစ်၊
ဇာတ်လမ်းတစ်ခုပဲ ဖြစ်ဖြစ် စတင်ပုံကတော့ အတူတူပဲ။

မေး ။ ။ တကယ်လို့ ခင်ဗျားဟာ ကဗျာဆရာကလေးတွေကို
သင်ကြားပေးထောင်ပေးတဲ့ ကျောင်းက ကျောင်းအုပ်ကြီး
ဖြစ်ရင် သူတို့ကို ဘယ်လို အရေးအသားမျိုးတွေ ပေးစေ
မလဲ။

ဝန်းရောင်ထောင့်မှ လူနှင့် ...

ဖြေ ။ ။ ကျုပ် အင်္ဂလိပ်စာပေ သင်တဲ့အခါ တပည့်တွေကို ပြောလေ့ရှိတယ် (ကျုပ် အင်္ဂလိပ်စာပေ သင်ကြားပို့ချ လာတာ အနှစ် နယ်ဆယ် ရှိပြီ)။ ကျုပ် သူတို့ကို အင်္ဂလိပ် စာပေ သင်ပေးနိုင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ ကျုပ်မှ မသိဘဲကိုး။ ဒါပေတဲ့ အင်္ဂလိပ်စာပေကို ဘယ်လို မြတ်နိုး ရမယ် ဆိုတာတော့ သင်ပေးနိုင်တယ်။ နှစ် လ နေ့ရက် တွေ၊ နေရာ ဒေသတွေကို မှတ်မနေနဲ့။ စာစုစာရင်းတွေကို မှတ်မနေနဲ့။ စာအုပ်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ အရေးအသားကိုသာ ကြည့်။ တချို့က ရှေးဟောင်း အရေးအသားကို ကြိုက်မယ်။ တချို့က ချောဆာ (Chaucer)၊ ဒေါက်တာဂျွန်ဆင် (Dr. Johnson) ဒါမှမဟုတ်ရင် ရှိတ်စပီးယား (Shakespeare)၊ မာလို (Marlowe)၊ မေလတန် (Milton)၊ ဘားနာဒ်ရှော (Bernard Shaw)... စတဲ့ တစ်ယောက်ယောက်ကို ကြိုက် မယ်။ သူ့အကြိုက်နဲ့ သူပဲ။ ဖတ်တဲ့လူတွေ အနေနဲ့ စာ တစ်အုပ်အုပ်ကို မြတ်နိုးလာရမယ်။ ဒါဟာ အဓိကပဲ။ မဟုတ် ပေဘူးလား။

[New Orleans Review, Fall 1982.မှ]

(၄) ပါမောက္ခ အယ်လာစတာ ရီ(ဒ)နှင့် ဆွေးနွေးချက် (၁၉၈၃) မှ-

ရီ(ဒ) ။ ။ ကျွန်တော် မှတ်မိတယ်။ ကမူးက ကာ(ဖ)ကာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ရေးရာမှာ ကာ(ဖ)ကာရဲ့ ရေးသားပုံက သူ ရေးတာကို စာဖတ်သူက ဖတ်ပြီးတိုင်း ပြန်ဖတ်ကြည့်ဖို့ အား ထုတ်ထားသလိုပဲလို့ ဆိုတယ်။ ဖတ်တဲ့သူ အနေနဲ့ ငါ ဖတ်လိုက်မိတယ်လို့ ထင်လိုက်တာ ပြန်ဖတ်ကြည့်ဖို့ ဖြစ်လာ

တယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဘော့ဂဲရဲ့ စာတွေလည်း ဒီလိုပဲ၊ ဘော့ဂဲ ပြောဖူးတာ ရှိတယ်။ Metaphor အားလုံးပေါင်း ငါးခု၊ ခြောက်ခုပဲ ရှိတယ်။ အဲဒါကို အမျိုးမျိုး အကြိမ်ကြိမ် သုံးနေကြရတာလို့ ဆိုတယ်။ ဘော့ဂဲ အနေနဲ့ ကာ(ဖ)ကာ နဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြောပြစေချင်တယ်။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ် စာတမ်းတစ်ခုထဲမှာ ရေးဖူးတာကို ပြောပါရစေ။

လူသားတွေအတွက် အရာရာကို ပေးထားခဲ့တာပဲ။ ကြယ်တွေ၊ လတွေ၊ နေရယ်၊ ကမ္ဘာမြေရယ်၊ သတိတရ ဖြစ်ကြတာရယ်၊ မေ့လျော့သွားကြရတာရယ်၊ မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း၊ စာအုပ်စာတမ်း၊ လူသားတွေရဲ့ ဘဝ လမ်းခရီးလို့ ပြောရမယ့် အိပ်မက်ရှည်ကြီး၊ ဝမ်းနည်း ကြေကွဲရတာ၊ မိသားစုနဲ့ နိုင်ငံတော်တွေ၊ အစွမ်းအစနဲ့ ဝင့်ကြွားဂုဏ်ယူနိုင်မှုတွေ...စသဖြင့် စာရေးဆရာတွေကို ပေးထားတာပဲ။ စာရေးဆရာ အနေနဲ့က ဒီဟာတွေကို သင့်သလိုသုံးပြီး အိပ်မက်တွေ ဖန်ဆင်းပြရမှာပဲ။ စကားလုံး တွေနဲ့ ဖော်ထုတ်ပြရမယ်။ Metaphor အဖြစ် အသုံးပြု ရမယ်၊ မှတ်သားစရာ ပုံပြင်တွေ ဖန်တီးပြရမယ်။

စာရေးဆရာတွေ အနေနဲ့ကတော့ ကျုပ် တွေးကြည့် ရသလောက် ဆိုရင် တည့်တည့်ကြီးရေးလို့ မဖြစ်တာ ရှိတယ်။ ဒီတော့ တစ်နည်းတစ်လမ်းနဲ့ ဖော်ထုတ်ရတယ်။ တည့် တည့်ကြီးပဲ လျှောက်ရေးနေရင် သတင်းစာဆရာတွေ ရေးတာမျိုး၊ သတင်းထုတ်ပြန်တာမျိုးတွေပဲ ဖြစ်နေမှာ ဆိုတော့ သိပ်မဟုတ်သေးဘူး။ အဲဒီလို ရေးဖို့က သမိုင်း ဆရာ အတွက် ဆိုရင်တော့ အဟုတ်သား၊ စာရေးဆရာကြီး

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

တွေ အနေနဲ့က သူတို့ တည်ခဲ့တဲ့ ကာလတရား အတွင်း ကနေ ဆက်စပ်၊ သုံးသပ်၊ စိတ်ကစားကြည့်ရတာ လက်ခံ ကြရမယ်။ ဆယ့်ခုနစ် ရာစုထဲက စာရေးဆရာကြီး တောမတ်(စ)ဘရောင်းတို့ ဝေါ့လီဝစ်မင်တို့ဆို သူတို့ အတွေး၊ သူတို့ အိပ်မက်တွေနဲ့ သူတို့ပဲ မဟုတ်လား။

ကာ(ဖ)ကာကျတော့ အလွန်ဆန်းတယ်။ အလွန်လှပ တဲ့ မတူညီမှုတွေ တွေ့ရတယ်။ အားလုံး သိတဲ့အတိုင်း ပဲ။ ကာ(ဖ)ကာဟာ ဩစတီးယီးယံ ဂျူး၊ ဒါပေတဲ့ သူ့ အတွေးထဲမှာတော့ သူဟာ ဂျာမန်မှာ မွေးတဲ့ အမေရိကန် လို့ မြင်တယ်။ အားလုံး သိကြတဲ့အတိုင်း သူဟာ ပထမ ကမ္ဘာစစ်ကြီးကို တွေ့ကြုံ ခံစားခဲ့ရတယ်။ ဒို့ပြင် သူဟာ ခံစားချက်များကို ဖော်ထုတ်တဲ့ ဝါဒီတွေ ထွန်းကားခဲ့တဲ့ ကာလကြီးတစ်ခု အထဲမှာ၊ ဘာသာစကားနဲ့ ခံစားမှုတွေကို ဖော်ထုတ်နိုင်ဖို့ နည်းမျိုးစုံနဲ့ စမ်းသပ်တဲ့ ကာလမှာ စာရေး သားခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ ဥပမာ ယိုဟန်းနက်(စ) ဘက်ချာ (Johannes R. Becher) တို့လို။ ဂျာမန်လူမျိုး မဟုတ်တဲ့ စာရေးဆရာတွေ အထဲက ဆိုရင် ဝေလ်ဘတ်တလာယီ(စ) (William Butler Yeats) တို့၊ ဂျိမ်း(မ)ဂျွိုက်(စ) (James Joyce) တို့ တွေလို။

ဘယ် စာရေးဆရာတွေကိုပဲ ဖြစ်ဖြစ် လေ့လာရာမှာ ထည့်စဉ်းစားရမှာက အရေးအသားတစ်ခုဟာ ဘယ်ကာလ မှာ ရေးခဲ့တယ် ဆိုတာပဲ။ ဂန္ထဝင်မြောက်လို့ စံတင်လောက် တဲ့ စာရေးဆရာတွေ ကျတော့ ကာလတရားကို မေ့လျော့ ထားပစ်နိုင်တယ်။ ကာ(ဖ)ကာဟာ ဝေဒနာကို အလွန် ခံစားခဲ့ရသူ ဖြစ်လေတော့ သူ့ရဲ့ မပျော်ရွှင်နိုင်တာတွေဟာ

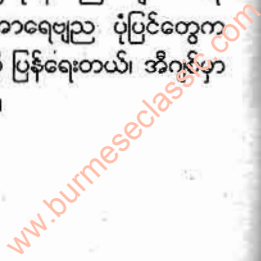
ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ကဗျာလို အဖွဲ့အစပ်တွေ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။

ခုကာလမှာ စာရေးဆရာ အတော်များများက စာပေကို ဖတ်ဖို့ထက် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာဖို့ ရေးသားလာကြတယ်။ စာဖတ်တဲ့ လူက စာပေသမိုင်း အခြေခံတွေကို ဖတ်ကြရတာမျိုး ဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်အမြင် အရ ဂျိမ်း(မ)ဂျီ(စ)ဟာ အဲဒီ အမှားကို အကြီးအကျယ် ကျူးလွန်ခဲ့တာပဲ။ သူ ရေးတာက ဖတ်ဖို့၊ ဖတ်ပြီး ဆုံးဖြတ်ကြည့်ဖို့ မဟုတ်တော့ဘူး။ ကျော်ကြားဖို့၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ကြည့်ဖို့ ရေးတာမျိုး ဖြစ်နေတယ်။ ဆိုလိုတာက ဂျိမ်း(မ)ဂျီ(စ) သုံးခဲ့တဲ့ စာတစ်ကြောင်းသုံးပြီး ပြောရရင် 'သက်တံကို ဖျင်ကြည့်ခိုင်းတယ်' ဆိုတာမျိုး ဖြစ်နေတယ်။ ကိ (သ) (စ) ရေးခဲ့တဲ့ "လှပတဲ့ အရာတစ်ခုဟာ အမြဲလို ချမ်းမြေ့စရာပဲ" ဆိုတာဟာ လှပတာတွေဟာ တဖြည်းဖြည်းချင်း လျော့ပါးလာမယ် လို့ ဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိ(သ)(စ) တွေးတာက လှပခြင်းဟာ အဆုံးမရှိတဲ့ သဘော။

ကာ(မ)ကာ ကျတော့ ကာလတရား စတဲ့ အကြောင်းတရားတွေကို ထည့်စဉ်းစားစရာ မလိုဘူး။ ဒီတော့လည်း ဆိုကြပါစို့၊ နှစ်တစ်ရာ ကျော်သွားတဲ့အခါ ကျော်ကြားလို့ လာဦးမယ်။ ကျုပ် သူ့စာတွေ ဖတ်တဲ့အခါ၊ ဥပမာ- တရုတ်ပြည်က တံတိုင်းကြီးနဲ့ ပတ်သက်တာမျိုး၊ အိုဒရာဒက်တို့လို ဟာမျိုးတွေမှာ ကျုပ်ရဲ့ စိတ်ကူးစိတ်သန်းနဲ့ လွယ်လွယ်ခံစားကြည့်လို့ ရတယ်။ အာရေဗျညလို နာမည်ကျော် အရေးအသားတွေကို ခံစားရသလိုပဲ။ အာရေဗျည ပုံပြင်တွေက အိန္ဒိယမှာ စ ဖန်တီးတယ်၊ ပါရှင်လို ပြန်ရေးတယ်၊ အီဂျစ်မှာ အစအဆုံး စုဆောင်းဖြစ်ကြတယ်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဂရင်းညီနောင်ရဲ့ ပုံပြင်တွေကို ကြည့်။ စိတ်ကူးနဲ့ လက်ခံလို့ရတဲ့ အရေးအသားတွေ၊ ကလေးတွေနဲ့ တွေးလို့ ရတယ်။ ကာ(ဖ)ကာ အရေးအသားတွေ ကျတော့ ကျုပ်တို့ အားလုံး လက်ခံနိုင်တယ်။ သူ့ထိုင်မြင်ချက်တွေဟာ ကျုပ်တို့နဲ့ မဆိုင်ဘူး။ ကျုပ်အနေနဲ့ သက်သက်ပြောရရင် ကျုပ် တွေးပြီး ရေးတာနဲ့ သူ့အတွေးနဲ့ မရောစေခဲ့ဘူး။ ကျုပ်ရဲ့ အယူအဆက သတ်သတ်ပဲ။ အိပ်မက်တစ်ခု အနေနဲ့တော့ ညီညွတ်မှုရှိတယ်။
.....။

ကာ(ဖ)ကာရဲ့ စာကို ဖတ်တဲ့အခါ ကျုပ်တို့ဟာ သူ့ အိပ်မက်တွေကို လိုက်ပြီး မက်နေတာပဲ။ သူ့အိပ်မက်တွေ ဟာ အိပ်မက်တွေ၊ အတွေးတွေပဲ။ အိပ်မက်ဆိုးတွေပဲ။ အဲဒီ အိပ်မက်ဆိုးတွေကို စာတစ်ကြောင်းတည်းမှာ၊ စာ တစ် မျက်နှာပေါ်မှာ ရှာကြည့်လို့ မတွေ့နိုင်ဘူး။ အရေးအသား ရဲ့ နေရာအနှံ့အပြားမှာပဲ။ ကျုပ်အနေနဲ့ ပထမဆုံးအကြိမ် ကာ(ဖ)ကာကို ဖတ်ဖူးတာက *Die Aktion* ဆိုတဲ့ မဂ္ဂဇင်း ထဲမှာ။ အဲဒီတုန်းက ဗေလ်ဟင်း(မ)ကလာမ် (Wilhem Klemm) တို့၊ ဘက်ဗြာ (Johannes R. Becher) တို့က ဘာသာစကားနဲ့ မျိုးစုံ စမ်းသပ်ရေးနေကြတဲ့ အခါမှာ ကာ (ဖ) ကာက သူ့ဟန်နဲ့သူ ရေးတယ်။ ဖတ်ကြည့်ပြီးတော့ ကျုပ်က ဘယ်လိုလူမျိုးကများ ဒီဟာကို ပုံနှိပ်တာ ပါလိမ့်လို့ တွေးမိတယ်။ ကျုပ် သိပ်လည်း နားမလည်ဘူး။ နောက်ပိုင်း ကျတော့မှ ကျုပ် သဘောပေါက်လာတယ်။ ကာ(ဖ)ကာ လုပ်တာ မှန်တယ် လို့လည်း သိလာတယ်။ ကာ(ဖ)ကာဟာ ကာလတရားနဲ့ ကန့်သတ်ပြုလို့ မရဘူးလို့ ပြောရမယ်။ အနာဂတ် ကြိုနိမိတ်ဖတ် သလိုတောင် ဖြစ်နေတယ်။

အနာဂတ်မှာ ဘယ်လိုလို့ ကျုပ်တို့ မပြောနိုင်ဘူး။ အနာဂတ်မှာ လူတွေက နှစ်ဆယ်ရာစုရဲ့ စာရေးဆရာတွေ အကြောင်း ပြောရင် နာမည်တချို့ ပါလာမယ်။ ဘယ်သူတွေ ထင်ပေါ် ကျော်ကြားလာမယ် ဆိုတာ ကျုပ်တို့ တင်ကြိုပြီး မပြော နိုင်ဘူး။ ကျုပ် ခုလို ဒီမှာရှိတုန်း တစ်ခုတော့ ပြောနိုင်တယ်။ ကာ(ဖ)ကာဟာ ကျော်ကြားထင်ရှား နေမယ်။

...ကျုပ်ဟာ ကာ(ဖ)ကာ ဖြစ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ဒါပေတဲ့ မအောင်မြင်ဘူး။ ဘော့ဂဲပဲ ပြန်ပြန်ပြီး ဖြစ်နေတယ်။

ရိ(ဒ) ။ ။ ခင်ဗျား ကာ (ဖ)ကာ အရေးအသားကို စ ဖတ် တော့ ခင်ဗျားနဲ့ ဆက်စပ်မှု ရှိတယ်။ ခင်ဗျားမှာ အဲဒီ အရည်အသွေးမျိုး ရှိတယ်လို့ မခံစားမိဖူးလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ မရှိခဲ့ဘူး။ ကျုပ် အတော်ကြာအောင် နားလည်ဖို့ အားထုတ်ရတယ်။ ကျုပ် “ဘာဘယ်က စာကြည့်တိုက်” နဲ့ “ဘာဘီလုံက ထီ” ရေးတော့ ကာ (ဖ) ကာနဲ့ နီးစပ်မှု ရှိသလို ခံစားရတယ်။ ဒါပေတဲ့ဗျာ... ကျုပ်က ဘော့ဂဲပဲ ပြန်ပြန်ဖြစ်နေတယ်။ မကြာခဏတော့ ကျုပ် သူ့ကို တုနေ သေးတုန်းပဲ။

ရိ(ဒ) ။ ။ ဒီကနေမှာ ကာ(ဖ)ကာရဲ့ အရေးအသားတွေ သိပ် ပြီး အရေးကြီးလာတာနဲ့အမျှ ကာ (ဖ) ကာဟာ သူ့အရေး အသားတွေကို နှောင်းလူတွေ မဖတ်စေချင်ခဲ့တာကို ခင်ဗျား ဘယ်လို မြင်သလဲ။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ဟုတ်တယ်။ ကာ(ဖ)ကာက ဘရော့(ဒ)ကို ဖျက်ဆီး ပစ်ခိုင်းခဲ့တယ်။ ကာ(ဖ)ကာ အနေနဲ့က ဘရော့(ဒ) ဖျက်ဆီးပစ်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ သိထားပုံ ရတယ်။ ကျုပ် တွေးကြည့်ရသလောက် ပြောရရင် ကာ(ဖ)ကာ အနေနဲ့

သူ့ရဲ့ အဲဒီလက်ရာတွေဟာ သိပ်မကောင်းလှဘူးလို့ လက်ခံထားပုံ ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလက်ရာတွေကို ပုံနှိပ်မယ်လို့ သူ့ကိုယ်တိုင် သိထားလိမ့်မယ်။ မက်(စ) ဘရော့(ဒ) အကြောင်းကို သူက သိထားစာလို့ မက်(စ)ကလည်း သူ့အကြောင်း သိထားတယ်။ သူတို့က သူငယ်ချင်းတွေ ကို။

ရိ(ဒ) ။ ။ ကာ(ဖ)ကာရဲ့ “ပြောင်းလဲခြင်း” အရေးအသားကို ဘယ်လို ထင်သလဲ။

ဘော့ဂဲ ။ ။ သူ့ရဲ့ အကောင်းဆုံးတော့ မဟုတ်ဘူး ထင်တယ်။

ရိ(ဒ) ။ ။ ခင်ဗျားရော ကာ(ဖ)ကာလို စာမူတွေကို မီးရှို့ပစ်ချင်ခဲ့ဖူးသလား။

ဘော့ဂဲ ။ ။ ကျုပ်အနေနဲ့ မီးရှို့ပစ်သင့်တာတွေ ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ ကျုပ်ရဲ့ ပထမဆုံးစာအုပ် မထုတ်ဝေခင်က စာမူသုံးခု မီးရှို့ပစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ကျုပ်ရဲ့ ပထမဆုံး စာအုပ်က ၁၉၂၃ ခုနှစ်မှာ ထုတ်ဝေတာ။ ကျုပ်က နှစ်ဆယ့်လေးနှစ်ပဲ ရှိသေးတယ်။ ကျုပ်အဖေက ပြောဖူးတယ်။ ‘မင်းအနေနဲ့ ကိုယ့်ဘာသာ ရေးသင့်တယ်လို့ ထင်တာမှ ရေး၊ တတ်နိုင်သလောက် ပြန်ရေး’ တဲ့။ ဒီပြင် ပုံနှိပ်ဖို့ သိပ်မလောနဲ့ တဲ့။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်အသက် နှစ်ဆယ့်လေးနှစ်မှာ ပထမဆုံးစာအုပ် ထုတ်ဝေဖြစ်တယ်။ အဲဒီအထဲက တစ်ပုဒ်၊ နှစ်ပုဒ်လောက်က လွဲရင် ကျန်တာတွေက အလကားပဲ လို့ ကျုပ် ပြောရမှာပဲ။

[“Kafka: The Writer’s Writer: Conversations with a Writer” introduction by Alastair Reid, *Kafka Society of America*, 28 December 1983....မှ]

မျက်မမြင် တစ်ယောက်°

ဒီ ပညာရှိ စကားလုံးတွေဟာ မေလ်တန်ဆီက လာတာ။ မွန်မြတ်လှပါရဲ့။ ဒါပေတဲ့ ငါကတော့ ဘာကို ဆိုလိုတယ် ဆိုတာရယ်၊ နှင်းဆီပွင့်တွေ အကြောင်းရယ်ကိုပဲ စဉ်းစားတယ်။

ငါ့ရဲ့ အနာဂတ်တွေကိုကော တွေ့နိုင်သလား လို့လည်း စဉ်းစားကြည့်မိ တယ်။

ငါ့အနေနဲ့က ခုလို အဖိုးတန်လှတဲ့ တစ်နေ့ခင်းမှာ ငါဟာ ဘယ်သူလဲ ဆိုတာ သိသင့်တာပေါ့။ ။

ဘော့ဂ်

၁။ “A Blind Man” from *The Unending Rose* (1975)

စာကိုးနှင့် အညွှန်း

- Borges, J.L. *Collected Fictions*, (Andrew Hurley, trans.), Penguin Books, London. 1998.
- Borges, J.L. *A Personal Anthology*, (Anthony Kerrigan, ed.), Grove Press, New York. 1967.
- Borges, J. L. *Selected Poems*, (Alexander Coleman, ed.), Penguin Books, New York. 1999.
- Borges, J.L. *Conversations*, (Richard Burgin, ed.) University Press of Mississippi, Jackson. 1998.
- Borges, J.L. *The Book of Imaginary Beings*, (Thomas di Giovanni, trans.), Penguin Books, Ringwood (Australia). 1970.